

Bosna i Hercegovina

Босна и Херцеговина

Sud Bosne i Hercegovine

Суд Босне и Херцеговине

Predmet broj: S1 1 K 019201 21 Kžk

Datum objavljivanja: 28.04.2022. godine

Pred sudskim vijećem u sastavu: sudija Hilmo Vučinić, predsjednik vijeća
sudija Staniša Gluhajić, član
sudija Amela Huskić, član

PREDMET TUŽILAŠTVA BOSNE I HERCEGOVINE

protiv

SAKIBA MAHMULJINA

PRESUDA

Tužilac Tužilaštva Bosne i Hercegovine: Mladen Vukojičić

Branioци optuženog: Vasvija Vidović i Nermin Mulalić

Sadržaj

IZREKA	4
I. KRIVIČNI POSTUPAK	13
A.TOK POSTUPKA.....	13
B.PROCESNE ODLUKE.....	15
1. Odbijanje prijedloga odbrane za izuzeće vještaka Martina Frančeševića	15
2. Odbijanje prijedloga Tužilaštva BiH za izuzeće vještaka Kenana Dautovića	18
C.DOKAZNI POSTUPAK	21
D.ZAVRŠNE RIJEČI	23
1. Završna riječ Tužilaštva BiH.....	23
2. Završna riječ odbrane optuženog.....	24
3. Završno izlaganje optuženog Sakiba Mahmuljina.....	25
II. PRIMJENA MATERIJALNOG PRAVA	25
III. STANDARDI DOKAZIVANJA	29
IV. ZAKLJUČAK VIJEĆA	30
A.OPŠTI ELEMENTI KRIVIČNIH DJELA	30
1. Djelo počinioca mora biti počinjeno suprotno pravilima međunarodnog prava.....	38
2. Ratni zarobljenici (tačke 1. i 2. izreke presude) i sanitetsko osoblje (tačka 1. izreke presude)	39
3. Civili (tačka 2.k) izreke presude)	44
4. Kršenje mora biti počinjeno u vrijeme rata, oružanog sukoba ili okupacije	46
5. Djelo počinioca mora biti povezano sa ratom, oružanim sukobom ili okupacijom	49
(a) <u>a) Elementi komandne odgovornosti.....</u>	<u>50</u>
(i) <u>i. Optuženi de iure nadređeni.....</u>	<u>51</u>
(ii) <u>a.Formiranje Odreda .....</u>	<u>53</u>
(iii) <u>b. Prepočinjavanje Odreda .....</u>	<u>58</u>
(iv) <u>ii.De facto komandna odgovornost - efektivna kontrola nad Odredom .....</u>	<u>61</u>
a. Izdavanje naređenja.....	65
b.Pohvale Odredu	67
c.Operacija Vranduk.....	69
d. Donosio odluke o raspoređivanju i prepočinjavanju	72
e. Rasformiranje Odreda	74

f. Ovlaštenja za disciplinske mjere	74
(iii.) Prigovori odbrane optuženog.....	77
b) Počinilac mora narediti ili počiniti djelo	83
c) Historijat kršenja zakona od strane pripadnika Odreda prethodno počinjenju inkriminiranih radnji	87
B.Tačka 1. izreke presude (napadni boj „Proljeće – 95-2“)	91
a) "Imao razloga da zna"	101
b) "Nije poduzeo nužne i razumne mjere"	107
C.Tačka 2. izreke presude (operacija „Farz-95“)	109
a) "Znao da se spremaju počiniti krivična djela"	121
b) "Znao da su zločini počinjeni i propustio da kazni"	136
D.Elementi obilježja krivičnog djela.....	138
1. Ubistvo (tačke 1.b) i 2.a) izreke presude).....	139
2. Nečovječno postupanje	141
V. ODMJERAVANJE KAZNE.....	143
VI. ODLUKA O TROŠKOVIMA KRIVIČNOG POSTUPKA	145
VII. ODLUKA O IMOVINSKOPRAVNOM ZAHTJEVU.....	145
ANEKS (popis materijalnih dokaza).....	Error! Bookmark not defined.6

IZREKA
U IME BOSNE I HERCEGOVINE!

Sud Bosne i Hercegovine, Odjel I za ratne zločine, u vijeću sastavljenom od sudije Hilme Vučinića, kao predsjednika vijeća, te sudija Staniše Gluhajića i Amele Huskić, kao članova vijeća, uz sudjelovanje pravnog savjetnika Dženane Deljkić Blagojević, u svojstvu zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženog Sakiba Mahmuljina, zbog krivičnog djela Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 144. Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (KZ SFRJ), krivičnog djela Ratni zločin protiv ranjenika i bolesnika iz člana 143. KZ SFRJ, te krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. KZ SFRJ, sve u vezi sa članom 30. stav 2. istog Zakona, povodom optužnice Tužilaštva Bosne i Hercegovine broj T20 KTRZ 0003206 05 od 23.12.2015. godine, koja je potvrđena dana 31.12.2015. godine, a izmijenjena dana 22.07.2020. godine, nakon održanog pretresa pred vijećem Apelacionog odjeljenja, u prisustvu tužioca Tužilaštva BiH Mladena Vukojičića, te optuženog Sakiba Mahmuljina i njegovih branilaca, Vasvije Vidović i Nermina Mulalića, donio je i dana 28.04.2022. godine javno objavio sljedeću:

P R E S U D U

OPTUŽENI:

SAKIB MAHMULJIN, sin Hamdije i Aide, djevojački Fejzić, rođen 13.10.1952. godine u Kozarcu, opština Prijedor, nastanjen u ..., JMB: ..., po nacionalnosti ..., državljanin ..., penzioner, oženjen, otac dvoje djece, pismen, VSS, nije služio vojsku – bio profesionalno vojno lice u bivšoj JNA, nema odlikovanja, general, srednjeg imovnog stanja, neosuđivan, ne vodi se drugi krivični postupak,

KRIV JE

što je:

tokom rata u Bosni i Hercegovini i u vrijeme oružanog sukoba između Armije Republike Bosne i Hercegovine (Armije R BiH) i Vojske Republike Srpske (VRS), na području općine Zavidovići, u periodu od druge polovine mjeseca jula do kraja septembra mjeseca 1995. godine:

1. Za vrijeme dok su jedinice Trećeg korpusa Armije R BiH, a među kojima je bio i Odred El Mudžahidin (Odred), izvodile napadni boj pod nazivom "Proljeće 95-II" na širem području Vozuće u općini Zavidovići, pripadnicima Odreda, koji su bili podređeni komandantu Trećeg korpusa Armije R BiH, Sakibu Mahmuljinu, predali su se dana 21.07.1995. godine vojnicima VRS i to ratni zarobljenici Momir Mitrović, Predrag Knežević, Igor Guljevatej, Krstan Marinković, Petko Marić, Velibor Tošić, Miodrag Samac, Goran Stokanović, Vinko Aksentić, Vlado Ćučić, Gojko Vujičić, Duško Pejičić i sanitetsko osoblje "S5" i Velibor Trivičević, koje su isti sproveli do mjesta Livade, gdje su držani tri dana, nakon čega su preživjeli zarobljenici iz mjesta Livade prebačeni u logor Odreda u mjestu zvanom "13. kilometar", u blizini Kamenice, općina Zavidovići, gdje su držani sve do 24.08.1995. godine, kada su pripadnici Odreda predali navedene zarobljenike Trećem bataljonu vojne policije Trećeg korpusa Armije R BiH, koji su ih sproveli u Centar za prihvatanje ratnih zarobljenika u Zenici, pri čemu su u periodu od 23.07.1995. godine do 24.08.1995. godine pripadnici Odreda, kršeći odredbe zajedničkog člana 3. Ženevske konvencije od 12. avgusta 1949. godine, počinili ubistvo i nečovječno postupanje prema ratnim zarobljenicima i sanitetskom osoblju, na način što su:

- a) U noći 23/24.07.1995. godine, u logoru jedinice Odreda u mjestu "13. kilometar" u blizini Kamenice, općina Zavidovići, pripadnici ove jedinice su sanitetsko osoblje "S5" i Velibora Trivičevića, te ratne zarobljenike Igora Guljevateja, Krstana Marinkovića, Velibora Tošića, Miodraga Samca, Gojka Vujičića, Petka Marića, Vladu Ćučića, Vinka Aksentića, Gorana Stokanovića i Duška Pejičića, natjerali da legnu potrbuške na zemlju i vezali za neutvrđeni

visoki predmet u predjelu skočnih zglobova vojnim opasačem, tako da se samo gornjim dijelom tijela i glavom oslanjao na zemlju, a ostalim zarobljenicima su vezali noge u predjelu skočnih zglobova crijevom u koje su naizmjenično upumpavali i ispuštali vazduh, usljed čega se crijevo povremeno širilo i stezalo skočne zglobove tih zarobljenika, što je kod istih izazvalo veliki bol i istovremeno su ih udarali rukama, nogama i drvenim predmetima po cijelom tijelu, dok su još Krstanu Marinkoviću prosipali mokraću po glavi, na koji način su pripadnici Odreda navedenim ratnim zarobljenicima i sanitetskom osoblju namjerno nanosili tešku duševnu i fizičku patnju i povrede,

- b) U drugoj polovini mjeseca jula 1995. godine, u logoru Odreda u mjestu "13. kilometar" u blizini Kamenice, općina Zavidovići, pripadnik Odreda je ratnog zarobljenika Gojka Vujičića lišio života pucanjem iz vatrenog oružja u predjelu glave, a potom mu je odsjekao glavu koju su pripadnici Odreda prinostili zarobljenom sanitetskom osoblju "S5" i Veliboru Trivičeviću, te ratnim zarobljenicima Igoru Guljevateju, Krstanu Marinkoviću, Veliboru Tošiću, Miodragu Samcu, Petku Mariću, Vladi Ćuciću, Vinku Aksentiću, Goranu Stokanoviću i Dušku Pejičiću i tjerali ih da ljube tu odsječenu glavu, te su potom Gojkovu glavu okačili na zidu prostorije, ispred imenovanih zarobljenika, na koji način su ovim zarobljenicima namjerno nanosili tešku duševnu patnju,
- c) U vremenskom periodu od 23.07. do 23.08.1995. godine, u logoru Odreda u mjestu "13. kilometar" u blizini Kamenice, općina Zavidovići, pripadnici Odreda su zarobljenom sanitetskom osoblju "S5" i Veliboru Trivičeviću i ratnim zarobljenicima Igoru Guljevateju, Krstanu Marinkoviću, Veliboru Tošiću, Miodragu Samcu, Petku Mariću, Vladi Ćuciću, Vinku Aksentiću, Goranu Stokanoviću i Dušku Pejičiću, namjerno nanosili tešku duševnu i fizičku patnju i povrede, na način da su ih u više navrata udarali nogama, rukama, štapovima i kundacima od pušaka po svim dijelovima tijela, od kojih udaraca su zarobljenici bili krvavi, Igoru Guljevatej su izbili 11 zuba, Miodrag Samac je od navedenih udaraca nekoliko puta padao u nesvijest, Vinku Aksentiću su tim udarcima polomili nekoliko rebara sa desne strane i isti je izgubio vid na jednom oku od udaraca tzv. "čvokom", Krstanu Marinkoviću je oko bilo natečeno i krvavo od tih "čvoka", odnosno

udaraca prstom u predjelu oka, a Velibor Trivičević trpio je bolove od zabijanja sablje u njegovu nogu,

- d) U vremenskom periodu od 23.07. do 23.08.1995. godine u logoru jedinice Odreda u mjestu "13. kilometar" u blizini Kamenice, općina Zavidovići, pripadnici ove jedinice su zarobljenom sanitetskom osoblju "S5" i Veliboru Trivičeviću i ratnim zarobljenicima Krstanu Marinkoviću, Miodragu Samcu, Veliboru Tošiću, Vinku Aksentiću i Igoru Guljevateju, namjerno nanosili tešku duševnu patnju, prijetivši im da će ih ubiti, stavljajući im pri tome ispod vrata nož, sablju ili ručnu testeru, Igoru Guljevatej stavili vrh pištolja u usta i ispalili metak iz puške pored uha, dok su još zamahivali prema njima sjekirama i noževima.

A komandant Trećeg korpusa Armije R BiH Sakib Mahmuljin, kao nadređena osoba je suprotno pravilima međunarodnog običajnog prava kao i odredbama članova 86. i 87. Dopunskog protokola broj I uz Ženevske konvencije od 12. augusta 1949. godine o zaštiti žrtava međunarodnih oružanih sukoba, suprotno zajedničkom članu 3. Ženevskih konvencija od 12.08. 1949. godine te suprotno Naredbi Predsjedništva RBiH o primjeni pravila međunarodnog ratnog prava u Oružanim snagama RBiH, propustio da preduzme nužne i razumne mjere da spriječi učinjenje navedenih krivičnih djela ubistva i nečovječnog postupanja jer je imao razloga da zna da se njemu podređeni pripadnici odreda El Mudžahidin spremaju učiniti takva krivična djela.

2. Za vrijeme dok su jedinice Trećeg korpusa Armije R BiH, a među kojima je bio i Odred El Mudžahidin (Odred), izvodile, pod komandom komandanta Trećeg korpusa Sakiba Mahmuljina, vojnu operaciju pod nazivom "Farz-95" na području tzv. "Vozućkog džepa" u općini Zavidovići, dana 11.09.1995. godine, pripadnicima 5. bataljona 328. Brdske brigade, u blizini sela Kesten, predalo se 63 vojnika VRS i tri civila srpske nacionalnosti, da bi u selu Kesten ta tri civila "S4", "S3" i Slobodanka Jović i 51 ratni zarobljenik iz ove grupe i to: Savo (Đorđe) Todorović, Radovan (Blagoja) Radojčić, Božidar (Milovan) Todorčić, Čedo (Milivoje) Dabić, Miodrag (Božo) Đaković, Radomir (Vlado) Blagojević, Žoran (Ilija) Šalić, Drago (Petar) Stjepanović, Ranko (Jovo) Đurić, Veljko (Pavo) Vasilić,

Jovan (Maksim) Vasić, Milan (Jovo) Vučenović, Nedeljko (Branko) Vučić, Nevenko (Spasoje) Žarić, Milivoje (Dušan) Ilić, Nedo (Milan) Jović, Miloš (Sreto) Jović, Mitar (Sreto) Jović, Dalibor (Zdravko) Jorgić, Radojica (Milan) Jotić, Svetko (Rade) Kaurin, Neđo (Dušan) Kopanja, Borislav (Jovo) Kreka, Milanko (Dušan) Lazarević, Ranko (Dujko) Lazić, Dragutin (Ranko) Lukić, Marko (Marko) Marić, Mirko (Miroslav) Matičić, Slađan (Milan) Pavlović, Zdravko (Jovo) Panić, Miladin (Janko) Pejić, Miloš (Milivoje) Pejić, Dejan (Miloš) Pejić, Slobodan (Nedeljko) Petrović, Vlado (Dragić) Piljagić, Nedeljko (Stevo) Rauković, Sveto (Čedo) Ristić, Milovan (Borislav) Savić, Branko (Blago) Todorović, Mirko (Milan) Čupeljić, Borislav (Vojin) Vasić, Jovica (Simeun) Đukić, Novak (Milenko) Ilić, Radenko (Branko) Kodžo, Drago (Branko) Marković, Simon (Milan) Pirc, Stevo (Jovan) Rajak, Nenad (Božo) Gligorić, Slobodan (Vaskrsija) Marković, Zdravko (Bogdan) Narić i Obrad (Đorđe) Pterušić, oteli pripadnici Odreda, uz prijetnju upotrebe oružja od pripadnika 5. bataljona 328. bbr i odveli u logor Odreda u mjestu "13. kilometar" u blizini sela Kamenica, te su zatim dana 15.09.1995. godine od pripadnika jedinice vojne policije 35. Divizije oteli, uz prijetnju upotrebe oružja Milenka (Ljubo) Petrovića, dok su još dana 17.09.1995. godine zarobili i u logor Odreda na 13. kilometru u blizini sela Kamenice doveli još 10 pripadnika VRS i to: Nebojšu Banjca, Dragu Gajića, Boru Glavića, Mila Gojića, Milorada Panjića, Nedeljka Pećanca, Radivoja Račića, "S2", Nedeljka Vučkovića i još jednog vojnika, gdje je ovih deset zarobljenika držano sve do 29.09.1995. godine, kada su ih zajedno sa tri navedena civila predali bataljonu vojne policije Trećeg korpusa Armije R BiH i prebačeni su u Centar za prihvrat ratnih zarobljenika u Zenici, pri čemu su, u periodu od 11.09.1995. godine do 29.09.1995. godine, pripadnici Odreda, kršeći odredbe zajedničkog člana 3. Ženevskih konvencija o postupanju sa ratnim zarobljenicima od 12. avgusta 1949. godine, počinili ubistvo i nečovječno postupanje prema ratnih zarobljenicima i prema dvoje civila, na način što su:

- a) U periodu od 11.09.1995. do 29.09.1995. godine, pripadnici Odreda, uz upotrebu vatrenog i hladnog oružja, ubili su 52 ratna zarobljenika i to: Savu (Đorđe) Todorovića, Radovana (Blagoja) Radojčića, Božidara (Milovan) Todorića, Čedu (Milivoje) Dabića, Miodraga (Božo) Đakovića, Radomira (Vlado) Blagojevića, Zorana (Ilija) Šalića, Dragu (Petar) Stjepanovića, Ranka (Jovo) Đurića, Veljka (Pavo) Vasilića, Jovana (Maksim) Vasića, Milana (Jovo) Vučenovića, Nedeljka (Branko) Vučića, Nevenka (Spasoje) Žarića,

Milivoja (Dušan) Ilića, Nedu (Milan) Jovića, Miloša (Sreto) Jovića, Mitra (Sreto) Jovića, Dalibora (Zdravko) Jorgića, Radojicu (Milan) Jotića, Svetka (Rade) Kaurina, Neđu (Dušan) Kopanju, Borislava (Jovo) Kreku, Milanka (Dušan) Lazarevića, Ranka (Dujko) Lazića, Dragutina (Ranko) Lukića, Marka (Marko) Marića, Mirka (Miroslav) Matičića, Slađana (Milan) Pavlovića, Zdravka (Jovo) Panića, Miladina (Janko) Pejića, Miloša (Milivoje) Pejića, Dejana (Miloš) Pejića, Slobodana (Nedeljko) Petrovića, Vladu (Dragić) Piljagića, Nedeljka (Stevo) Raukovića, Svetu (Čedo) Ristića, Milovana (Borislav) Savića, Branka (Blago) Todorovića, Mirka (Milan) Čupeljića, Borislava (Vojin) Vasića, Jovicu (Simeun) Đukića, Novaka (Milenko) Ilića, Radenka (Branko) Kodžu, Dragu (Branko) Markovića, Simona (Milan) Pirca, Stevu (Jovan) Rajaka, Nenada (Božo) Gligorića, Slobodana (Vaskrsija) Markovića, Zdravka (Bogdan) Narića, Obrada (Đorđe) Pterušića i Milenka Petrovića, od kojih je do sada pronađeno i identifikovano deset ratnih zarobljenika i to: Savo (Đorđe) Todorović, Radovan (Blagoje) Radojčić, Božidar (Milodan) Todorić, Čedo (Milovoje) Dabić, Miodrag (Božo) Đaković, Radomir (Vlado) Blagojević, Zoran (Ilija) Šalić, Drago (Petar) Stjepanović, Obrad (Đorđe) Petrušić, i Milenko (Ljubo) Petrović, dok su ostali navedeni ratni zarobljenici evidentirani kao nestale osobe i do danas nisu pronađeni.

- b) U vremenskom periodu od 17.09. do 29.09.1995. godine, u logoru Odreda na 13. kilometru, u blizini Kamenice, općina Zavidovići, pripadnici Odreda su ratnom zarobljeniku "S2" namjerno nanosili tešku duševnu i fizičku patnju i povrede na način da su ga prilikom ispitivanja udarili nogom u predjelu stomaka, od kojeg udarca je izgubio dah, zatim su ga udarili crijevom po leđima, od kojih udaraca su mu leđa bila modra, zatim su mu prislanjali spravu na vrat, koja je proizvodila elektrošokove i od kojih elektrošokova se sav gršio i još su ga udarali drvenom drškom po golim tabanima, od kojih udaraca je trpio snažne bolove.
- c) U vremenskom periodu od 17.09. do 29.09.1995. godine, u logoru Odreda na 13. kilometru, u blizini Kamenice, općina Zavidovići, pripadnici Odreda su ratnom zarobljeniku Bori Glaviću namjerno nanosili tešku duševnu i fizičku patnju i povrede, na način da su ga prilikom ispitivanja više puta udarili nogom u predjelu stomaka, zatim su ga više puta

udarili metalnom šipkom po leđima, a jedne prilike ga je jedan pripadnik ove jedinice gazio vojničkim čizmama po leđima, što je izazvalo velike bolove.

- d) U vremenskom periodu od 17.09. do 29.09.1995. godine, u logoru Odreda na 13. kilometru, u blizini Kamenice, općina Zavidovići, pripadnici Odreda su ratnom zarobljeniku Neđi Pećancu namjerno nanosili tešku duševnu i fizičku patnju i povrede, na način da su ga prilikom ispitivanja više puta udarili metalnom šipkom po leđima i nogama, iako je bio vezan, od kojih udaraca je Neđo Pećanac osjećao velike bolove, a nakon završenog ispitivanja ga je pripadnik Odreda gurnuo niz stepenice i Neđo Pećanac je pao i slomio rebro.
- e) U vremenskom periodu od 17.09. do 29.09.1995. godine, u logoru Odreda na 13. kilometru, u blizini Kamenice, općina Zavidovići, pripadnici Odreda su ratnom zarobljeniku Nedeljku Vučkoviću namjerno nanosili tešku duševnu i fizičku patnju i povrede, na način da su ga prilikom ispitivanja udarili nogom u glavu i slomili mu jedan od prednjih zuba, zatim su ga udarali željeznim šipkama i kablovima po leđima i glavi, te drvenom palicom po tabanima, od kojih je udaraca Nedeljko Vučković trpio snažne bolove i bio je modar po leđima.
- f) U vremenskom periodu od 17.09. do 29.09.1995. godine, u logoru Odreda na 13. kilometru, u blizini Kamenice, općina Zavidovići, pripadnici Odreda su ratnom zarobljeniku Miletu Gojiću namjerno nanosili tešku duševnu i fizičku patnju i povrede, na način da su ga prilikom ispitivanja udarili više puta plastičnim crijevom po glavi i ramenima, zatim željeznom šipkom po leđima, te su ga podvrgavali elektrkošokovima tako što su mu stavljali žice oko vrata ili nogu i priključivali žicu na akumulator, usljed čega je Mile Gojić padao u nesvijest.
- g) U vremenskom periodu od 17.09. do 29.09.1995. godine, u logoru Odreda na 13. kilometru, u blizini Kamenice, općina Zavidovići, pripadnici Odreda su ratnom zarobljeniku Miloradu Paniću namjerno nanosili tešku duševnu i fizičku patnju i povrede, na način da

su ga prilikom ispitivanja udarali željeznom šipkom i šlaufom za vodu po leđima, te drvenom šipkom po tabanima, zbog čega je trpio tešku fizičku i duševnu bol.

- h) U vremenskom periodu od 17.09. do 29.09.1995. godine, u logoru Odreda na 13. kilometru, u blizini Kamenice, općina Zavidovići, pripadnici Odreda su ratnom zarobljeniku Nebojši Banjcu namjerno nanosili tešku duševnu i fizičku patnju i povrede, na način da je, prilikom vođenja na ispitivanje prolazio kroz "špalir", tako da su ga pripadnici ove jedinice prilikom prolaska pored njih, udarali rukama, nogama i kundacima pušaka po tijelu i glavi, a potom su ga udarali kablovima po leđima, drvenom letvom po bosim tabanima i koljenima, te su mu zaboli nož u lijevu nogu, od kojih udaraca je Nebojša Banjac padao u nesvijest i izbijena su mu tri zuba iz gornje vilice i šest zuba iz donje vilice.
- i) U vremenskom periodu od 17.09. do 29.09.1995. godine, u logoru Odreda na 13. kilometru, u blizini Kamenice, općina Zavidovići, pripadnici Odreda su ratnom zarobljeniku Dragi Gajiću namjerno nanosili tešku duševnu i fizičku patnju i povrede, na način da su ga prilikom ispitivanja udarali drvenom palicom po leđima, bosim tabanima i ispod koljena, usljed čega je Drago Gajić trpio snažne bolove i bio modar po leđima, tabanima i ispod koljena, a od udaraca mu je pukla koža na leđima i tabanima.
- j) U vremenskom periodu od 17.09. do 29.09.1995. godine, u logoru Odreda na 13. kilometru, u blizini Kamenice, općina Zavidovići, pripadnici Odreda su ratnom zarobljeniku Radivoju Račić namjerno nanosili tešku duševnu i fizičku patnju i povrede, na način da su ga prilikom ispitivanja udarali pesnicom u stomak, kablom po leđima i grudima, drvenom drškom po golim tabanima i ispod koljena, te su mu prislanjali na tijelo crni manji predmet i pravili elektrošokove, tako da je od ovih udaraca gubio svijest, te mu je popucala koža na leđima.
- k) U vremenskom periodu od 11.09. do 13.09.1995. godine, u logoru Odreda na 13. kilometru, u blizini Kamenice, općina Zavidovići, pripadnici Odreda su civilima "S4" i "S3" namjerno nanosili tešku duševnu i fizičku patnju i povrede, na način da su prilikom

ispitivanja "S4" u više navrata tukli gumenom palicom po cijelom tijelu, od čega i danas osjeća bolove u predjelu ruku i glave, a "S3" su u više navrata tukli rukama po glavi i upotrebom električnog uređaja pržili po dlanovima, zbog čega je zadobila opekotine po dlanovima,

A komandant Trećeg korpusa Armije R BiH Sakib Mahmuljin, kao nadređena osoba je suprotno pravilima međunarodnog običajnog prava kao i odredbama članova 86. i 87. Dopunskog protokola broj I uz Ženevske konvencije od 12. augusta 1949. godine o zaštiti žrtava međunarodnih oružanih sukoba, suprotno zajedničkom članu 3. Ženevskih konvencija od 12.08. 1949. godine te suprotno Naredbi Predsjedništva R BiH o primjeni pravila međunarodnog ratnog prava u Oružanim snagama R BiH, propustio da preduzme nužne i razumne mjere da spriječi učinjenje navedenih krivičnih djela ubistva i nečovječnog postupanja jer je znao da se njemu podređeni pripadnici Odreda El Mudžahidin spremaju učiniti takva krivična djela.

čime je

radnjama u tačkama 1.a), b), c) i d) izreke presude počinio krivično djelo Ratni zločin protiv ranjenika i bolesnika – nečovječno postupanje, iz člana 143. Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, koji je preuzet na osnovu Zakona o primjeni Krivičnog zakona Republike Bosne i Hercegovine i Krivičnog zakona SFRJ¹ (KZ SFRJ), **radnjama u tačkama 1.b) i 2.a) izreke presude** krivično djelo Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika – ubistvo iz člana 144. KZ SFRJ, **radnjama u tačkama 1.a), b), c), d), 2.b), c), d), e), f), g), h), i) i j)** krivično djelo Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika – nečovječno postupanje iz člana 144. KZ SFRJ, te **radnjama u tački 2.k) izreke presude** počinio krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva – nečovječno postupanje iz člana 142. stav 1. KZ SFRJ, sve u vezi sa članom 30. stav 2. istog Zakona,

---

¹ U daljem tekstu: KZ SFRJ – Skupština SFRJ je usvojila Krivični zakon Bosne i Hercegovine na sjednici Saveznog vijeća, održanoj dana 28.09.1976. godine i objavila ga u Službenom listu SFRJ broj 44, od 08.10.1976. godine. Nakon proglašenja nezavisnosti BiH, KZ SFRJ je na osnovu Uredbe sa zakonskom snagom od 22.05.1992. godine preuzet kao zakon Republike Bosne i Hercegovine (uz manje izmjene), a stupio je na snagu danom objavljivanja.

Pa Vijeće, optuženom primjenom članova 33., 38., 41., 42. i 43. KZ SFRJ za krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ SFRJ utvrđuje kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine, za krivično djelo Ratni zločin protiv ranjenika i bolesnika iz člana 143. KZ SFRJ utvrđuje kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine i 6 (šest) mjeseci, te na osnovu člana 33., 38. i 41. KZ SFRJ za krivično djelo Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 144. KZ SFRJ utvrđuje kaznu zatvora u trajanju od 6 (šest) godina i 6 (šest) mjeseci,

te se optuženom, uz primjenu člana 48. stav 2. tačka 3. KZ SFRJ **i z r i č e**

JEDINSTVENA KAZNA ZATVORA U TRAJANJU OD 8 (OSAM) GODINA

**

Na osnovu odredbe člana 188. stav 1. kao i člana 186. stav 2. ZKP BiH optuženi se obavezuje da naknadi troškove krivičnog postupka, o čijoj visini će Sud donijeti posebno rješenje, nakon što prikupi sve potrebne podatke..

***

Na osnovu člana 198. stav 2. ZKP BiH, oštećeni se sa imovinskopравnim zahtjevom upućuju na parnicu.

O b r a z l o ž e n j e

II. KRIVIČNI POSTUPAK

A. TOK POSTUPKA

1. Tužilaštvo BiH je dana 23.12.2015. godine podiglo optužnicu broj T20 KTRZ 0003206 05 od 23.12.2015. godine protiv optuženog Sakiba Mahmuljina, koja je

potvrđena dana 31.12.2015. godine, kojom je optuženom na teret stavljeno izvršenje krivičnog djela Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 144. Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (KZ SFRJ), krivičnog djela Ratni zločin protiv ranjenika i bolesnika iz člana 143. KZ SFRJ, te krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. KZ SFRJ, sve u vezi sa članom 30. stav 2. istog Zakona. Optužnica je izmjenjena dana 22.07.2020.godine.

2. Prvostepenom presudom Suda BiH broj: S 1 1 K 019201 16 Kri od 22.01.2021. godine, optuženi je oglašen krivim za radnje opisane u tački I izreke i to da je počinio krivično djelo Ratni zločin protiv ranjenika i bolesnika – nečovječno postupanje iz člana 143. Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, koji je preuzet na osnovu Zakona o primjeni Krivičnog zakona Republike Bosne i Hercegovine i Krivičnog zakona SFRJ² (KZ SFRJ), radnjama u tačkama 1.b) i 2.a) osuđujućeg dijela izreke presude krivično djelo Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika – ubistvo iz člana 144. KZ SFRJ, radnjama u tačkama 1.a), b), c), d), 2.b), c), d), e), f), g), h), i) i j) krivično djelo Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika – nečovječno postupanje iz člana 144. KZ SFRJ, te radnjama u tački 2.k) osuđujućeg dijela izreke presude počinio krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva – nečovječno postupanje iz člana 142. stav 1. KZ SFRJ, sve u vezi sa članom 30. stav 2. istog Zakona. Optuženom je primjenom članova 33., 38., 41., 42. i 43. KZ SFRJ za krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ SFRJ utvrđena kazna zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine, za krivično djelo Ratni zločin protiv ranjenika i bolesnika iz člana 143. KZ SFRJ utvrđena kazna zatvora u trajanju od 2 (dvije) godine, te na osnovu člana 33., 38. i 41. KZ SFRJ za krivično djelo Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 144. KZ SFRJ utvrđena kazna zatvora u trajanju od 8 (osam) godina, te je optuženom, uz primjenu člana 48. stav 2. tačka 3. KZ SFRJ izrečena jedinstvena kazna zatvora u trajanju od deset godina. Tačkom II izreke prvostepene presude optuženi je oslobođen za radnje opisane u toj tački, te je u tački III

---

² U daljem tekstu: KZ SFRJ – Skupština SFRJ je usvojila Krivični zakon Bosne i Hercegovine na sjednici Saveznog vijeća, održanoj dana 28.09.1976. godine i objavila ga u Službenom listu SFRJ broj 44, od 08.10.1976. godine. Nakon proglašenja nezavisnosti BiH, KZ SFRJ je na osnovu Uredbe sa zakonskom snagom od 22.05.1992. godine preuzet kao zakon Republike Bosne i Hercegovine (uz manje izmjene), a stupio je na snagu danom objavljivanja.

izreke prvostepene presude prema optuženom odbijena optužba za radnje opisane u toj tački izreke prvostepene presude.

3. Protiv navedene presude žalbu je podnijelo i Tužilaštvo BiH i odbrana optuženog, te je vijeće postupajući u žalbenom postupku, uvažilo žalbu branilaca optuženog te pobijanu presudu ukinulo u osuđujućem dijelu(tački I prvostepene presude) i u odnosu na optuženje koje se odnosilo na ove radnje, odredilo održavanje pretresa pred vijećem Apelacionog odjeljenja.

4. Postupajući tužilac Tužilaštva BiH, ostao je kod teze izmjenjene optužnice, koja se odnosi na radnje iz dispozitiva optužnice za koje je optuženi oglašen krivim u prvostepenom postupku. Tužilaštvo ističe da su naznačene radnje počinili pripadnici jedinice „El-Mudžahidin“, da je postojao odnos „nadređeni-podređeni“, između optuženog i počinilaca, te da je optuženi nad pripadnicima iz Odreda „El – Mudžahidin“ imao efektivnu kontrolu, kao i da je optuženi imao saznanja o radnjama koje su počinjene nad zarobljenim pripadnicima VRS i nije ništa učinio da ih spriječi i kazni za navedeno.

5. Nakon iznesene uvodne riječi, odbrana optuženog osporavala je tezu iznesenu u izmjenjenoj optužnici, smatrajući da Tužilaštvo nije dokazalo da je optuženi uopšte imao kontrolu nad pripadnicima Odreda i da je Odred el Mudžahid uopšte bio u sistemu rukovođenja i komandovanja Armine BiH.

B. PROCESNE ODLUKE

1. Odbijanje prijedloga odbrane za izuzeće vještaka Martina Frančeševića

6. Odbrana je tokom prvostepenog postupka kao i u žalbi na prvostepenu presudu isticala prigovor nalazu i mišljenju vještaka Tužilaštva BiH, Martina Frančeševića navodeći da je prema izvještajima koji su mediji prenijeli, između ostalog na portalu „BIRN“ koji izvještava o suđenjima za ratne zločine, navedeno je da je tužilac Miroslav Janjić, postupajući tužilac u tom predmetu podnio prijedlog za izuzeće vještaka

Frančeševića zbog njegove pristrasnosti. Prema medijskim navodima, odbrana je navela da je tom prilikom tužilac u tom predmetu istakao da Tužilaštvo BiH vodi istragu protiv vještača Frančeševića zbog ratnih zločina počinjenih nad Srbima u Brčkom. Odbrana ističe da se iz dostavljenog nalaza vještaka može vidjeti da je vještak Martin Frančešević bio komandant, odnosno zapovjednik 108. brigade HVO, te je za pretpostaviti da se ta istraga odnosi na period kada je vještak obnašao tu funkciju, kao i da je odbrana, odmah po saznanju, putem OKO-a zatražila da joj se dostavi audio zapis sa te statusne konferencije, a što odbrani još uvijek nije dostavljeno. Pored toga, odbrana navodi da se obratila i Tužilaštvu BiH sa zahtjevom za dostavu informacija vezano za istragu koja se vodi protiv vještaka, ali da nisu dobili ni taj odgovor, zbog čega je odbrana predložila da se odloži svjedočenje vještaka, sve dok odbrana ne prikupi sve relevantne činjenice vezano za to što je istakao tužilac u drugom predmetu, te ako Vijeće odbije predmetni zahtjev, odbrana bi podnijela zahtjev za izuzeće vještaka u skladu sa članovima 29., 30. i 34. ZKP BiH.

7. Postupajući tužilac Tužilaštva BiH naveo je da je iz samog nalaza vidljivo, a što je odbrani poznato, da je još u maju mjesecu 2015. godine, od strane Tužilaštva BiH angažovan po naredbi ovaj vještak u svojstvu vještaka, nakon čega je isti sačinio svoj nalaz i mišljenje, dakle puno prije navoda na koje se poziva odbrana optuženog, a koji nalaz vještaka je predložen u ovoj potvrđenoj optužnici. Tako tužilac ističe da, u vrijeme angažovanja tog vještaka, nije raspolagao bilo kakvim informacijama da je eventualno zaprimljena prijava protiv tog lica odnosno, konkretno Martina Frančeševića, te da je Tužilaštvu to bila nepoznanica, kao i da postoji naredba za vještačenje, vještak je sačinio svoj nalaz i mišljenje i pozvan je da iznese svoj nalaz i mišljenje. U tom smislu, tužilac smatra da se u konkretnom slučaju treba držati odredbi ZKP koje se odnose na okolnosti u kojima propisano ko ne može biti vještak, dakle jasno je propisano, ali i da se vodi istraga protiv vještaka, samo po sebi ne isključuje mogućnost dakle da vještak Martin Frančešević iznese svoj nalaz i mišljenje koji je davno sačinio.

8. Branilac optuženog je nakon ovakvog izjašnjenja tužioca naveo da se, u slučaju da se vodi istraga za ratne zločine počinjene nad Srbima u Brčkom, vezano za nekoga

ko je bio zapovjednik brigade, može sasvim razložno postaviti pitanje da taj vještak, uz svo dužno poštovanje, može imati lični interes da npr. daje tumačenje komandne odgovornosti na način da trebaju biti odgovorni komandanti višeg nivoa, a da komandant brigade ne može biti odgovoran, kao i da njegov nalaz može biti i samoinkriminirajući, što bi, po mišljenju odbrane, za tog vještaka bio podsticaj da stvari tumači na drugačiji način. U tom smislu, branilac se poziva na član 29. tačka f) ZKP BiH, navodeći da se pravila o izuzeću primjenjuju na vještaka na isti način kao i za sudije i druge učesnike u krivičnom postupku, te da ta odredba propisuje da za izuzeće može biti opravdano postojanje okolnosti koje izazivaju razumnu sumnju u pristrasnost, u ovom slučaju vještaka, te da se ta razumna sumnja temelji na činjenici koju funkciju je vještak obnašao u ratu i na činjenici da se protiv njega očigledno vodi istraga. U smislu tumačenja člana 29. tačka f) ZKP branilac ukazuje na stav Apelacionog vijeća ovog Suda koji je, prije ocjene razloga za izuzeće koji se mogu svrstati u subjektivne i objektivne, to vijeće se poziva na princip anglosaksonskog sistema koji je preuzet i od strane Evropskog suda za ljudska prava, po kojem pravda, ne samo da treba da bude učinjena, nego i treba da bude viđena da je učinjena, jer sa pozicije prava optuženog i sa pozicije javnosti koja prati svaki predmet ratnog zločina, ta razumna sumnja u pristrasnost može biti sasvim opravdana. Samom tom činjenicom da se vodi istraga da se istraga vodi protiv vještaka koji je obnašao funkciju komandanta brigade i da se ta istraga odnosi na princip odgovornosti po članu 7.3. Statuta, odnosno principima komandne odgovornosti koji su i predmet ovog predmeta, ne kao direktni izvršilac. Konačni stav odbrane je da je prvostepena presuda zasnovana na dokazu koji je morao biti izuzet (bitna povreda iz člana 297. stav 1. tačka i) ZKP BiH).

9. Vijeće naprije primjećuje da član 98. ZKP BiH propisuje ko ne može biti vještak u krivičnom postupku. *Prima facie* analizom ove odredbe da se lako zaključiti da u konkretnom slučaju nisu ispunjenje zakonske pretpostavke koje sprečavaju vještaka Martina Frančeševića da se pojavi kao vještak vojne struke u ovom predmetu.

10. Nadalje, prvostepeno vijeće je odbilo prijedlog odbrane za izuzeće ovog vještaka smatrajući da je naredba o sprovođenju istrage interni akt Tužilaštva BiH, ali i da se radi o istrazi u drugom predmetu, te da je ovaj vještak već dao svoj pismeni nalaz u fazi istrage u ovom predmetu, kao i da će odbrana optuženog svakako imati priliku da pobija nalaz i mišljenje vještaka prilikom unakrsnog ispitivanja, ali i u toku izvođenja dokaza odbrane.

11. Ono što je bitno istaknuti po mišljenju ovog Vijeća je činjenica da je vještak Frančešević svoj pismeni nalaz i mišljenja u ovom predmetu sačinio znatno ranije i u trenutku kada vještak nije ni znao da je on predmet istrage. Sama činjenica da je Tužilaštvo BiH donijelo naredbu o sprovođenju istrage ne znači da će istraga rezultirati podizanjem optužnice protiv ovog vještaka. Nadalje prilikom ispitivanja na glavnom pretresu, vještak Frančešević je ostao pri svom pismenom nalazu i mišljenju što ukazuje na njegovu dosljednost. Stoga Vijeće ne nalazi neku novu okolnost koja bi izazvala razumnu sumnju u nepristrasnost vještaka, što bi bio razlog za njegovo izuzeće u ovom predmetu.

2. Odbijanje prijedloga Tužilaštva BiH za izuzeće vještaka Kenana Dautovića

12. U vezi sa prethodnim procesnim pitanjem, tokom prvostepenog postupka Tužilaštvo BiH je dana 25.02.2020. godine podnijelo pismeni prijedlog za izuzeće Kenana Dautovića, vještaka vojne struke, predloženog od strane odbrane podneskom od 04.10.2018. godine.

13. Sud je prije toga, Naredbom za vještačenje od 20.11.2018. godine naložio vještaku da sačini nalaz i mišljenje na okolnosti detaljno navedene u predmetnoj Naredbi, a kako je to odbrana ranije koncipirala u svom prijedlogu za vještačenje.

14. U svom prijedlogu za izuzeće vještaka, Tužilaštvo je navelo da je na strani 2. dostavljenog nalaza i mišljenja vidljivo da je vještak u periodu od 1993-1994. godine obavljao dužnost pomoćnika komandanta za obavještajne poslove OG Zapad i 7.

Korpusa, dok je 1995-1996. godine komandovao 712. brigadom A R BiH, u sastavu 7. Korpusa, a OG Zapad bila je u sastavu 3. Korpusa A R BiH, tako da je nadređena komanda bila komanda tog Korpusa, te je optuženi Sakib Mahmuljin od oktobra 1993. godine, sve dok nije počeo obavljati poslove komandanta 3. Korpusa, obavljao dužnost načelnika Štaba 3. Korpusa. U tom periodu, kako Tužilaštvo ističe, optuženi je bio nadređeni starješina vještaku, te je činjenica da je vještak u svom nalazu obuhvatio i period 1993. i 1994. godine, odnosno period kada je vještak obavljao dužnost starješine u sastavu 3. Korpusa, izvodeći zaključke o vrlo bitnim činjenicama. U vezi navedenog, Tužilaštvo smatra da se ne može očekivati od vještaka da sačini potpuno objektivni nalaz i mišljenje, te da u konkretnom predmetu može jedino da se sasluša u svojstvu svjedoka, ukoliko ima relevantna saznanja o činjenicama. Tužilaštvo dalje navodi da su odredbom člana 98. stav 2. ZKP BiH propisani razlozi za izuzeće vještaka, zatim da je činjenica da zakonodavac nije imao u vidu ratne zločine kada je donosio ovu odredbu, pa da eksplicitno navede da se za vještaka ne može odrediti lice koje je bilo u istoj jedinici kao i optuženi ili mu je bio nadređeni, ali da nema smetnje da se primijeni analogija ove odredbe jer je logika ista. Upravo zbog toga Tužilaštvo smatra da je omogućeno da se vještak izuzme, shodno primjeni odredbi za izuzeće sudije i to ako postoje okolnosti koje izazivaju razumnu sumnju u njegovu pristrasnost. Tužilaštvo ističe da su i vještak i optuženi, u sklopu svojih ovlaštenja i dužnosti, provodili iste zadatke i ciljeve, imali zajedničke interese koji su vrlo uski, te da je dovoljno istaći da je vještak sačinjavao izvještaje o neprijatelju koji su dostavljani 3. Korpusu u vrijeme kada je optuženi bio načelnik Štaba 3. Korpusa i praktički, drugi čovjek po hijerarhiji u tom Korpusu, zbog čega Tužilaštvo smatra da je teško očekivati potpunu objektivnost vještaka u sačinjavanju njegovog nalaza i mišljenja, te da se takva sumnja može otkloniti jedino izuzećem vještaka, shodno članu 34. stav 1., u vezi sa članom 29. tačka f) i 98. stav 2. ZKP BiH.

15. Na glavnom pretresu tokom prvostepenog postupka, dana 26.02.2020. godine, odbrana optuženog usmeno se izjasnila u vezi predmetnog prijedloga Tužilaštva BiH, smatrajući isti neosnovanim, prvenstveno iz razloga što u ovom predmetu već postoji odluka o zahtjevu odbrane za izuzeće vještaka Martina Frančeševića od 04.04.2018. godine, te da se dio obrazloženja te odluke odnosi na navode Vijeća koji se odnosi na to

da će odbrana imati priliku da pobija nalaz vještaka Tužilaštva u unakrsnom ispitivanju ili svojim nalazom, kao i da sve navedeno od strane Tužilaštva treba da se koristi u unakrsnom ispitivanju vještaka Kenana Dautovića i to sa ciljem pobijanja nalaza i eventualne diskriminacije vještaka. Odbrana je također istakla da, imajući u vidu sadržaj i navode prijedloga, želi skrenuti pažnju da se stiče dojam da Tužilaštvo, s jedne strane, pokušava vrlo visoko postaviti ljestvicu ko zapravo može biti vještak, zanemarujući činjenicu da je za postojanje subjektivnog elementa za izuzeće neophodno postojanje razumne, a ne obične sumnje u nečiju nepristrasnost, ali i da je zakonodavac zasigurno odredio takvu definiciju da mora postojati veći nivo sumnje iz razloga da bi se dosegnoo razumni standard iste. Tako odbrana, navod Tužilaštva da je optuženi bio nadređen vještaku kao načelnik štaba, za koji odbrana smatra da uopšte ne postoji, smatra neutemeljenim, ističući da Tužilaštvo nije pružilo nikakvo objašnjenje na kojem vojnom principu se zasniva takva tvrdnja, obzirom da se ne daje nikakv konkretan dokaz o njihovom odnosu koji bi mogao zadovoljiti standard razumne sumnje, ali i da su već izvedeni dokazi o tome da se optuženi kretao u zoni odgovornosti i učestvovao u borbenim dejstvima zajedno sa jedinicama 1., 2. i 7. Korpusa, kao i da je isto činio s drugim korpusima. U vezi s tim, odbrana navodi da ni jedan starješina iz tih korpusa ne bi mogao biti vještak u ovom predmetu po stavu Tužilaštva i da nema dokaza navedenih na okolnosti u kojim je dejstvima učestvovao vještak, te da je netačno da se u zoni odgovornosti vještaka nalazio bilo kakav kamp na 13. kilometru, obzirom da je isti bio u zoni odgovornosti u Lašvi, kao i da se pogrešno tumače odredbe člana 98. ZKP BiH. Odbrana se također osvrnula na navode Tužilaštva u vezi toga da su optuženi i vještak provodili iste zadatke i ciljeve, imali zajedničke interese koji su veoma uski, kao i da je vještak sačinjavao izvještaje koji su se dostavljali optuženom, ističući da, po takvom stavu, ni jedan pripadnik OS BiH, niti bilo koje drugo lice koje je imalo iste ciljeve za vrijeme rata kao optuženi, ne bi mogao biti vještak u ovom predmetu, smatrajući okolnosti na koje se Tužilaštvo poziva uopštene i apstraktne, te da optužnica protiv optuženog i krivična djela koja se istom stavljaju na teret, ni na koji način ne pogađaju interese vještaka, ali i da je odbrana prijedlog za vještačenje sačinila na sasvim druge okolnosti, posebno naglasivši da se zahtjev uopšte ne temelji na tome kojoj jedinici je vještak pripadao.

16. Cijeneci navedeni prijedlog Tužilaštva i izjašnjenje odbrane na isti, nakon vijećanja i glasanja na pomenutom glavnom pretresu, prvostepeno vijeće je odbilo prijedlog Tužilaštva za izuzeće vještaka, imajući u vidu preširoko postavljen postavljen zahtjev za izuzeće te dosadašnju praksu i argumentaciju odbrane u tom pravcu, smatrajući da će prvostepeno vijeće, prilikom donošenja konačne odluke, nalaze i mišljenja vještaka optužbe i odbrane cijenity u skladu s ostalim provedenim dokazima.

C. DOKAZNI POSTUPAK

17. Vijeće je donijelo odluku da prihvate sve dokaze koji su izvedeni u toku prvostepenog postupka, kako od strane Tužilaštva, tako i od odbrane. U toku pretresa pred vijećem Apelacionog odjeljenja, u skladu sa članom 317. stav 2) ZKP BiH, na prijedlog Tužilaštva reprodukovani su iskazi sljedećih svjedoka: Fadil Hasanagić, Sejfulah Mrkaljević, svjedok S-10, svjedok S-8, svjedok S-9, i svjedok Ekrem Alihodžić. Na prijedlog odbrane reprovukovani su iskazi slijedećih svjedoka: Fuad Zilkić, Ahmet Odžačkić i Šaćir Arnautović. Od novih dokaza obrane izveden je materijalni dokaz "Pravilo-službena prepiska i kancelarijsko poslovanje u oružanim snagama" broj 430-59/79 od 18.06.1980.godine (AO 1).

18. Prihvaćeni su slijedeći dokazi izvedeni tokom prvostepenog postupka, na prijedlog Tužilaštva BiH, svjedoci: svjedok „S-5“ dana 06.04.2016. godine, Velibor Trivičević dana 20.04.2016. godine, Igor Guljevatej dana 18.05.2016. godine, Miodrag Samac i Velibor Tošić dana 08.06.2016. godine, svjedok „S-12“ dana 13.07.2016. godine, Ahmet Šehić dana 07.09.2016. godine, Ramiz Suljić i Muhamed Omerašević dana 21.09.2016. godine, Fuad Zilkić dana 05.10.2016. godine, Omer Muhić i Enes Maličbegović dana 02.11.2016. godine, Fikret Skejić i Ahmet Odžačkić dana 07.12.2016. godine, Neđo Pećanac dana 21.12.2016. godine, Safet Sivro dana 28.12.2016. godine, Nedjeljko Vučković i Mile Gojić dana 11.01.2017. godine, Izudin Hajdarhodžić i Šemsudin Starčević dana 08.02.2017. godine, Ekrem Alihodžić dana 15.02.2017., 22.02.2017. i 15.03.2017. godine, Zaim Mujezinović dana 05.04.2017. godine, Salih Spahić dana 12.04.2017. godine, Mladen Sepi dana 19.04.2017. godine, Sejfulah Mrkaljević dana 10.05.2017. godine, Nešad

Šabić dana 17.05.2017. godine, Hamdija Šljuka dana 24.05.2017. godine, svjedok „S-13“ i Sinan Aličić dana 07.06.2017. godine, svjedok „S-6“, Slobodan Jović i Draženko Dabić dana 14.06.2017. godine, Milorad Panić i svjedok „S-7“ dana 05.07.2017. godine, Nebojša Banjac i Radivoje Račić dana 12.07.2017. godine, svjedoci „S-3“ i „S-4“ dana 30.08.2017. godine, Goran Krčmar i svjedok „S-2“ dana 13.09.2017. godine, svjedok „S-8“ dana 04.10.2017. godine, Edin Šarić i Mirza Glavaš dana 11.10.2017. godine, svjedok „S-9“ dana 01.11.2017. godine, Drago Gajić i Boro Glavić dana 08.11.2017. godine (putem video linka s Okružnim sudom u Banja Luci), svjedok „S-11“ dana 15.11.2017., 06.12.2017. i 13.12.2017. godine, svjedok „S-10“ dana 10.01.2018. i 17.01.2018. godine, Kadir Jusić dana 24.01.2018. godine, Fadil Hasanagić dana 21.02.2018. i 07.03.2018. godine, svjedok „S-14“ dana 13.06.2018. godine, dok su iskazi svjedoka Jusufa Jašarevića, Huseina Hercega i Krstana Marinkovića pročitani na glavnom pretresu tokom prvostepenog postupka, u skladu s odredbom člana 273. stav 2. ZKP BiH, kako je to već obrazloženo u dijelu prvostepene presude koji se odnosi na procesne odluke.

19. Prihvaćeni su ranije izvedeni dokazi odbrane, saslušani svjedoci: Haso Ribo dana 07.11.2018., 14.11.2018. i 21.11.2018. godine, Alija Lončarić dana 28.11.2018. godine, Zijo Brzina dana 05.12.2018. godine, Ismet Alija dana 19.12.2018. godine, Zuhdija Sarajlić dana 26.12.2018. godine, Jusuf Halilagić dana 16.01.2019. godine, Jasmin Odošašić dana 23.01.2019. godine, Vahid Karavelić dana 13.02.2019. godine, Edin Husić dana 20.02.2019. godine, Nermin Pešto dana 27.02.2019. godine, Fikret Čuskić dana 13.03.2019. godine, Haris Ćatić dana 29.03.2019. godine, Nehru Ganić dana 03.04.2019. godine, Sead Rekić dana 10.04.2019. godine, svjedok „S-20“ dana 17.04.2019., 24.04.2019., 08.05.2019. i 29.05.2019. godine, Fevzija Babić dana 03.07.2019. godine, Halim Husić dana 10.07.2019. godine, Zijad Ljevaković dana 17.07.2019. godine, Halil Mehtić dana 24.07.2019. godine, Šaćir Arnautović dana 04.09.2019. godine, Hajrudin Hubo dana 11.09.2019. godine, Vahid Bogunić dana 18.09.2019. godine, Fadil Imamović dana 30.10.2019. i 06.11.2019. godine, svjedok „SO-1“ dana 13.11.2019. i 20.11.2019. godine, Nihad Fejzić i Faik Uzunović dana 18.12.2019. godine.

20. Prihvaćeno je vještačenje po vještacima Tužilaštva BiH, a koji su na glavnom pretresu tokom prvostepenog postupka saslušani i to: Martin Frančešević dana 04.04.2018., 18.04.2018. i 09.05.2018. godine, Sabiha Brkić Silajdžić i Željko Karan dana 06.06.2018. godine. Prihvaćen je i nalaz i mišljenje vještaka odbrane i to Paul Cornish koji je saslušan tokom prvostepenog postupka dana 02.10.2019. godine i Kenan Dautović saslušan također tokom prvostepenog postupka dana 26.02.2020. i 22.06.2020. godine.

21. Prihvaćeni su i nalazi i mišljenja vještaka Suda, a na okolnosti zdravstvenog stanja svjedoka i sposobnosti svjedočenja neposredno na glavnom pretresu tokom prvostepenog postupka, saslušani su vještaci medicinske struke, specijaliste neuropsihijatri Muhamed dr Ahmić dana 04.07.2018. i 09.08.2018. godine, te Alma dr Bravo Mehmedbašić dana 05.02.2020. godine.

22. U spis predmeta uložen je veliki broj materijalnih dokaza Tužilaštva i odbrane, čiji popis se nalazi u Aneksu ove presude.

D. ZAVRŠNE RIJEČI

1. Završna riječ Tužilaštva BiH

23. Tužilaštvo je istaklo da ostaje u cijelosti kod završne riječi date pred prvostepenim vijećem, ali dodatno naglašava da postoji mnogo dokaza koji dokazuju činjenicu da je optuženi „imao razloga da zna“ da će se desiti zločini iz tačke 1. Optužnice. Tužilaštvo se poziva na izjave svjedoka i dokumente koji ukazuju u vezi sa tačkom 1. da je Odred zarobio pripadnike VRS nakon vojne akcije Proljeće '95, te je sama ta činjenica bila dovoljna da komandanta 3. korpusa upozori na rizik koji bi njegovi podređeni mogli kasnije učiniti. Tužilaštvo se poziva posebno na iskaz svjedoka S 10 i druge, kao i na nalaz vještaka Franišćevića koji govore o tome da je sistem izvještavanja u to vrijeme funkcionisao i da je komandant korpusa o svemu bio pravovremeno obaviješten. U pogledu tačke 2. koja se odnosi na zarobljavanje pripadnika VRS nakon akcije Farz 95, na području tzv.Vozučkog džepa, Tužilaštvo smatra da postoji dovoljno dokaza da je

optuženi obaviješten o otimanju zarobljenika, da je obaviješten da se ubijaju te da nije ništa poduzeo da spriječi ili kazni počinioce. Tužilaštvo nalazi da je izvedeno dovoljno dokaza koji van razumne sumnje upućuju da je optuženi počinio krivično djelo koje mu se stavljalo na teret i predlaže da sud optuženog oglasi krivim u obje tačke optužnice i izrekne kaznu u skladu sa zakonom.

2. Završna riječ odbrane

24. Odbrana također u završnoj riječi, upućuje na završno izlaganje izneseno tokom prvostepenog postupka i dodaje da Tužilaštvo nije s neophodnom preciznošću odredilo kakav je zapravo bio odnos između generala Mahmuljina kao nadređenog i direktnih izvršilaca krivičnih djela iz optužnice kao njegovih navodnih podređenih. Tužilaštvo je na neodređen način pokušalo da dokaže tezu da su izvršiocima za cijelo vrijeme inkriminiranog perioda bili direktno podređeni generalu Mahmuljinu, odnosno da im je on izdavao naređenja. Kao potpora ovakvom zaključku, odbrana ukazuje na svjedočenje Fadila Hasanagića, komandanta 35. Divizije., čije svjedočenje je tendenciozno i potpuno urušava tezu Tužilaštva o tome da je general Mahmuljin bio nadređen izvršiocima krivičnih djela, odnosno da je nad njima imao efektivnu kontrolu. Odbrana osporava da je Odred uopće bio u sistem rukovođenja i komandovanja ARBiH. Pored toga, Tužilaštvo se uopšte nije bavilo pitanjem identifikovanja direktnih izvršilaca iako je na nejasnoće o tome ko su ti direktni izvršiocima ukazao i svjedok S-8 kao jedini svjedok Tužilaštva pripadnik Odreda El Mudžahidin. U toku ovog postupka, odbrana je provela dokaze i iznijela argumente u vezi standarda koji su direktno vezani za princip komandne odgovornosti. Vještak Dautović je u svom nalazu i mišljenju (O-286), kao i svjedočenju iznio parametre koji se imaju primjeniti pri utvrđivanju postojanja sistema rukovođenja i komandovanja, odnosno efektivne kontrole. Svjedoci Tužilaštva i to pripadnici VRS su svjedočili o tome da na 13-tom kilometru ne samo da nisu vidjeli oznake Armije RBH već samo zastavu koja nije imale nikakve veze s Armijom RBiH. U dijelu svoje završne riječi u prvostepenom postupku, odbrana je u tački III – Odnos nadređeni – podređeni i efektivna kontrola – iznijela argumente o tome koji faktori moraju biti uzeti u obzir pri utvrđivanju (ne)postojanja odnosa nadređeni – podređeni potcrtavajući praksu međunarodnih i Suda

Bosne i Hercegovine u tom smislu. Zbog svega navedenog, odbrana nalazi da nije dokazano van razumne sumnje da je optuženi počinio krivično djelo koje mu se stavlja na teret i predložila da Vijeće optuženog Mahmuljina oslobodi po svim tačkama optuženja.

3. Završno izlaganje optuženog Sakiba Mahmuljina

25. U svom izlaganju, optuženi Mahmiljin na istovjetan način kao i odbrana, osporava dokazanost činjenica koje čine bitna obilježja krivičnog djela koje mu se stavlja na teret u ovom predmetu. Optuženi osporava da je komanda 3.korpsa bila upoznata sa izvještajem da je Odred El Mudžahedin preuzeo ratne zarobljenike. Optuženi smatra da dokazi koji su provedeni u ovom postupku potvrđuju da niti 35. divizija niti bilo ko od njegovih pomoćnika ga nije informisao o bilo čemu što bi bilo osnov za njegovu krivičnu odgovornost. Optuženi ističe da od Odreda nije nikada dobijao nikakav izvještaj niti su ga oni slali bilo kome. Također, ističe se da se Tužilaštvo nije nikada potrudilo da sazna ko su neposredni izvršioци ovih krivičnih djela. Optuženi smatra da ne postoje razlozi koji bi mogli biti bilo kakva osnova da je imao razloga da zna ono po čemu se po optužnici teretio.

III. PRIMJENA MATERIJALNOG PRAVA

26. Prema tezi optužnice, inkriminisano djelo počinjeno je tokom 1995. godine. U tom periodu je na snazi bio Krivični zakon Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (KZ SFRJ), koji je preuzet na osnovu Zakona o primjeni Krivičnog zakona Republike Bosne i Hercegovine i Krivičnog zakona SFRJ. Razmatrajući pitanje primjene materijalnog zakona i pravne kvalifikacije djela, Vijeće je imalo u vidu načela propisana članovima 3. i 4. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine (KZ BiH), te članom 7. stav 1. Evropske konvencije o ljudskim pravima (EKLJP), pa je primjenom navedenih odredbi utvrdilo da je optuženi Sakib Mahmuljin počinio krivična djela Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 144. KZ SFRJ, krivično djelo Ratni zločin protiv ranjenika i bolesnika iz člana 143. KZ SFRJ, te krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana

142. stav 1. KZ SFRJ, sve u vezi sa članom 30. stav 2. istog Zakona, za koja djela ga je i oglasilo krivim.

27. Član 3. KZ BiH propisuje načelo legaliteta, odnosno da nikome ne može biti izrečena kazna ili druga krivičnopravna sankcija za djelo koje, prije nego što je učinjeno, nije bilo zakonom ili međunarodnim pravom propisano kao krivično djelo i za koje zakonom nije bila propisana kazna (*nullum crimen sine lege, nulla poena sine lege*). Međutim, članovi 3. i 4. istog Zakona ne sprječavaju suđenje ili kažnjavanje bilo kojeg lica za bilo koje činjenje ili nečinjenje koje je u vrijeme kada je počinjeno predstavljalo krivično djelo u skladu sa opštim načelima međunarodnog prava (član 4a. KZ BiH).

28. U članu 7. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda (Konvencija) na sličan način propisuje se princip legaliteta i glasi:

“Niko se ne može smatrati krivim za krivično djelo nastalo činjenjem ili nečinjenjem koje nije predstavljalo krivično djelo u vrijeme izvršenja, prema nacionalnom ili međunarodnom pravu. Isto tako, izrečena kazna neće biti teža od one koja se primjenjivala u vrijeme izvršenja krivičnog djela.

Ovaj član ne uječe na suđenje ili kažnjavanje bilo koje osobe koja je kriva za činjenje ili nečinjenje, ako je to djelo u vrijeme izvršenja predstavljalo krivično djelo prema opštim pravnim načelima priznatim kod civiliziranih naroda.”

29. Shodno tome, na učinioca krivičnog djela prvenstveno se primjenjuje zakon koji je bio na snazi u vrijeme učinjenja. Od ovog principa moguće je odstupiti jedino u interesu optuženih lica, i to u situaciji kada se nakon izvršenja djela zakon izmijenio tako da je izmijenjeni zakon blaži za učinioca. Sud procjenjuje u svakom konkretnom slučaju koji je zakon blaži za učinioca.

30. Vijeće je, imajući u vidu praksu Ustavnog suda BiH, u pogledu primjene materijalnog prava, našlo nužnim primijeniti KZ SFRJ, kao zakon koji je važio u vrijeme izvršenja krivičnih djela, nalazeći da je u konkretnom slučaju on blaži po učinioca, uzevši

u obzir kaznu propisanu za ista. Jednostavno poređenje tekstova zakona na konkretan slučaj može dati siguran odgovor samo u slučaju ako je novi zakon dekriminisao nešto što je po ranijem zakonu bilo krivično djelo, jer je tada novi zakon očigledno blaži. U situaciji kada je krivično djelo kažnjivo po oba zakona, potrebno je utvrditi sve okolnosti koje su relevantne za izbor blažeg zakona u konkretnom slučaju, uzimajući u obzir sve odredbe koje se odnose na kažnjavanje. Pri tome, treba imati u vidu odredbe o propisanim krivičnopravnim sankcijama, vrstama i mjerama, njihovom odmjeravanju, odnosno ublažavanju, mjerama sigurnosti, sporednim kaznama, mjerama koje predstavljaju supstitute kazni i drugim relevantnim odredbama u pogledu izricanja krivičnopravne sankcije.

31. Međutim, nije dovoljno utvrditi koji zakon daje veće mogućnosti za povoljniju presudu, već koji od njih omogućava povoljniji ishod u konkretnom slučaju, prema konkretnom učiniocu, a što jasno proizilazi iz zakonskih odredbi člana 4. stav 2. KZ BiH, koji kaže da će se primijeniti zakon koji je "*blaži za učinioca*". Prema tome, nije isključena mogućnost da zakon sa težom kaznom bude za učinioca na kraju povoljniji, jer primjena nekih njegovih drugih odredbi dovodi do povoljnijeg rješenja za učinioca.

32. U konkretnom slučaju, zakon koji je bio na snazi u vrijeme izvršenja djela – KZ SFRJ, jednako kao i zakon koji je trenutno na snazi – KZ BiH, propisuju krivičnopravne radnje za koje je optuženi Sakib Mahmuljin oglašen krivim kao krivična djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva, Ratni zločin protiv ranjenika i bolesnika i krivično djelo Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika. Obzirom na navedeno, jasno je da postoje zakonski uslovi za vođenje krivičnog postupka protiv počinioca za navedena krivična djela i njegovo kažnjavanje.

33. Pitanje retroaktivnosti primjene krivičnog zakona od izuzetnog je pravnog značaja i kao takvo je već bilo predmetom analize i ocjene u nekoliko odluka Ustavnog suda i Evropskog suda za ljudska prava (ESLJP), a koje imaju direktne implikacije na postupanje Suda BiH u predmetima ratnih zločina, obzirom da se radi o obvezujućoj domaćoj i međunarodnoj sudskoj praksi.

34. Vijeće je, shodno prethodnom, a imajući u vidu stavove Ustavnog suda BiH, koji odstupa od prakse Evropskog suda, jer ne predviđa da se primjena blažeg zakona po učinioca preispituje za svaki slučaj pojedinačno, već jasno određuje da će se u svim slučajevima, u kojima oba zakona propisuju isto krivično djelo, na učinoca primijeniti KZ SFRJ, ovaj zakon primijenilo u konkretnom slučaju, obzirom da je stav Ustavnog Suda BiH obvezujući i za Sud BiH.

35. Kako su navedena krivična djela, za koja se optuženi tereti u konkretnom slučaju, bila propisana članovima 142., 143. i 144. KZ SFRJ, to je, slijedom navedenog, te u skladu sa praksom Ustavnog suda BiH, u pogledu primjene materijalnog prava, nužno primijeniti KZ SFRJ, kao zakon koji je važio u vrijeme izvršenja krivičnih djela i kao zakon koji je prema stavu Ustavnog suda BiH, blaži prema optuženom.

36. Pri tome Vijeće nije prihvatilo tezu odbrane da se u konkretno slučaju ne može raditi o sticaju navedenih krivičnih djela, već da postoji samo jedno krivično djelo (odbrana ne navodi koje bi to bilo krivično djelo), tvrdeći da su radnje izvršene u istom vremenskom periodu, na istom prostoru, prema istoj grupi žrtava (Srbi) te da su u istom postupku postupali Sud BiH i Tužilaštvo BiH.

37. Sprovedenim dokaznim postupkom je na nesporan način utvrđeno da se radi o odvojenim događajima iz optužnice koji su se desili u različitim vremenskim perioda (juli i septembar 1995.godine) i u kojima su kao oštećena lica učestvovala različita lica (civili, sanitetsko osoblje i ratni zarobljenici).Upravo različito svojstvo oštećenih čini bitno obilježje krivičnih djela za koje je optuženi oglašen krivim, stoga Vijeće nalazi da se radi o samostalnim krivičnim djelima a ne o jednom krivičnom djelu ratnog zločina. Zbog različitog svojstva oštećenih nejasno je koje bi to jedinstveno krivično djelo moglo biti.

IV. STANDARDI DOKAZIVANJA

38. Prilikom razmatranja i ocjene dokaza koji su provedeni na tokom prvostepenog postupka i na pretresu pred ovim Vijećem, Vijeće se rukovalo nekim osnovnim načelima propisanim u ZKP BiH kao i u Konvenciji, a koji će u nastavku biti navedeni.

39. Član 3. stav 1. ZKP BiH određuje da se svako smatra nevinim dok se ne utvrdi njegova krivica za krivično djelo koje mu se stavlja na teret.

40. Svrha sudskog postupka jeste da se osigura da niko nevin ne bude osuđen, a da se učinitelju krivičnog djela izrekne krivičnopravna sankcija pod uslovima propisanim Krivičnim zakonom BiH i u zakonom propisanom postupku (član 2. stav 1. ZKP BiH).

41. Odredbom člana 3. stav 1. ZKP BiH određena je pretpostavka nevinosti, koja predviđa da se svako smatra nevinim za krivično djelo dok se pravomoćnom presudom ne utvrdi njegova krivnja.

42. Procesna pretpostavka nevinosti je tzv. privremena pretpostavka (*praesumptio iuris tantum*) koja vrijedi dok se suprotno ne dokaže. Zbog usvajanja ove pretpostavke, optuženi je oslobođen tereta dokazivanja svoje nevinosti, dok je teret dokazivanja suprotnog od onog što predviđa pretpostavka nevinosti na tužiocu. Pretpostavka nevinosti ne odnosi se samo na krivnju optuženog, već i na sve druge bitne elemente koji stoje u međusobnoj vezi u pojmu krivičnog djela (radnja izvršenja, protupravnost ili kažnjivost). Riječ je o načelu *in dubio pro reo*, ili načelu koje je izraz pogodovanja optuženog. Neku činjenicu sud može na temelju ocjene dokaza smatrati utvrđenom kada se uvjerio u njezino postojanje koje mora proizilaziti iz dokaza izvedenih na glavnom pretresu i kad u tom pogledu postupajuće vijeće nema više nikakvih dvojbi. Pri tome, sve činjenice koje su *in peius* (na štetu) optuženog, moraju se utvrditi sa apsolutnom sigurnošću, odnosno, moraju se dokazati. Ukoliko se to ne postigne, uzima se kao da one i ne postoje. Sve činjenice koje su *in favorem* (u korist) optužene osobe uzimaju se kao da postoje i onda i kad su utvrđene samo sa vjerovatnošću (znači, ne sa sigurnošću).

Ako se i nakon savjesne ocjene dokaza „*pcjedinačno i u vezi sa ostalim dokazima*“ sumnje ne daju otkloniti, prema normi iz navedenog člana, u sumnji sud rješava na način povoljniji za optuženog.

43. Prilikom odlučivanja u konkretnom predmetu, je uzelo u obzir član 14. ZKP BiH nalaže da je Sud dužan razmatrati i ocjenjivati dokaze koji idu u korist optuženog sa jednakom pažnjom kao i dokaze koji mu idu na teret, ali i član 15. ZKP BiH kojim se rukovodilo i u kojem je sadržan jedan od temeljnih principa krivičnog zakonodavstva – princip slobodne ocjene dokaza, što znači da je ocjena dokaza oslobođena formalnih pravnih pravila koja bi određivala vrijednost pojedinih dokaza.

44. Pored toga, Vijeće je imalo u vidu i praksu ESLJP³ prema kojoj se sud, iako je obavezan dati razloge za svoju odluku, ne mora detaljno baviti svakim argumentom koji je iznijela neka od strana u postupku. U vezi s navedenim, Vijeće je razmatralo i cijeno sve dokaze izvedene na glavnom pretresu tokom prvostepenog postupka, kao i tokom pretresa pred vijećem Apelacionog odjeljenja, kako pojedinačno, tako i u njihovoj međusobnoj vezi, u skladu sa članom 281. ZKP BiH⁴, ali u nastavku presude će navesti samo one dokaze koji su relevantni za donošenje odluke, te obrazlagati i iznositi zaključke samo o činjenicama koje su od suštinske važnosti za odluku.

45. Prilikom ocjene iskaza saslušanih svjedoka, Vijeće je nastojalo sagledati njihovo svjedočenje u cjelini, misleći pri tome, kako na sadržinu samog iskaza, tako i na njihovo držanje i ponašanje tokom davanja iskaza. Kredibilitet svjedoka ne zavisi samo od toga u kojoj mjeri poznaju događaj o kojem svjedoče, nego i od iskrenosti svjedoka, njegove pouzdanosti, kao i svijesti da se polaganjem zakletve pred sudom obavezao da govori istinu.

---

³ ESLJP, *Garcia Ruiz v. Spain*, No. 30544/96, 21. januara 1999. godine.

⁴ Član 281. ZKP BiH (Dokazi na kojima se zasniva presuda): „*Sud zasniva presudu samo na činjenicama i dokazima kcji su izneseni na glavnom pretresu. Sud je dužan savjesno ocjeniti svaki dokaz pcjedinačno i u vezi s ostalim dokazima i na osnovu takve ocjene izvesti zaključak je li neka činjenica dokazana.*”

46. Za iskaz svjedoka nije isključivo bitno da je on dat iskreno, bitno je i da je iskaz pouzdan, zbog čega je Vijeće imalo u vidu da pouzdanost iskaza jednog svjedoka zavisi od njegovog poznavanja činjenica, ali i da na istu u velikoj mjeri može uticati protek vremena, nestalnost ljudske percepcije, kao i traumatičnost samog događaja o kome svjedok svjedoči. Vijeće je uporedilo činjenice o kojima je svjedok svjedočio sa činjenicama koje su utvrđene od strane drugih svjedoka, te materijalnim dokazima kako bi se utvrdilo da li su potkrijepljeni ili osporeni drugim dokazima u ovom predmetu. Zapisnike o saslušanju svjedoka uložene u spis u smislu odredbe člana 273. stav 2. ZKP BiH, Vijeće je cijenilo u vezi sa svim ostalim provedenim dokazima.

V. ZAKLJUČAK VIJEĆA

A. OPŠTI ELEMENTI KRIVIČNIH DJELA

47. Optuženi Sakib Mahmuljin oglašen je krivim za izvršenje krivičnih djela Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 144. KZ SFRJ, Ratni zločin protiv ranjenika i bolesnika iz člana 143. KZ SFRJ, te krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ SFRJ, sve u vezi sa članom 30. stav 2. istog Zakona.

48. Član 142. stav 1. KZ SFRJ glasi:

“Ko kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme rata, oružanog sukoba ili okupacije naredi da se prema civilnom stanovništvu vrše ubistva, mučenja, nečovječna postupanja, biološki eksperimenti, nanošenje velikih patnji ili povreda tjelesnog integriteta ili zdravlja; raseljavanje ili preseeljavanje ili prisilno odnaređivanje ili prevođenje na drugu vjeru; priseljavanje na prostituciju ili silovanje; primoravanje na zlostavljanje i terora, uzimanje talaca, kolektivno kažnjavanje, protivzakonito odvođenje u koncentracione logore i druga protivzakonita zatvaranja, lišavanje prava na pravilno i nepristrasno suđenje; priseljavanje na službu u oružanim snagama neprijateljske sile ili u rješavanje obavještajnih službi ili administracije; priseljavanje na prinudni rad, izgladnjavanje stanovništva, konfiskovanje imovine, pljačkanje imovine stanovništva, protivzakonito i samovoljno uništavanje ili prisvajanje u velikim razmjerama imovine koje nije opravdano vojnim potrebama, uzimanje nezakonite i nesrazmjerno velike kontribucije i rekvizicije,

smarjenje vrijednosti domaćeg novca ili protivzakonito izdavanje novca, ili ko izvrši neko od navedenih djela, kaznit će se zatvorom najmanje pet godina ili smrtnom kaznom.“

49. Član 143. KZ SFRJ propisuje da:

*„Ko kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme rata ili oružanog sukoba naredi da se prema ranjenicima, bolesnicima, brodolomcima ili **sanitetskom** ili vjerskom **osobiju vrše ubistva, mučenja, nečovječna postupanja, biološki, medicinski ili drugi naučni eksperimenti, uzimanje tkiva ili organa radi transplantacije ili nanošenje velikih patnji ili povreda tjelesnog integriteta ili zdravlja, ili protivzakonito i samovoljno uništavanje ili prisvajanje u velikim razmjerama materijala, sredstava sanitetskog transporta i zaliha sanitetskih ustanova ili jedinica koje nije opravdano vojnim potrebama ili ko izvrši neko od navedenih djela, kaznit će se zatvorom najmanje pet godina ili smrtnom kaznom.“***

50. Konačno, član 144. KZ SFRJ propisao je da:

„Ko kršeći pravila međunarodnog prava naredi da se prema ratnim zarobljenicima vrše ubistva, mučenja, nečovječna postupanja, biološki, medicinski ili drugi naučni eksperimenti, uzimanje tkiva ili organa radi transplantacije, nanošenje velikih patnji ili povreda tjelesnog integriteta ili zdravlja, prisiljavanje na vršenje službe u oružanim snagama nepriznate ili lišavanje prava na pravilno i nepristrasno suđenje, ili ko izvrši neko od navedenih djela, kaznit će se zatvorom najmanje pet godina ili smrtnom kaznom.“

51. Iz citiranih zakonskih odredbi može se zaključiti da sva tri krivična djela za koja je optuženi oglašen krivim, imaju iste, zajedničke **opšte elemente, te je jedina razlika u pogledu statusa zaštićenog objekta, kako to i sam naziv krivičnog djela govori (zbog čega Vijeće neće posebno obrazlagati opšte elemente djela, osim u dijelu koji se odnosi na status žrtava):**

- i. Djelo počinioca mora biti počinjeno suprotno pravilima međunarodnog prava, na način da je počinjenje djela usmjereno protiv civilnog stanovništva, dakle osobe koje ne učestvuju u oružanom sukobu ili su položile oružje ili su onesposobljene za borbu i koje su zaštićene odredbama Ženevskih konvencija od 12. avgusta 1949. godine;*
- ii. Kršenje mora biti počinjeno u vrijeme rata, oružanog sukoba ili okupacije;*

- iii. *Djelo počinioca mora biti povezano sa ratom, oružanim sukobom ili okupacijom;*
- iv. *Počinilac mora narediti ili počiniti djelo.*

52. Dakle, za postojanje navedenih krivičnih djela, neophodno je utvrditi primjenu međunarodnih pravila u inkriminisanom periodu i da radnje izvršenja djela predstavljaju kršenje pravila međunarodnog prava, što ukazuje na blanketni karakter krivičnih djela.

53. Slijedom pomenutih zakonskih odredbi, nije neophodno da počinilac zna ili ima namjeru da krši međunarodnu normu (nije nužno da kršenje blanketnih propisa bude obuhvaćeno svijesću učinioca), već je dovoljno da njegovo ponašanje objektivno predstavlja kršenje pravila međunarodnog prava, dok se kod preduzimanja konkretnih, pojedinačnih radnji izvršenja, svakako mora cijeliti subjektivni odnos počinioca prema djelu, što će Vijeće, u osvrtu na posebne radnje izvršenja u okviru pojedinačnih tačaka optužnice i učiniti.

54. Dakle, odredbe članova 142., 143. i 144. KZ SFRJ, između ostalog, temelje se i na Ženevskim konvencijama od 12. avgusta 1949. godine o zaštiti žrtava međunarodnih oružanih sukoba i zajedničkom članu 3. Ženevskih konvencija od 12. avgusta 1949. godine, ali i na odredbama članova 86. i 87. Dopunskog protokola I uz Ženevske konvencije, te predmetna optužnica tereti optuženog da je postupao suprotno odredbama zajedničkog člana 3. Konvencija i odredaba Dopunskog protokola I. Pravila sadržana u članu 3. Konvencija smatraju se običajnim pravom i predstavljaju minimalni standard od kojeg zaraćene strane nikada ne bi trebale odstupiti, a kojim je propisano da:

„U slučaju oružanih sukoba kcji nemaju međunarodni karakter, a kcji izbiju na području jedne od visokih strana ugovornica, svaka zaraćena strana dužna je primjerljivo barem sjedeće odredbe:

1. Prema licima kcja ne učestvuju neposredno u neprjateljstvima, uključujući pripadnike oružanih snaga kcji su položili oružje i osobe izbaćene iz strcja zbog bolesti, rana, lišenja

slobode ili bilo kojeg drugog razloga, u svakoj će se prilici postupati čovječno, bez ikakvog nepovoljnog razlikovanja utemeljenog na rasi, boji kože, vjeroispovijesti ili uvjerenju, spolu, rođenju ili imovinskom stanju ili bilo kojim drugom sličnom kriteriju.

U tom cilju, zabranjeni su i ubuduće se zabranjuju, u svako doba i na svakom mjestu, prema gore navedenim licima, između ostalih i sljedeći postupci:

a) nasilje što se nanosi životu i tjelesnom integritetu, osobito sve vrste ubistava, sakaćenja, okrutnosti i mučenja;

c) povreda ličnog dostojanstva, naročito uvredljivi i ponižavajući postupci;"

55. Član 86. Dopunskog Protokola uz Ženevske konvencije od 12.08.1949. godine, predviđa odgovornost komandnog kadra za nepreduzimanje mjera kada je na to bio obavezan, što u konkretnom i jeste slučaj. Dakle, normativni instrument koji je u međunarodnom pravu formulisao princip komandne odgovornosti bile su odredbe članova 86. i 87. Dopunskog protokola Ženevskim konvencijama o zaštiti žrtava međunarodnih oružanih sukoba (Protokol I) od 08.06.1977. godine, te, prema odredbi člana 86. stav 2. Protokola I, za tešku povredu Ženevskih konvencija, pored podređenog koji je počinio djelo, odgovara i njegov komandant ako nije poduzeo sve njemu moguće mjere da takvu povredu spriječi ili kazni, premda je "znao" ili "je trebao znati" šta se desilo.

56. Navedena odredba glasi: "Činjenica da je povredu Konvencija ili ovog Protokola počinio neki potčinjeni, ne oslobađa njegovu pretpostavljenu krivičnu ili, ovisno o slučaju, disciplinske odgovornosti, ako su znali ili imali informacije koje su im u datim okolnostima omogućavale da zaključuju da je taj potčinjeni počinio ili da će počiniti takvu povredu i ako nisu poduzeli sve moguće mjere u okviru svojih ovlasti kako bi spriječili ili suzbili tu povredu."

57. Članom 87. Protokola I precizirano je šta tačno podrazumijeva normativni standard "trebao znati" su obaveze država potpisnica istog u pogledu toga da od komandanta

moraju "zahtijevati" spriječavanje, suzbijanje ili prijavljivanje povreda Konvencija i Protokola, kao i pokretanje disciplinskog ili krivičnog postupka protiv prekršilaca, dakle, ne samo poduzimanje preventivnih ili represivnih mjera, nego i prikupljanje svih važnih informacija o ponašanju podređenih koje su, po prirodi stvari, potrebne za poduzimanje tih mjera.⁵

58. Žalbeno vijeće u predmetu MKSJ *Tužilac protiv Envera Hadžihasanovića i Amira Kubure*⁶ jasno je istaklo da je komandna odgovornost bila dio međunarodnog običajnog prava koje se primjenjuje na ratne zločine počinjene tokom unutrašnjeg sukoba. Naime, ovo pitanje problematizovano je na način da se Protokol I, koji, kako je već navedeno, u članovima 86. i 87. upućuje na doktrinu komandne odgovornosti, odnosi samo na međunarodne oružane sukobe, dok Dopunski protokol II uz Ženevske konvencije, koji se odnosi na unutrašnje oružane sukobe, uopšte ne sadrži odredbe koje se tiču komandne odgovornosti.⁷

59. S tim u vezi, Žalbeno vijeće potvrdilo je stav Prvostepenog vijeća u istom predmetu koji se odnosi na to *"da je komandna odgovornost bila dio međunarodnog običajnog prava koje se odnosi na međunarodne oružane sukobe i prije usvajanja Protokola I. Dakle, kao što je smatralo i Pretresno vijeće, članom 86. i 87. Protokola I su u tom pogledu samo formulisali postojeće stvari, a nisu stvarali novo pravo. Slično tome, činjenica da Protokol II ne pomirje komandnu odgovornost u vezi sa unutrašnjim oružanim sukobima, ne utiče nužno na pitanje da li je komandna odgovornost već bila dio međunarodnog običajnog prava koje regulište unutrašnje oružane sukobe. Žalbeno vijeće smatra da, u periodu relevantnom za ovu optužnicu, ona to jeste bila, i da taj zaključak nije doveden u pitanje djelovanjem faktora koji su doveli do previda kakvi se, iz raznih razloga, ponekad dešavaju prilikom sastavljanja međunarodnih instrumenata."*⁸

---

⁵ Bojanić, I., Derenčinović, D., Horvatić, Ž., Krapac, D., Seršić, M., *Teorija zajedničkog zločinačkog pothvata i međunarodno kazneno pravo – izazovi i kontroverze*, Akademija pravnih znanosti Hrvatske, Zagreb, 2007., strana 18. i 19.; Bilten sudske prakse Suda BiH, broj 10/2020, strana 24.

⁶ Odluka Žalbenog vijeća po interlokutornoj žalbi kojom se osporava nadležnost, obzirom na komandnu odgovornost, 16.07.2003. godine, MKSJ, IT-01-47-AP72, par. 31.

⁷ *Ibid*, par. 28.

⁸ *Ibid*, par. 29.

60. Dakle, nesporna je činjenica da je doktrina komandne odgovornosti već dugi vremenski period dio međunarodnog prava, a Vijeće će mogućnost njene primjene kroz KZ SFRJ, koji je materijalni zakon primijenjen u konkretnom slučaju a koji istu, za razliku od Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine, eksplicitno ne definiše u svojim odredbama, obrazložiti u dijelu koji se odnosi na elemente komandne odgovornosti.

61. Da je komandna odgovornost, u relevantnom periodu bila dio međunarodnog običajnog prava koje se primjenjuje na ratne zločine počinjene tokom unutrašnjeg oružanog sukoba potvrđeno je i brojnim presudama MKSJ u kojima je obrazložena mogućnost primjene međunarodnog običajnog prava kada je u pitanju odgovornost komandanta u oružanom sukobu koji nema međunarodni karakter.

62. Tako se u presudi MKSJ Tužilac protiv *Pavla Strugara* utvrđeno da je načelo individualne krivične odgovornosti nadređenog, koji nije spriječio ili kaznio svoje podređene zbog činjenja zločina, ustanovljeno u međunarodnom običajom pravu i može se primjeniti kako na međunarodne, tako i na unutrašnje oružane sukobe.

63. Kada je u pitanju pojam „*organizovana vojna sila*“, sa stanovišta međunarodnog običajnog prava, podrazumijeva se da, u oružanom sukobu (bilo međunarodnom, bilo unutrašnjem) vojna sila, koja je uključena u takav sukob, organizovana, a kao takva, može postojati samo na osnovu odgovorne komande. U vezi s tim, Vijeće podsjeća na Pravilo o zakonima i običajima ratovanja na kopnu koji čini dodatak Haške konvencije IV iz 1907. godine u koji je načelo odgovorne komande uvršteno i gdje se navodi da: „*zakoni, prava i obaveze u ratu važe ne samo za vojnu, nego i za paravojne i dobrovoljačke korpuske koji, između ostalih, ispunjava sjedeći kriterij: da im na čelu stoji osoba odgovorna za svoje podređene*“.

64. Princip odgovorne komande uvršten je i u Ženevsku konvenciju o postupanju sa ratnim zarobljenicima iz 1949. godine, te u Dopunski protokol I iz 1977. godine (*član 18. i član 33.*) gdje se navodi da: „*oružane snage strana u sukobu sastaje se od svih*

organizovanih oružanih jedinica, naoružanih grupa i naoružanih jedinica koje su pod komandom odgovornom toj strani za ponašanje svojih potčinjenih“, ali i u Dopunskom protokolu II u članu 1. gdje se navodi:

1. Ovaj protokol kojim se razvija i dopunjuje član 3. koji je zajednički za Ženevske konvencije od 12. avgusta 1949. godine, ne menjajući njegove postojeće uslove za primenu, primenjivaće se na sve oružane sukobe koji nisu obuhvaćeni članom 1. Dopunskog protokola uz Ženevske konvencije od 12. avgusta 1949. godine o zaštiti žrtava međunarodnih oružanih sukoba (Protokol I) koji se odvijaju na teritoriji visoke strane ugovornice između njenih oružanih snaga i otpadničkih oružanih snaga ili drugih organizovanih naoružanih grupa koje, pod odgovornom komandom, vrše takvu kontrolu nad delom njene teritorije koja im omogućuje da vode neprekidne i usmerene vojne operacije i da primenjuju ovaj protokol.

2. Ovaj protokol se neće primenjivati na situacije unutrašnjih nemira i zategnutosti, kao što su pobune, izolovani i sporadični akti nasilja i ostali akti slične prirode, jer to nisu oružani sukobi.

65. Sagledavajući rečeno u odnosu na mogućnost primjene doktrine komandne odgovornosti u unutrašnjem oružanom sukobu, a sa aspekta odgovorne komande, kao načela međunarodnog običajnog prava, u Odluci po interlokutornoj žalbi u predmetu *Hadžihasanović i drugi*, u kojoj je, između ostalog, utvrđeno da „*prema relevantnim aspektima međunarodnog prava, oružane snage koje učestvuju u unutrašnjem oružanom sukobu smatraju se organizovanim, a samim tim i pod odgovornom komandom*“, a što dalje podrazumijeva i komandnu odgovornost, odnosno mogućnost kažnjavanja komandanta takvih jedinica za nedozvoljene radnje svojih potčinjenih.

66. Dakle, kada je u pitanju konkretan slučaj, Vijeće je utvrdilo da dokazi u predmetu nesumnjivo potvrđuju da je Odred El Mudžahidin bila organizovana vojna jedinica u okviru 3. korpusa Armije R BiH, a da je na čelu 3. korpusa bio optuženi Sakib Mahmuljin.

67. Vijeće nalazi da je individualna odgovornost nečinjenjem, kao oblik komandne odgovornosti primjenjiv i po KZ SFRJ, te da se primjena Protokola i Konvencija mora

posmatrati kroz obavezu poštovanja normi međunarodnog prava, koje je, kako je rečeno, izvršteno u članove 142., 143. i 144. KZ SFRJ.

68. Na kraju, Vijeće podsjeća i na navode iz Preambule Protokola I koja određuje njegovu primjenjivost i gdje se navodi da: *„potvrđujući da je da odredbe Ženevskih konvencija i ovog Protokola, u punj mjeri treba da budu primjenjive, u svim prilikama, na sve osobe koje su zaštićene tim instrumentima, bez ikakve diskriminacije zasnovane na prirodi ili porijeklu oružanog sukoba ili na ciju kcji su strane u sukobu postavile ili im se pripisuje“*, što je još samo jedna potvrda da vrsta sukoba nije odlučujuća za pitanje odgovornosti za teška kršenja odredaba zajedničkog člana 3. Konvencija, kao i da činjenica da Dopunski protokol II ne predviđa komandnu odgovornost ne može i ne smije biti osnov za oslobađanje od odgovornosti komandanta koji u unutrašnjem oružanom sukobu ne spriječi ili ne kazni svoje potčinjene zbog počinjenja ratnih zločina.

1. Djelo počinioca mora biti počinjeno suprotno pravilima međunarodnog prava

69. U smislu primjene međunarodnih pravila u inkriminisanom periodu, Vijeće je imalo u vidu navode iz presude Žalbenog vijeća MKSJ u predmetu *Tadić*, gdje je utvrđeno da se: *„međunarodno humanitarno pravo primjenjuje od početka oružanih sukoba sve do poslije prestanka neprijateljstava...“*

70. Zajednički član 3. Konvencija smatra se odredbom običajnog prava i obavezujući je za sve strane u sukobu, nemeđunarodnom ili međunarodnom, zbog čega je ova odredba bila važeća u vrijeme i na mjestu događaja za koje se optuženi tereti. Navedeni član zajednički je za sve Ženevske konvencije, odnosno isti je inkorporiran u sve četiri Ženevske konvencije od 12. avgusta 1949. godine. On propisuje, osim što se primjenjuje u svim vrstama sukoba (međunarodni i nemeđunarodni), da svim osobama koje ne učestvuju direktno u neprijateljstvima garantuje određena prava, odnosno prema kojima se garantuje čovječno postupanje i zabranjuju određeni postupci, taksativno nabrojani u tačkama a) do d) člana 3. Konvencija.

71. Prema tome, da bi se utvrdilo kršenje pravila međunarodnog prava, neophodno je da se utvrdi protiv koga je počinjenje bilo usmjereno, odnosno da li je djelo bilo usmjereno protiv posebne kategorije osoba koje su zaštićene članom 3. stav 1. Konvencija.

U konkretnom slučaju, ovo Vijeće je utvrdilo da su pripadnici Odreda El Mudžahidin, krivičnopravne radnje poduzeli prema civilima, sanitetskom osoblju i ratnim zarobljenicima.

72. Status zarobljenih lica iz tačke 1. osuđujućeg dijela izreke presude također nesporno proizilazi iz provedenih dokaza, odnosno, utvrđeno je da su u operaciji „Proljeće 95-II“ zarobljeni pripadnici Prnjavorske lake brigade, dok su zarobljeni „S5“ i Velibor Trivičević imali status sanitetskog osoblja. Shodno članu 8. tačka c) Dopunskog protokola I i zajedničkog člana 3. lica zarobljena u operaciji „Farz 95“ u blizini sela Kesten bili su pripadnici VRS, dok su svjedoci „S-3“, „S-4“ i Slobodanka Jović imali status civila (tačka 2. osuđujućeg dijela izreke presude).

2. Ratni zarobljenici (tačke 1. i 2. izreke presude) i sanitetsko osoblje (tačka 1. izreke presude)

73. Tačkom 1. osuđujućeg dijela izreke presude, navedeno je da su pripadnici Odreda dana 21.07.1995. godine zarobili: Momira Mitrovića, Predraga Kneževića, Gojka Vujičića, Velibora Trivičevića, „S-5“, Igora Guljevateja, Krstana Marinkovića, Petka Marića, Velibora Tošića, Miodraga Samca, Gorana Stokanovića, Vinka Aksentića, Vladu Ćucića i Duška Pejičića, a preživjeli zarobljenici predati su dana 24.08.1995. godine 3. bataljonu Vojne policije i isti su sprovedeni u Centar za prihvrat ratnih zarobljenika u Zenici.⁹

74. Sva pobrojana lica, osim „S-5“ i Velibora Trivičevića, imala su status ratnih zarobljenika, dok su S-5 i Velibor Trivičević također bili pripadnici oružanih snaga, ali su imali status sanitetskog osoblja, kako to propisuju odredbe zajedničkog člana 3.

---

⁹ „Informacija“ 3. bataljona Vojne policije, broj: 03/847-01/95, od 29.08.1995. godine, Dokaz Tužilaštva broj T-476; Akt „Sprovedni list“, 3. bataljon Vojne policije, od 24.08.1995. godine, Dokaz T-594

Konvencija i član 8. tačka c) Dopunskog protokola I uz Ženevske konvencije od 12.08.1949. godine.

75. Na osnovu iskaza svjedoka koji su saslušani tokom postupka, Vijeće je zaključilo da su isti imali status ratnih zarobljenika, odnosno, da su u trenutku zarobljavanja od strane pripadnika Odreda bili pripadnici Prnjavorske lake brigade VRS. Svjedok Igor Guljevatej¹⁰ je naveo da je bio pripadnik Trećeg bataljona Prnjavorske lake brigade I Krajiškog korpusa, a zarobljen je 21.07.1995. u rejonu Ozrena na borbenoj liniji. Svjedoci Miodrag Samac i Velibor Tošić izjavili su da su tokom sedmog mjeseca 1995. godine bili pripadnici Prnjavorske lake brigade VRS i da su se dana 21.07.1995. godine nalazili na koti 552 Vozučkog ratišta, u mjestu Podsjelovo.¹¹

76. Status ratnih zarobljenika proizilazi i iz velikog broja uloženi materijalnih dokaza, između ostalog i: Razgovor sa ratnim zarobljenicima – Izvještaj, Odsjek SVB 35. dKoV, broj: 03/1-99-24, od 22.07.1995. godine¹²; Informacija – Zarobljeni agresorski vojnici, broj: 03/1-163-292-1, od 23.07.1995. godine¹³; Izvještaj komande 3. Korpusa, broj: 09/109-03-48/95, od 24.07.1995. godine¹⁴; Informacije – Rezultati IR sa zarobljenim agresorskim vojnicima, 3. Korpus – OSB, broj: 03/1-163-292-2, od 25.07.1995. godine¹⁵; Službene zabilješke, OSB 3. Korpusa, broj: 03/1-163-348, od 28.08.1995. godine¹⁶; Informacije – Rezultati IR sa RZ Samac Miodragom“ OSB 3. Korpusa, od 30.08.1995. godine ERN:0403-8107-0403-8108¹⁷; Informacije – Rezultati IR sa RZ Stokanović Goranom i Guljevatej Igorom, OSB 3. Korpusa, broj: 03/1-163-343-1, od 30.08.1995. godine¹⁸ i mnogih drugih.

---

¹⁰ Transkript glavnog pretresa od 18.05.2016. godine

¹¹ Transkript glavnog pretresa od 08.06.2016. godine

¹² Dokaz Tužilaštva broj T-164

¹³ Dokaz Tužilaštva broj T-237

¹⁴ Dokaz Tužilaštva broj T-165

¹⁵ Dokaz T-412

¹⁶ Dokaz T-469

¹⁷ Dokaz T-479

¹⁸ Dokaz T-480

77. Da su „S-5“ i Velibor Trivičević bili pripadnici Prve lake prnjavorske brigade u kojoj su obavljali dužnost sanitetskog osoblja, proizilazi prije svega iz njihovih iskaza datih u svojstvu svjedoka. Iz iskaza svjedoka „S-5“¹⁹ proizilazi da je po zanimanju bio doktor medicine i da je do trenutka zarobljavanja dana 21.07.1995. godine od strane pripadnika Odreda, bio na dužnosti u odjeljenju sanitetske službe 3. bataljona Lake prnjavorske brigade. Naveo je da se njegova dužnost sastojala u ukazivanju medicinske pomoći ranjenim i oboljelim borcima VRS i civilima, kao i da je sanitetska služba 3. bataljona bila smještena u jednoj kući u selu Krčevine, na kojoj kući je crvenom bojom jasno naznačena oznaka crvenog krsta, a u kojoj kući je ovaj svjedok i zarobljen. Svjedok je također potvrdio da su se u sanitetskom odjeljenju još nalazili i Velibor Trivičević i Miroslav Knežević, a na rukavu je nosio i oznaku crvenog krsta.

78. Svjedok Velibor Trivičević potvrdio je navode svjedoka „S-5“, navodeći da je bio medicinski tehničar u 3. bataljonu Lake prnjavorske brigade i da je dana 21.07.1995. godine zarobljen zajedno sa doktorom „S-5“, kao i da je njegov zadatak bio pružanje medicinske pomoći vojnicima i civilima, ukoliko bi im se isti obratili za pomoć.

79. Da su navedena lica bili sanitetsko osoblje potvrđuju i uloženi materijalni dokazi: Informacija – Zarobljeni agresorski vojnici, broj: 03/1-163-292-1, od 23.07.1995. godine²⁰; Informacija – Rezultati IR sa zarobljenim agresorskim vojnicima, 3. Korpus – OSB, broj: 03/1-163-292-2, od 25.07.1995. godine²¹; Službena zabilješka, OSB 3. Korpusa, broj: 03/1-163-344, od 26.08.1995. godine²² i Informacija 3. bataljona Vojne policije, broj: 03/847-01/95, od 29.08.1995. godine.²³

80. Tačkom 2. osuđujućeg dijela izreke presude optuženom se stavlja na teret da je propustio spriječiti (a nakon izvršenje zabranjene radnje i kazniti) podređene pripadnike Odreda El Mudžahidin da izvrše ubistvo i nečovječno postupanje prema ratnim

---

¹⁹ Transkript glavnog pretresa od 06.04.2016. godine

²⁰ Dokaz T-237

²¹ Dokaz T-412

²² Dokaz T-463

²³ Dokaz T-476

zarobljenicima, koja lica su dana 11.09.1995. godine zarobljena od strane pripadnika 5. bataljona 328. bbr u blizini sela Kesten i odmah potom oteta, pod prijetnjom oružjem od strane pripadnika Odreda, a lica Slobodanka Jović, „S-3“ i „S-4“ imala su status civila, o čemu će riječi biti u nastavku. Iz provedenih dokaza dakle proizilazi da su zarobljena lica bili pripadnici VRS i kao takvi, u smislu već citiranog zajedničkog člana 3. Konvencija (ali i Ženevske konvencije III) i Protokola I uz Ženevske konvencije, imala status ratnih zarobljenika, što su, prije svega, potvrdili brojni svjedoci na glavnom pretresu tokom prvostepenog postupka.

81. Svjedok Muhamed Omerašević²⁴, koji je bio prisutan prilikom zarobljavanja ovih vojnika VRS i otimanja od strane pripadnika Odreda, naveo je da su ovi oštećeni svi bili u uniformama, većina u maslinastim uniformama JNA, dok je dio bio u maskirnim uniformama, čije oružje je također bilo oduzeto.

82. Svjedok Omer Muhić²⁵ potvrdio je da je tog dana zarobljeno otprilike 60 vojnika i njihovo oružje, dok su svjedoci Ahmet Šehić²⁶ i Fuad Zilkić²⁷ izjavili su da su kritične prilike zarobljeni neprijateljski vojnici VRS.²⁸

83. Da su lica, koja su dana 11.09.1995. godine zarobljena od strane pripadnika 5. bataljona 328. bbr u blizini sela Kesten, a koja su poslije, uz upotrebu oružja oteti od strane pripadnika Odreda, bili pripadnici VRS, potvrdili su u svojim iskazima i svjedoci „S-3“, „S-4“, „S-6“, „S-7“ i Slobodan Jović.

84. Tako je svjedok „S-6“ naveo da je dana 11.09.1995. godine zarobljen zajedno sa drugim vojnicima VRS, tačnije pripadnicima 4. Ozrenske brigade, te da se sjeća da su s njim bili još i „S-7“, Nenad Gligorić i njegov sin, Čedo Marušić, izvjesni Jović, Simić i mnogi drugi čijih imena se nije mogao sjetiti, ali zna da se radilo oko 50 vojnika.

---

²⁴ Transkript glavnog pretresa od 21.09.2016. godine, strana 13.

²⁵ Transkript glavnog pretresa od 02.11.2016. godine

²⁶ Transkript glavnog pretresa od 07.09.2016. godine

²⁷ Transkript glavnog pretresa od 05.10.2016. godine

²⁸ Navedeno su potvrdili i svjedoci Ahmet Odžačkić, Šemsudin Starčević, Sejfulah Mrkaljević, Hamdija Šljuka, Fadil Hasanagić i „S-10“

85. Iz dokumenta pod nazivom „Izveštaj sa terena za dan 11.09.1995. godine“ komandira 2. čete 5. bataljona 328. bbr proizilazi da su dana 11.09.1995. godine zarobljeni agresorski vojnici, a zaplijenjeno je i preko 50 pušaka i dosta sitne municije.²⁹

86. Također, u tački 4. redovnog borbenog izvještaja od 13.09.1995. godine³⁰ navedeno je da je u Druga četa 5. bataljona 328. bbr dana 11.09.1995. godine u rejonu sela Kesten zarobila 51 neprijateljskog pripadnika i tri žene srpske nacionalnosti, kao i da su sve zarobljene, osim dvojice zarobljenika, preuzeli pripadnici Odreda El Mudžahidin, dok su ta dva zarobljenika predana Vojnoj policiji te brigade.

87. U dokumentu pod nazivom „Informacija – Ponašanje pripadnika Odreda El Mudžahidin na prikupljanju ratnog plijena na Vozućkom bojištu i odnos prema drugim jedinicama“ od 15.09.1995. godine, navedeno je da je dana 14.09.1995. godine, prilikom preuzimanja ratnog zarobljenika Milenka Petrovića iz pritvora, prišlo vozilo Odreda iz kojeg je izašlo šest naoružanih pripadnika i od patrole Vojne policije 35. Divizije (35. dKoV), uz prijetnju upotrebe oružja, istog oteli i odvezli sa sobom. U istom dokumentu također je navedeno da je Milenko Petrović pripadnik neprijateljske vojske i da je u januaru 1994. godine ilegalno napustio Zavidoviće i prebjegao u četnike.³¹ Nakon toga, dana 17.09.1995. godine pripadnicima Odreda predalo se 10 pripadnika 2. krajiške brigade VRS, koji su tom prilikom odvedeni u logor Odreda, a radilo se o licima: Nebojši Banjac, Dragi Gajiću, Bori Glaviću, Milu Gojiću, Miloradu Panjiću, Nedeljku Pećancu, Radivoju Račiću, „S-2“, Nedeljku Vučkoviću, i još jednom vojniku, nakon čega su ova lica, tačnije dana 29.09.1995. godine predati Vojnoj policiji 3. bataljona Vojne policije i sprovedeni u Centar za prihvrat ratnih zarobljenika u Zenici.³²

---

²⁹ Dokaz Tužilaštva broj T-108

³⁰ Redovni dnevni borbeni izvještaj komandanta 328. Brdske brigade, broj: 02/2-1147/95, od 13.09.1995. godine, Dokaz T-15

³¹ Informacija – Ponašanje pripadnika Odreda „El – Mudžahedin na prikupljanju ratnog plijena na Vozućkom bojištu i odnos prema drugim jedinicama, OSB 3. Korpusa broj: 03/1-174-218, od 15.09.1995. godine, Dokaz T-247;

³² Vijeće je navedeno utvrdilo na osnovu iskaza svjedoka Nebojše Banjca, Radivoja Račića, „S-2“, Drage Gajića i drugih.

88. Pored toga, Vijeće je na uvid imalo i veliki broj materijalnih dokaza koji potvrđuju da su pomenuta lica imala status ratnih zarobljenika, među kojima su: Službena zabilješka 3. bataljona Vojne policije, od 29.09.1995. godine³³; Akt „Zarobljeni agresorski vojnici i lica srpske nacionalnosti“ OSVB 3. korpusa od 10.10.1995. godine³⁴; „Primopredaja pripadnika tzv. VRS iz Odreda El Mudžahidin od 19.10.1995. godine³⁵; „Zarobljeni agresorski vojnici i civilna lica na Ozrensko-vozućkom ratištu“, OSVB 3. korpusa od 05.10.1995. godine³⁶, veliki broj službenih zabilješki o dovođenju zarobljenih lica poimenično.

3. Civili (tačka 2.k) izreke presude)

89. Vijeće je, u odnosu na ovu tačku optužnice, nesumnjivo zaključilo da su pripadnici Odreda El Mudžahidin, kojima je optuženi Sakib Mahmuljin bio nadređena osoba, dana 11.09.1995. godine, zajedno sa još 51 pripadnikom VRS, zarobili i tri žene srpske nacionalnosti, te su nečovječno postupali prema civilima „S-3“ i „S-4“, dakle radi se o kategoriji lica koja uživaju zaštitu shodno odredbama zajedničkog člana 3. Konvencija.

90. U smislu odredbe zajedničkog člana 3. Konvencije, civilom se smatra lice koje *“ne učestvuje neposredno u neprijateljstvima”*. Za bolje razumijevanje definicije *“civila” date u zajedničkom članu 3. Konvencija i razumijevanje termina “neposredno u neprijateljstvima”*, Vijeće je uzelo u obzir i praksu MKSJ gdje se navedena sintagma definiše. Prema praksi MKSJ, osoba aktivno sudjeluje u neprijateljstvima kada učestvuje u ratnim dejstvima koji će *“po svom karakteru ili svrsi, vjerovatno nanjeti stvarnu štetu ljudstvu ili materijalno – tehničkim sredstvima oružanih snaga neprijatelja”*.

---

³³ Službena zabilješka 3. Bataljona vojne policije, broj: 03/1008-01/95, od 29.09.1995. godine (T-253)

³⁴ Informacija – Zarobljeni agresorski vojnici i lica srpske nacionalnosti, obavijest, OSVB 3. Korpus, broj: 03/1-163-489, od 10.10.1995. godine (T-254)

³⁵ Primopredaja pripadnika tzv. „VRS“ iz Odreda „El Mudžahidin“, 3.bVP, broj: 03/1-1008-02/95, od 19.10.1995. godine (T-197)

³⁶ Zarobljeni agresorski vojnici i civilna lica na Ozrensko – vozućkom ratištu, spisak“, OSB 3. Korpusa, broj: 03/1-163-444-1, od 05.10.1995. godine (T-614)

91. Vijeće je navedeno svojstvo oštećenih, u prvom redu, utvrdilo na osnovu izjava samih oštećenih, zaključujući da su zatvoreni civili nezakonito lišeni slobode, jer, iako prema pravilima međunarodnog humanitarnog prava, zatvaranje civila u oružanom sukobu može biti dozvoljeno u izvjesnim okolnostima, ono je protupravno ako zatvaranje ili upućivanje zaštićenih lica na prinudni boravak nije apsolutno potrebno. Pored toga, čak iako je lišenje slobode u početku bilo u skladu sa pravom, ono prestaje onog trenutka kada se licu lišenom slobode ne onemogući da nadležni sud ili administrativni organ u što kraćem vremenskom roku ne ispita lišenje slobode.³⁷

92. Svjedok „S-3“³⁸, svjedočeći na glavnom pretresu tokom prvostepenog postupka, navela da je zarobljena dana 11.09.1995. godine u blizini sela Kesten, zajedno sa civilima „S-4“ i Slobodankom Jović, te sa oko 60 vojnika VRS, koji su također s njima zarobljeni, a među kojima se sjeća da su bili: Miloš Pejić, Dejan Pejić, Borislav i Branislav Vasić, „S-6“, „S-7“, Milovan Vasić i drugi. Dalje je svjedok navela da je, odmah po zarobljavanju, uniformisano lice ubilo Živinka Todorovića i Milenka Stanića³⁹, dok su te prilike izdvojeni „S-6“ i „S-7“ iz kolone. Svjedok je izjavila da su nju, svjedoka „S-4“ i Slobodanku Jović kratko uveli u salu u Kestenu u kojoj su se tada nalazili zarobljeni muškarci, te da je neko od vojnika rekao kako su ubili Slobodana Jogumirovića, kojeg je i ona poznavala. Poslije toga svjedok je navela da su njih tri svezali, stavili povez na oči i uveli u kombi, te da su od lica koja su ih vozila saznali da voze i dva kamiona sa zarobljenicima i da su došli do logora Kamenica. Nakon toga su ih uveli u jedan objekat, gdje je, za vrijeme ispitivanja, tučena, što se desilo i „S-4“ i Slobodanki Jović, te je, kada je skinula povez s očiju, vidjela kroz daske na objektu, kako vještaju i razapinju ljude, a te prilike je čula i pucnjavu. Svjedok je izjavila da su tu ostale dva dana i dvije noći, nakon čega su prebačene u Podbriježje u Zenici, a dana 28.09.1995. godine u zatvor u Zenici, gdje su više puta saslušavane.

---

³⁷ Prvostepena presuda *Tužilac protiv Dar'ja Kordića i Marija Čerkeza*, IT-95-14/2-T od 26.02.2001. godine, par. 286-287

³⁸ Transkript glavnog pretresa od 30.08.2017. godine

³⁹ Da su dva lica ubijena potvrdio je i svjedok Ahmet Šehić, izjavivši da je on lično na spisak dopisao da su dva lica ubijena na putu u selo Kesten.

93. Iskaz ovog svjedoka, potvrdila je i svjedok „S-4“⁴⁰, ističući da su kritične prilike, odmah po zarobljavanju, odvedeni u selo Kesten, gdje su nakratko uvedeni u salu koja se tamo nalazila, a u kojoj su te prilike bili zarobljenici, nakon čega su uvedeni u kombi. U vezi s tim, svjedok je navela da su u toku vožnje više puta stajali i svjedok je čula kako lica koja ih voze govore „*vozimo tri sabine i dva kamiona četnika*“ i da izraz „*sabina*“ znači „*kurva*“, kao i da je tokom vožnje čula kako se kamion kreće iza njih, nakon čega su saznali da su stigli u logor u Kamenicu. Svjedok je također izjavila kako je u logoru, gdje je boravila dva dana i dvije noći, više puta tučena gumenom palicom po tijelu, odnosno glavi, desnoj strani tijela i rukama, te je čula krikove, pucnjeve, kao i da je jedno lice koje se tu nalazilo reklo Slobodanki da su joj ubili oca.

94. Svjedok Edin Šarić potvrdio je da je organ bezbjednosti 35. Divizije dostavio izvještaj u kojem obavještava da su pripadnici Odreda oteli 52 zarobljenika od pripadnika 328. bbr, te da je imao priliku vidjeti taj spisak, kao i da je čuo da su, pored tih ratnih zarobljenika, te prilike zarobljene i tri žene, ali i da su svi osim njih tri ubijeni. Svjedok je također izjavio da je obavio razgovor sa tri zarobljene žene, za koje je izjavio da mu one kao civili, „*nisu bile interesantne*“, a za koje je naveo da su bile u lošem stanju i imale su tragove vezivanja na rukama. Iz obavljenih razgovora s istima saznao da su žene bile zajedno sa ostalim zarobljenicima u logoru na 13. kilometru uz rijeku Gostović, o čemu je obavijestio svog pretpostavljenog u organu bezbjednosti.⁴¹

95. Imajući u vidu sve navedene iskaze svjedoka i ostale dokaze, Vijeće nalazi da se u konkretnom slučaju radilo o civilima, licima koji ne učestvuju direktno u neprijateljstvima, dakle o kategoriji koja uživa zaštitu shodno odredbama zajedničkog člana 3. Konvencije.

4. Kršenje mora biti počinjeno u vrijeme rata, oružanog sukoba ili okupacije

96. Drugi opšti element krivičnih djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva, Ratni zločin protiv ranjenika i bolesnika i Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika, kojeg je

---

⁴⁰ Transkript glavnog pretresa od 30.08.2017. godine

⁴¹ Transkript glavnog pretresa od 11.10.2017. godine

neophodno utvrditi jeste da je kršenje pravila međunarodnog prava učinjeno u vrijeme rata, oružanog sukoba ili okupacije.

97. U međunarodnoj sudskoj praksi smatra se da oružani sukob postoji *“svuda gdje se pritjeglo oružancj sili između država ili produženom oružanom nasilju između vlasti i organizovanih naoružanih grupa, ili pak između takvih grupa unutar jedne države”*.⁴²

98. Iz provedenih dokaza jasno proizilazi da je u inkriminisanom periodu, na području općine Zavidovići postojao oružani sukob između Armije R BiH i VRS, a prije svega iz redovnih i vanrednih borbenih izvještaja koje su niže jedinice dostavljale nadređenim jedinicama 3. korpusa Armije, odnosno Generalštabu, zatim iz analiza borbenih dejstava, borbene gotovosti, zapovijesti za napad i mnogih drugih. Jedan dio područja općine Zavidovići bio je u zoni odgovornosti 3. korpusa Armije R BiH, dok je drugi dio općine ulazio u zonu odgovornosti 1. krajiškog korpusa VRS.

99. U sastavu Prvog krajiškog korpusa VRS na tom području djelovale su 4. Ozrenska lpr., 1. Srbačka lpr., 43. mtbr. i Prva prnjavorska brigada, te je na glavnom pretresu tokom prvostepenog postupka uložen veliki broj materijalnih dokaza u pogledu borbenih dejstava između jedinica 3. korpusa Armije R BiH i Prvog krajiškog korpusa VRS i to napadni boj „Proljeće“ i „Proljeće 95-II“ u toku maja i jula 1995. godine, dok je u mjesecu septembru izvedena i vojna operacija „Farz-95“, a što također potvrđuje postojanje oružanog sukoba između Armije i VRS na području Zavidovića u periodu obuhvaćenom osuđujućim dijelom izreke presude.

100. Navedno dokazuju Redovni dnevni borbeni izvještaj komandanta 328. brdske brigade, broj: 02/2-1147/95, od 13.09.1995. godine⁴³; Redovni dnevni b/i komandanta 3. Korpusa, broj: 02/3-1-381/410, od 23.09.1995. godine⁴⁴; Vanredni borbeni izvještaj

---

⁴² *Tužilac protiv Dragojuba Kunarca, Radomira Kovača i Zorana Vukovića*, predmet broj IT-96-23 I IT-96-231-A, presuda od 12.06.2002. godine

⁴³ Dokaz T-15

⁴⁴ Dokaz T-16

komandanta 328. Bbr., broj: 02/2-1041/95, od 23.08.1995. godine⁴⁵; Izvođenje b/d – izvještaj, broj: 02/2-1-000-759/95, od 18.07.1995. godine⁴⁶; Izvještaj o izvođenju aktivnih b/d, broj: 02/3-2-506, od 18.07.1995. godine⁴⁷; Redovni borbeni izvještaj komandanta 3. Diverzantskog odreda, od 23.09.1995. godine⁴⁸; Redovni dnevni b/i“, komanda 3. Korpusa, broj: 02/1-215, od 25.07.1995. godine⁴⁹; Izvještaj sa terena za dan 11.09.1995. godine, komandira II b. čete, od 15.09.1995. godine⁵⁰ i desetine drugih materijalnih dokaza, koji se u najvećem dijelu odnose na redovne i vanredne, dnevne, sedmične i mjesečne izvještaje 328. Bbr, 35. Divizije i komande 3. korpusa Armije R BiH, Mjesečna analiza b/d u z/o 3. Korpusa za mjesec mart 1995. godine“, iz aprila 1995. godine⁵¹; “Analiza napadnog boja „Proljeće-95“, broj: 02/2-1-BoV-435/95, od 04.06.1995. godine⁵²; “Analize borbenih djelovanja komandanata 1. i 2. manevarskog bataljona u vremenu od 24.08. – 10.10.1995. godine“, broj: 01/2-20, od 14.10.1995. godine⁵³; “Analiza napadnog boja „Proljeće-95““, komandanta 35. Divizije, broj: 02/2-1-2223/95 od 01.06.1995. godine⁵⁴; „Angažovanje snaga – naređenje“, 35. dKoV, broj: 02/2-12223-120/95, od 11.09.1995. godine⁵⁵; Prva tačka zapovijesti za boj „F-95““, komanda 35. dKoV, broj: 09/109-10-14/95, od 23.08.1995. godine⁵⁶; Angažovanje snaga – naređenje“, komanda 35. dKoV, broj: 02/2-1-2223-111/95, od 11.09.1995. godine⁵⁷ kao i drugi dokazi koji se uglavnom ogledaju u donesenim zapovijestima za napad i naredbama komandi jedinica 3. korpusa za izvođenje ofanzivnih borbenih dejstava na širem području Zavidovića.

101. Iz navedenih dokaza, koji se odnose na vremenski period koji je prethodio periodu i radnjama iz optužnice, kao i na sam inkriminisani period sredinom mjeseca jula i početkom mjeseca septembra 1995. godine, jasno proizilazi da je na teritoriji BiH, a i

---

⁴⁵ Dokaz T-17

⁴⁶ Dokaz T-20

⁴⁷ Dokaz T-21

⁴⁸ Dokaz T-105

⁴⁹ Dokaz T-106

⁵⁰ Dokaz T-108

⁵¹ Dokaz T-6

⁵² Dokaz T-14

⁵³ T-113

⁵⁴ T-114

⁵⁵ T-278

⁵⁶ T-452

⁵⁷ T-503

konkretno na širem području općine Zavidovići, postojao oružani sukob između oružanih snaga Armije R BiH i VRS, čime Vijeće ovaj element krivičnog djela, nalazi dokazanim.

5. Djelo počinioca mora biti povezano sa ratom, oružanim sukobom ili okupacijom

102. Jedan od uslova iz članova 142., 143. i 144. KZ SFRJ jeste da mora postojati veza između djela optuženog i oružanog sukoba. Dakle, da bi se utvrdilo postojanje navedenog elementa, neophodno je sagledati status optuženog u inkriminisanoj periodu, te postojanje uzajamnosti i zavisnosti izvršenja djela u odnosu na postojanje ranije obrazloženog oružanog sukoba. U konkretnom, Vijeće je ispitalo da li je *“postojanje oružanog sukoba u znatnoj mjeri uticalo na sposobnost počinioca da počinio zločin, njegovu odluku da ga počinio, način počinjenja zločina ili cilja kojim je počinjen”*.⁵⁸

103. Ovaj uslov ispunjen je ako je zločin počinjen kao podrška ili barem pod izgovorom situacije koja je proistekla iz oružanog sukoba.⁵⁹

104. Sudeće vijeće MKSJ u paragrafu broj 568 navedene presude navodi: *“...Humanitarno pravo primjenjuje se i daje na čitavoj teritoriji pod kontrolom jedne od strana, nezavisno od toga da li se konkretne borbe vode na mjestu na kojem su se odigrali dotični događaji. Stoga, dovoljno je to što su zločini bili u tjesnoj vezi s neprilicima koja su trajala na drugim dijelovima teritorije pod kontrolom strana u sukobu. Uslov da dato djelo bude u tjesnoj vezi sa oružanim sukobom zadovoljen je ukoliko su, kao u ovom slučaju, zločini počinjeni kao posljedica borbi, a prije prekida oružanih aktivnosti na određenom području, te ako su počinjeni radi postizanja nekog cilja ili iskorištavanja situacije nastale usljed borbi...”*⁶⁰

⁵⁸ *Kunarac et al.*, predmet broj IT-96-23 i IT-96-23/1-A, presuda od 12.06.2002. godine, par. 58

⁵⁹ Presuda Žalbenog vijeća u predmetu *Kunarac i dr.*, par. 58-59

⁶⁰ *Kunarac et al.*, predmet broj IT-96-23 i IT-96-23/1-A, presuda od 12.06.2002. godine, par 568

105. Povezanost u određenoj mjeri sa oružanim sukobom, mogu se, između ostalog, cijeliti i na osnovu: položaja optuženog, da li je počinitelj zločina borac, priroda žrtve, da žrtva nije borac, da žrtva pripada suprotstavljenoj strani, da se može smatrati da je to djelo u funkciji ostvarenja krajnjeg cilja vojnog pohoda, te da počinjenje zločina proizilazi iz službenih dužnosti počinitelja ili spada u njihov okvir.⁶¹

106. Kada je u pitanju povezanost počinitelja sa oružanim sukobom, Vijeće je, van razumne sumnje, utvrdilo da su počinioci, odnosno pripadnici Odreda El Mudžahidin, postupali kao jedinica u organskom sastavu 3. korpusa Armije R BiH, odnosno, kao jedna od strana u sukobu, izvršavajući zadatke nadređenih komandi Armije i kao takvi, bili svjesni postojanja oružanog sukoba. Da bi Vijeće utvrdilo da li je između optuženog Sakiba Mahmuljina i pripadnika Odreda El Mudžahidin, kao neposrednih izvršilaca krivičnih djela u inkriminisanom periodu postojao odnos nadređeni – podređeni, Vijeće će se prvenstveno osvrnuti na dokaze na osnovu kojih je utvrdilo da je optuženi imao *de iure* i *de facto* položaj nadređenog u odnosu na pripadnike Odreda.

(a) Elementi komandne odgovornosti

107. Komandna odgovornost podrazumijeva odgovornost za nečinjenje, u smislu sprječavanja ili kažnjavanja za zločine koje su počinili podređeni, a težina koju valja pripisati takvom propustu nadređenog mora razmatrati srazmjerno težini zločina koji je počinio nadređeni.⁶²

108. Tri osnovna elementa komandne odgovornosti moraju biti ostvarena da bi se nadređeni mogao oglasiti krivim, a to su:

- i. *Postojanje odnosa nadređeni – podređeni;*
- ii. *Nadređeni je znao ili je bilo razloga da zna da će biti ili da već jeste počinjeno krivično djelo;*

---

⁶¹ *Ibid*, drugostepena presuda, paragraf 59.

⁶² Prvostepena presuda MKSJ u predmetu *Halilović i drugi*, par. 54.; Drugostepena presuda u predmetu *Čelebići*, par. 741.

iii. *Nadređeni n,je poduzeo potrebne i razumno moguće mjere da to krivično djelo sprječi ili da kazni izvršioca.*⁶³

(i) Optuženi de iure nadređeni

109. Da bi postojao odnos nadređeni – podređeni, neophodno je utvrditi postojanje dva faktora:

- počinioci su u vrijeme počinjenja krivičnog djela bili podređeni optuženom, odnosno da je optuženi „na osnovu svog položaja, formalno ili neformalno, bio na višem mjestu u hijerarhiji od počinioca“ i

- nadređeni je imao efektivnu kontrolu nad svojim podređenim“.⁶⁴

110. Komandna hijerarhija *de iure*, predstavlja formalni čin nadređenosti, a *de facto* kada, čak i bez ikakvog formalnog čina kojim se subordinacija uspostavlja. Stoga da bi se cijenilo da je van razumne sumnje dokazana subordinacija, mora se utvrditi da li je postojala efektivna kontrola nad podređenima. Komandni položaj nadređenog u odnosu na počinioca predstavlja pravnu osnovu dužnosti nadređenog da djeluje, kako bi spriječio krivična djela podređenih ili te podređene kaznio, kao i iz toga izvedene odgovornosti u slučaju kada ne preduzme mjere da to učini.⁶⁵ Krivični zakon SFRJ ne predviđa komandnu odgovornost kao krivičnopravni institut posebnog oblika odgovornosti. Međutim, radi utvrđene mogućnosti primjene iste kroz KZ SFRJ, Vijeće će u nastavku cijeniti postojanje elemenata komandne odgovornosti u konkretnom slučaju.

111. Prema tezi optužnice, optuženi je u relevantnom periodu bio nadređen počiniocima krivičnih djela, odnosno, postojao je odnos subordinacije između optuženog i Odreda i u odnosu na njih je imao efektivnu kontrolu.

---

⁶³ Drugostepena presuda u predmetu *Tihomir Blaškić*, broj IT-95-14-A od 29.07.2001. godine, par. 484.

⁶⁴ Drugostepena presuda u predmetu *Čelebići*, par. 303.

⁶⁵ Drugostepena presuda u predmetu *Aleksovski*, par. 76.

112. Nadređeni je osoba koja posjeduje „*vlast ili ovlasti, bilo u de facto ili u de iure obliku, da spriječi počinjenje krivičnog djela od strane podređenog ili da kazni počinioce krivičnog djela*“. Pri ocjeni da li postoji odnos nadređeni – podređeni, nije važno da li je optuženi bio nadređena civilna ili vojna vlast.⁶⁶

113. *De iure* vlast nadređenog „*prima faciae predstavlja razumnu osnovu za pretpostavku da je optuženi vršio efektivnu kontrolu nad svojim podređenim, ali je i da je potrebno da tužilaštvo dokaže da je on vršio efektivnu kontrolu.*“⁶⁷ Pri ocjeni efektivne kontrole relevantno je da li nadređeni ima stvarnu mogućnost da spriječi ili kazni krivično odgovornog podređenog.

114. Sam formalni status nadređenog komandanta, neće značiti i njegovu odgovornost. Termin „nadređeni“ koristi se u članu 86. Dopunskog protokola I, koji dalje u članu 87. određuje da se dužnost vojnog komandanta da spriječi kršenja Ženevskih konvencija ne proteže samo na njegove podređene, već i na „*druge osobe pod njegovom kontrolom*“.

115. S druge strane, postojanje efektivne kontrole nad podređenima je nužna da bi se konstatovala komandna odgovornost nadređenog. Dok god nadređeni ima efektivnu kontrolu nad podređenima, u toj mjeri da ih može spriječiti da počine krivična djela ili ih kazniti nakon što su ih počinili, smatrat će se odgovornim za počinjenje krivičnih djela ako nije iskoristio svoju mogućnost kontrole.⁶⁸

116. Vijeće će, prije nego se osvrne na *mens rea*, odnosno, analizu dokaza koji potvrđuju da je optuženi znao ili imao razloga da zna da se njegovi podređeni spremaju počiniti krivično djelo ili da su isto već počinili, cijeliti formalni i stvarni položaj optuženog, analizirajući dokaze koji potkrijepljuju utvrđenja Vijeća u pogledu odnosa optuženog i Odreda El Mudžahidin u svjetlu odnosa nadređeni – podređeni.

---

⁶⁶ Drugostepena presuda u predmetu *Aleksovski*, par. 76.

⁶⁷ Drugostepena presuda u predmetu *Hadžihasanović i Kubura*, par. 21.

⁶⁸ *Ibid*, par. 198.

117. Kada je u pitanju formalno pravni status optuženog, iz dokaza proizilazi da je optuženi u inkriminirano vrijeme nesporno obnašao dužnost komandanta 3. korpusa. Naredbom Predsjedništva R BiH od 26.02.1994. godine, optuženi Sakib Mahmuljin postavljen je na dužnost komandanta 3. korpusa Armije⁶⁹, a do tog dana, optuženi je bio na dužnosti načelnika Štaba 3. korpusa.⁷⁰

a. Formiranje Odreda

118. Iz hronologije događaja koji su prethodili formiranju Odreda, proizilazi sljedeće. Iz prijedloga komande 3. korpusa za formiranje odreda od stranih državljana, broj: 05/900-90 od 12.08.1993. godine⁷¹, jasno se može utvrditi da je dana 12.08.1993. godine, tadašnji komandant 3. korpusa Enver Hadžihasanović, dostavio prijedlog Generalštabu, u kojem je između ostalog, predloženo da se svi strani državljani – dobrovoljci sa područja zone odgovornosti 3. korpusa organizuju u odred, da naziv odreda bude "Elmudžahidin", kao i da će logističko obezbjeđenje regulisati organi logistike 3. korpusa.

119. Iz dokaza, nadalje, proizilazi da je optuženi dok je bio na dužnosti načelnika Štaba 3. korpusa, prije nego je postavljen na dužnost komandanta 3. korpusa Armije R BiH, dobio zadatak od komandanta Štaba Vrhovne komande Rasima Delića dana 23.07.1993. godine⁷², da u njegovo ime „obavi potrebne razgovore i dogovore s predstavnicima (komandnim kadrom) jedinice muždahedina iz Zenice po sljedećim pitanjima: 1. ulazak jedinice mudžahedina u sastav Armije R BiH; 2. upotreba jedinice u zajedničkoj borbi protiv četnika i način prepočinjavanja Komandi 3. korpusa.“

---

⁶⁹ Naredba Predsjednika Predsjedništva, broj: 02-111-134/94, od 26.02.1994. godine, uložena kao dokaz T-24;

⁷⁰ Naredba Predsjednika Predsjedništva, broj: 02-111-562/93, od 04.10.1993. godine – T-23;

⁷¹ Dokaz Tužilaštva broj: T 32;

⁷² Ovlaštenje, broj: 1/297-54, od 23.07.1993. godine – dokaz Tužilaštva broj T-31

120. Dana 13.08.1993. godine komandant ŠVK, general Rasim Delić, donio je naređenje kojim se formira Odred „El – Mudžahidin“ u zoni odgovornosti 3. korpusa, te kojim je Odredu dodijeljen i brojni naziv T-30030, broj vojne jedinice je 5689, a rukovalac plana mobilizacije je komanda 3. korpusa. Naređenjem je također određeno da će se Odred popuniti stranim državljanima – dobrovoljcima, koji se nalaze u zoni odgovornosti 3. korpusa, dok se logističko obezbjeđenje Odreda vrši po svim borbenim i neborbenim potrebama s osloncem na logističku bazu 3. korpusa.⁷³
121. Ovo je potvrdio i svjedok Kadir Jusić, koji je od optuženog Sakiba Mahmuljina naslijedio dužnost načelnika Štaba 3. korpusa i istu obavljao u inkriminisanom periodu, ističući da je pomenuto naređenje o formiranju Odreda vidio i ranije, te da zna da je isto u potpunosti realizovano.⁷⁴ Logistička baza 3. korpusa bila je logistički oslonac Odreda, što potvrđuju i već pomenute naredbe Komande 3. korpusa o formiranju jedinice, ali i Naredba o stavljanju van snage prethodne naredbe o pretpočinjavanju Odreda 35. Diviziji od 23.09.1995. godine.
122. Svjedok Fadil Hasanagić⁷⁵ naveo je da je Odred bio obuhvaćen logističkim obezbjeđenjem i u akcijama „Proljeće“ i „Farz“, ističući da je težište na logističkom obezbjeđenju bilo iz Komande Korpusa u akciji „Farz“, imajući u vidu da je Komanda bila ta koja je rukovođila i komandovala tom akcijom. Iako je odbrana osporavala svjedočenje ovog svjedoka, on nije bio jedini koji je na ovaj način govorio o logističkoj ovisnosti Odreda od Korpusa. Navedeno je potvrdio i svjedok „S-10“⁷⁶, ističući da je Odred, u periodu kad nije bio u sastavu drugih jedinica, logistički bio oslonjen na logističku bazu Korpusa, dok je za vrijeme pretpočinjivosti 35. Diviziji, bio oslonjen na logističku bazu 35. Divizije.
123. Pomoćnik komandanta 35. Divizije za logistiku, svjedok Mladen Sepi⁷⁷ izjavio je da su sve jedinice koje su učestvovala u borbenim aktivnostima bile obuhvaćene

---

⁷³ Naređenje komandanta Rasima Delića za formiranje Odreda „El-Mudžahidin“ broj: 14/75-86, od 13.08.1993. godine, Dokaz T-33

⁷⁴ Transkript glavnog pretresa od 24.01.2018. godine, strana 9.

⁷⁵ Transkript glavnog pretresa od 21.02.2018. godine, strana 34-35

⁷⁶ Transkript glavnog pretresa od 17.01.2018. godine, strana 63.

⁷⁷ Transkript glavnog pretresa od 19.04.2017. godine, strana 7.

logističkom podrškom, uključujući i Odred El Mudžahidin. Ovaj svjedok je naveo da je Odred imao prioritet u snabdijevanju tokom izvođenja akcije „Proljeće 95“, zbog značajne uloge koju je imao u tim aktivnostima, kao i u akciji „Proljeće 95-2“. Da je logistička podrška Odreda i drugih jedinica koje su učestvovala u napadnom boju „Proljeće 95-2“ i operaciji „Farz-95“ vršena iz vlastitih sredstava i osloncem na logistiku 35. Divizije i 3. korpusa, može se zaključiti iz zapovijesti za napad za ove dvije operacije.⁷⁸

124. Sjedište Odreda bilo je u mjestu Trokuće, što je bilo po naređenju komandanta 3. korpusa od 11.08.1994. godine⁷⁹, odnosno u zgradi tadašnjeg preduzeća „Vatrostalna“ u Zenici. Kasnije, sredinom aprila 1995. godine, formiran je novi lokalitet Odreda u mjestu tzv. 13. kilometar (lokacija od Zavidovića uzvodno uz rijeku Gostović) u blizini mjesta Kamenica u općini Zavidovići.⁸⁰

125. Pored formalnog osnivanja, dodjeljivanja brojnog naziva, komande Odreda i logističke baze, Odred je imao pravo korištenja pečata sa grbom Armije R BiH i zastavu, što potvrđuju dokazi Tužilaštva BiH, kao što su potvrde Komande Odreda, rješenja o otpustu pojedinih pripadnika Odreda, potvrde o pripadnosti Armiji R BiH.⁸¹

126. Da je ovaj Odred bio u organskom sastavu 3. korpusa, odnosno Armije R BiH, potvrđuju i dokumenti: Pregled elemenata mob. razvoja 3. Korpusa sa stanjem na dan 09.02.1994. godine⁸²; Naređenje Generalštaba Armije o organizacijskim promjenama RJ u Z/O 3. Korpusa“, broj: 4/19-3, od 12.01.1995. godine⁸³; Mobilizacijski razvoj jedinica 3. Korpusa“, broj: 05/8-23, od 17.03.1995. godine⁸⁴ i mnogi drugi dokazi uloženi u spis predmeta. Da su pripadnici Odreda ujedno bili i pripadnici Armije R BiH, dokazuju i dokazi

---

⁷⁸ Zapovijest, broj: 02/2-1-000-757/95, od 18.07.1995. godine - T-258 i Zapovijest komandanta 3.Korpusa za napad, broj: 02/3-1-381/02, od 18.08.1995. godine – T-26

⁷⁹ Naredba, komanda 3. Korpusa, broj: 05/1-1002, od 11.08.1994. godine – dokaz Tužilaštva broj T-334;

⁸⁰ Inženjerijsko uređenje rejona razmještaja logorske prostorije na trinaestom kilometru, broj: 02/2-1-000-413/95, od 18.04.1995. godine – T-195

⁸¹ Dokazi Tužilaštva BiH pod brojevima T-1000 do T-1005

⁸² Pregled elemenata mob. razvoja 3. Korpusa sa stanjem na dan 09.02.1994. godine“, komanda 3. Korpusa, broj: 05/4-321, od 09.02.1994. godine – T-324

⁸³ Dokaz T-1

⁸⁴ Dokaz T-2

kojima su se dokazivale okolnosti unapređivanja pripadnika Odreda u oficirske činove. Tako je Odlukom Predsjedništva od 05.08.1994. godine⁸⁵, pored drugih pripadnika, u čin nadkapetana postavljen Abu Maali, komandant Odreda El Mudžahidin, dok su u čin kapetana proizvedeni: Muatez Bellah, zamjenik komandanta Odreda, Abu Aiman, pomoćnik komandanta za obavještajno – bezbjednosne poslove Odreda, Abdul Haris, pomoćnik komandanta za moral i vjerska pitanja Odreda i Al-Hamdani Sadieda Fadil, pomoćnik komandanta za logistiku Odreda.

127. Pripadnici Odreda imali su vojne iskaznice Armije R BiH, kao i pripadnici drugih jedinica Armije, a primali su i platu, što se može utvrditi na osnovu kopija vojnih knjižica uloženi u dokaze.⁸⁶ Svjedok Kadir Jusić, tadašnji načelnik Štaba 3. korpusa, izjavio je da je komandant 3. korpusa, optuženi Sakib Mahmuljin, bio ovlašten da donosi naređenja o prekomandi vojnika iz jedne u drugu organsku jedinicu, pa tako i u Odredu El Mudžahidin, obzirom da je postojala potreba da se ojača ova jedinica, posebno pred izvođenje vojne operacije „Farz-95“, ističući da je tada najviše pripadnika prekomandovano iz kakanjskog manevarskog bataljona u Odred, što potvrđuju i obavijesti o prekomandi.⁸⁷

128. Nadalje, kada je u pitanju vođenje vojne evidencije pripadnika Odreda, iste su se vodile u nadležnom odjeljenju Ministarstva odbrane i u samom Odredu, dok su personalne evidencije vođenje i u Komandi 3. korpusa, što potvrđuju materijalni dokazi i iskazi svjedoka. Tako se iz Spiska stranaca u oružanim snagama, Opštinskog sekretarijata za narodnu odbranu, broj: 12/6-846-1690/94, od 26.10.1994. godine⁸⁸ i Obavještenja o popunjenosti Odreda El Mudžahidin sa vojnim obveznicima, broj 11.7.1-456-1/95 od 10.04.1995. godine⁸⁹ može utvrditi da je ministarstvo odbrane imalo evidencije u Odredu, ali i da je raspolagalo informacijom da je ova vojna jedinica popunjena vojnim osobama po planu popune 110% i da se ubuduće vojni obveznici u istu

---

⁸⁵ Odluka o proizvođenju – unapređenju u činove ARBiH, Predsjedništvo ARBiH, broj: 02-111-540/94, od 05.08.1994. godine – T-569

⁸⁶ Dokazi Tužilaštva BiH uloženi od broja T-1032 do T-1035

⁸⁷ Dokazi uloženi u spis pod brojem T-1015, 1016 i 1017

⁸⁸ Dokaz broj T-251

⁸⁹ Dokaz broj T-1021

ne upućuju. Također, iz Zapisnika o kontroli racionalnog korištenja mobilnih objekata za potrebe V.J. 5689 Zenica od 17.06.1995. godine⁹⁰, sačinjenog od strane komande V.J. 5689 (koju oznaku je imao Odred) proizilazi da se mobilisani objekat "Vatrostalna", gdje je bila smještena komanda Odreda, racionalno koristi, kao i da je podnesen zahtjev za naknadnu mobilizaciju objekta apatinske pivare koji se nalazio pored zgrade "Vatrostalne", a koji zapisnik je dostavljen i Komandi 3. korpusa.

129. Pored navedenog, komanda 3. korpusa vršila je kontrolu vođenja evidencija u svojim jedinicama na način da su se u Odredu vodili jedinični kartoni. Iz dokaza koji se odnose na navedeno može utvrditi da isti sadrže vojni broj jedinice – 5689 i grb Armije R BiH, kakav su imale i sve druge jedinice u sastavu Armije.⁹¹ U vezi s tim, optuženi je izdao naređenje dana 14.11.1995. godine⁹² za sravnjenje evidencije podataka u jediničnim i matičnim kartonima, VOB-ovima, formacijskim knjižicama, kartotekama i dr., te je isto dostavio i Odredu, što potvrđuje da je ga je smatrao legitimnom jedinicom u svom sastavu.

130. Iz iskaza svjedoka „S-20“⁹³ jednog od pripadnika Odreda, proizilazi da u Odredu nikada nije bilo više od jedne trećine stranih dobrovoljaca, dok se iz Prijedloga popune od 11.09.1995. godine⁹⁴ koji je komanda Odreda dostavila Komandi 3. korpusa može zaključiti da je Odred bio popunjen sa 750 vojnika, zajedno sa 13 podoficira i 12 oficira, od kojeg broja je bilo 225 stranih državljana. U vezi sa položajem Odreda u sistemu RiK-a, te povezanosti komande 3. Korpusa i Odreda, vještak Martin Frančešević u svom nalazu i mišljenju⁹⁵ naveo je da su jedinice, koje su učestvovalе u ovim operacijama bile uvezane žičanom, radio-relejnomo i kurirskom vezom, kao i da su uspostavljeni centri veze u komandnim i na IKM (isturenim komandnim mjestima) jedinica, među kojima je bio i

---

⁹⁰ Dokaz broj T-1006

⁹¹ Dokazi pod brojevima T-1037 do T-1057

⁹² Ustrojavanje i ažuriranje personalne evidencije – naređenje, komanda 3. Korpusa, broj: 05/5-282, od 14.11.1995. godine – T-555

⁹³ Transkript glavnog pretresa od 17.04.2019. godine

⁹⁴ Prijedlog plana popune br. 05/4-1889 od 17.09.1995. godine sa aktom Komande odreda EI – Mudžahidin: „Plan popune ljudstvom i materijalnim sredstvima iz popisa za RJ Armije R BiH od 11.09.1995. godine, sve zajedno sa spiskovima pripadnika jedinice – T-994

⁹⁵ Vojna analiza i stručno mišljenje, vještak vojne struke Martin Frančešević, novembar 2015. godine – T-862 i transkript glavnog pretresa od 18.04.2018. godine

Odred. Tako je vještak naveo i da je u toku operacije „Farz-95“ komandant 3. korpusa direktno zaprimao izvještaje od strane komande Odreda putem induktorskog telefona, a sve vrijeme je između njih postojala žičana veza.

131. I nekoliko drugih činjenica ukazuju da se Odred smatrao jedinicom u organskom sastavu 3. Korpusa i da se u odnosu na ostale jedinice koje su činile sastav 3. korpusa, ni po čemu nije razlikovao, niti su ga drugačije tretirali. To se vidi iz činjenica da se Odredu dodijelio brojni naziv jedinice i broj vojne jedinice od strane Generalštaba Armije, a Naredbom Komande 3. korpusa od 17.02.1995. godine naređeno je pomoćniku komandanta za logistiku da se izradi po jedan primjerak zastave sa nazivima jedinica, među kojima je, između ostalih, naveden i Odred El Mudžahidin.⁹⁶

132. Dakle, svi su smatrali da Odred pripada AR BiH zajedno sa svim više i niže rangiranim jedinicama.

b. Pretpočinjavanje Odreda

133. Odbrana ističe da je Odred u inkriminiranom periodu radi izvršavanja zadataka Proljeće 95 i Farz 95, bio pretpočinjen 35. Diviziji kojom je komandovao Fadil Hasanagić. Teza Tužilaštva prema stavu odbrane je da je optuženi u inkriminirano vrijeme bio nadređen Odredu je neosnovana i pogrešna. U tom smislu odbrana se pozvala na dokaze koji dokazuju činjenicu pretpočinjenost Odreda 35. Diviziji između ostalih i dokaz T 114 – Analiza komandanta 35. Divizije napadnoj boja „Proljeće 95“ i „Farz 95“ Plan napada dostavljen komandi 35. Divizije od 15.05.1995. godine; T 639 – naređenje komande 35. Divizije za izviđanje pravaca za predstojeća borbena dejstva, T 382 - Naređenje komandanata 35. Divizije za angažovanje Odreda od 12.06.1995.godine i drugi. Odbrana se poziva na navedene dokaze, kao i druge dokaze koji se odnose na rukovođenje operacijama Farz i Proljeće, ističući da se iz njih može vidjeti ko zapravo ima kontrolu i nadležnost nad Odredom.

---

⁹⁶ Naređenje Komande 3. Korpusa u vezi izrade ratnih zastava, broj: 05/5-10, od 17.02.1995. godine – T-53

134. Shodno dokazima u spisu i dokumentaciji koja je uložena od strane tužioca, nema dileme da Odred jeste bio prepočinjen 35. Diviziji u inkriminirano vrijeme. Uvidom u naređenje Komande 3. korpusa od 31.03.1995. godine⁹⁷ i Naređenje Komande 3. korpusa od 23.09.1995. godine⁹⁸, Vijeće je utvrdilo da je Odred bio prepočinjen 35. Diviziji, a imali su i svoj logor u mjestu Livade. Za izvođenje napadnog boja „Proljeće 95-2“ Odredu je prepočinjeno 240 pripadnika iz 328. i 329. brigade, a iz 5. bataljona 100 vojnika, dok je određeni broj vojnika prepočinjen Odredu za nošenje ranjenika i inženjersko uređenje novoosvojenih linija.⁹⁹

135. Ali postoje i drugi dokazi da je Odred prepočinjavan i drugim jedinicama za potrebe određenih borbenih dejstava, u toku 1994. i 1995. godine i to naređenjima nadređenog komandanta 3. korpusa, optuženog Sakiba Mahmuljina. Tako se iz pomenutih naređenja može vidjeti da je Odred bio prepočinjavan Komandi 7. Mbr.¹⁰⁰, 330. lake brigade¹⁰¹, OG Sjever¹⁰², OG Bosna¹⁰³, dok se dana 02.06.1995. godine prepočinjava 35. Diviziji, kojoj su bili prepočinjeni i u vrijeme izvođenja napadnog boja „Proljeće – 95-2“. Optuženi je dana 23.09.1995. godine izdao Naređenje broj 02/3-1-381/405 kojim se prethodna naredba o prepočinjavanju Odreda El Mudžahidin 35. Diviziji stavlja van snage i Odred se stavlja pod neposrednu komandu Komande 3. Korpusa.¹⁰⁴ Također, dana 16.06.1994. godine, nakon održanog sastanka komandanta Trećeg korpusa i predstavnika komande Odreda El Mudžahidin u prostorijama komande Trećeg korpusa, komandant Trećeg korpusa je Odred prepočinio OG Sjever.¹⁰⁵

---

⁹⁷ Dokaz Tužilaštva broj T-65

⁹⁸ Dokaz Tužilaštva broj T-66

⁹⁹ Dokazi Tužilaštva broj T-112 i T-258

¹⁰⁰ Naređenje Komande 3. Korpusa o prepočinjavanju Odreda "El Mudžahid, broj: 02/3-2-378, od 09.04.1994. godine – T-62

¹⁰¹ Naređenje Komande 3. Korpusa o prepočinjavanju Odreda "El Mudžahid, broj: 02/3-2-426, od 20.04.1994. godine – T-63

¹⁰² Naređenje Komande 3. Korpusa o prepočinjavanju Odreda "El Mudžahid, broj: 02/3-2-561, od 24.06.1994. godine – T-61

¹⁰³ Odluka komandanta 3. Korpusa za napad, broj: 02/3-1-747, od 24.10.1994. godine – T-70

¹⁰⁴ Naređenje Komande 3. Korpusa o izvlačenju Odreda "El Mudžahidin, broj: 02/3-1-381, od 23.09.1995. godine – T-66

¹⁰⁵ Naređenje Komande 3. Korpusa o prepočinjavanju Odreda "El Mudžahid", broj: 02/3-2-561, od 24.06.1994. godine, dokaz broj T-61

136. To ukazuje da je isključivo komandant Trećeg korpusa strateški rukovodio i koordinirao borbenim akcijama i cijenio kada i kome prepočiniti Odred u svrhu postizanja određenog borbenog cilja. To npr. dokazuju i borbena naređenja Komande 3. Korpusa, broj: 02/3-1-146, od 31.03.1995. godine¹⁰⁶ u kojima komandant Korpusa prepočinjava Odred 35. Diviziji i izdaje zadatke Odredu i 35. Diviziji za izvođenje borbenih dejstava u zoni odgovornosti 35. Divizije u akciji pod nazivom "Sabur", po kojim naređenjima je Odred i postupio, što se može utvrditi na osnovu analize borbenih dejstava nakon završene akcije.¹⁰⁷

137. Po navedenim zapovijestima je očigledno i postupala 35. Divizija, što proizilazi iz pismenih zapovijesti poput zapovijesti od dana 24.05.1995. godine, u kojoj komandant 35. Divizije izdaje zapovijest za napad u akciji „Proljeće-95-1“, koja zapovijest je obuhvatala i Odred, a na osnovu prethodnih zadataka dobijenih od komandanta Trećeg korpusa.¹⁰⁸

138. O prepočinjavanju je svjedočio i svjedok Hasanagić koji je naveo da prepočinjavanje znači ovlast jedinice kojoj se prepočinjava druga jedinica, samo da istom rukovodi radi izvršavanja borbenih zadataka, te da se nakon izvršene zapovijedi, prepočinjena jedinica vraća u sastav korpusa. Ovakvo svjedočenje je u skladu sa kako gore nabrojanim dokazima o prepočinjavanju, tako i drugim dokazima u spisu¹⁰⁹, iz kojih se moglo zaključiti da se prepočinjavanje određivalo isključivo radi obavljanja tačno određenih borbenih zadataka.

139. Odbrana je osporavala iskaz svjedoka Hasanagića, smatrajući da je lično zainteresiran da izbjegne krivičnu odgovornost. Međutim, nije sporno da je i sam optuženi Mahmuljin, u svojstvu komandanta 3. Korpusa bio i lično angažovan na IKT tokom

---

¹⁰⁶ Dokaz broj T-65

¹⁰⁷ Analiza izvedenih of. b/d u z/o 35. dKoV, komanda 35. dKoV, broj: 02/3-947-3, od 10.04.1995. godine, dokaz broj T-373

¹⁰⁸ Zapovijest za napad, komanda 35. dKoV, broj: 02/2-1-000-572/95, od 24.05.1995. godine, dokaz broj T-376

¹⁰⁹ Naređenje, komanda 3. Korpusa, broj: 02/3-1-145, od 31.03.1995. godine – T-194; Angažovanje „El – Mudžahedina“ u z/o 35. divizije - Naređenje, 3. Korpus, broj: 02/3-1-302, od 02.06.1995. godine – T-159; Borbeno naređenje Komande 3. Korpusa, broj: 02/3-1-146, od 31.03.1995. godine – T-65;

operacija Proljeće 2 i Farz 95, te često i prisutan na ratištu. Osim toga, referisanja o toku borbenih dejstava su se obavljala u prisustvu optuženog lično, što je izjavio i svjedok odbrane Sead Rekić, koji je bio pripadnik 5. bataljona 303. brigade, jedinice koja je zajedno sa Odredom u julu 95. godine bila prepočinjena 35. Diviziji, opisujući jedno od referisanja u hotelu Panorama kod Vožuća, kojem je pristustvovao i optuženi lično. To govori da je ipak sa svim borbenim dešavanjima bio upoznat i rukovodio komandant Korpusa, bez obzira na odluku o prepočinjavanju.

140. Iz navedenog vijeće nalazi da je van razumne sumnje utvrđeno da je optuženi bio *de iure* komandant odreda, da se isti primarno nalazi u sastavu 3. korpusa, a da je prepočinjavanje za konkretno akcije Proljeće 95 i Farz 95, bilo isključivo borbenog karaktera, kao ispomoć 35. Diviziji koja je komandovala ratnim operacijama.

(ii) De facto komandna odgovornost - efektivna kontrola nad Odredom El Mudžahidin

141. Pitanje kriterija za procjenu postojanja efektivne kontrole je pitanje dokaza koji su na raspolaganju za procjenu te odlučne činjenice. Posjedovanje samo *de iure* vlasti predstavlja samo dio dokaza o efektivnoj kontroli, a da bi se komandant mogao smatrati odgovornim za djela pripadnika snaga pod njegovom kontrolom, mora se dokazati da su, u vrijeme počinjenja zločina, pripadnici tih snaga bili pod efektivnom kontrolom tog komandanta.¹¹⁰

142. Efektivna kontrola je stvarna mogućnost nadređenog da spriječi ili kazni počinjenje krivičnih djela podređenih.¹¹¹ Dok god nadređeni ima efektivnu kontrolu nad podređenima, u toj mjeri da ih može spriječiti da počine krivična djela ili ih kazniti nakon što su ih počinili, smatrat će se odgovornim ukoliko nije iskoristio svoju mogućnost kontrole.¹¹²

---

¹¹⁰ Prvostepena presuda u predmetu *Kunarac*, par. 399.

¹¹¹ *Ibid*, par. 192.

¹¹² *Ibid*, par. 198.

143. Pokazatelji efektivne kontrole više su dokazno nego pravno pitanje i ograničeni su na dokaze o tome da je optuženi imao moć da spriječi, kazni ili preduzme korake za pokretanje postupka protiv počinilaca kada je to primjereno.¹¹³ Faktori koji mogu biti pokazatelji da neka osoba ima ovlaštenja i efektivnu kontrolu mogu biti sljedeći: procedura po kojoj je izvršeno imenovanje optuženog na dužnost; njegov službeni položaj; moć da izdaje naređenja i pretpočinjavanje jedinica; raspolaganje materijalno-tehničkim sredstvima i ljudstvom; ovlaštenja za primjenu disciplinskih mjera; ovlaštenja za unapređivanje, smanjenje čina vojniku ili udaljšavanje pojedinih vojnika i sposobnost da postupanje podređenih u skladu s naređenjima ostvaruje zastrašivanjem.¹¹⁴

144. Kao osnovni kriterij za procjenu postojanja efektivne kontrole jeste posjedovanje službenog položaja i moći, odnosno komandovanje i kontrola nad izvršavanjem izdatih naređenja potčinjenima. Vijeće u tom smislu, podsjeća prvenstveno na činjenicu formalnog postavljenja optuženog na dužnost komandanta 3. korpusa, naredbom Predsjedništva RBiH od dana 26.02.1994. godine, koja naredba je donesena na prijedlog komandanta GŠ Rasima Delića.¹¹⁵ Postavljenjem na ovu dužnost, optuženi je, slijedom člana 12. Uredbe sa zakonskom snagom o oružanim snagama R BiH¹¹⁶, imao ovlaštenja da rukovodi i komanduje jedinicama u sastavu 3. korpusa, što je i činio.

145. Odredba člana 13. pomenute Uredbe propisuje načela na kojima se zasniva rukovođenje i komandovanje u Armiji, odnosno, jednostarješinstvo i subordinacija propisani su kao glavni principi na kojima počiva vojna organizacija, pri čemu jednostarješinstvo podrazumijeva neprikosnoveno pravo komandanta da rukovodi i komanduje potčinjenom komandom i jedinicama koje su pod njegovom kontrolom, dok

---

¹¹³ Drugostepena presuda u predmetu *Blaškić*, par. 69.

¹¹⁴ Presuda u predmetu *Tužilac protiv Alexa Tambe Brime i drugih*, SCLS-04-16-T, od 20.06.2007. godine, par. 788.

¹¹⁵ Naredba Predsjednika Predsjedništva, broj: 02-111-134/94, od 26.02.1994. godine, dokaz broj T-24

¹¹⁶ Uredba sa zakonskom snagom o oružanim snagama R BiH, Službeni list R BiH, broj 4/92, PR broj 1163/92 od 20.05.1992. godine, dokaz broj O-3

subordinacija predstavlja načelo RIK-a kojim se osigurava tačno i uredno izvršavanje zadataka.¹¹⁷

146. Prema stavu Tužilaštva, optuženi je bio u poziciji efektivne moći i stvarne kontrole nad Odredom, te je to dokazivalo iskazima svjedoka i materijalnim dokazima koji su se odnosili na postupanje optuženog u odnosu na sve jedinice, pa tako i u odnosu na Odred.

147. Svjedoci koji su bili pripadnici različitih jedinica i odjeka 3. korpusa, Ekrem Alihodžić, Zaim Mujezinović, Salih Spahić, S 9, S 10 izričiti su bili u svojim kazivanjima kada su navodili da Odred jeste bio u sastavu 3. Korpusa .

148. Svjedok „S-10“, jedan od pripadnika Komande Korpusa, izjavio je da je Odred formiran po naredbi Generalštaba, da je imao svog komandanta, svoje organe, bio u organizacionoj strukturi Korpusa, na direktnoj vezi Komande Korpusa, što je podrazumijevalo da je direktno pretpostavljeni komandant Korpusa, te da je, obzirom na jedinstarješinstvo, subordinaciju i sve drugo, komandant Korpusa mogao ocijeniti da li je neka jedinica u sistemu RIK-a ili da li odudara od uobičajenog ponašanja kada je u pitanju rukovođenje i komandovanje.¹¹⁸

149. Svjedok Jusuf Jašarević, tadašnji načelnik Uprave SVB GŠ u svojoj izjavi¹¹⁹ naveo je da je komandant Korpusa taj koji mora imati kontrolu nad svim jedinicama Korpusa, pa tako i nad jedinicom El Mudžahidin, koja jedinica je u sastavu tog Korpusa, te da je komandant Korpusa smatrao da nema kontrolu nad tom jedinicom, njegova dužnost bi bila da tu jedinicu rasformira, a imao bi podršku komandanta Delića. Svjedok je također izjavio da je optuženi „očigledno procijenio da mu ta jedinica funkcioniše u sistemu RIK-a, da starješine ove jedinice izvršavaju njegove naredbe i očigledno nije rasformirao ovu jedinicu.“

---

¹¹⁷ Nalaz i mišljenje vještaka Martina Frančeševića, strana 8-10.

¹¹⁸ Transkript glavnog pretresa od 10.01.2018. godine, strana 14.

¹¹⁹ Zapisnik o saslušanju svjedoka Jusuf Jašarević, Tužilaštvo BiH, broj: T20 0 KTRZ 000 3206 05 od 07.09.2015. godine; Zapisnik o saslušanju svjedoka Jusuf Jašarević, Tužilaštvo BiH, broj: T20 0 KTRZ 000 3206 05 od 14.09.2015. godine, sastavni dio dokaza T-991

150. Kada su u pitanju iskazi ovog svjedoka, oni su u skladu s odredbom člana 273. stav 2. ZKP BiH pročitani na glavnom pretresu tokom prvostepenog postupka, jer je stalni sudski vještak medicinske struke, nakon obavljenog pregleda i uvida u medicinsku dokumentaciju koja se odnosi na zdravstveno stanje ovog svjedoka, izjavila da bi dolazak na Sud za ovog svjedoka mogao biti rizičan i po njegovo zdravlje zbog stresa koji bi mogao biti riziko faktor od ponovljenog infarkta mozga. Vještak je također navela da svjedok nema tešku demenciju, nekih stvari se sjeća dobro, nekih ne, te miješa neke činjenice i ne može da ih poveže, tako da se ništa što bi svjedok naveo ne može uzeti kao precizno i vjerodostojno. Također, iz iskaza ovog svjedoka datih u toku 2015. godine, jasno se može zaključiti da je svjedok u istima bio u potpunosti jasan, te da se ovakvi njegovi iskazi podudaraju s iskazima drugih svjedoka na okolnosti odnosa optuženog sa Odredom El Mudžahidin, te da ovaj svjedok nije rekao ništa drugačije od onog što su izjavili svjedoci Fadil Hasanagić, „S-10“, „S-9“, „S-11“, osim što je mnogo bolje bio upoznat s pravima i obavezama optuženog kao komandanta Korpusa, obzirom da je svjedok bio visokoobrazovani oficir u samom vrhu rukovodstva Armije.

151. Iz iskaza svjedoka Kadira Jusića proizilazi da su Odred i komandant Sakib Mahmuljin imalo vrlo poseban odnos, te su uvijek neposredno komunicirali i to na način da je dolazio jedan ili dvojica ljudi i to najčešće u kancelariji komandanta Korpusa. Svjedok je naveo da on nije prisustvovao tim sastancima, ali ono što bi obično uslijedilo nakon takvih sastanaka, je da komandant Korpusa pozove određene organe komande, radi izdavanja smjernica kako bi se napisalo neko naređenje, koje se odnosi na Odred.

152. Dokaz T 209 i svjedok Mirza Glavaš potvrđuju da su komandant Korpusa i starješine Odreda imali gotovo svakodnevnu komunikaciju. O odnosu povjerenja i nagrađivanja govori i činjenica koju izjavljuje svjedok S20 da je komandant korpusa obećao pokloniti i džip komandantu Odreda Abu Maliju (S20, 29.05.2019. str. 5- 6 transkripta).

153. Kao samo jedan od slučajeva iz kojih se može zaključiti nesporn autoritet optuženog spram pripadnika Odreda je slučaj koji je opisao svjedok „S-11“, član

Komande 3. korpusa. On je naveo je se lično obraćao organu za popunu i obuku u vezi dostavljanja spiskova vojnika Odreda, ali da mu navedeno nisu bili voljni dati, zbog čega je zamolio komandanta da im naredi da mu se dostavljaju spiskovi, nakon čega su isti redovno dostavljani na zahtjev ovog svjedoka.¹²⁰

154. O sistemu upravljanja i generalno koliko je optuženi bio upoznat sa „stanjem“ na terenu i koliko je bio involviran u donošenje odluka, potvrđuje i rutina održavanja sastanaka i referisanja sa 3. korpusom, te prisustvo pripadnika Odreda takvim sastancima. Pa tako svjedok „S-20“ navodi da su se održavali sastanci u vezi izvršavanja borbenih akcija u maju, julu i septembru 1995. godine, te da se na istima razgovaralo o svemu što je potrebno za pripremu ofanzivnog borbenog djelovanja. Svjedok Nešad Šabić je izjavio da su starješine Odreda prisustovale referisanjima i u toku napadnog boja „Proljeće 95“ i u toku operacije „Farz-95“, koja referisanja su se održavala kod komandanta 3. korpusa.

155. Svjedok Kadir Jusić izjavio je da se sjeća da je vidio komandanta Odreda na referisanju koje je bilo nakon prvog dana borbenih dejstava u Vozućoj, koje je organizovano u cilju analize izvršenih zadataka i regulisanja narednih aktivnosti, a što potvrđuje i Ratni dnevnik komande 3. korpusa¹²¹ u kojem je navedeno da je referisanje zaista i održano 10.09.1995. godine u 20,00 sati.

156. Iz iskaza svjedoka „S-20“ se jasno može utvrditi da je optuženi održavao sastanke sa komandantom Odreda, Abu Malijem, na kojima je prisustvovao i prevodilac za kojeg su svjedoci izjavili da se zvao Ajman, obzirom da komandant nije govorio bosanski jezik. Da je optuženi komunicirao i sa zamjenikom komandanta Odreda, Muatezom, potvrđuje i Knjiga zapisnika sa referisanja komande 3. Korpusa na IKM „F“, od 22.08.1995. godine¹²² u kojoj je navedeno da je komandant 3. korpusa na referisanju održanom tog

---

¹²⁰ Transkript glavnog pretresa od 13.12.2017. godine, strana 51.

¹²¹ Dokaz broj T-48

¹²² Dokaz broj T-115

dana obavijestio komandante drugih jedinica da je tog dana poginuo Muatez, koju činjenicu potvrđuje i svjedok "S-20" u svom iskazu na glavnom pretresu.

157. Starješine Odreda prisustvovala su i referisanju održanom prilikom posjete Predsjednika Predsjedništva Alije Izetbegovića Vozuđoj dana 12.09.1995. godine, na kojem je bio i optuženi lično, što je potvrdio svjedok Mirza Glavaš¹²³, a kojem je predočen i video snimak smotre nakon oslobađanja Vozuće. Svjedok Fuad Zilkić¹²⁴ izjavio je da je referisanje održano 13. ili 14.09.1995. godine, na kojem su bili prisutne i starješine iz Odreda, kao i pripadnici Komande 3. korpusa, ali nije bio siguran da li je na tom referisanju bio prisutan optuženi lično.

158. Dana 15.09.1995. godine održan je sastanak optuženog sa starješinama Odreda na IKM-u 35. Divizije, na kojem je optuženi dao Odredu zadatke u čije izvršenje su krenuli istog dana nakon 20,00 sati.¹²⁵

159. Na referisanju održanom dana 22.09.1995. godine kod komandanta 3. korpusa, bile su prisutni predstavnici jedinica koje su učestvovala u akcijama na tom području, na kojem je starješina Odreda izvijestio prisutne o tome da se ljudi povlače iz 375. brigade bez naređenja, zbog čega je optuženi izdao zadatak u tom pravcu, što samo ukazuje na činjenicu da su starješine Odreda redovno izvještavale nadređenog komandanta, u konkretnom slučaju optuženog, o napretku ili gubicima na borbenim linijama, ali i na činjenicu da je optuženi istima direktno izdavao naredbe za dalje borbene zadatke, kao što je to radio i prema drugim jedinicama u zoni odgovornosti 3. korpusa.

160. Također, iz iskaza svjedoka Fadila Hasanagića i dokumenta pod nazivom „Operativni dnevnik osmatračnice komandanta 3. Korpusa”¹²⁶ može se jasno vidjeti da je komandant 3. korpusa blagovremeno i kontinuirano informisan o svim borbenim aktivnostima Odreda tokom odvijanja operacije “Farz-95”.

---

¹²³ Transkript glavnog pretresa od 11.11.2017. godine

¹²⁴ Transkript glavnog pretresa od 05.10.2016. godine, strana 19.

¹²⁵ Dokaz broj T-48, strana ERN: 01855118

¹²⁶ Dokaz broj T-47

a. Izdavanje naređenja

161. Kada je u pitanju izdavanje naređenja od strane optuženog Sakiba Mahmuljina Odredu El Mudžahidin, Vijeće je u vidu imalo iskaz svjedoka odbrane „S-20“ u dijelu kojem je ovaj svjedok naveo da Odred nije primao naređenja od Komande korpusa niti od bilo kakvih struktura kada je u pitanju komanda Armije R BiH. Međutim, ovaj svjedok je također izjavio da su sva naređenja dobijali od Muateza, ali da ne zna da li je Muatez prije toga kontaktirao nekog drugog i od njega dobijao usmene ili pismene naredbe. Upravo ovakvo svjedočenje i podržava zaključak vijeća o već spomenutoj dvojakoj prirodi djelovanja Odreda – unutrašnje ustrojstvo/vanjsko djelovanje, gdje je djelovanje prema van isključivo prepušteno jednoj osobi koja je kontakt osoba za komunikaciju sa 3. Korpusom.

162. U prilog činjenici da je bez obzira na izostanak pismenih izvještaja, komandant Korpusa, optuženi Mahmuljin, bio upoznat sa funkcionisanjem Korpusa i djelovanjem Odreda unutar, govore i svjedoci svjedok Kadir Jusić koji je istakao da su kontakti sa komandantom uvijek bili neposredni i da je skoro uvijek komandant tog Odreda dolazio s najmanje jednim čovjekom, koji je bio kao organ bezbjednosti u toj jedinici, u kancelariju optuženog.

163. Da je komandant Odreda redovno i blagovremeno, direktno izvještavao komandanta 3. korpusa nakon otpočinjanja borbenih dejstava u operaciji „Farz-95“ pokazuje i operativni dnevnik osmatračnice Korpusa.¹²⁷

164. Da je optuženi redovno bio informisan o svim dešavanjima na terenu u toku borbenih dejstava, ali i da su mu dostavljane sve aktuelne bezbjednosne situacije u zoni odgovornosti njegovih jedinica, potvrđuje i akt organa bezbjednosti 3. korpusa od

---

¹²⁷ Operativni dnevnik osmatračnice komandanta 3. Korpusa, dokaz broj T-47

25.12.1995. godine¹²⁸ u kojem je navedeno da se komandant redovno informiše o značajnim KOZ i rezultatima, a i kroz redovna referisanja, tako da nema niti je bilo nesporazuma, te da su, po prijedlozima OSVB upućivane ekipe linijom RIK-a u potčinjenim jedinicama da otklanjaju određene slabosti.

165. U skladu s navedenim, a imajući u vezi iskaze pojedinih svjedoka ali i konkretne zapovijesti za napad izdate od strane optuženog lično, jasno se može zaključiti da je optuženi izdavao naredbe, između ostalog, i Odredu EI Mudžahidin, kao i drugim jedinicama u sastavu 3. korpusa, da su iste takve naredbe izvršavali, a da je kontrolu vršio na način da ga je komandni kadar tog Odreda neposredno izvještavao o izvršenim zadacima ili se to dešavalo na brojnim referisanjima kod komandanta 3. korpusa.

166. Svjedok Fadil Hasanagić, nakon što je istom predodčen redovni borbeni izvještaj od 02.08.1995. godine¹²⁹, izjavio je da se sjeća tog sastanka na kojem su tog dana prisustvovali Predsjednik Predsjedništva Alija Izetbegović, zatim komandant GŠ Rasim Delić, optuženi kao komandant 3. korpusa, komandanti brigada koje su učestvovala na ratištu u zoni odgovornosti Korpusa, te sam svjedok i da se tada osjećao „jadno i nepoželjno“ jer mu je optuženi naredio da zajedno s komandantima brigada napusti prostoriju nakon što je završio izlaganje, dok je u prostoriji ostao, kako svjedok ističe, „najuži dio države, odnosno vojske“ zajedno sa pripadnicima Odreda EI Mudžahidin, koja jedinica je tada bila pridodata 35. Diviziji.

167. Svjedok Hasanagić je dalje naveo da se sve dešavalo u pripremi dejstava za operaciju „Farz-95“ u septembru mjesecu 1995. godine, kada je Odred bio prepočinjen ranijom naredbom optuženog 35. Diviziji, ali da je komunikacija između optuženog i Odreda i dalje bila isključiva, bez obzira što je svjedok, kao komandant Divizije, trebao komandovati istim.

---

¹²⁸ Analiza rezultata operativnog angažovanja OSVB i VP 3. Korpusa za 1995. godinu, broj: 03/1-234-19, od 25.12.1995. godine, dokaz broj T-201

¹²⁹ Redovni dnevni borbeni izvještaj, komanda 35. dKoV – Obavještajni odsjek, broj: 02/2-1-000-822/95, od 02.08.1995. godine, dokaz broj T-424

b. Pohvale Odredu

168. Iz dokaza također proizilazi da je optuženi u svojstvu nadređenog, predlagao dodjeljivanje pohvala i odlikovanja, pa je tako povodom godišnjice formiranja 3. korpusa predložio Generalštabu da se pismeno pohvali i Odred na čelu sa komandantom Abu Malijem, kao i da se određenom broju vojnika Odreda dodijele ratna priznanja zlatni ljiljan i srebreći štít, zatim da se nagrade pištoljem s posvetom i novčane nagrade, što je Generalštab kasnije i prihvatio.¹³⁰

169. Svjedok Fadil Hasanagić također je izjavio da je, na druženju održanom dana 01.01.1996. godine, na kojem su bili prisutni komandant Odreda, komandant GŠ Armije i komandant 3. korpusa, komandant GŠ rekao da je Odred bio u sastavu Armije R BiH, a da je optuženi tada izjavio da je Odred bio jedna od najboljih jedinica Armije u Trećem korpusu, da su izvršili sve borbene zadatke i da su se istakli u širenju vjere na ovim prostorima.¹³¹

170. Ovakve inicijative svakako argument per se i nisu mogle biti podnesene, a da komandant Korpusa i sam lično nije bio mišljenja da pohvale i odlikovanja zaista i pripadaju. Odbrana nije osporila autentičnost ovih dokaza, te same inicijative optuženog u ovom pravcu govore u prilog činjenici da je optuženi poznavao „kvalitete“ Odreda kao borbene formacije i smatrao je da zaslužuju pohvale.

c. Operacija Vranduk

171. U vezi sa uključenosti Odreda El Mudžahidin u sastav RIK-a Armije, u toku postupka provedeni su i dokazi koji se odnose na izvođenje operativne akcije pod nazivom „Vranduk“ u mjesecu maju i junu 1995. godine. Cilj ove akcije, kako to navode

---

¹³⁰ Prijedlog za priznanja i stimulatívne mjere Komande 3. Korpusa, broj: 04/15-114, od 10.11.1995. godine; – T-90; Dodjela ratnih priznanja značka „ZLATNI LJILJAN“, broj: 8/2-5638-2, od 23.12.1995. godine – T-92; Dodjela ratnih priznanja „SREBRENI ŠTIT“, broj: 8/2-5638-3, od 23.12.1995. godine – T-93; Pohvale u povodu treće godišnjice Korpusa, broj 539, rukom ispisan na prvoj strani od 23.11.1995.godine – T-94

¹³¹ Transkript glavnog pretresa od 21.02.2018. godine, strana 69.

svjedoci i kako se to može zaključiti iz materijalnih dokaza, bio je da se provjere određena saznanja za pojedince afro-azijskog porijekla u vezi obavještajnih poslova za strane obavještajne službe i da se takva lica isključe iz Armije, odnosno, da se protjeraju sa teritorije BiH, među kojima je bila i jedinica EI Mudžahidin.

172. U aktu pod nazivom „Analiza rezultata operativnog angažovanja OSVB i VP 3. Korpusa za 1995. godinu“, broj: 03/1-234-19, od 25.12.1995. godine¹³² navodi se da se protiv pojedinaca iz većeg broja jedinica u sastavu 3. korpusa vode operativne obrade i operativne akcije, te da ne znači da su sve te jedinice protiv kojih se takve akcije vode izvan sistema RIK-a, što je potvrdio i svjedok „S-10“, ali i dokument pod nazivom „Plan realizacije operativne akcije „VRANDUK“¹³³ u kojem je jasno navedeno da je cilj akcije “preduzimanje mjera i radnji na dokumentovanju i presijecanju subverzivne i druge protivustavne i protivzakonske djelatnosti i jednog broja pripadnika Odreda EI Mudžahidin i njihovih veza”.

173. Svjedok „S-11“ izjavio je da u okviru ove operacije Odred nije rasformiran jer je ušao u sastav RIK-a i nisu preduzimate mjere koje su bile predviđene iz toga razloga.¹³⁴ Navedeni iskaz svjedoka potvrđuje i akt Uprave SVB GŠ od 20.11.1995. godine¹³⁵ u kojem je, na sastancima Uprave SVB, organa bezbjednosti 3. korpusa i SDB, utvrđeno da Odred ne narušava sistem RIK-a.

174. Da ova akcija nikad nije provedena do kraja, niti je realizovan pomenuti plan akcije, pokazuje i činjenica nepostojanja dokumenata koji se odnose na navedeno. Vijeće je cijenilo iskaz vještaka Martina Frančeševića, koji je izjavio da je komandant Sakib Mahmuljin već 02.06.1995. godine, dakle nedugo nakon donošenja plana akcije, poslao pismo Predsjedniku Predsjedništva u kojem je pisao o uspjesima i rezultatima koje je ostvario Odred EI Mudžahidin, te da je iste pohvalio zbog njihovog zalaganja u borbama.

---

¹³² Dokaz broj T-201

¹³³ Dokaz broj T-143

¹³⁴ Transkript glavnog pretresa od 15.11.2017. godine, strana 28.

¹³⁵ Preduzete mjere i radnje u cilju sagledavanja do sada poduzetih aktivnosti na realizaciji OA „Vranduk“ – izvještaj, Uprava SVB GŠ ARBiH, od 20.11.1995. godine, dokaz broj T-205

175. Kada je u pitanju ova operativna akcija, svjedok Jusuf Jašarević je u svojoj izjavi također potvrdio da je postojao plan za provođenje iste i da su prijedlog plana te akcije, u skladu s tada važećim propisima potpisali upravo ovaj svjedok i pomoćnik ministra unutrašnjih poslova, Nedžad Ugljen, a koji prijedlog je odobren od strane komandanta GŠ Rasima Delića i ministra unutrašnjih poslova, Bakira Alispahića. Svjedok je također naveo da je izražena spremnost GŠ Armije i MUP-a komandantu 3. korpusa da, ukoliko isti smatra da jedinica El Mudžahidin ne funkcioniše po RIK-u, ne izvršava naredbe i ako se pripadnici te jedinice nedisciplinirano ponašaju, da se ista rasformira, odnosno, da se preduzmu represivne mjere prema pripadnicima ili čak starješinama te jedinice. Međutim, kako ovaj svjedok ističe, komandant 3. korpusa procijenio je da ova jedinica izvršava naredbe RIK-a i da u skladu s ovom operativnom akcijom nije potrebno da se ista rasformira.

176. S druge strane, svjedok „S-11“ izjavio je da je sličan problem bio početkom 1994. godine s jedinicom „Gerila Mudžahedin“, te da je organ bezbjednosti 3. korpusa dana 24.03.1994. godine obavijestio SVB GŠ da je uhapšen određeni broj pripadnika te jedinice, čime je ista i rasformirana.¹³⁶

177. Iz ovoga proizilazi zaključak da je optuženi Sakib Mahmuljin, kao komandant 3. korpusa, mogao predložiti rasformiranje Odreda El Mudžahidin, da je smatrao da isti ne izvršavaju zadatke i naredbe komande Korpusa, ali da to nije učinio, obzirom da nije smatrao da je to slučaj, nego sasvim suprotno, da su isti u sistemu RIK-a i da su jedna od boljih i uspješnijih jedinica u Armiji R BiH.

---

¹³⁶ Privođenje stranih državljana, mišljenje i stav, Uprava bezbjednosti Ministarstva odbrane, broj: 01.3/94-50, od 23.03.1994. godine, dokaz broj T-296

d. Donosio odluke o raspoređivanju i pretpočinjavanju

178. Iz materijalnih dokaza može se utvrditi da je optuženi pretpočinjavao Odred drugim jedinicama za potrebe određenih borbenih dejstava. Tako je dana 16.06.1994. godine, nakon održanog sastanka komandanta 3. korpusa i predstavnika komande Odreda El Mudžahidin u prostorijama komande 3. korpusa, komandant 3. korpusa, Odred pretpočinio OG Sjever.¹³⁷ Borbenim naređenjem Komande 3. Korpusa, broj: 02/3-1-146, od 31.03.1995. godine¹³⁸ komandant Korpusa pretpočinio je Odred 35. Diviziji i izdao zadatke Odredu i 35. Diviziji za izvođenje borbenih dejstava u zoni odgovornosti 35. Divizije u akciji pod nazivom "Sabur", po kojim naređenjima je Odred i postupio, što se može utvrditi na osnovu analize borbenih dejstava nakon završene akcije.¹³⁹

179. Dana 24.05.1995. godine, komandant 35. Divizije izdaje zapovijest za napad u akciji „Proljeće-95-1“, koja zapovijest je obuhvatala i Odred, a na osnovu prethodnih zadataka dobijenih od komandanta 3. korpusa.¹⁴⁰

180. Nakon toga, optuženi dana 20.08.1994. godine izdaje zadatke za izvođenje napada na objekte „Pišana jelika“ i „Visoka glava“, među kojim jedinicama je bio i Odred, koji zadatak je kasnije uspješno izvršen od strane Odreda.

181. Svjedok Kadir Jusić naveo je da je komandant koji je komandovao Odredom bio komandant Korpusa i on je jedini imao ovlaštenje da izdaje naređenja za pretpočinjenje te jedinice.

182. Svjedok Fadil Hasanagić je naveo da mu se Odred El Mudžahidin pretpočinjavao radi izvršenja konkretnih zadataka koje je određivao komandant 3. korpusa, te da se

---

¹³⁷ Naređenje Komande 3. Korpusa o pretpočinjavanju Odreda "El Mudžahid", broj: 02/3-2-561, od 24.06.1994. godine, dokaz broj T-61

¹³⁸ Dokaz broj T-65

¹³⁹ Analiza izvedenih of. b/d u z/o 35. dKoV, komanda 35. dKoV, broj: 02/3-947-3, od 10.04.1995. godine, dokaz broj T-373

¹⁴⁰ Zapovijest za napad, komanda 35. dKoV, broj: 02/2-1-000-572/95, od 24.05.1995. godine, dokaz broj T-376

Odred, nakon izvršenja zadataka vraća u sastav pretpostavljene komande. Međutim, kako ovaj svjedok navodi, ukoliko se radilo o naređenjima i zadacima koje nije izdavao optuženi kao komandant 3. korpusa, Odred El Mudžahidin ih nije izvršavao. Na pitanje da li mu je poznato da li je komandant 3. korpusa Sakib Mahmuljin komandovao jedinicom Odred El Mudžahidin i imao kontrolu nad istom, izjavio je da je optuženi, kao komandant Korpusa, komandovao tom jedinicom, isto kao što je njemu, kao potčinjenom komandantu, izdavao naređenja, te da je imao kontrolu nad tom jedinicom na isti način kako je to imao i nad drugim jedinicama u sastavu. S tim u vezi, upitan da li nadređeni komandant može ostvarivati komandovanje nad potčinjenom jedinicom, u slučaju kada ga ta jedinica direktno izvještava o izvršenju njegovih naređenja, a ne dostavlja izvještaje organima komande nadređenog nivoa, izjavio je to stvar komandanta Korpusa, te da na to ima pravo jer je to njegova jedinica, isto kako je to bila i jedinica ovog svjedoka (Divizija), na taj način ostvarujući komandovanje i kontrolu.¹⁴¹

183. Da je optuženi komandovao Odredom El Mudžahidin i da je sistem RIK-a u tom pravcu funkcionisao, potvrdio je i svjedok Ekrem Alihodžić, pomoćnik komandanta za bezbjednost 3. korpusa, ističući kako zna da nije bio narušen sistem RIK-a jer bi se u suprotnom i sam pokušao boriti protiv toga.

184. U aktu pod nazivom „Mjesečna analiza b/d u z/o 3. Korpusa za mjesec mart 1995. godine“, iz aprila 1995. godine¹⁴² optuženi navodi da je “sistem RIK-a jako dobar, sistem veza i komandovanja potčinjenim jedinicama funkcionira bez ikakvih teškoća”, što samo po sebi govori da je tvrdnja odbrane da se radilo o još uvijek mladoj, neorganizovanoj vojsci i da sistem RIK-a nije bio u potpunosti uređen, sasvim neprihvatljiva.

185. Vještak Martin Frančešević izjavio je da je mišljenja, kako je to naveo i u svom Nalazu i mišljenju, da je optuženi, kao komandant 3. korpusa, imao potpunu i efektivnu kontrolu nad svim jedinicama, pa tako i nad Odredom El Mudžahidin, kao i da je tokom 1995. godine, formalno i stvarno bio komandant 3. korpusa sa svim ovlastima koje nosi

---

¹⁴¹ Transkript glavnog pretresa od 21.02.2018. godine, strana 21.

¹⁴² Dokaz broj T-6

ta dužnost, te je bio nadređenim svim jedinicama Korpusa, među kojima je bio i sam Odred. Vještak Martin Frančešević naveo je da nema razumnih razloga koji bi ukazivali na bilo kakvu sumnju u istinitost ocjena koje su iznešene od strane komandanta 3. korpusa u pomenutoj mjesečnoj analizi, te da, ako se pogledaju procedure izrade borbenih dokumenata, zapovijedi za napad, kao i iz borbenih izvještaja komande 3. korpusa ili njenih potčinjenih jedinica, može se vidjeti da sistem RIK-a funkcionira bez poteškoća i da je Treći korpus, u 1995. godini, jedna vrlo dobro organizovana vojna struktura.

186. U pogledu formiranja samog Odreda El Mudžahidin, Vijeće je već ranije navelo dokumente koji se odnose na ulogu optuženog Sakiba Mahmuljina u pregovorima sa starješinama tadašnje jedinice „mudžahedina“ iz Zenice, po pitanjima njihovog ulaska u sastav Armije i upotrebe jedinice u borbenih zadacima, kao i način ulaska jedinice u sastav 3. korpusa. U to vrijeme, dakle prije 13.08.1993. godine kada je Odred zvanično formiran, optuženi je još uvijek bio na dužnosti načelnika štaba 3. korpusa.

e. Rasformiranje Odreda

187. Prije samog rasformiranja Odreda dana 14.12.1995. godine, održan je niz sastanaka s prethodnicima NATO snaga, ali i sa vojnim i državnim vrhom, kada se razgovaralo o jedinici El Mudžahidin, o kojoj su predstavnici NATO izrazili interesovanje o brojnosti, sastavu, opremljenosti jedinice i slično, te je od strane načelnika OSVB 3. korpusa rečeno da je jedinica formacijski formirana kao Odred, da je pod kontrolom i u sastavu 3. korpusa i da izvršava zadatke koji im se postavljaju od strane komande.¹⁴³

188. Na sastancima održanim dana 10.12.1995. godine, na kojima su bili prisutni Predsjednik Predsjedništva, komandant GŠ, optuženi i starješine Odreda, rečeno je da će se Odred rasformirati.¹⁴⁴ Nakon toga, na sastanku dana 13.12.1995. godine u komandi

---

¹⁴³ Što je potvrdio i svjedok "S-11", koji je također prisustvovao ovom sastanku, ali i dokaz broj T-297

¹⁴⁴ Informacija, OSB 3. Korpusa, broj: 03/1-60-4-4, od 11.12.1995. godine, dokaz broj T-297

3. korpusa održan je još jedan sastanak između optuženog i pripadnika Odreda, koje je predvodio šejh Šaban, na kojem se također razgovaralo o rasformiravanju ove jedinice i regulisanju statusa pripadnika iste.¹⁴⁵

189. Naređenjem optuženog u svojstvu komandanta 3. korpusa od 14.12.1995. godine¹⁴⁶ rasformiran je Odred El Mudžahidin, a kasnije je, ponovo naređenjem optuženog Sakiba Mahmuljina, organizovan ispraćaj pripadnika Odreda u Domu Armije u Zenici.¹⁴⁷

f. Ovlaštenje za disciplinske mjere

190. Optuženi je imao ovlaštenje da izdaje naredbe za prekomandu vojnika iz drugih jedinica u Odred ili obrnuto, što dokazuju i brojni materijalni dokazi.¹⁴⁸ Također, optuženi je, kao komandant Korpusa, a prema odredbi člana 24. Pravilnika o vojnoj disciplini¹⁴⁹, imao ovlaštenje za izricanje disciplinskih mjera. Iz dokumenta pod nazivom „Zahtjev za pokretanje disciplinskog postupka od strane bataljona vojne policije“, broj: DU 134/95, od 02.08.1995. godine¹⁵⁰ vidi se da je bataljon vojne policije 3. korpusa komandantu Odreda El Mudžahedin uputio zahtjev za pokretanje disciplinskog postupka protiv nekog od njegovih pripadnika, s naznakom da će, ukoliko komandant Odreda ne postupi po tom zahtjevu, vojna policija o tome izvijestiti komandanta 3. korpusa.

191. Vještak Martin Frančešević u svom Nalazu i mišljenju navodi da je pokretanja disciplinskih postupaka bila uobičajena praksa u Trećem korpusu, što se najbolje može vidjeti iz analize OSVB za 1995. godinu, gdje je navedeno da je samo u toku 1995. godine podneseno 916 disciplinskih prijava protiv ukupno 1015 lica. Za vođenje takvih postupaka u toku 1995. godine nadležan je bio Vojni disciplinski sud u Zenici, koji je djelovao za

---

¹⁴⁵ Informacija Službe bezbjednosti 3. Korpusa o održanom sastanku sa rukovodstvom Odreda „El-Mudžahidin“, broj: 03/1-60-4-8, od 15.12.1995. godine, dokaz broj T-96

¹⁴⁶ Naređenje, komanda 3. Korpusa, broj: 05/8-98, od 14.12.1995. godine, dokaz broj T-630

¹⁴⁷ Naređenje komande 3. Korpusa o organizovanju dostojnog ispraćaja pripadnika Odreda „El-Mudžahidin“, broj: 04/14-158, od 27.12.1995. godine, dokaz broj T-98

¹⁴⁸ Dokazi pod brojevima T-1016 i 1017

¹⁴⁹ Pravilnik o vojnoj disciplini, Službeni list R BiH, broj 12/92, broj 05/1-1/92 od 03.08.1992. godine, dokaz broj O-10

¹⁵⁰ Dokaz broj T-80

područje 3. korpusa, a predsjednik tog suda bio je pomoćnik komandanta 3. korpusa za pravne poslove, kako je to izjavio svjedok odbrane, Jusuf Halilagić.¹⁵¹

192. Da je komandant 3. korpusa imao ovlaštenja da pokrene procedure za smjenjivanje sa dužnosti nediscipliniranih i neodgovornih starješina, potvrđuje, između ostalog i Informacija o podnesenim krivičnim prijavama od 19.09.1995. godine¹⁵² u kojoj se navodi da su podnesene krivične prijave protiv komandanata bataljona 329. brigade zbog samovoljnog napuštanja rejona razmještaja, a uporedo s tim izvršeno je i smjenjivanje komandanta 329. brigade, ali i svih komandanata bataljona u istoj.¹⁵³

193. Naredbom Predsjedništva R BiH o primjeni pravila međunarodnog ratnog prava u Oružanim snagama R BiH, broj:1291/92, od 23.08.1992. godine¹⁵⁴ navedene su obaveze poštivanja ratnog prava, ali i ovlaštenja i obaveza pozivanja na krivičnu odgovornost pripadnika sopstvenih snaga koji su naredili ili izvršili ratni zločin i ostale teške povrede ratnog prava. U skladu s navedenim aktima, optuženi je, kao i svaki drugi komandant u sastavu Armije R BiH, bio odgovoran za primjenu pravila međunarodnog ratnog prava.

194. U vezi s tim, vještak Martin Frančešević naveo je da je GŠ Armije u nekoliko navrata dostavljao svim korpusima naređenja ili instrukcije u vezi poštivanja međunarodnog ratnog prava, a u kojima je također ukazivao na postojeće propuste i nalagao komandantima korpusa poduzimanje mjera na otklanjanju uočenih slabosti.

195. Svjedok Fadil Hasanagić izjavio je da su borbeni dokumenti za akcije „Proljeće-95“ i „Farz-95“ propisivali način postupanja sa ratnim zarobljenicima, koji dokumenti su također dostavljani Odredu El Mudžahidin, obzirom da je i ova jedinica učestvovala u navedenim borbenim aktivnostima.

---

¹⁵¹ Transkript glavnog pretresa od 16.01.2019. godine

¹⁵² Informacija o podnesenim krivičnim prijavama, broj: 03/1-242-622, od 19.09.1995. godine, dokaz broj T-87

¹⁵³ Mjesečna analiza b/g 3. Korpusa za mjesec septembar 1995. godine, broj: 02/3-2-610, od 25.09.1995. godine, dokaz broj T-95

¹⁵⁴ Dokaz broj T-99 i T-100

(iii) Prigovori odbrane optuženog

196. Nasuprot stavu Tužilaštva i dokazima izvedenim u tom pravcu, odbrana je oporavala tezu Tužilaštva da je optuženi Mahmuljin i vrijeme relevantno za optužnicu, uopće imao efektivnu kontrolu nad direktnim izvršiocima, te samim tim nije mogao ni spriječiti, niti kazniti počinioce. Odbrana također navodi da se na Odred nije odnosio uopšte sistem rukovođenja i komandovanja, te kao takav nije postojao ni u odnosu na 35.diviziju i to na osnovu naredbe o pretpočinjavanju. Samim tim, ne može biti nikakve odgovornosti optuženog Mahmuljina za inkriminirane radnje.

197. Najvažnije činjenice na kojima odbrana temelji nepostojanje odnosa nadređeni – podređeni, između optuženog i Odreda su činjenica da Odred nikada nije poslao nijedan izvještaj prema bilo kojoj jedinici iz sastava 3. korpusa, zatim da nije imao strukturu kao ostale jedinice, nije bilo pravilnog sistema komunikacije između korpusa i Odreda.

198. Vještak odbrane Kenan Dautović istakao je da se može smatrati da bez komunikacije nadređene i podređene jedinice, sistem rukovođenja i komandovanja ne postoji. Vještak navodi da je to u slučaju Odreda bilo i na simboličkom nivou, jer Odred nije imao zastavu, niti je koristio pečat kao druge jedinice Korpusa. Odbrana se pozvala na svjedočenja svjedoka Omeraševića i svjedoka S20, koji su naveli da bi bilo kakvo suprostavljanje pripadnicima Odreda, dovelo bi do oružanog sukoba unutar Armije BiH.

199. Odbrana također navodi da Vijeće treba da cijeni dokaze O 38, O 46, O 74, O 75 i O 193 koji se odnose na presretnutu komunikaciju Odreda sa njihovim „centrima moći“ za koje odbrana tvrdi da su imali potpunu kontrolu nad Odredom.

200. Dokaz DO 38 – Informacija Sektora bezbjednosti Komande 3. Korpusa upućena Sektoru bezbjednosti Vrhovne komande od 28.11. 1993. godine u kojoj se obavještava Komanda o kontaktima stranaca Ebu Ahmeda i Ebu Vasira sa licima u Saudijskoj Arabiji, te se zaključuje da su ova lica koja borave u BiH pod patronatom neke strane

obavještajne službe i da imaju za cilj slabljenje odbrambene moći AR BiH. Dokaz DO 46 – informacija Sektora bezbjednosti 3. Korpusa sektoru bezbjednosti Vrhovne komande od 26.02.1994. godine, o broju stranaca u Odredu, kao i broju domaćih lica na obuci koji će se priključiti Odredu. Dokaz DO 74 – Prijedlog Odjeljenja službe bezbjednosti od 06.03.1995. godine Upravi bezbjednosti Generalštava AR BiH o rješavanju pitanja grupe lica za koje je utvrđeno da se njihov dolazak i boravak u RBiH koordinira u pojedinim evropskim zemljama, te se u svrhu praćenja i dokumentovanja njihovih veza sa zvaničnim predstavnicima UN-a, te preventivnog djelovanja na preupređenju situacija koje mogu narušiti bezbjedonosno – političke prilike, predlaže zavođenje PopO prema tim licima u sklopu Odreda El Mudžahidin. Dokaz DO 75 je prevod izvještaja koji piše Emir Odreda El Mudžahidin i koji se 0703.1993. godine, šalje na neidentifikovani broj, koji govori o prilikama u Odredu u pogledu brojnosti, postupanja saradnje sa bosanskom vojskom. U dijelu izvještaja se spominje da je Odred odbio mnoge operacije koje je komanda vojske pokušala nametnuti „a zbog opasnosti“ istih. Dokaz DO 193 je neidentifikovani prevod razgovora izvjesnih Abu Abd El Aziza i Anwara Shaabana o organizaciji odlaska i prebacivanju boraca za rat iz Evrope u Bosnu.

201. Cijeneći ove dokaze na koje je odbrana ukazala, vijeće ne nalazi da iz istih proizilazi da su Odredom upravljali drugi Centri moći. Čak naprotiv, kao jasan zaključak na koji ukazuje DO 74, nameće se činjenica da je upravo grupisanje lica arapske nacionalnosti koji su boravili u Bosni kao borci, u Odred El Mudžahid, imalo za svrhu uspostavljanje kontrole nad djelovanjem i ponašanjem ovih lica. Ostali dokazi govore o mogućim kontaktima lica arapskog porijekla sa neidentifikovanim licima i obavještajnim vezama izvan BiH. Ali ovi dokazi ne umanjuju stepen kontrole koji je imao ustroj AR BiH nad Odredom.

202. Kada su u pitanju prigovori koje je odbrana isticala, da je Odred dobijao donacije iz inostranstva, to po mišljenju odbrane, znači i to da je neko izvana komandovao Odredom, Vijeće ponovo podsjeća na iskaz svjedoka „S-20“, koji je u vezi s tim naveo da su u inostranstvo slali informacije i razne video snimke o borbenih uspjesima, ali da se u

suštini radilo o propagandnom materijalu, koji je isključivo služio za dobijanje novih donacija za jedinicu, ali i da se privole novi pojedinci da istoj pristupe.

203. Da se nije mogla prihvatiti teza odbane da je Odredom upravljao udaljeni centar moći koji se nije nalazio u BiH, pokazuje i sam čin rasformiranja Odreda 14.12.1995. godine, koje se desilo upravo po naređenju optuženog, a nakon što je načelnik Generalštaba naredio rasformiranje Odreda.¹⁵⁵

204. Odbrana je u tom smislu u spis uložila Uredbu o kriterijima i normativima raspoređivanja građana i materijalnih sredstava u oružane snage i druge potrebe odbrane¹⁵⁶ kojom je predviđeno da je redovan način opskrbljivanja jedinica sredstvima neophodnim za život i vođenje borbe u ratu iz ratnih rezervi, ratnog plijena, dobrovoljnih davanja građana, kupovinom ili na drugi način, što, po ocjeni ovog Vijeća, upravo i znači da nije bilo prepreke da se Odred opskrbljuje donacijama iz inostranstva.

205. Međutim, navedeno se ne može cijeliti u smislu nepostojanja odnosa nadređeni – podređeni od strane komandanta 3. korpusa, posebno imajući u vidu da je, kako je to već nekoliko puta Vijeće i istaklo, u svakom naređenju o borbenim zadacima navedeno da se Odred logistički oslanja na logističku bazu 3. korpusa.

206. Vijeće cijeni da prigovori i dokazi odbrane koji su govorili o funkcionisanju Odreda, jesu dokazali jednu činjenicu, a to je da priroda Odreda i njegovog funkcionisanja bila specifična i može se posmatrati dvostruko, kroz unutrašnje funkcionisanje Odreda i funkcionisanje Odreda prema vani.

207. Posebnost unutrašnjeg funkcionisanja ogleda su u tome da Odred vodi šura, odluke donosi šejh, te nema uobičajne vojne strukture koja bi se sastojala od organa bezbjednosti i drugih specifikuma vojne formacije. Ali s druge strane, dokazi su pokazali

---

¹⁵⁵ Naređenje komandanta 3. Korpusa o rasformiranju odreda „El-Mudžahidn“, broj: 05/8-8, od 14.12.1995. godine – T-36

¹⁵⁶ Uredba o kriterijima i normativima raspoređivanja građana i materijalnih sredstava u Oružane snage i druge potrebe odbrane, Vlada Republike Bosne i Hercegovine od 26.10.1992. godine – dokaz odbrane broj O-18

da Odred prema vani funkcioniše na način da je uvijek jedan predstavnik (najčešće se spominjao Abu Ayman) bio lice koje je bilo zaduženo za komunikaciju i koordinaciju sa starješinama Armije, u ovom slučaju to je bio isključivo optuženi Mahmuljin kao neposredni starješina.

208. Jedan od argumenata odbrane da Odred nije bio strukturiran u sastavu Armije R BiH je i navod da Odred nikada nije dostavljao pismene izvještaje o djelovanju kako ni komandi Korpusa, tako ni komandi 35. Divizije kojoj je bio prepočinjen za vrijeme borbenih akcija proljeće i Farz. Ova činjenica jeste potvrđena od strane više svjedoka, ali za vijeće nema značaja da bi se moglo zaključiti da Odred nije bio dio RIK-a. Upravo ova činjenica ide u prilog već ocjenjenoj specifičnoj prirodi funkcinisanja odreda, ali i činjenici da mnogi od čak i starješina Odreda, nisu govorili bosanski jezik, te se nisu mogli sporazumjeti bez adekvatnog tumača. Stoga, ovakav prigovor ne može uputiti na zaključak da odred nije pripadao RIK-u.

209. Odbrana je također tezu da Odred nije bio u sistemu RIK dokazivala nalazom i mišljenjem vještaka Kenana Dautovića (dokaz O- 286). Vještak Dautović je u svom nalazu i mišljenju odnos optuženog i Odreda opisuje kao odnos saveznika i da „problem“ sa Odredom nadilazi mogućnosti i nadležnosti generala Mahmuljina. Vještak je naveo da se sa Odredom moglo samo pregovarati, da su oni dovodili strance u Odred bez znanja i svijesti državnih organa, da su u sve to uključene bile obavještajne službe drugih država, da su svoje centre moći, odnosno svoje efektivne kontrole imali izvan države BiH, da su primali novčana sredstva finansijska sredstva i drugu vrstu pomoći mimo toga da nisu uvažavali autoritete ove države. Prema mišljenju vještaka, Odred nije bio u nadležnosti optuženog.

210. Odbrana je pobijala tezu Tužilaštva da je Odred bio u sistemu RIK-a pozivajući se na iskaze svjedoka Šaćira Arnautovića, Nehru Ganića, Fikret Ćuskić i Fadil Imamović, S20, Jusuf Halilagić, Hajrudin Hubo, Halim Husić, Nermin Pešto i druge.

211. Svjedok Nehru je izjavio je da su bili specifična jedinica da je teško bilo s njima. Svjedok Ćuskić i Imamović su također potvrdili da su oni funkcionisali na specifičan način i da ih se teško moglo kontrolisati. Svjedok S20 je isto potvrdio također.

212. Međutim, to su opovrgli svjedoci S 9 i S 10 koji su za vijeće bili kredibilniji svjedoci, a koji su naveli da je optuženi bio direktno nadređeni komandant Odredu, navodeći da je ta jedinica bila u sastavu Korpusa i da joj je neposredno nadređeni bio komandant Korpusa¹⁵⁷, kao i da je bilo incidentnih situacija u kojima su učestvovali pripadnici Odreda i da se o tome izvještavalo, ali da je cijenio da je ta jedinica bila u sistemu RIK-a.¹⁵⁸

213. Kada je u pitanju svjedočnje svjedoka Hasanagića, čiji je kredibilitet odbrana osporavala, odbrana je ukazala na činjenicu da je svjedok Hasanagić svjedočio i pred MKSJ u predmetu protiv optuženog Rasima Delića i citirala dijelove njegovog svjedočenja u kojima on navodi da Odred nije bio u sistemu RIK-a.

214. Međutim, navedeni zaključak Vijeća potvrđuju i iskazi drugih svjedoka, koji su u to vrijeme bili članovi Komande 3. korpusa. Tako je pomoćnik komandanta za bezbjednost 3. korpusa, Ekrem Alihodžić¹⁵⁹ na pitanje koji komandant je bio neposredno nadređen Odredu u toku 1995. godine, odgovorio da nije sporno da je to bio komandant Korpusa, što su potvrdili i svjedoci Zaim Mujezinović¹⁶⁰, koji je izjavio da je prvi pretpostavljeni Odredu bio komandant Korpusa, dok je svjedok Salih Spahić¹⁶¹ naveo da zna da su dolazili iz jedinice El Mudžahidin u komandu Korpusa i kontaktirali s komandantom Sakibom Mahmuljinom, kao i da je Odred ima svoju organizacionu šemu kao i sve druge jedinice, ali da su morali raditi po nalogu nadređenog, odnosno, komandanta Korpusa.

215. Također, suprotno tezi odbrane, jasno je da je Odred bio pretpočinjen 35. Diviziji u operacijama Proleće 95 i Farz 95 koje obuhvataju inkriminirane odredbe. Ali cijeneći naredbu kojom je Odred pretpočinjen Diviziji (dokaz T-65), jasno je da se Odred

---

¹⁵⁷ Transkript glavnog pretresa od 01.11.2017. godine, strana 9.

¹⁵⁸ Transkript glavnog pretresa od 10.01.2018. godine, strana 14.

¹⁵⁹ Transkript glavnog pretresa od 15.02.2017. godine, strana 15.

¹⁶⁰ Transkript glavnog pretresa od 05.04.2017. godine, strana 30.

¹⁶¹ Transkript glavnog pretresa od 12.04.2017. godine, strana 5.

pretpočinio za izvršenje vrlo konkretnih zadataka. U tom smislu je i svjedok Hasanagić naveo da je Odred izvršavao strogo borbene zadatke, ali samo one koji su dogovoreni sa optuženim Mahmuljinom i da o svom angažamanu nisu njemu kao komandantu jedinice kojoj su pretpočinjani, nikada podnijeli nijedan izvještaj, te da se pretpočinjena jedinica nakon završene borbene operacije uvijek vraćala pod komandu Korpusu.

216. Vještak Martin Frančešević izjavio je da je imao uvid u borbene zapovijesti koje su izdavane u toku 1995. godine, te da na osnovu istih smatra da je Odred prvenstveno bio namijenjen za izvođenje glavnih udarnih jurišnih probojnih djelovanja, kao glavna snaga 35. Divizije, odnosno, 3. korpusa za probijanje prve neprijateljske linije.

217. Dakle, na osnovu svega navedenog, Vijeće nalazi da je Odred El Mudžahidin, od svog formiranja do samog rasformiranja, neposredno prije potpisivanja Dejtonskog mirovnog sporazuma, bio jedinica u sastavu 3. korpusa Armije R BiH, koja je bila de iure potčinjena komandantu 3. korpusa. Kako je Vijeće već navelo, Odred je u periodu od marta do septembra 1995. godine bio pretpočinjani komandi 35. Divizije, a po naređenju optuženog.¹⁶² Dakle, u tom periodu, komandant 35. Divizije, Fadil Hasanagić, bio je neposredno potčinjen komandantu 3. korpusa, pa je, slijedeći lanac komandovanja, sam Odred bio potčinjen komandantu 3. korpusa, optuženom Sakibu Mahmuljinu.

218. U tom smislu, Vijeće podsjeća na stav zauzet u prvostepenoj presudi u predmetu Blaškić¹⁶³ koji se odnosi na to da pojam „nadređenog“ u smislu komandne odgovornosti nije ograničen na neposredno nadređenog u lancu komandovanja, te da se više nadređenih koji su u lancu komandovanja mogu smatrati odgovornim zato što nisu spriječili ili kaznili isti zločin koji je počinio neki podređeni.

219. Sve do sada navedeno, potvrđuje zaključak ovog Vijeća da je Odred El Mudžahidin, od njegovog formiranja 13.08.1993. godine do njegovog rasformiranja

---

¹⁶² Naređenje, komanda 3. Korpusa, broj: 02/3-1-145, od 31.03.1995. godine – T-194; Angažovanje „El – Mudžahedina“ u z/o 35. divizije - Naređenje, 3. Korpus, broj: 02/3-1-302, od 02.06.1995. godine – T-159; Borbeno naređenje Komande 3. Korpusa“, broj: 02/3-1-146, od 31.03.1995. godine – T-65

¹⁶³ Prvostepena presuda MKSJ u predmetu *Blaškić*, par. 303.

14.12.1995. godine, formalno i stvarno bio u organskom sastavu 3. korpusa Armije, čiji komandant je bio optuženi Sakib Mahmuljin u inkriminisano vrijeme, koji je samim tim, direktno bio nadređen i Odredu, i da je isti imao stvarnu i efektivnu moć u lancu komandovanja nad jedinicama 3. korpusa, a samim tim i nad komandovanjem Odredom El Mudžahidin, kao jednom od tih jedinica, bilo to posredno ili neposredno (u akcijama „Proljeće-95“ i „Farz-95“ posredno preko komandanta 35. Divizije), kome je prije toga ovaj Odred lično prepočinio.

220. Nesporne su činjenice da su inkriminisane radnje izvršenja krivičnih djela, koje će detaljnije biti opisane u dijelu obrazloženja presude koji se odnosi na borbene operacije „Proljeće 95-II“ i „Farz-95“, počinjene su od strane pripadnika Odreda El Mudžahidin, a koje operacije su izvršene u zoni odgovornosti 35. Divizije, odnosno 3. korpusa Armije R BiH.

(b) Počinitelj mora narediti ili počiniti djelo

221. Kada je u pitanju četvrti, zajednički, element bića krivičnih djela ratnog zločina koja se optuženom stavljaju na teret, Vijeće ističe da se u konkretnom slučaju, potrebno osvrnuti na dužnosti optuženog, obzirom na njegovu ulogu nadređenog nad počinocima zabranjenih radnji, odnosno na njegove obaveze i dužnosti prema oštećenim licima, kao i prema licima koja su mu bila podređena.

222. Komandna, odnosno odgovornost nadređenog, ogleda se u propuštanju nadređenog da učini radnje koje proizilaze iz njegovog položaja i dužnosti koje taj položaj nosi, tačnije, odgovornost za nečinjenje radnji koje je bio obavezan učiniti prema podređenima koji izvrše bilo koju zabranjenu radnju predviđenu zakonom i međunarodnim pravom, nije predviđena kao vid odgovornosti KZ SFRJ, a koji zakon je primijenjen u konkretnom slučaju.

223. Da bi se optuženi mogao smatrati odgovornim prema članu 7. stav 3. Statuta MKSJ, on je morao znati ili imati razloga da zna da će podređeni izvršiti ili da je već izvršio

krivično djelo.¹⁶⁴ Zaključak o znanju može se posredno izvesti na osnovu posrednih dokaza, ali se moraju ocijeniti konkretne okolnosti svakog predmeta i voditi računa o „konkretnoj situaciji nadređenog u vrijeme događaja“.¹⁶⁵

224. U vezi s tim, Vijeće je u vidu imalo odredbu člana 30. KZ SFRJ, koja glasi:

- (1) Krivično djelo može se izvršiti činjenjem ili nečinjenjem
- (2) Krivično djelo može biti izvršeno nečinjenjem samo kad je učinilac propustio činjenje koje je bio dužan da izvrši.

225. Dakle, iako sama radnja nečinjenja nije navedena u zakonskom opisu krivičnih djela koja se optuženom stavljaju na teret, odnosno da je u istima opisana radnja činjenja – „naredi“ ili „počini“, u konkretnom slučaju radi se o tzv. Garantnim krivičnim djelima, gdje biće djela nije opisano u zakonu, ali je upravo odredba citiranog člana 30. KZ SFRJ pravna osnova krivičnih djela nečinjenja. Naime, izjednačavanje propuštanja (nečinjenja) sa činjenjem pretpostavlja dužnost učinioca da otkloni posljedicu – povredu, koje je obilježje tog krivičnog djela i koje se po zakonu ostvaruje činjenjem. Ta dužnost mora biti pravna dužnost, koja se ne mora zasnivati na nekom izričitom pravnom propisu – normi, već može proisticati iz opštih pravnih principa, u konkretnom slučaju iz vojnog i međunarodnog prava.¹⁶⁶

226. Da bi uopšte došlo do primjene člana 30. KZ SFRJ, odnosno da bi krivična djela u zakonu opisana kao činjenje mogla biti počinjena i nečinjenjem, potrebno je da učinitelj djela ima i poseban odnos prema zaštićenom dobru iz kojeg proizilazi i njegova posebna obaveza – dužnost prema tom dobru – garanti obaveze. Garant može da bude samo ona osoba od koje se zahtijeva određeno ponašanje, poduzimanje određene radnje u cilju nepovredivosti zaštićenog dobra.

---

¹⁶⁴ Drugostepena presuda u predmetu *Tužilac protiv Kordića i Čerkeza*, IT-95-14/2-A od 17.12.2004. godine, par. 839.

¹⁶⁵ Drugostepena presuda u predmetu *Tužilac protiv Milorada Krncjelca*, IT-97-25-A, od 17.09.2003. godine, par. 156.

¹⁶⁶ Komentar KZ SFRJ

227. U konkretnom slučaju, kako je već utvrđeno, optuženi je bio direktno nadređeni počiniocima krivičnih djela, odnosno, obavljajući dužnost komandanta 3. korpusa Armije R BiH, u čijem organskom sastavu je bio i Odred EI Mudžahidin, dakle, optuženi je imao obavezu, ali i ovlaštenje nadzora nad svojim podređenim, nad istima je imao efektivnu kontrolu, pa je samim tim bio i garant sigurnosti temeljnih prava u odnosu na sve osobe koje su se, iz bilo kojeg razloga, nalazile u nadležnosti pripadnika njemu podređene jedinice, te je samim tim imao i moć da preduzme radnje kako bi počinioci zločina bili spriječeni, odnosno kažnjeni.

228. Dakle, standard znanja “znao ili imao razloga da zna” primjenjuje se na sve kategorije nadređenih, a pored ad hoc tribunala Ujedinjenih nacija, ovakav standard za mens rea usvojili su, između ostalih, Specijalni sud za Sierra Leone, Specijalni paneli za teške zločine u Istočnom Timoru, te vanredna vijeća sudova u Kambodži. Za razliku od ad hoc tribunala, Rimski statut Međunarodnog krivičnog suda, kada je u pitanju mens rea, značajno odstupa od stave međunarodnog običajnog prava, imajući u vidu da je članom 28. istog predviđen dvojni režim odgovornosti nadređenog, ovisno o prirodi ovlaštenja koje je optuženi ostvarivao u datom vremenskom periodu, te tako, ukoliko se radi o “vojnom nadređenom” ili “osobi koja je efektivno postupala kao vojni komandant”, dokazivanje njegove mens rea formulirano je na način da je “znao ili, s obzirom na okolnosti datog perioda trebao znati” da su njegovi vojnici izvršili ili se spremaju da izvrše zločine.

229. U presudi Žalbenog vijeća MKSJ u predmetu protiv Namera Orića (par. 18.) utvrđeno je da se mora dokazati da optuženi nije preduzeo nužne i razumne mjere da spriječi ili kazni počinjenje krivičnih djela za koje se tereti, da bi se mogao smatrati odgovornim po osnovu komandne odgovornosti. Utvrđivanje koje su mjere nužne i razumne da bi se spriječila ili kaznila krivična djela koje su počinili podređeni, nije pitanje materijalnog prava, nego činjenica.¹⁶⁷

---

¹⁶⁷ Drugostepena presuda u predmetu *Blaškić*, par 72.

230. „Nužne“ mjere su „one odgovarajuće mjere koje nadređeni treba preduzeti da bi ispunio svoju obavezu“ da spriječi ili kazni krivično djelo u osnovi, dok su „razumne“ mjere „one mjere koje objektivno spadaju u okvir stvarnih ovlasti nadređenog“. ¹⁶⁸

231. Da je odgovornost nadređenog za krivična djela počinjena od strane njegovih podređenih, bila predviđena samom kodifikacijom običajnih pravila međunarodnog humanitarnog prava, potvrđuje i pravilo broj 153. Haške konvencije iz 1907. godine, u kojoj je navedeno da: „zapovjednici i drugi nadređeni su krivično odgovorni za ratne zločine koje počine njihovi podređeni, ukoliko su znali, ili su imali razlog da znaju, da su se njihovi potčinjeni spremali počinuti ili su već počinili takve zločine i nisu poduzeli sve potrebne i razumne mjere u njihovoj moći kako bi se spriječilo njihovo činjenje, ili ako su takvi zločini počinjeni, da se kazne odgovorne osobe.“

232. Ovakvo pravilo primijenjeno je u međunarodnim i nemeđunarodnim sukobima, što je vidljivo u predmetima MKSJ protiv Hadžihasanovića i dr., Brđanina i Strugara. Nadalje, kako je to zaključilo prvostepeno vijeće Suda BiH u predmetu Rašević i drugi, optuženi su bili svjesni da mogu krivično odgovarati u skladu sa principima međunarodnog humanitarnog prava u vrijeme kada su krivična djela počinjena. ¹⁶⁹

233. Pored toga, Vijeće podsjeća i na činjenicu da je pitanje da li je komandna odgovornost bila predvidiva sa aspekta primjenjivosti međunarodnog prava u vremenskom periodu ratnih dešavanja devedesetih godina prošlog stoljeća, razmatrano i u odlukama Ustavnog suda BiH (predmet Zoran Babić) i ESLJP (Šimšić) za krivično djelo Zločini protiv čovječnosti, u kojima je data izričita uputa za primjenu svih onih instituta koji su tempore criminis bili primjenjivi prema međunarodnom pravu, dok su domaći sudovi ovlašteni da, nakon što se ustanovi krivica optuženog, kaznu određuju na osnovu unutrašnjeg krivičnog zakonodavstva.

---

¹⁶⁸ Drugostepena presuda u predmetu protiv *Sefera Halilovića*, par. 63.

¹⁶⁹ Prvostepena presuda predmetu Suda BiH, broj X-KR-06/275 od 28.02.2008. godine, strana 121.

234. Dakle, cijeneći elemente bića krivičnih djela za koja je optuženi oglašen krivim, odnosno da djelo počinioca mora biti počinjeno suprotno pravilima međunarodnog prava, da kršenje mora biti počinjeno u vrijeme rata, da djelo počinioca mora biti povezano sa ratom, te da počinitelj mora narediti ili počiniti djelo (nečinjenjem), Vijeće je utvrdilo ispunjenost svih elemenata krivičnih djela u odnosu na optuženog.

235. Kada su u pitanju imena stranih dobrovoljaca navedena u spiskovima pripadnika Odreda, odbrana je tvrdila da to nisu prava imena. Međutim, svjedok odbrane „S-20“, naveo je da je glavni razlog za to bio strah jer su isti došli iz druge države i da se plaše za sigurnost svojih porodica koje su ostale u tim državama, te da razlog za to nije nepoštivanje Komande Korpusa.

236. Odbrana je prigovarala da je sud bio u obavezi da dokaže ko su stvarni počinioci inkriminiranih radnje prema oštećenima. Međutim, Vijeće dijeli stav zauzet u presudama MKSJ u predmetima Blaškić, Orić i Hadžihasanović i drugi, prema kojem se odgovornost nadređenog može utvrditi i bez navođenja imena direktnih počinitelja relevantnih krivičnih djela, kao i da nadređenom ne mora biti poznat identitet pojedinaca, „ako je dokazano barem da oni pripadaju nekoj kategoriji ili grupi ljudi nad kojima je optuženi imao efektivnu kontrolu“. A nesporna činjenica jeste da su upravo pripadnici Odreda počinioci inkriminiranih radnji opisanih u dispozitivu izreke i nesporno je da su vojnoformacijski pripadali 3. Korpusu.

(c) Historijat kršenja zakona od strane pripadnika odreda prethodno počinjenju inkriminiranih radnji

237. Prije nego što Vijeće nastavi ocjenu dokaza koji se odnose na konkretne radnje iz tačaka optuženja, baviće se analizom prethodnog ponašanja pripadnika Odreda. U spisu se nalaze dokazi kojima je Tužilaštvo dokazalo da su pripadnici Odreda i ranije činili protivpravna djelovanja, da je njihovo ponašanje bilo problematično i prije događaja opisanih u ovoj optužnici, te da je bilo općepoznato da se radilo o izrazito nasilnim i nepredvidivim osobama, koji su bili poznati po brutalnosti kako po domaće stanovništvo

koje se nije slagalo sa njihovim vjerskim uvjerenjima, a naročito po osobe drugačijih religijskih pripadnosti.

238. Dokazi koji su utemeljenje za ovakav zaključak su najprije dokaz T 145 – Informacija Odjeljenja Službe bezbjednosti 3. Korpusa od 15. 06. 1995. godine u kojoj se iznose saznanja Da su „vojnici Odreda El – Mudžahidin likvidirali više četnika, dvojicu zaklali, a glave istih nosili po selima sliva rijeke Krivaje, te ih pokazivali mještanima i učenicima.“

239. Svjedok odbrane S 20 je tokom svjedočenja na glavnom pretresu potvrdio ovaj slučaj i detaljnije ispričao da je „Abu Sabit Masri donio glave u Livade, da se događaj desio u junu i da komandanti nisu zabranjivali da se odsjeku glave, jer je čin bio više u cilju širenja straha među neprijateljima.“ Ovaj svjedok je naveo i da je ova informacija bila sigurno poznata pomoćniku komandanta 3. Korpusa za bezbjednost Ekremu Alihodžiću, a svjedok Ekrem Alihodžić je tokom svjedočenja je izjavio da ne zna da li je ovo pročitao komandant Korpusa, ali je potvrdio autentičnost ove informacije koja je bila namjenjena upravi bezbjednosti Korpusa i naveo da je postojala procedura da sve informacije procesuiru „analitika“. Ovaj svjedok je također potvrdio i autentičnost dokaza T 227, a radi se o Informaciji Odjeljenja službe bezbjednosti, broj 03/1-1741-154 od 9.7.'95. godine, naslovljenoj kao - El Mudžahedin, prijetnje vojnicima nemuslimanima, saznanja. U sadržaju se navodi sljedeće: „Operativnim radom došli smo do saznanja da pripadnici odreda El Mudžahedin u vrijeme svog boravka na liniji Podcjelovo, ozrensko-vozučko ratište, često obilaze borce 328. brdske, na liniji koja graniči sa njihovom zonom odgovornosti. Prilikom obilaska boraca 328. brigade traže od njih da obavezno klanjaju i da ne puše, što kod većine pripadnika izaziva revolt. Dana 3.7.'95. godine pripadnici odreda El Mudžahedin došli su na liniju Sjenokos, opština Zavidovići, koju drže borci 1. bataljona 328. i tom prilikom tražili Miru Hunčeka. Na pitanje prisutnih boraca što ga traže jedan je od njih pokazao rukom i prokomentarisao zaklati ga. Pošto je tu i, bio i Miro Hunček komandir voda je rekao da kod njih nema nikakvog Mire, ali ima Mihro, rekavši to dao je znak Hunčeku da se udalji što je ovaj i učinio. Mudžahedini su tada rekli da će sve Hrvate i četnike zaklati. Među borcima 1. bataljona 328. brigade linijom se proširila

vijest da su mudžahedini došli da kolju nemuslimane u jedinici, pa su bili spremni da zaštite svoje saborce, jer se radi o ljudima koji su od prvog dana s njima u ratu i učestvovali u svim akcijama. Ovaj postupak mudžahedina u gradu je komentaran kao početak čišćenja grada od nemuslimana, što je među građane unijelo nemir i strah. Komanda 1. bataljona 328. brigade je odmah poslije ovog događaja donijela odluku da 21-og pripadnika nemuslimana ne šalju na liniju, što se direktno odražava na borbenu gotovost jedinice. Ali kako kažu to su uradili u interesu zaštite svojih saboraca i sprečavanja izbijanja sukoba između 1. bataljona i briga, 328. brigade i mudžahedina. O ovom događaju upoznat je komandant div, 35. divizije, koji će putem RIK-a preduzeti mjere na sprečavanju ovakvih i sličnih istupa pripadnika odreda El Mudžahedin.“

240. Pored ovih dokaza, Tužilaštvo je u spis uložilo i dokaze o različitim protivpravnim ponašanjima pripadnika Odreda koji su uključivali zastrašivanje, zatvaranje, zlostavljanje osoba naročito nemuslimanske vjeroispovijesti, uništavanju imovine stanovništva, te sknavljenju pravoslavnog i katoličkog groblja. Pa tako je zadokumentovano u Informacijama koje su sačinjavala odjeljenja službi bezbjednosti 3. korpusa i koje su bile dostavljane Upravi Odjeljenja Službe bezbjednosti GŠ AR BiH. Pa tako iz dokaza T – 225 dostavlja se informacija od 10.03. 1995. godine o zatvaranju i maltretiranju Bošnjak Jadranka, T – 226 – Informacija od 28.05.1995. godine o rušenju pravoslavnih nadgrobnih spomenika, T 88 – Informacija od 13.06. 1995. godine o podmetanju eksplozivne naprave pred kuću Stojana Veselinovića, T – 243 Informacija od 03.09. 1995. godine o sknavljenju katoličkog groblja. Pored ovih dokaza, uloženi su i drugi dokazi o Informacijama u kojima su zadokumentovana različita nasilnička ponašanja i prijetnje.

241. Dakle, cijeneći period iz pobrojanih dokaza, vidi se da se radilo o vremenu počev od juna 1995.godine, odnosno periodu koji predhodi činjenju inkriminiranih radnji iz tačaka optuženja od strane pripadnika Odreda. Informacije koje su navedene, prikupljane su od strane službi bezbjednosti 3. Korpusa i prosljeđivani GS AR BiH. U nekoliko navednih informacija se navodi da se predlaže da RiK poduzme mjere, a što je svjedok S 10 objasnio – da komandant 3. Korpusa stupi u kontakt sa komandantom Odreda vezano za odnosna ponašanja pojedinaca iz te jedinice.

242. Vijeće nema dokaze u spisu da se po pitanju ovih incidenata nešto poduzimalo od strane starješina Korpusa. Na to ukazuje i dokaz T 152 – Informacija – Odred El Mudžahidin „ *neiješeni predmeti od 17.08. 1995. godine*“ u kojoj se navodi da bataljon vojne policije nije riješio predmete pojedinih krivičnih djela i disciplinskih prijestupa za koje se sumnja da su ih počinili pripadnici ove jedinice zbog odsustva razumjevanja najodgovornijih u ovoj jedinici koji su „uvijek nagovještavali da će ove slučajeve rješavati na višoj instanci. „

243. Čak i general Delić naredjenjem od 28.08. 1994. godine ¹⁷⁰ konstatuje da se mudžahedini locirani u zoni odgovornosti 3. i 7. korpusa nekorektno ponašaju, te se komandantu naređuje da obavi razgovore sa pojedincima iz Odreda, da ih se upozori na ponašanje i da su za otklanjanje uočenih propusta, kao i da regulisanje ponašanja stranih državljana koji se nalaze u zoni odgovornosti 3. i 7. korpusa, odgovorni komandanti korpusa.

244. Stoga, svi ovi dokazi kada se dovedu u kontekst počinjenih krivičnihopravnih radnji, predstavljaju važnu indikativnu okolnost koja je mogla ukazati optuženom na potencijalno protivpravno djelovanje pripadnika Odreda prema zarobljenim pripadnicima VRS, opisanim u tačkama 1. i 2. iz čega je vijeće moglo zaključiti nivo znanja i svijesti optuženog o ugroženosti zarobljenih.

245. Odbrana nije osporavala da su se događaji iz zadokumentovanih informacija zaista i desili, ali dovodi u pitanje subjektivni odnos optuženog spram njih, odnosno da li su ove radnje mogle biti poznate optuženom.

246. U tom smislu svjedok S 9 u vezi sa incidentom lišenja života dvojice „ četnika“ i njihovog „odsijecanja glave“ navodi da se radilo o informaciji bezbjedonosnog karaktera o čemu je pomoćnik komandanta za bezbjednost bio dužan da obaviještava komandanta Korpusa. Svjedok Ekrem Alihodžić također je naveo da je bio dužan da o svim zarobljenim

---

¹⁷⁰ Dokaz Tužilaštva BiH T- 235;

i njihovom kretanju, informiše komandanta Korpusa. Ovaj svjedok, u vrijeme navedenih događaja je obavljao dužnost pomoćnika optuženog za bezbjednost i u vezi navedenih događaja potvrđuje „da se podrazumjeva da je komandanta informisao“, „da je vjerovatno informisan“, „informacija je sigurno došla do njega.“¹⁷¹ Također svjedok Kadir Jusić je izjavio da je sistem izvještavanja u 3. Korpusu funkcionisao redovno, što se čini utemeljena informacija kada se uzme da se inkriminirani događaj desio 1995. godine, kada je AR BiH već bila iskusna u ratovanju i sistem RiK je bio dobro organiziran i dobro je funkcionisao.

247. Iz izrečenog Vijeće zaključuje da ranije protivpravno ponašanje pripadnika Odreda nije moglo biti nepoznato optuženom.

B. TAČKA 1. IZREKE PRESUDE (NAPADNI BOJ „PROLJEĆE – 95-2“)

248. Prvom tačkom izreke presude, optuženom se stavlja na teret da je propustio da preduzme nužne i razumne mjere da spriječi učinjenje krivičnih djela ubistva i nečovječnog postupanja, jer je imao razloga da zna da se njemu podređeni pripadnici Odreda El Mudžahidin spremaju učiniti takva krivična djela, i to:

Za vrijeme dok su jedinice 3. korpusa Armije R BiH, a među kojima je bio i Odred El Mudžahidin (Odred), izvodile napadni boj pod nazivom „Proljeće 95-II“ na širem području Vozuće u općini Zavidovići, pripadnicima Odreda, koji su bili podređeni komandantu 3. korpusa Armije R BiH, Sakibu Mahmuljinu, predali su se dana 21.07.1995. godine vojnicima VRS i to ratni zarobljenici Momir Mitrović, Predrag Knežević, Igor Gujevatej, Krstan Marinković, Petko Marić, Velibor Tošić, Miodrag Samac, Goran Stokanović, Vinko Aksentić, Vlado Ćučić, Gorko Vujičić, Duško Pejičić i sanitetsko osoblje „S5“ i Velibor Trivičević, koje su isti sproveli do mjesta Livade, gdje su držani tri dana, nakon čega su preživjeli zarobljenici iz mjesta Livade prebačeni u logor Odreda u mjestu zvanom „13. kilometar“, u blizini Kamenice, općina Zavidovići, gdje su držani sve do 24.08.1995. godine, kada su pripadnici Odreda predali navedene zarobljenike Trećem bataljonu vojske

---

¹⁷¹ Svjedok Ekrem Alihodžić, direktno ispitivanje 15.02.2017.godine

policije 3. korpusa Armije R BiH, kcji su ih sproveli u Centar za prihvatanje ratnih zarobljenika u Zenici, pri čemu su u periodu od 23.07.1995. godine do 24.08.1995. godine pripadnici Odreda, kršeći odredbe zajedničkog člana 3. Ženevskih konvencija od 12. avgusta 1949. godine, počinili ubistvo i nečovječno postupanje prema ratnim zarobljenicima i sanitetskom osoblju, na način što su:

a) U noći 23/24.07.1995. godine, u logoru jedinice Odreda u mjestu "13. kilometar" u blizini Kamenice, općina Zavidovići, pripadnici ove jedinice su sanitetsko osoblje "S5" i Velibora Trivičevića, te ratne zarobljenike Igora Gujvateja, Krstana Marinkovića, Velibora Tošića, Miodrag Samca, Gćjka Vujičića, Petka Marića, Vladu Ćučića, Vinka Aksentića, Gorana Stokanovića i Duška Pejičića, najerali da legnu potrbuške na zemlju i vezali za neutvrđeni visoki predmet u precjelu skočnih zglobova vojnim opasačem, tako da se samo gornjim dijelom tijela i glavom oslanjao na zemlju, a ostalim zarobljenicima su vezali noge u precjelu skočnih zglobova crjevom u kcje su naizmjenično upumpavali i ispuštali vazduh, usjed čega se crjevo povremeno širilo i stezalo skočne zglobove tih zarobljenika, što je kod istih izazvalo veliki bol i istovremeno su ih udarali rukama, nogama i drvenim predmetima po cijelom tijelu, dok su još Krstanu Marinkoviću prosipali mokraću po glavi, na kcji način su pripadnici Odreda navedenim ratnim zarobljenicima i sanitetskom osoblju namjerno nanosili tešku duševnu i fizičku patnju i povrede,

b) U drugoj polovini mjeseca jula 1995. godine, u logoru Odreda u mjestu "13. kilometar" u blizini Kamenice, općina Zavidovići, pripadnik Odreda je ratnog zarobljenika Gćjka Vujičića lišio života pucanjem iz vatrenog oružja u precjelu glave, a potom mu je odsjekao glavu kcju su pripadnici Odreda prinosili zarobljenom sanitetskom osoblju "S5" i Veliboru Trivičeviću, te ratnim zarobljenicima Igoru Gujvateju, Krstanu Marinkoviću, Veliboru Tošiću, Miodragu Samcu, Petku Mariću, Vladi Ćučiću, Vinku Aksentiću, Goranu Stokanoviću i Dušku Pejičiću i jerali ih da jube tu odsječenu glavu, te su potom Gćjkovu glavu okačili na zidu prostorje, ispred imenovanih zarobljenika, na kcji način su ovim zarobljenicima namjerno nanosili tešku duševnu patnju,

c) U vremenskom periodu od 23.07. do 23.08.1995. godine, u logoru Odreda u mjestu "13. kilometar" u blizini Kamenice, općina Zavidovići, pripadnici Odreda su zarobljenom sanitetskom osoblju "S5" i Veliboru Trivičeviću i ratnim zarobljenicima Igoru Guljevateju, Krstanu Marinkoviću, Veliboru Tošiću, Miodragu Samcu, Petku Mariću, Vladi Ćuciću, Vinku Aksentiću, Goranu Stokanoviću i Dušku Pejičiću, namjerno nanosili tešku duševnu i fizičku patnju i povrede, na način da su ih u više navrata udarali nogama, rukama, štapovima i kundacima od pušaka po svim dijelovima tijela, od kojih udaraca su zarobljenici bili krvavi, Igoru Guljevatej su izbili 11 zuba, Miodrag Samac je od navedenih udaraca nekoliko puta padao u nesvijest, Vinku Aksentiću su tim udarcima polomili nekoliko rebara sa desne strane i isti je izgubio vid na jednom oku od udaraca tzv. "čvokom", Krstanu Marinkoviću je oko bilo natečeno i krvavo od tih "čvoka", odnosno udaraca prstom u precjelu oka, a Velibor Trivičević trpio je bolove od zabijanja sablje u njegovu nogu,

d) U vremenskom periodu od 23.07. do 23.08.1995. godine u logoru jedinice Odreda u mjestu "13. kilometar" u blizini Kamenice, općina Zavidovići, pripadnici ove jedinice su zarobljenom sanitetskom osoblju "S5" i Veliboru Trivičeviću i ratnim zarobljenicima Krstanu Marinkoviću, Miodragu Samcu, Veliboru Tošiću, Vinku Aksentiću i Igoru Guljevateju, namjerno nanosili tešku duševnu patnju, prijetivši im da će ih ubiti, stavljajući im pri tome ispod vrata nož, sablju ili ručnu testeru, Igoru Guljevatej stavili vrh pištolja u usta i ispalili metak iz puške pored uha, dok su još zamahivali prema njima sjekirama i noževima.

249. Na navedene okolnosti saslušani su prvenstveno oštećeni pripadnici saniteta i ratni zarobljenici i to svjedoci: „S-5“, Velibor Trivičević, Igor Guljevatej, Miodrag Samac, Velibor Tošić i svjedok „S-12“. Tako je svjedok „S-5“¹⁷² izjavio da je u toku sedmog mjeseca 1995. godine bio pripadnik VRS, odnosno, pripadao je sanitetskoj službi, jer je bio doktor medicine, zajedno sa tehničarem Veliborom Trivičevićem i Miroslavom Kneževićem. Dalje je naveo da je zadatak sanitetske službe bio da ukazuju prvu pomoć. Opisao je da su dana 21.07.1995. godine, nakon što je izvedena akcija od strane jedinica Armije R BiH, sva trojica zarobljeni od strane pripadnika jedinice El Mudžahidin, u kojem

---

¹⁷² Transkript glavnog pretresa od 06.04.2016. godine

trenutku su se nalazili u objektu saniteta, obzirom da su prije toga ukazivali pomoć osmorici povrijeđenih pripadnika VRS. Kako svjedok navodi dočekali su ih s uperenim puškama pripadnici jedinice El Mudžahidin, nakon čega su se istima predali, te su ih ovi pripadnici odveli do lokaliteta na kojem su se u tom trenutku nalazili ostali pripadnici Odreda. Svjedok navodi da su ih zarobila dva mlađa „mudžahedina“ i odveli do jednog izmasakriranog vojnika, koji nije imao glavu, gdje su im naredili da legnu, u kojem trenutku je jedan od njih povikao „tekbir“, dok je ostalih pet ili šest odgovaralo „Allahu ekber“, nakon čega je ovaj odsjekao glavu jednom od zarobljenika, kako svjedok navodi, „kao kad cijepate drva“. Nakon toga, svjedok navodi da su odvedeni u selo Livade, gdje su maltretirani od strane „mudžahedina“ sve do 23.07.1995. godine u jutarnjim satima, kada su kombijem odvedeni u blizinu sela Kamenica, te da ih je bilo 12, među kojima se sjeća Velibora Trivičevića, Igora Guljevateja, Velibora Tošića, Vinka Aksentića, Gorana Stokanovića, izvjesnog Čučića, Krstana Marinkovića, Petka Marića, Duška Pejičića i Miodraga Samca. U tom mjestu primijetio je veći broj bijelih šatora i „mudžahedine“, navodeći da su po dolasku dobili jednu konzervu i manju količinu hljeba, koje je svjedok svima dijelio. Navečer, oko 21 sati, izvedeni su ispred šatora, pokriveni dekama, nakon čega su ih, kako svjedok ističe, mučili na način da su svi bili potrbuške, ruku povezanih na leđima, skočni zglobovi su također bili vezani konopcem, te su tako mučeni do šest ujutro narednog dana. To jutro, jedan od zarobljenih, Gojko Vujičić, rekao je da više ne može izdržati, jer je i prilikom zarobljavanja bio ranjen, te je opsovao Boga i rekao da ga ubiju, nakon čega je jedan od „mudžahedina“ skuhao kafu, a Velibor Trivičević je vidio kada je drugi ispalio metak u glavu Gojku i nakon toga ju i odsjekao. Gojkovu glavu su im kasnije tog dana donijeli u prostoriju u napuštenoj kući u kojoj su bili smješteni, žicom je fiksirali na zid, a prije toga su glavu dali svakom od njih u ruke i naredili da „ljube brata svoga“, što su zarobljeni i učinili. Glavu su odnijeli u večernjim satima, dok se tijelo Gojka Vujičića još uvijek vodi kao nestalo. Prema iskazu ovog svjedoka, u tom mjestu boravili od 23.07. do 23.08.1995. godine, kao i da je tu bilo oko 400 „mudžahedina“, te su njih jedanaest zarobljenih uveli unutar te grupe od 400 „mudžahedina“ koji su se uhvatili za ruke i napravili „bedem“, dok su ostali u njih uperili noževe, sjekire i slične predmete, nakon čega je jedan od, kako svjedok ističe, komandanata držao megafon i zastrašivao ih, dok jedan od njih nije povikao „emir“, za šta je svjedok mislio da znači „dosta“, obzirom

da je zastrašivanje prestalo. Nakon toga su odvedeni u prostoriju u kojoj su boravili do 23.08., a u kojoj su također maltretirani na način da su svakom zarobljeniku omotali teške lance oko skočnih zglobova, koji su dodatno zaključavali katancem, te su tako boravili sve do 23.08. 1995. godine.

250. Za to vrijeme, svjedok navodi da su povremeno odlazili da se okupaju na rijeci Gostović, za koje vrijeme bi im skinuli katance, te ponovo vraćali po izlasku iz rijeke. Svjedok navodi da su sve vrijeme bili bosi, a da su im, umjesto njihove odjeće, dali neke trenerke i kapute. Također je izjavio da su imali dva obroka dnevno, ali i da su bili žedni tokom cijelog perioda boravka u logoru. Svjedok je izjavio da su, u cilju iznude određenih priznanja, na njima upotrebljavali elektrošokove, te da su ih fizički maltretirali svaki drugi, treći dan. Dana 23.08.1995. godine „mudžahedini“ su im skinuli katance i lance, Igora Guljevateja su odveli iza kuće da mu „skinu“ glavu, međutim, Igor je vraćen i s njima uveden u autobus, nakon čega su prebačeni u Zenicu. U vezi fizičkog izgleda „mudžahedina“, svjedok je naveo da su neki imali uniformu, neki su bili u bijelim haljinama, keceljama, jedan manji broj bio je sa gumenom keceljom okačenom o vrat, svi su bili tamnopusi i govorili su da su iz Tunisa, Maroka, Saudijske Arabije i drugih arapskih zemalja.

251. Svjedok Velibor Trivičević¹⁷³ bio je medicinski tehničar u sanitetu Lake pješadijske brigade, koji sanitet je kritične prilike bio smješten u jednoj kući bijele boje, koja je na gornjoj etaži imala jasno nacrtan krst crvene boje, da se zna da se radi o sanitetu. Ovaj svjedok također je potvrdio da su s njim u sanitetu još bili svjedok „S-5“ i Miroslav Knežević, koji je tada bio student medicine, te da su zarobljeni 21.07.1995. godine od strane „mudžahedina“. Svjedok je također potvrdio da su, po dovođenju u logor Odreda u Kamenici, svakodnevno maltretirani od strane pripadnika istog, kao i da zna da su jednog od njih zvali „emir“, za šta svjedok smatra da se ne radi o imenu, nego o nekoj vrsti titule, odnosno da izraz „emir“ znači „komandant“. Svjedok je izjavio da je u logoru vidio i dvije zastave, obje su bile crne boje, na jednoj je bilo ispisano nešto arapskim slovima, dok je na drugoj bio „neki krug i nešto u njemu“. Sjeća se da su im u jednom od

---

¹⁷³ Transkript glavnog pretresa od 20.04.2016. godine

tih šatora u kojima se nalazio taj „emir“, donijeli da jedu rižu i hljeb, te da su ih odveli do wc-a svezane, pa je „emir“ pitao ko je tu najstariji, nakon čega se javio Krstan Marinković, pa ga je ovaj htio zaklati. Međutim, „emir“ je naredio „S-5“ da zakolje Krstana Marinkovića, na šta je „S-5“ rekao da neće, ako neko treba da gine, neka to bude on i njegova glava, nakon čega je „emir“ vratio mač i na tome se završilo.

252. Kada su u pitanju ratni zarobljenici, vijeće je imalo u vidu iskaze svjedoka saslušanih tokom prvostepenog postupka, između ostalih, na okolnosti događaja iz tačke 1. osuđujućeg dijela izreke presude, saslušani Igor Guljevatej, Miodrag Samac, Velibor Tošić i „S-12“.

253. Svjedok Igor Guljevatej¹⁷⁴ naveo je da je bio pripadnik Trećeg bataljona Prnavorske lake brigade Prvog krajiškog korpusa VRS, te da je zarobljenih 21.07.1995. godine u rejonu Ozrena, na prvoj borbenoj liniji. Sjeća se da je tog dana napad počeo u ranim jutarnjim satima, nakon čega su opkoljeni u jednom dijelu šume i preko megafona im je naredeno da se predaju. Svjedok u tom trenutku nije vidio ko naređuje, ali se predao, nakon čega je došla grupa ljudi s uperenim puškama, ističući kako su razgovarali njemu nejasnim jezikom, ali da je ovaj, koji je govorio preko megafona, znao jezik. Tada im je naredeno da čučnu, stave ruke na glavu, počeli su da im prijete noževima i sabljama, oborili su ih da kleknu na koljenja i ruke, prijeteći da će im odsjeći glavu. Svjedok navodi da su bili u nekim uniformama, imali su trofrtaljne hlače žućkaste boje, prsluke, velike brade, dok je osoba koja im se obraćala putem megafona bila sva u crnom. Nakon što su proveli kraće vrijeme u selu Livade u jednoj kući, gdje su boravili sa pripadnicima saniteta i gdje su također svi bili svezani za kolčeve i tučeni svako malo, svjedok navodi da su plavim kombijem prebačeni u neki kamp u Gostovićima kod Zavidovića. Tu su ih izvukli iz kombija, kako su ležali jedan na drugom „kao vreće“, bili su utnuti, pa su ih odvukli do jednog od šatora koji je imao drveni pod, kada je neko tražio da se napije vode, nisu im dali, nego su ih poljevali po licima pa su, kako ističe, hvatali vodu kako su mogli. Nakon toga, svjedok se sjeća da se pojavio jedan pripadnik koji je bio obučen kao i ostali i naredio „S-5“ da zakolje Krstana Marinkovića, ali ovaj nije htio.

---

¹⁷⁴ Transkript glavnog pretresa od 18.05.2016. godine

254. Za vrijeme boravka u tom kampu, svjedok je naveo da su ih vezali velikim lancem koji je imao alke i zaključali katancem, nakon čega su im svezali oči i jednog po jednog izvodili i vodali dok ne bi izgubili orijentaciju gdje se nalaze. Svjedok je izjavio da su ga svezali crijevom koje se širilo i stezalo ga, od čega i danas osjeća posljedice. Dalje je svjedok naveo da su svakodnevno ulazili u prostoriji u kojoj su se nalazili zarobljenici, udarajući ih raznim predmetima, nanosili povrede „od glave do malog prsta“, te da je u jednom trenutku izgubio 11 zuba, za šta posjeduje i medicinsku dokumentaciju, povrede glave i grudi od vezanja žicom. Svjedok je također naveo da su često skidali i dršku sa lopate i time ih tukli, kao i da su palili motornu pilu u hodniku radi zastrašivanja, a tukli su ih još i motikama i krampovima.

255. U vezi sa smrću Gojka Vujičića, svjedok je izjavio da je isti bio njegov saborac koji je zarobljen u isto vrijeme kad i svjedok, te da zna da je Gojko ranjen prilikom tog zarobljavanja u predjelu butnog mišića, koji se inficirao i počeo usljed toga raspadati, da je tražio pomoć jer je imao jake bolove, te da je jednog dana samo čuo pucanj i da Gojka više nije bilo, naglasivši da nije vidio jer su im oči bile vezane. Nakon toga su im skinuli poveze sa očiju, natjerali ih da sjednu u krug i tada je svjedok vidio odsječenu Gojkovu glavu koja je stajala pored njegovog tijela, a koju su nosili okolo i govorili im da ljube brata, što su svi morali i uraditi. Ovaj svjedok također je naveo da je vidio da su zarobljenog Krstana Marinkovića „čvokali“ u zjenicu oka. Svjedok je također vidio i zastave koje su bile u kampu, od kojih je jedna bila crne boje i visila je na stubu, na kojoj je natpis bio na arapskom jeziku, a na drugoj je bio neki krug u kojem je pisalo „El Mudžahidin“. Sjeća se da su 23.08.1995. godine izvedeni iz kuće u kojoj su tu boravili, te su ih tada položili na fudbalski teren i tako povezane natjerali da gledaju u sunce, da bi im u jednom trenutku stavljali flašu u usta, rekavši da, ako kome flaša ispadne, tog će ubiti. Nakon toga su ih okrenuli u pravcu te kuće, bacili ključeve i naredili da svako nađe svoj, jer su svi imali svoj ključ, pa kada su ključevi pali ispred svjedoka, jedan od njih mu je rekao da nađe svoj, ali kako svjedok nije mogao da nađe svoj ključ, udarali su ga po leđima i govorili da požuri. Tada mu je ovaj „mudžahedin“ stavio pištolj u usta i rekao da će ga istim ubiti, te su ga položili na travu, udarali u predjelu stomaka sve dok nije počeo povraćati krv, pa su iz puške ispucali metak u zemlju, te su mu svezali oči zavojem da ne vidi kuda se kreće, u

kojem momentu je svjedok, kako je naveo, prvi put čuo „čisto“ naš jezik i tada mu je rečeno da krene. Poslije toga su ga doveli do jednog mjesta i rekli da samo stoji i ne gleda, poslije je čuo da dovode jednog po jednog, ubacili su ih u autobuse i tada su krenuli, da bi tek po dolasku na odredište, saznao da su stigli u KPD Zenica.

256. Da su bili psihički i fizički maltretirani od strane pripadnika Odreda, potvrdili su i svjedoci Miodrag Samac, Velibor Tošić i svjedok „S-12“. Tako je svjedok Miodrag Samac¹⁷⁵, također pripadnik Lake pješadijske brigade VRS, izjavio da su mu, nekoliko dana nakon što su zarobljeni, jedne noći stavili zavoj preko očiju i naredili da uhvati štap, čiji drugi kraj je držao jedan od „mudžahedina“, koji je trčao u „cik-cak“ potezima, tjeravši svjedoka da i dalje drži taj štap, nakon čega ga je doveo do jednog mjesta, gdje mu je naredio da legne potrbuške. Svjedok navodi kako je poslušao naređenje, osjetio je da tu ima još zarobljenika, te su im crijevom svezali noge, koje crijevo je bilo priključeno na kompresor, pa kako se crijevo puhalo, svjedok navodi kako je osjećao velike bolove od kojih je pada u nesvijest po nekoliko puta u toku te noći. Tom prilikom im nisu dozvolili da jauču i traže pomoć, nakon čega su sjedali na njih i tukli ih, svjedoka su tukli, kako je izjavio, „pljosnatom“ stranom noža.

257. I ovaj svjedok potvrdio je da mu je u jednom momentu prinesena odsječena glava Gojka Vujičića, koju je morao poljubiti, isto kao što su to morali i drugi zarobljenici, te koju su nakon toga okačili na kuku za meso i objesili na vrata da bi je svi mogli gledati. Svjedok je dalje naveo da su ga tukli na razne načine, vezali su mu ruke na leđa, hodali po njemu, gazili ga nogama, stavljali u ležeći položaj, za koje je vrijeme morao noge držati dignutim, te bi ga tako svezanog tukli štakama po cijelom tijelu, zastrašivali ih riječima da će ih ubiti, zaklati. Nisu ih tukli jedino kada bi jedan od njih kojeg su oslovljavali sa „emir“ naredio da se ne tuku, pa je svjedok pretpostavio da se radilo o nekom komandiru kojeg su svi slušali.

258. Svjedoci Velibor Tošić i „S-12“ također su bili među ovim ratnim zarobljenicima, te su tokom svjedočenja na glavnom prvostepenog postupku izjavili da su svi tučeni skoro

---

¹⁷⁵ Transkript glavnog pretresa, 08.06.2016. godine

svaki dan. Svjedok Velibor Tošić¹⁷⁶ izjavio je da su bili svezani u krugu nakon što su dovedeni u kamp, koje prilike je ubijen Gojko Vujičić jer je prije toga počeo da psuje i da govori da on to više ne može izdržati, te su im kasnije naredili da ljube njegovu odsječenu glavu. Svjedok je dalje naveo da su skoro sve vrijeme boravka u kampu bili vezani na razne načine, te ih je tukao ko god je htio i čime god je htio, a uglavnom su to radili nogama, puškama, drvenim predmetima, svuda po tijelu, najviše po leđima i glavi. Za svjedoka „S-12“ svjedok je naveo da je stalno bio u bunilu, nije znao za sebe, niti je znao šta priča, bio je sav krvav.

259. Svjedok „S-12“¹⁷⁷ potvrdio je da je jedan od „mudžahedina“ kundakom puške izbio nekoliko zuba Igoru Guljevateju, jer ovaj nije htio priznati da je silovao Muslimanke tokom rata. Svjedok je također potvrdio da su svi zarobljeni tučeni, među kojima je bio i pripadnik saniteta, svjedok „S-5“, koji mu je pomogao tako što mu je odstranio dio ruke koji je bio inficiran od ranijeg ranjavanja. Za vrijeme boravka u kampu Odreda El Mudžahidin, svjedok je izjavio da su stalno tučeni, kao i da su ih zastrašivali riječima da će i njima odsjeći glave motorkom, da su prijetili sabljama i slično.

260. Cijeneći iskaze ovih svjedoka oštećenih, Vijeće nalazi da su isti potvrdili navode inkriminacija navedenih u tački 1. osuđujućeg dijela izreke presude, odnosno, prije svega, način na koji su oni lično, ali i ostali zarobljenici, pretrpjeli teške psihičke i fizičke patnje i povrede.

261. Ovi svjedoci su također detaljno opisali način zarobljavanja od strane pripadnika Odreda El Mudžahidin dana 21.07.1995. godine, zatim način na koji su odvedeni u kamp Odreda na „13. kilometru“ u mjestu Kamenica kod Zavidovića dva dana kasnije. Iskazi ovih svjedoka su međusobno saglasni i nadopunjuju se u pogledu samog čina zarobljavanja, zatim ubistva i nečovječnih postupanja, te kasnije prebacivanja u Zenicu. Vijeće također smatra da se na osnovu iskaza ovih svjedoka može jasno zaključiti da su zabranjene radnje preduzimate od strane pripadnika Odreda sa sviješću i htijenjem za

---

¹⁷⁶ Transkript glavnog pretresa od 08.06.2016. godine

¹⁷⁷ Transkript glavnog pretresa od 13.07.2016. godine

njihovim činjenjem, na šta ukazuje i način na koji su iste preduzimate, zatim dužina trajanja istih, istrajnost i upornost u činjenju tih radnji.

262. Da su oštećeni zarobljeni dana 21.07.1995. godine i prvobitno odvedena u mjesto Livade od strane pripadnika Odreda, potvrdili su i svjedoci Izudin Hajdarhodžić, tadašnji pomoćnik komandanta za obavještajne poslove i Sejfulah Mrkaljević, načelnik analitike u obavještajnom odjeljenju 3. korpusa.

263. Svjedok Izudin Hajdarhodžić¹⁷⁸ naveo je da je, nakon što je dobio informaciju da su „mudžahedini“ zarobili određeni broj osoba u mjestu Livade, zajedno sa Fadilom Imamovićem, pomoćnikom komandanta za bezbjednost 35. Divizije, otišao u to mjesto kako bi obavio razgovor sa istima i kako bi možda dobio određene informacije. Kada su došli u mjesto Livade, svjedok navodi da su imali problema odmah na samom ulasku i da im nije bio dozvoljen razgovor sa zarobljenim licima, te da su vidjeli kada je doveden jedan od njih, čije ruke i noge su bile svezane za kolac, ali s kojim nisu mogli obaviti razgovor, ističući kako misli da je Imamović uspio samo da zapiše ime tog čovjeka, nakon čega su otišli s tog mjesta.

264. Svjedok Sejfulah Mrkaljević¹⁷⁹ izjavio je da je tri puta išao u mjesto Livade kako bi provjerio informacije da pripadnici Odreda drže zarobljene pripadnike VRS, međutim, sve što je uspio da dobije jeste određeni dio oduzete dokumentacije, te da je ubrzo nakon toga saznao da su zarobljeni pripadnici odvedeni u mjesto koje su zvali „13. kilometar“.

265. Pored iskaza svjedoka, Vijeće je cijenilo i veliki broj uloženi materijalnih dokaza na okolnosti izvedenog napadnog boja „Proljeće-95“, pa je tako, uvidom u Informaciju o borbenih dejstvima u zoni odgovornosti 35. Divizije od 24.07.1995. godine utvrđeno da je dana 21.07.1995. godine u ovom napadnom boju zarobljeno 11 pripadnika radnih vodova VRS muslimanske nacionalnosti i 12 pripadnika VRS.¹⁸⁰ S tim u vezi, iz akta OSVB

---

¹⁷⁸ Transkript glavnog pretresa od 08.02.2017. godine

¹⁷⁹ Transkript glavnog pretresa od 10.05.2017. godine

¹⁸⁰ Informacija o b/d u z/o 35.dKoV, broj: 02/2-1-2223-075/95 od 24.07.1995. godine – dokaz Tužilaštva broj T-112

Komande 35. Divizije proizilazi da pripadnici Odreda El Mudžahidin ove zarobljenike drže u selu Livade, kao i da je tih 11 pripadnika radnih vodova, obzirom da su bili muslimanske nacionalnosti, predali pripadnicima vojne policije 35. Divizije, dok za 11 pripadnika VRS Odred ne dozvoljava preuzimanje.¹⁸¹

266. Dakle, iz iskaza oštećenih, ali i iz pomenutih materijalnih dokaza, jasno proizilazi da su dana 21.07.1995. godine, od strane pripadnika Odreda El Mudžahidin, u napadnom boju „Proljeće 95-2“ zarobljeni: Momir Mitrović, Predrag Knežević, Gojko Vujičić, „S-5“, Velibor Trivičević, Igor Guljevatej, Krstan Marinković, Petko Marić, Velibor Tošić, Miodrag Samac, Goran Stokanović, „S-12“, Vlado Čučić i Duško Pejičić.

(a) Imao razloga da zna

267. Optuženi se teretio u ovoj tački da je imao razloga da zna da se pripadnici Odreda spremaju na počinjenje djela, a nije poduzeo mjere da ih spriječi.

268. U donošenju zaključka o znanju optuženog da se pripadnici Odreda spremaju na počinjenje navedenih radnji, Vijeće je cijenilo i praksu MKSJ i MKSR u više predmeta gdje se cijenila svijest i znanje optuženih da se pripadnici jedinica u njegovoj nadležnosti, pripremaju na počinjenje inkriminiranih radnji. Pa tako u više predmeta MKSJ je istakao stav da bi se dokazalo da je optuženi imao razloga da zna za počinjena krivična djela, mora se dokazati da su mu bile dostupne informacije na osnovu kojih je bio upozoren na protivpravna djela svojih podređenih, koja su već počinjena ili će tek biti počinjena.¹⁸² U vezi s tim potrebno je utvrditi da li je, s obzirom na okolnosti, nadređeni raspolagao informacijama koje su dovoljno alarmantne da bi bile razlog za dalju istragu.¹⁸³

Pri tome informacije koje su stvarno bile dostupne nadređenom, ne moraju biti takve da su same po sebi dovoljne da ga navedu na zaključak o postojanju zločina, niti informacije

---

¹⁸¹ Razgovor sa ratnim zarobljenicima – Izvještaj, Odsjek SVB 35. dKoV, broj: 03/1-99-24, od 22.07.1995. godine – dokaz T-164

¹⁸² Drugostepena presuda u predmetu *Tužilac protiv Zejnila Delalića*, par. 238.

¹⁸³ Drugostepena presuda u predmetu *Tužilac protiv Hadžihasanovića i Kubure*, par. 28.

dostupne nadređenom moraju biti detaljne, dovoljno je da su informacije bile dostupne nadređenom i da su upućivale na potrebu dodatne istrage, kako bi se utvrdilo da li njegovi podređeni čine ili se spremaju da počine krivična djela.¹⁸⁴

269. S tim da se ovdje posebno treba naglasiti standard koji je prihvatilo međunarodno običajno pravo i koji propisuje da informacije koje su nadređenom bile dostupne u vrijeme za koje se navodi da nije izvršio svoju dužnost, ne moraju sadržavati konkretne detalje o nezakonitim djelima koja su izvršena ili se sprema njihovo izvršenje,¹⁸⁵ nego je dovoljno da je sud uvjeren da je optuženi imao „neke generalne informacije u svom posjedu koje bi ga obavijestile o mogućim nezakonitim djelima njegovih podređenih.“¹⁸⁶

270. Iz izvedenih dokaza se može zaključiti sljedeće: u informaciji OSB Trećeg korpusa od 22.07.1995. godine koju potpisuje pukovnik Ekrem Alihodžić, koji je u to vrijeme ovlašten od strane optuženog da obavlja poslove u ime komandanta Korpusa, obzirom na njegovo odsustvo, koja informacija je upućena Upravi bezbjednosti Generalštaba Armije, navedeno je da je u borbenim dejstvima zarobljeno oko 50 agresorskih vojnika, među kojima i 11 Muslimana koji su korišteni kao radni vod, kao i da su svi zarobljeni pod kontrolom Odreda El Mudžahidin, koji ne dozvoljava nikakav pristup, ali i da su zarobljena lica muslimanske nacionalnosti predata SVB 35. Divizije.¹⁸⁷

271. Svjedok Ekrem Alihodžić¹⁸⁸, tadašnji pomoćnik komandanta za bezbjednost Trećeg korpusa AR BiH, naveo je da je bio dužan da o svim zarobljenim licima i njihovom kretanju obavijesti komandanta Korpusa jer je to „prioritet nad prioritetima“, te da su i te informacije o zarobljavanju pripadnika VRS i odbijanju pripadnika Odreda da iste predaju, zasigurno došle do komandanta, „ako ništa u zbiru informacija koje su došle do njega“.

272. Dana 23.07.1995. Informacija OSVB 3. korpusa potvrđuje da su među ratnim zarobljenicima i dva člana saniteta Prnjavorske lake brigade, odnosno „S-5“ i Velibor

---

¹⁸⁴ Prvostepena presuda u predmetu *Čelebići*, par. 393.

¹⁸⁵ Drugostepena presuda u predmetu *Tužilac protiv Krncjelca*, par. 155.

¹⁸⁶ Drugostepena presuda u predmetu MKSR, *Tužilac protiv Bagilishema i dr.*, ICTR-95-1A, par. 28.

¹⁸⁷ Informacija OSVB 3. Korpus, broj: 03/1-174-171, od 22.07.1995. godine – dokaz T-171

¹⁸⁸ Transkript glavnog pretresa od 22.07.2017. godine, strana 17.

Trivičević, ali i da Odred ne dozvoljava preuzimanje „ovih agresorskih vojnika“.¹⁸⁹ Da su zarobljena lica prebačena u Centar za prihvat ratnih zarobljenika u Zenici dana 24.08.1995. godine potvrđuje Informacija Trećeg bataljona vojne policije¹⁹⁰ u kojem je navedeno da je od Odreda El Mudžahidin preuzeto 11 ratnih zarobljenika koji su bili zarobljeni u toku izvođenja borbenih dejstava na Vozućkom ratištu dana 21.07.1995. godine, u kojoj informaciji su također navedena i imena zarobljenih lica, kao i podatak da se preuzimaju iz logora Odreda u blizini Kamenice. Da je 11 zarobljenih lica, pripadnika Trećeg bataljona Prve prnjavorske lake pješadijske brigade VRS, preuzeto od strane Odreda dana 24.08.1995. godine obaviješten je i komandant 3. korpusa, optuženi Sakib Mahmuljin, obzirom da je ova informacija dostavljena na ruke komandanta¹⁹¹, a što je potvrdio i sam svjedok „S-10“, koji je istu i potpisao.¹⁹²

273. Nadalje, iz iskaza svjedoka Sejfulaha Mrkaljevića proizilazi da su ovi pripadnici zadržani skoro tri dana u mjestu Livade i da su 23.07.1995. godine u jutarnjim satima prebačeni u logor u Kamenici, u koji ovaj svjedok, po prethodnom naređenju optuženog Sakiba Mahmuljina, nije otišao, iz razloga, kako je istakao, što ni prethodna dva puta nije mogao ništa da učini, obzirom da ga pripadnici Odreda nisu pustili da dođe do zarobljenih lica. Ovaj svjedok također je naveo da je o prebacivanju zarobljenih lica bio upoznat i optuženi, koji se dana 23.07.1995. u jutarnjim satima nalazio na IKM-u na području Zavidovića.

274. O samom zarobljavanju oštećenih zarobljenih lica iskaz su dali svjedok Sejfulah Mrkaljević i Izudin Hajdarhodžić, koji su kritične prilike boravili u mjestu Livade radi obavljanja razgovora sa zarobljenim licima i njihovog konačnog preuzimanja, ali i na osnovu već pomenutih materijalnih dokaza koji potvrđuju da je Komanda 3. korpusa pravovremeno obavještavana o svemu što se dešavalo na terenu.

---

¹⁸⁹ Informacija – Zarobljeni agresorski vojnici, broj: 03/1-163-292-1, od 23.07.1995. godine – dokaz T-237

¹⁹⁰ Akt - Sprovodni list, 3. Bataljon vojne policije, od 24.08.1995. godine – dokaz T-594

¹⁹¹ Informacija – Rezultati IR sa ratnim zarobljenicima, broj: 03/1-163-337, od 26.08.1995. godine – dokaz T-245

¹⁹² Transkript glavnog pretresa od 10.01.2018. godine, strana 22.

275. Svjedok Fadil Hasanagić, komandant 35. Divizije kojoj je u inkriminisanom periodu bio pretpočinjnjen Odred El Mudžahidin, izjavio je da je odmah po zarobljavanju pripadnika VRS, naredio svom oficiru bezbjednosti i obavještajcu da odu na lice mjesta i da vide kakvo je stanje, ali da isti, po dolasku na lice mjesta u Livade, nisu mogli stupiti u kontakt sa komandantom Odreda, odnosno starješinama Odreda, o čemu je obaviještena Komanda Korpusa. Svjedok je dalje naveo da su u međuvremenu sa sarajevskog ratišta stigle jedinice iz sastava 3. korpusa, među kojima i sam optuženi Sakib Mahmuljin lično, dakle, u večernjim satima 22.07.1995. godine, kojeg je, kako je istakao, obavijestio o stanju i rezultatima akcije. Nakon dolaska optuženog, svjedok Fadil Hasanagić navodi da on dalje komanduje ofanzivnim dejstvima, jer je bilo pravilo da komanduje najstariji komandant, u konkretnom slučaju, komandant Korpusa, te da je isti vjerovatno upoznat o dešavanjima u vezi zarobljenih lica VRS. Na poseban upit o tome da li je optuženog informisao o zlostavljanju i ubistvima zarobljenika u mjestu Livade, svjedok je izjavio da se ne može sjetiti detalja i da ne može tvrditi da mu je „rekao taj dio“, ali da misli da je morao biti obaviješten od strane svojih pomoćnika, kao što je i on upoznat od strane svojih pomoćnika kao komandant Divizije.¹⁹³

276. Također, iz dokaza T 164 – Izvještaja Sektora vojne bezbjednosti broj 03/1-99-24 od 22.07.'95. godine, koji je sačinjen u prostorijama odsjeka službe vojne bezbjednosti 35. divizije dana 22.07.'95. godine u vezi sa razgovorom sa zarobljenim vojnicima koje su pripadnici El Mudžahedin zarobili na linijama Podsjelovo selo, vidi se da Sektor izvještava o postojanju zarobljenih vojnika srpske vojske koji su pod kontrolom Odreda i da se traži pismeno naređenje oko preuzimanja zarobljenih od pripadnika Odreda.

277. O sistemu izvještavanja u Korpusu, svjedočio je S 10 koji je naveo da je sistem izvještavanja uglavnom funkcionisao. Organ bezbjednosti 3. korpusa izvještavao je u okviru svojih dužnosti, imao i dužnost izvještavanja komandanta 3. korpusa, isto kao što je organ bezbjednosti u bataljonu bio dužan izvještavati komandanta bataljona, tako je i organ bezbjednosti 3. korpusa imao dužnost izvještavati komandanta korpusa. Način na koji su dostavljeni izvještaji, odnosno izvještavan komandant 3. Korpusa jeste na

---

¹⁹³ Transkript glavnog pretresa od 21.02.2018. godine, strana 38-39.

redovnim sastancima komande korpusa, gdje je organ bezbjednosti prisustvovao ravnopravno s drugim organima bezbjednosti komande korpusa, zatim mimo toga usmeno, a i pismeno.¹⁹⁴

278. Svjedok Ekrem Alihodžić, tadašnji pomoćnik komandanta za bezbjednost optuženog, potvrđuje da je bio dužan da o svim zarobljenim licima i njihovom kretanju obavijesti komandanta korpusa jer je to proritet nad priritetima, te da su informacije o zarobljavanju pripadnika VRS i odbijanju pripadnika Odred da iste predaju zasigurno došle do komandanta “ ako ništa u zbiru informacija koje su došle do njega.”¹⁹⁵

279. Kada se svi ovi dokazi ocjene, proizilazi jedini mogući zaključak da je jedna od prvih i najbitnijih informacija koja je optuženog mogla barem upozoriti na rizik izvršenja krivičnih djela jeste ta da su pripadnici Odreda zarobili pripadnike VRS (ratne zarobljenike i sanitetsko osoblje) i da ne žele da ih predaju vojnoj policiji. Već dakle, neposredno prije počinjenja radnji od strane pripadnika odreda, a koje ulaze u inkriminiciju u odnosu na optuženog je činjenica da pripadnici Odreda krše naredbu o postupanju sa radnim zarobljenicima, te je ova svojevrsna protivpravnost, uvertira za naknadne inkriminirane radnje koje će počiniti pripadnici Odreda.

280. Ove radnje, da pripadnici Odreda, kao vojne formacije u okviru 3. Korpusa AR BiH odvođe i nedozvoljavaju pristup zarobljenima, iako je jasno da oni nisu, niti mogu biti u njihovoj nadležnosti s obzirom na vojno ustrojstvo i zaduženja, ne mogu se posmatrati izolovano i kao stihijske, pogotovo kad se ima u vidu ranije nasilničko ponašanje pripadnika Odreda, mogu predstavljati jasan pokazatelj koji upućuje na izglednu opasnost po sigurnost i živote zarobljenika.

281. Optuženi je predstavljao vrhovnog starješinu u odnosu na Korpus, bio je iskusan komandant i naročito, lice koje je bio autoritet pripadnicima Odreda, u inkriminisanom

---

¹⁹⁴ S 10 – transkript od 10.01. 2018. godine, str. 7;

¹⁹⁵ Transkript glavnog pretresa od 22.02.2017.godine strana 25 i 26.

periodu kretao se u zoni odgovornosti 35. Divizije, gdje su pripadnici Odreda držali zarobljena lica, navedena u tački 1. osuđujućeg dijela izreke presude. I ova činjenica ukazuje da je i sam optuženi mogao da ima neposredni uvid u dešavanja na terenu

282. Također, on je od strane svojih podređenih obaviješten da su pripadnici Odreda zarobili određeni broj članova sanitetskog osoblja i pripadnika VRS i iste odveli u kamp „13. kilometar“ u mjestu Kamenica, u koji nisu pustili pripadnike organa bezbjednosti 35. Divizije, te su držali ratne zarobljenike i sanitetsko osoblje mjesec dana. Pripadnici Odreda ne žele predati zarobljene vojnoj policiji i organima bezbjednosti, kako to svjedoče i svjedoci Sejfulah Mrkaljević (obavještajac 3. korpusa) i Fadil Hasanagić (komandant 35. divizije), iako su to tražile određene starješine iz 35. Divizije, kao i pomoćnik komandanta za obavještajne poslove 3. korpusa Edin Husić.

283. Cijeneći navedeno, Vijeće nalazi: ponašanje pripadnika Odreda je bilo indikativno i za pripadnike Štaba Vrhovne komande AR BiH što je rezultiralo donošenjem naređenja dana 28.08.1994.godine, kojim naređenjem je optuženi odgovoran za otklanjanje propusta i regulisanje ponašanja stranih državljanja u zoni odgovornosti 3. Korpusa.¹⁹⁶Protivpravno ponašanje pojedinih pripadnika Odreda nastavilo se i dalje prema drugim licima, čak i prema pripadnicima AR BiH koji nisu pripadnici iste vjeroispovjesti kao i pripadnici Odreda. Ovo nedozvoljeno ponašanje uključivalo je nasilničko ponašanje, prijetnje, čak i ritualna ubistva od strane pripadnika Odreda. Kako je već ranije rečeno, ova nedozvoljena ponašanja pripadnika Odreda nisu mogla biti nepoznata optuženom. Optuženi je upoznat da su se ratni zarobljenici predali pripadnicima Odreda i da pored propisane procedure o postupanju sa ratnim zarobljenicima, pripadnici Odreda ne dozvoljavaju pristup zarobljenicima, niti žele da ih predaju organima vojne bezbjednosti. Umjesto toga zarobljenici ostaju pod kontrolom pripadnika Odreda u toku jednog mjeseca, kada se dešavaju radnje ubistva i nečovječnog postupanja. Iz izrečenog, Vijeće zaključuje da je optuženi imao razloga da zna da se njegovi podređeni spremaju počinuti inkriminirane radnje iz tačke 1. izreke presude

---

¹⁹⁶ Dokaz T-235

(b) Nije poduzeo nužne i razumne mjere

284. Nakon što je Vijeće utvrdilo da je optuženi imao razloga da zna da se njegovi podređeni spremaju na počinjenje krivičnog djela, da bi se optuženi smatrao odgovornim po osnovu komandne odgovornosti u skladu sa tezom optužnice, mora se dokazati i da nije preduzeo nužne i razumne mjere da spriječi počinjenje krivičnih djela za koja se tereti.¹⁹⁷

285. „Mjere koje nadređeni mora da preduzme ograničene su na ono što je izvedivo u datim okolnostima i što je u *njegovoj moći*. Nadređeni ne mora učiniti nemoguće. Međutim dužnost je nadređenog da, u okviru tih ograničenja, iskoristi svoja ovlaštenja“¹⁹⁸.

286. Isto tako smatra se da je „(n)adređeni izvršio svoju dužnost sprečavanja ili kažnjavanja ukoliko je poduzeo sve što je bilo u njegovoj moći da to i učini. Presude po tom pitanju biće zasnovane na okolnostima svakog pojedinog slučaja“.¹⁹⁹

287. Kada je u pitanju mogućnost optuženog da spriječi počinjenje krivičnih djela od strane pripadnika Odreda El Mudžahidin, tvrdnje odbrane bile su usmjerene na osporavanje takve mogućnosti od strane optuženog, jer bi bilo kakvo suprostavljanje izazvalo oružani sukob sa Odredom. Pri tome se odbrana pozvala na drugostepenu presudu MKSJ u predmetu Hadžihasanović i Kubura, kojom presudom je optuženi Hadžihasanović, kao komandant 3. Korpusa oslobođen krivične odgovornosti, za djela počinjena od strane pripadnika Odreda u toku 1993. godine, iz razloga da nije posjedovao efektivnu kontrolu nad njim.

288. Uvidom u obrazloženje pomenute presude, može se utvrditi da se radilo o vremenskom periodu krajem 1993. godine kada je Odred El Mudžahidin bio jedinica u nastajanju, obzirom da je formirana 13.08.1993. godine, ali da je, nakon što su pripadnici iste oteli nekoliko civila hrvatske nacionalnosti, sam komandant Hadžihasanović zaprijetio

---

¹⁹⁷ Drugostepena presuda u predmetu *Tužilac protiv Nasera Orića*, par. 18.

¹⁹⁸ Prvostepena presuda MKSJ u predmetu *Krojejac*, par.95.

¹⁹⁹ Prvostepena presuda MKSJ u predmetu *Kordić i Čerkez*, par. 445.

da će iste napasti, bez obzira što su se borili na istoj strani, što je bio jedan od odlučujućih argumenata za donošenje oslobađajuće presude u tom dijelu.

289. U konkretnom slučaju, Vijeće ne nalazi osnovanim ovaj argument obrane. Odred je bio malobrojna jedinica u odnosu na brojnost cijelog 3. Korpusa. Sam svjedok odbrane Ismet Alija izjavio je da je Odred El Mudžahidin imao je 300 do 400 ljudi, a sam sektor vojne policije u toku 1995. godine brojao je između 600 i 700 pripadnika. Vijeće je cijeno da je u tom periodu AR BiH već uhodano funkcionisala kako na terenu, tako i u Sektorima bezbjednosti, te se može zaključiti da argument bojazni ulaska u sukob sa Odredom, nije osnovan.

290. O stvarnoj mogućnosti funkcije komandanta korpusa da djeluje preventivno u cilju sprječavanja , govori i iskaz svjedoka odbrane Vahida Karavelića²⁰⁰ komandanta Prvog korpusa, koji je izjavio da je, zbog nepoštivanja komande od strane starješina i vojnika iz 10. bbr i 9. mtbr. pod komandom tog Korpusa, zahvaljujući njegovom zalaganju, a uz podršku nadređene komande, izvedena akcija krajem 1993. godine (akcija „Trebević 2“) u kojoj su uhapšeni komandanti ovih brigada i iste u potpunosti stavljene u sistem RIK-a.

291. Također, da je optuženi imao ovlasti da izdaje naređenja Odredu u pogledu sprječavanja vršenja krivičnih djela potvrđuje i iskaz svjedoka „S-11“ koji je naveo da je u decembru 1995. godine optuženi izdao naredbu vojnoj policiji Korpusa da spriječi pripadnike Odreda El Mudžahidin, koji su bili krenuli da se osvete pripadnicima HVO-a u Žepču, nakon što su ubijene njihove starješine prilikom prolaska kroz Žepče, koja naredba je i izvršena.

292. Nadalje, Vijeće je cijeno i činjenicu da je u toku akcije „Farz-95“ optuženi, u svojstvu komandanta 3. korpusa, izdao naredbu svjedoku „S-11“ da organizuje preuzimanje 10 zarobljenika VRS i tri žene od pripadnika Odreda početkom septembra 1995. godine, što je bez problema i urađeno. Dakle, kako se to može vidjeti, u konkretnom slučaju nije došlo do sukoba, nego je ovaj zadatak izvršen bez ikakvih problema, što

---

²⁰⁰ Transkript glavnog pretresa od 13.12.2019. godine

upućuje da bilo koja radnja da je bila poduzeta sa ciljem oslobađanja i zaštite ovih zarobljenih lica, dovela bi oštećene u bolji ili bar povoljniji položaj od onoga u kojem su se našli bez zaštite optuženog kao komandanta Korpusa.

293. Tužilaštvo je nesumnjivo dokazalo da je reakcija optuženog izostala, a odbrana Vijeću nije predočila ni jedan dokaz da je optuženi poduzeo bilo šta nakon što je dobio informacije o tome da se su zarobljenici pod kontrolom jedinice koja nije za njih zadužena, odnosno da su pod kontrolom jedinice koja je već prije, demonstrirala kriminalna i ostala protivpravna ponašanja.

294. Stoga, Vijeće nalazi da optuženi, u svojstvu komandanta 3. korpusa, nije preduzeo nužne i razumne mjere da spriječi krivična djela ubistva ratnog zarobljenika Gojka Vujičića i nečovječnog postupanja prema ostalim ratnim zarobljenicima i pripadnicima sanitetskog osoblja, a koja krivična djela su se odvijala u logoru Odreda na „13. kilometru“ u mjestu Kamenica.

C. TAČKA 2. IZREKE PRESUDE (OPERACIJA „FARZ-95“)

295. Tačkom 2. izreke presude optuženom se stavlja na teret da je propustio da preduzme nužne i razumne mjere da spriječi učinjenje navedenih krivičnih djela ubistva i nečovječnog postupanja, jer je znao da se njemu podređeni pripadnici Odreda El Mudžahidin spremaju učiniti takva krivična djela i propustio je da preduzme nužne i razumne mjere da se kazne učinioци navedenih krivičnih djela ubistva i nečovječnog postupanja, jer je znao da su njemu podređeni pripadnici Odreda El Mudžahidin učinili navedena krivična djela, na način da su:

2. Za vrijeme dok su jedinice 3. korpusa Armije R BiH, a među kojima je bio i Odred El Mudžahidin (Odred), izvodile, pod komandom komandanta 3. korpusa Sakiba Mahmujina, vojnu operaciju pod nazivom "Farz-95" na području tzv. "Vozučkog džepa" u općini Zavidovići, dana 11.09.1995. godine, pripadnicima 5. batajona 328. Brdske brigade, u blizini sela Kesten, predalo se 63 vojnika VRS i tri civila srpske nacionalnosti,

da bi u selu Kesten ta tri civila "S4", "S3" i Slobodanka Jović i 51 ratni zarobljenik iz ove grupe i to: Savo (Đorđe) Todorović, Radovan (Blagcja) Radcjić, Božidar (Milovan) Todorić, Čedo (Milivcje) Dabić, Miodrag (Božo) Đaković, Radomir (Vlado) Blagcjević, Žoran (Ilja) Šalić, Drago (Petar) Sijepanović, Ranko (Jovo) Đurić, Vejko (Pavo) Vasilčić, Jovan (Maksim) Vasić, Milan (Jovo) Vučenović, Nedejko (Branko) Vučić, Nevenko (Spascje) Žarić, Milivcje (Dušan) Ilić, Nedo (Milan) Jović, Miloš (Sreto) Jović, Mitar (Sreto) Jović, Dalibor (Zdravko) Jorgić, Radcjica (Milan) Jotić, Svetko (Rade) Kaurin, Neđo (Dušan) Koparja, Borislav (Jovo) Kreka, Milanko (Dušan) Lazarević, Ranko (Dujko) Lazić, Dragutin (Ranko) Lukić, Marko (Marko) Marić, Mirko (Miroslav) Matičić, Slađan (Milan) Pavlović, Zdravko (Jovo) Panić, Miladin (Janko) Pejić, Miloš (Milivcje) Pejić, Dejan (Miloš) Pejić, Slobodan (Nedejko) Petrović, Vlado (Dragić) Pi.jagić, Nedejko (Stevo) Rauković, Sveto (Čedo) Ristić, Milovan (Borislav) Savić, Branko (Blago) Todorović, Mirko (Milan) Čupejić, Borislav (Vcjin) Vasić, Jovica (Simeun) Đukić, Novak (Milenko) Ilić, Radenko (Branko) Kodžo, Drago (Branko) Marković, Simon (Milan) Pirc, Stevo (Jovan) Rajak, Nenad (Božo) Gligorić, Slobodan (Vaskrsja) Marković, Zdravko (Bogdan) Narić i Obrad (Đorđe) Pterušić, oteli pripadnici Odreda, uz prjetnju upotrebe oružja od pripadnika 5. batajona 328. bbr i odveli u logor Odreda u mjestu "13. kilometar" u blizini sela Kamenica, te su zatim dana 15.09.1995. godine od pripadnika jedinice vjone policije 35. Divizije oteli, uz prjetnju upotrebe oružja Milenka (Ljubo) Petrovića, dok su još dana 17.09.1995. godine zarobili i u logor Odreda na 13. kilometru u blizini sela Kamenice doveli još 10 pripadnika VRS i to: Nebcjšu Barjca, Dragu Gajića, Boru Glavića, Mila Gcjića, Milorada Parjića, Nedejka Pećanca, Radivcja Račića, "S2", Nedejka Vučkovića i još jednog vcnika, gdje je ovih deset zarobljenika držano sve do 29.09.1995. godine, kada su ih zajedno sa tri navedena civila predali batajonu vjone policije 3. korpusa Armije R BiH i prebačeni su u Centar za prihvat ratnih zarobljenika u Zenici, pri čemu su, u periodu od 11.09.1995. godine do 29.09.1995. godine, pripadnici Odreda, kršeći odredbe zajedničkog člana 3. Ženevskih konvencija o postupanju sa ratnim zarobljenicima od 12. avgusta 1949. godine, počinili ubistvo i nečovječno postupanje prema ratnim zarobljenicima i prema dvije civila, na način što su:

a) U periodu od 11.09.1995. do 29.09.1995. godine, pripadnici Odreda, uz upotrebu vatrenog i hladnog oružja, ubili su 52 ratna zarobljenika i to: Savu (Đorđe) Todorovića, Radovana (Blagcja) Radcjića, Božidara (Milovan) Todorića, Čedu (Milivcje) Dabića, Miodraga (Božo) Đakovića, Radomira (Vlado) Blagcjevića, Zorana (Ilija) Šalića, Dragu (Petar) Sijepanovića, Ranka (Jovo) Đurića, Vejka (Pavo) Vasilića, Jovana (Maksim) Vasića, Milana (Jovo) Vučenovića, Nedejka (Branko) Vučića, Nevenka (Spascje) Žarića, Milivcja (Dušan) Ilića, Nedu (Milan) Jovića, Miloša (Sreto) Jovića, Mitra (Sreto) Jovića, Dalibora (Zdravko) Jorgića, Radcjicu (Milan) Jotića, Svetka (Rade) Kaurina, Neđu (Dušan) Koparju, Borislava (Jovo) Kreku, Milanka (Dušan) Lazarevića, Ranka (Dujko) Lazića, Dragutina (Ranko) Lukića, Marka (Marko) Marića, Mirka (Miroslav) Matičića, Slađana (Milan) Pavlovića, Zdravka (Jovo) Panića, Miladina (Janko) Pejića, Miloša (Milivcje) Pejića, Dejana (Miloš) Pejića, Slobodana (Nedejko) Petrovića, Vladu (Dragić) Pijagića, Nedejka (Stevo) Raukovića, Svetu (Čedo) Ristića, Milovana (Borislav) Savića, Branka (Blago) Todorovića, Mirka (Milan) Čupejića, Borislava (Vcjin) Vasića, Jovicu (Simeun) Đukića, Novaka (Milenko) Ilića, Radenka (Branko) Kodžu, Dragu (Branko) Markovića, Simona (Milan) Pirca, Stevu (Jovan) Rajaka, Nenada (Božo) Gligorića, Slobodana (Vaskrsja) Markovića, Zdravka (Bogdan) Narića, Obrada (Đorđe) Pterušića i Milenka Petrovića, od kojih je do sada pronađeno i identifikovano deset ratnih zarobljenika i to: Savo (Đorđe) Todorović, Radovan (Blagcje) Radcjić, Božidar (Milodan) Todorić, Čedo (Milovcje) Dabić, Miodrag (Božo) Đaković, Radomir (Vlado) Blagcjević, Zoran (Ilija) Šalić, Drago (Petar) Sijepanović, Obrad (Đorđe) Petrušić, i Milenko (Ljubo) Petrović, dok su ostali navedeni ratni zarobljenici evidentirani kao nestale osobe i do danas nisu pronađeni.

b) U vremenskom periodu od 17.09. do 29.09.1995. godine, u logoru Odreda na 13. kilometru, u blizini Kamenice, općina Zavidovići, pripadnici Odreda su ratnom zarobljeniku "S2" namjerno nanosili tešku duševnu i fizičku patnju i povrede na način da su ga prilikom ispitivanja udarili nogom u prejelu stomaka, od kojeg udaraca je izgubio dah, zatim su ga udarili crjevom po leđima, od kojih udaraca su mu leđa bila modra, zatim su mu prislanjali spravu na vrat, koja je proizvodila elektrošokove i od kojih elektrošokova se sav gršio i

još su ga udarali drvenom drškom po golim tabanima, od kojih udaraca je trpio snažne bolove.

- c) *U vremenskom periodu od 17.09. do 29.09.1995. godine, u logoru Odreda na 13. kilometru, u blizini Kamenice, općina Zavidovići, pripadnici Odreda su ratnom zarobljeniku Bori Glaviću namjerno nanosili tešku duševnu i fizičku patnju i povrede, na način da su ga prilikom ispitivanja više puta udarili nogom u predjelu stomaka, zatim su ga više puta udarili metalnom šipkom po leđima, a jedne prilike ga je jedan pripadnik ove jedinice gazio vojničkim čizmama po leđima, što je izazvalo velike bolove.*
- d) *U vremenskom periodu od 17.09. do 29.09.1995. godine, u logoru Odreda na 13. kilometru, u blizini Kamenice, općina Zavidovići, pripadnici Odreda su ratnom zarobljeniku Neđi Pećancu namjerno nanosili tešku duševnu i fizičku patnju i povrede, na način da su ga prilikom ispitivanja više puta udarili metalnom šipkom po leđima i nogama, iako je bio vezan, od kojih udaraca je Neđo Pećanac osjećao velike bolove, a nakon završenog ispitivanja ga je pripadnik Odreda gurnuo niz stepenice i Neđo Pećanac je pao i slomio rebro.*
- e) *U vremenskom periodu od 17.09. do 29.09.1995. godine, u logoru Odreda na 13. kilometru, u blizini Kamenice, općina Zavidovići, pripadnici Odreda su ratnom zarobljeniku Nedejku Vučkoviću namjerno nanosili tešku duševnu i fizičku patnju i povrede, na način da su ga prilikom ispitivanja udarili nogom u glavu i slomili mu jedan od prednjih zuba, zatim su ga udarali žljeznim šipkama i kablovima po leđima i glavi, te drvenom palicom po tabanima, od kojih je udaraca Nedejko Vučković trpio snažne bolove i bio je modar po leđima.*
- i) *U vremenskom periodu od 17.09. do 29.09.1995. godine, u logoru Odreda na 13. kilometru, u blizini Kamenice, općina Zavidovići, pripadnici Odreda su ratnom zarobljeniku Miletu Gajiću namjerno nanosili tešku duševnu i fizičku patnju i povrede, na način da su ga prilikom ispitivanja udarili više puta plastičnim crjevom po glavi i ramenima, zatim žljeznom šipkom po leđima, te su ga podvrgavali električnim udarcima tako što su mu*

stavljali žice oko vrata ili nogu i priključivali žicu na akumulator, usljed čega je Mile Gcjić padao u nesvijest.

- g) U vremenskom periodu od 17.09. do 29.09.1995. godine, u logoru Odreda na 13. kilometru, u blizini Kamenice, općina Zavidovići, pripadnici Odreda su ratnom zarobljeniku Miloradu Paniću namjerno nanosili tešku duševnu i fizičku patnju i povrede, na način da su ga prilikom ispitivanja udarali železnom šipkom i šlaufom za vodu po leđima, te drvenom šipkom po tabanima, zbog čega je trpio tešku fizičku i duševnu bol.
- h) U vremenskom periodu od 17.09. do 29.09.1995. godine, u logoru Odreda na 13. kilometru, u blizini Kamenice, općina Zavidovići, pripadnici Odreda su ratnom zarobljeniku Nebcjši Barjcu namjerno nanosili tešku duševnu i fizičku patnju i povrede, na način da je, prilikom vođenja na ispitivanje prolazio kroz "špalir", tako da su ga pripadnici ove jedinice prilikom prolaska pored njih, udarali rukama, nogama i kundacima pušaka po tijelu i glavi, a potom su ga udarali kablovima po leđima, drvenom letvom po bosim tabanima i kojenima, te su mu zaboli nož u lijevu nogu, od kojih udaraca je Nebcjša Barjac padao u nesvijest i izbjena su mu tri zuba iz gornje vilice i šest zuba iz donje vilice.
- i) U vremenskom periodu od 17.09. do 29.09.1995. godine, u logoru Odreda na 13. kilometru, u blizini Kamenice, općina Zavidovići, pripadnici Odreda su ratnom zarobljeniku Dragi Gajiću namjerno nanosili tešku duševnu i fizičku patnju i povrede, na način da su ga prilikom ispitivanja udarali drvenom palicom po leđima, bosim tabanima i ispod kojena, usljed čega je Drago Gajić trpio snažne bolove i bio modar po leđima, tabanima i ispod kojena, a od udaraca mu je pukla koža na leđima i tabanima.
- j) U vremenskom periodu od 17.09. do 29.09.1995. godine, u logoru Odreda na 13. kilometru, u blizini Kamenice, općina Zavidovići, pripadnici Odreda su ratnom zarobljeniku Radivoju Račić namjerno nanosili tešku duševnu i fizičku patnju i povrede, na način da su ga prilikom ispitivanja udarali pesnicom u stomak, kablom po leđima i grudima, drvenom drškom po golim tabanima i ispod kojena, te su mu prislanjali na tijelo crni marji

predmet i pravili elektrošokove, tako da je od ovih udaraca gubio svjest, te mu je popucala koža na leđima.

k) U vremenskom periodu od 11.09. do 13.09.1995. godine, u logoru Odreda na 13. kilometru, u blizini Kamenice, općina Zavidovići, pripadnici Odreda su civilima "S4" i "S3" namjerno nanosili tešku duševnu i fizičku patnju i povrede, na način da su prilikom ispitivanja "S4" u više navrata tukli gumenom palicom po cijelom tijelu, od čega i danas osjeća bolove u predjelu ruku i glave, a "S3" su u više navrata tukli rukama po glavi i upotrebom električnog uređaja pržili po dlanovima, zbog čega je zadobila opekotine po dlanovima.

296. Navedena krivična djela od strane pripadnika Odreda počinjena su za vrijeme odvijanja operacije „Farz-95“ u septembru mjesecu 1995. godine, čiji cilj je bio deblokada putne komunikacije Tuzla – Zavidovići preko Vozuće, te deblokada Maglaja i Zavidovića, što je na kraju i postignuto.

297. Direktivom GŠ Armije za 1995. godinu izdat je zadatak Trećem korpusu da izvodi ofanzivna borbeno dejstva na području Vozučkog džepa.²⁰¹

298. Odluku za izvođenje ove operacije donio je optuženi lično, što se jasno vidi iz Naređenja od 18.08.1995. godine²⁰², te je isti njome i komandovao, kako je to izjavio svjedok Kadir Jusić, a što je u svom nalazu i mišljenju naveo i vještak Martin Frančešević.

299. Svjedok Kadir Jusić izjavio je da je Komanda 3. korpusa razradila plan akcije, a nakon što je komandant Korpusa sazvao organe Komande i dao zadatak da se izrade prijedlozi za izvođenje operacije. Ovi borbeni dokumenti predati su komandantu 3. korpusa, koje je isti detaljno pregledao i potpisao, a potom su predati komandantu GŠ,

---

²⁰¹ Direktiva za nastavak ofanzivnih borbenih dejstava Armije BiH, Generalštab Armije, broj SP 1 – 70 – 1 od 05.01.1995. godine – dokaz odbrane broj O-70

²⁰² Zapovjest k-ta 3. Korpusa za napad, broj: 02/3-1-381/02, od 18.08.1995. godine, dokaz broj T-26

koji je svojim potpisom odobrio borbena dejstva.²⁰³ Svjedok Kadir Jusić također je istakao i da je sam optuženi operaciji dao naziv „Farz-95“.

300. Operacija naziva „Farz-95“ počela je 10.09.1995. godine u koje vrijeme je Odred El Mudžahidin i dalje bio pretpočinjen 35. Diviziji²⁰⁴, nakon čega je optuženi, kao komandant 3. korpusa, dana 23.09.1995. godine donio naredbu kojom se stavlja van snage naredba o pretpočinjavanju Odreda El Mudžahidin 35. Diviziji, te se Odred stavlja pod neposrednu komandu Komande 3. korpusa.²⁰⁵

301. Nosilac zadatka na glavnom pravcu napada bila je jedinica Odred El Mudžahidin, a zadatak je bio zauzimanje objekta pod nazivom Paljenik, koji je na kraju i izvršen.²⁰⁶

302. Iz već pomenute Zapovijesti optuženog od 18.08.1995. godine može se vidjeti na koji način su određeni zadaci operacije, a na glavnom pravcu napada bili su 35. Divizija, sa Odredom El Mudžahidin, Druga manevarska i Treća tenkovska četa, kojima su istom Zapovijesti određeni zadaci. Pored ovih jedinica, u napadu su učestvovala i Sedma muslimanska brigada, 375. brigada, Prvi i Treći manevarski bataljon, 329. brdska brigada, Treći izviđačko-diverzantski bataljon, Treći bataljon vojne policije i druge jedinice.²⁰⁷

303. U skladu sa ovom Zapovijesti komandanta 3. korpusa za napad u operaciji „Farz-95“, svoju zapovijest donio je i komandant 35. Divizije, Fadil Hasanagić,²⁰⁸ što je isti i potvrdio na glavnom pretresu tokom prvostepenog postupka, dodavši kako su u istoj navedeni zadaci za jedinice koje učestvuju u napadu, među kojima je bio i Odred, kao i da su zadaci proizašli iz prethodne zapovijesti komandanta Korpusa, dok su u njegovoj zapovijesti samo detaljnije definisani.

---

²⁰³ Poboljšanje borbene gotovosti – naređenje, komanda 3. Korpusa, broj: 5028-2, od 22.08.1995. godine – dokaz broj T-446

²⁰⁴ Angažovanje „El – Mudžahedina“ u z/o 35. Divizije - Naređenje, 3. Korpus, broj: 02/3-1-302, od 02.06.1995. godine – dokaz broj T-159

²⁰⁵ Naređenje Komande 3. Korpusa o izvlačenju Odreda "El Mudžahidin", broj: 02/3-1- 381, od 23.09.1995. godine – dokaz broj T-66

²⁰⁶ Kako je to, između ostalog, izjavio i svjedok Ahmet Odžačkić

²⁰⁷ Već pomenuti dokazi Tužilaštva uloženi pod brojevima T-26 i T-170

²⁰⁸ Zapovijest komandanta 35. dKoV za napad operacija „F-95“, broj: 02/2-1-000-914/95, od 25.08.1995. godine, dokaz broj T-170

304. Pripreme za ovu operaciju podrazumijevale su, između ostalog, obuku vojnika čije jedinice učestvuju u operaciji, izviđanja, inženjersko uređenje i deminiranje, postavljanje punktova u zoni borbenih dejstava i kontrola kretanja, sastanke kod komandanta 3. korpusa i referisanja.²⁰⁹

305. Također, iz zapovijesti optuženog i komandanta 35. Divizije, kao i na osnovu iskaza svjedoka Mladena Sepija i Fadila Hasanagića, utvrđeno je da se logistička podrška jedinicama 3. korpusa koje su učestvovala u ovoj operaciji, među kojima je bio i Odred, vršila se logističke baze 3. korpusa, a preko Komande 35. Divizije.

306. Operacija „Farz-95“ počela je u ranim jutarnjim satima 10.09.1995. godine.²¹⁰ Uvidom u ratni dnevnik²¹¹ utvrđeno je da je optuženi odredio početak napada.

307. Obzirom da je ključni objekat i cilj operacije bilo osvajanje objekta Paljenik, isti je prvi zauzet od strane pripadnika Odreda, kako je navedeno, u sadejstvu sa drugim jedinicama.²¹²

308. Prvog dana napada, jedinice 3. korpusa uspjele su pod kontrolu staviti Vozuću sa okolnim objektima, što je obuhvatalo oko 110 kvadratnih kilometara, a ubijeno je i zarobljeno više desetina neprijateljskih vojnika.

309. Dana 11.09.1995. godine, kako se to može vidjeti iz Izvještaja sa terena za dan 11.09.1995.godine komandira II čete od 15.09.1995. godine²¹³, zarobljeno je 57 ratnih zarobljenika.

---

²⁰⁹ Redovni borbeni izvještaji Komande Trećeg korpusa – dokazi pod brojevima T-459; 464 i 482

²¹⁰ Vanredni borbeni izvještaj, Komanda 3. Korpusa, broj: 02/3-2-574, od 10.09.1995. godine, dokaz broj T-500; Operativni dnevnik osmatračnice komandanta 3. Korpusa, dokaz broj T-47

²¹¹ Ratni dnevnik od 26.08.1995. godine ERN:0185-5096-0185-5152, „Ratni dnevnik od 26.08.1995. godine ERN:0185-5096-0185-5152, dokaz broj T-260

²¹² Već pomenuti operativni dnevnik osmatračnice i ratni dnevници

²¹³ Dokaz Tužilaštva broj T-108

310. U vezi s tim, Vijeće je u vidu imalo iskaz svjedoka Ahmeta Šehića²¹⁴, tadašnjeg komandanta 5. Bataljona 328. brigade, koji je izjavio da ga je dana 11.09.1995. godine komandir čete Ismet Šogolj obavijestio da imaju više zarobljenih, te da mu je rečeno da postupa po narednjima pretpostavljene komande, a ovaj svjedok je tražio da dođe neko vozilo kako bi se prebacio do sela Kesten, gdje su se nalazili vojnici i zarobljena lica. Dalje je svjedok naveo da je u tom jednom danu oslobođen veliki dio teritorije i da je zbog toga bilo teško držati sve pod kontrolom. Kada je uspio dobiti vozilo, svjedok navodi da je otišao do sela Kesten, gdje je vidio zarobljene vojnike u jednoj grupi u prostoriji doma koji se tu nalazio, jer su ta zarobljena lica, kako je istakao, pokušavali zaštititi od mogućnosti da neki od vojnika nekoga ošamari ili udari, kao i da zna da je te prilike zarobljeno oko 60 lica.

311. Ovom svjedoku predložen je spisak zarobljenih lica²¹⁵ za koje je svjedok potvrdio da je to spisak zarobljenika koji je u selu Kesten sačinio njegov pomoćnik za bezbjednost, Izet Karahasanović. Na navedenom spisku pobrojan je 51 zarobljenik, te je svjedok potvrdio da je on lično dopunio spisak i da su bila ukupno 62 zarobljenika, od koji su četvoricu odmah odveli pripadnici Odreda El Mudžahidin, da su tri žene, od kojih je jedna bila po imenu Slobodanka, odmah odvojene jer je tako ovaj svjedok i naredio, ali da su i te tri žene oteli pripadnici Odreda. Svjedok je dalje naveo da je na taj spisak dodao i dva vojna lica koja su ubijena na putu prema selu Kesten, a da su dva mlađa vojnika koja su mu izgledali kao dječaci, izdvojena iz te grupe, kako bi iste sačuvali od pripadnika Odreda.

312. Za jednog od ova dva mlađa vojnika utvrđeno je da se zvao Rajko, obzirom da je istog prepoznao vojnik Armije po imenu Ramiz Herić, jer je bio kućni prijatelj njegovog oca, a kako je to potvrdio svjedok Omer Muhić.²¹⁶

313. Svjedok Muhamed Omerašević, također pripadnik 5. bataljona 328. brigade, naveo je da ga je te prilike jedan od „mudžahedina“ ispred doma u selu Kesten, uzeo za

---

²¹⁴ Transkript glavnog pretresa od 07.09.2016. godine

²¹⁵ Spisak Izeta Karahasanovića – logor, ERN:0466-2156-0466-2157 – dokaz broj T-502

²¹⁶ Transkript glavnog pretresa od 02.11.2016. godine, strana 7.

rame i odgurnuo, te da mu se predstavio i tražio od tog „mudžahedina“ da se i on njemu predstavi, da bi mu ovaj samo rekao da je iz Maglaja i da ga nije briga ko je. Tada svjedok navodi da je taj „mudžahedin“ prema njemu repetirao pušku, što su uradili i ostali „Arapi“, kojih je bilo oko 80, ali i pripadnici bataljona, kojih je bilo samo oko 20. Svjedok je nakon toga izvjesnom Ekremu dao nalog da pripadnici bataljona spuste oružje, kada ga je četiri ili pet „mudžahedina“ gurnulo u stranu i počeli su izvoditi zarobljenike iz doma. Nakon što su ih sve izveli, krenuli su cestom prema selu Krčevine.²¹⁷

314. Ovaj svjedok dalje je izjavio da je kasnije vidio zarobljenike u nekom kombiju, ali da ne zna kakva im je bila dalja sudbina. Također je naveo da su zarobljene žene odveli „Arapi“ koji su ih stavili u džip, kao i da zna da je komandant Ahmet Šehić donekle sa sobom poveo dvojicu mlađih vojnika, koji su bili maloljetni i iste predao. Svjedok je također naveo da je čuo da su kasnije i žene i ta dva mladića odvedeni u Zenicu, a kasnije i na razmjenu, dok za ostale ne zna šta se zvanično desilo, ali da je čuo priče kako njihove glave plutaju niz rijeku Gostović, da su neki ubijeni, a neki razmijenjeni, ali da ih je posljednji put vidio u selu Krčevine kada su ih odveli „Arapi“.

315. Kada je u pitanju već pomenuti spisak zarobljenih lica, koji je sačinio Izet Karahasanović, a koji je dopunjen od strane svjedoka Ahmeta Šehića, kako je isti to i potvrdio, Vijeće je uvidom u isti utvrdilo da su zarobljena sljedeća lica: Nedo (Milana) Jović, Nenad (Bože) Gligorić, Savo (Đorđa) Todorović, Slobodan (Vaskrsije) Marković, Dragutin (Ranka) Lukić, Svetko (Rada) Kaurin, Mirko (Milana) Čupeljić, Mitar (Srete) Jović, Radovan (Blagoja) Radojčić, Božidar (Milovana) Todorović, Milivoje (Dušana) Ilić, Jovan (Maksima) Vasić, Vlado (Dragića) Piljagić, Nedeljko (Steve) Rauković, Neđo (Dušana) Kopanja, Čedo (Milivoja) Dabić, Veljko (Pave) Vasilić, Obrad (Đorđa) Petrušić, Sveto (Čede) Ristić, Drago (Branka) Marković, Simon (Milana) Pirc, Nedeljko (Branka) Vučić, Miodrag (Bože) Đaković, Radomir (Vlade) Blagojević, Zoran (Ilije) Šarić, Drago (Petra) Stjepanović, Ranko (Jove) Đurić, Milan (Jove) Vučenović, Nevenko (Spasoja) Žarić, Miloš (Srete) Jović, Dalibor (Zdravka) Jorgić, Radojica (Milana) Jotić, Borislav (Jove) Kreka, Milanko (Dušana) Lazarević, Rajko (Dujka) Lazić, Marko (Marka) Marić,

---

²¹⁷ Transkript glavnog pretresa od 21.09.2016. godine

Mirko (Miroslava) Matičić, Slađan (Milana) Pavlović, Zdravko (Jove) Panić, Miladin (Janka) Pejić, Miloš (Milivoja) Pejić, Dejan (Miloša) Pejić, Slobodan (Nedeljka) Petrović, Milovan (Borislava) Savić, Branko (Blage) Todorović, Mirko (Milana) Čupeljić, Borislav (Vojina) Vasić, Jovica (Simeun) Đukić, Novak (Milenka) Ilić, Radenko (Branka) Kodžo, Stevo (Jovana) Rajak i Zdravko (Bogdana) Narić.

316. Svjedok „S-6“²¹⁸ izjavio je da je bio u grupi vojnika koji su zarobljeni dana 11.09.1995. godine i odvedeni u salu u selu Kesten, navodeći da se sjeća da su s njim bili vojnici Nenad Gligorić, Savo Todorović i njegov sin Živinko, Slobodan Marković, Mirko Čupeljić, Božidar Todorović, Čedo Dabić i njegov sin Draženko, Drago Marković, Simon Pirc i drugi.

317. Navedeno je potvrdio i sam zarobljeni Draženko Dabić, navodeći da se sjeća da su po zarobljavanju odvedeni u neku salu, nakon čega ga je jedan od pripadnika Armije izveo iz sale u drugu prostoriju u kojoj se tada nalazio Miomir Todić, te su njih dvojica kasnije odvedeni u Centar za prihvat ratnih zarobljenika u Zenici. Ovo je potvrdio svjedok Ahmet Šehić, obzirom da je i sam izjavio da je odvojio dva mlađa vojnika koji su izgledali kao dječaci, a sve radi toga da ih zaštiti od pripadnika Odreda, zbog čega su isti kasnije uspješno prebačeni u Zenicu.²¹⁹

318. Ovaj svjedok također je potvrdio da je te prilike među zarobljenim vojnicima VRS bio i njegov otac Čedo, koji je kasnije ekshumiran i izvršena je identifikacija njegovog tijela.²²⁰

319. Svjedok „S-3“, navela da je zarobljena dana 11.09.1995. godine u blizini sela Kesten, zajedno sa civilima „S-4“ i Slobodankom Jović, te sa još 60 vojnika VRS, koji su također s njima zarobljeni, a među kojima se sjeća da su bili: Miloš Pejić, Dejan Pejić, Borislav i Branislav Vasić, „S-6“, „S-7“, Milovan Vasić i drugi. Dalje je svjedok navela da

---

²¹⁸ Transkript glavnog pretresa od 14.06.2017. godine

²¹⁹ Transkript glavnog pretresa od 14.06.2017. godine

²²⁰ Navedeni iskaz svjedoka potvrđuju i materijalni dokazi uloženi od strane optužbe, a na okolnosti smrti, ekshumacije i identifikacije lica po imenu Čedo (Milivoje) Dabić

je, odmah po zarobljavanju, jedno uniformisano lice ubilo Živinka Todorovića i Milenka Stanića²²¹, dok su te prilike izdvojeni „S-6“ i „S-7“ iz kolone. Svjedok je izjavila da su nju, svjedoka „S-4“ i Slobodanku Jović kratko uveli u salu u Kestenu u kojoj su se tada nalazili zarobljeni muškarci, te da je neko od vojnika rekao kako su ubili Slobodana Jogumirovića, kojeg je i ona poznavala.

320. Poslije toga svjedok je navela da su njih tri svezali, stavili povez na oči i uveli u kombi, te da su od lica koja su ih vozila saznali da voze i dva kamiona sa zarobljenicima i da su došli do logora Kamenica. Nakon toga su ih uveli u jedan objekat, gdje je, za vrijeme ispitivanja, tučena, što se desilo i „S-4“ i Slobodanki Jović, te je, kada je skinula povez s očiju, vidjela kroz daske na objektu, kako vještaju i razapinju ljude, a te prilike je čula i pucnjavu. Svjedok je izjavila da su tu ostale dva dana i dvije noći, nakon čega su prebačene u Podbriježje u Zenici, a dana 28.09.1995. godine u zatvor u Zenici, gdje su više puta saslušavane.

321. Iskaz ovog svjedoka, potvrdila je i svjedok „S-4“²²², ističući da su kritične prilike, odmah po zarobljavanju, odvedeni u selo Kesten, gdje su nakratko uvedeni u salu koja se tamo nalazila, a u kojoj su te prilike bili zarobljenici, nakon čega su uvedeni u kombi.

322. U vezi s tim, svjedok je navela da su u toku vožnje više puta stajali i svjedok je čula kako lica koja ih voze govore „vozimo tri sabine i dva kamiona četnika“ i da izraz „sabina“ znači „kurva“, kao i da je tokom vožnje čula kako se kamion kreće iza njih, nakon čega su saznali da su stigli u logor u Kamenicu. Svjedok je također izjavila kako je u logoru, gdje je boravila dva dana i dvije noći, više puta tučena gumenom palicom po tijelu, odnosno glavi, desnoj strani tijela i rukama, te je čula krikove, pucnjeve, kao i da je jedno lice koje se tu nalazilo reklo Slobodanki da su joj ubili oca.

---

²²¹ Da su dva lica ubijena potvrdio je i svjedok Ahmet Šehić, izjavivši da je on lično na spisak dopisao da su dva lica ubijena na putu u selo Kesten, kako je to već i navedeno.

²²² Transkript glavnog pretresa od 30.08.2017. godine

323. Svjedok Edin Šarić potvrdio je da je organ bezbjednosti 35. Divizije dostavio izvještaj u kojem obavještava da su pripadnici Odreda oteli 52 zarobljenika od pripadnika 328. bbr, te da je imao priliku vidjeti taj spisak, kao i da je čuo da su, pored tih ratnih zarobljenika, te prilike zarobljene i tri žene, ali i da su svi osim njih tri ubijeni.

324. Ovaj svjedok također je izjavio da je obavio razgovor sa tri zarobljene žene, za koje je naveo da su bile u vidno zapuštenom stanju i imale su tragove vezivanja na rukama, te da je iz obavljenih razgovora s istima saznao da su žene bile zajedno sa ostalim zarobljenicima u logoru na 13. kilometru uz rijeku Gostović, o čemu je obavijestio svog pretpostavljenog u organu bezbjednosti.²²³

325. Svjedok „S-7“ izjavio je da je isti bio u grupi zarobljenika dana 11.09.1995. godine, te da su kratko vrijeme boravili u sali u selu Kesten, gdje su još bili i „S-4“, „S-3“, Miloš Pejić i Miloš Jović, te da je, zajedno sa vojnicima Milošem Jovanovićem, Draganom Tobićem i Mirkom Simićem izdvojen iz grupe za nošenje ranjenog borca Armije i kasnije prebačen u zatvor u Tuzli.

326. Iskaze ovih svjedoka u pogledu zarobljavanja, boravka u sali doma u selu Kesten i odvođenju od strane pripadnika Odreda El Mudžahidin, potvrđuje i Redovni borbeni izvještaj 328. brgiade od 13.09.1995. godine²²⁴, u kojem je navedeno: „Dana 11.09.1995. godine 2. četa 5/328. b.br. u rejonu sela Kesten je zarobila 61 neprijateljskog vojnika i 3 žene srpske nacionalnosti. Sve zarobljene osim dvojice zarobljenika su preuzeli pripadnici jedinice El Mudžahidin, a dva zarobljena su predata V.P. 328.b.br.“

327. Navedeno je potvrdio i svjedok Fuad Zilkić²²⁵, tadašnji komandant 328. brdske brigade, navodeći da ga je u prisustvu Ahmeta Odžackića, Ahmet Šehić izvijestio da je Odred oteo oko 40 zarobljenika od 5. bataljona, te da su isti transportovani sa dva kamiona.

---

²²³ Transkript glavnog pretresa od 11.10.2017. godine

²²⁴ Redovni dnevni borbeni izvještaj komandanta 328. brdske brigade, broj: 02/2-1147/95, od 13.09.1995. godine, dokaz broj T-15

²²⁵ Transkript glavnog pretresa od 05.10.2016. godine

328. Svjedok Ahmet Odžačkić, tadašnji načelnik za operativno-nastavne poslove Komande 35. Divizije, potvrdio je iskaz svjedoka Fuada Zilkića, izjavivši da je s istim bio na IKM-u 328. brigade, kada je komandant Petog bataljona, Ahmet Šehić, izvijestio komandanta Fuada Zilkića o tome da su pripadnici Odreda oteli oko 50 zarobljenika koje su oni prethodno zarobili, o čemu je i ovaj svjedok odmah obavijestio i svog komandanta 35. Divizije, Fadila Hasanagića.²²⁶

329. Pomoćnik komandanta 35. Divizije za obavještajne poslove, svjedok Izudin Hajdarhodžić, naveo je da je usmeno obaviješten o tome da je četa čiji je komandir bio Ismet Šogolj, zarobila oko 50 zarobljenika u rejonu sela Kesten i da su iste oteli „mudžahedini“, za koje zarobljenike je kasnije čuo da su pobijeni i da su pod terminom „mudžahedini“ podrazumijevali pripadnike Odreda El Mudžahidin.²²⁷

330. Svjedok Enes Maličbegović, tadašnji pomoćnik komandanta za bezbjednost 328. brigade izjavio je da ga je pomoćnik komandanta za bezbjednost Petog bataljona, Izet Karahasanović, izvijestio da su 61 zarobljenika oteli pripadnici Odreda i odveli u Kamenicu, te da je tu informaciju već imao komandant brigade jer je istog o tome obavijestio komandant Petog bataljona, te da su „svi znali i da to nije bila skrivena informacija“.²²⁸ Svjedok je također izjavio da je navedenu informaciju proslijedio službi bezbjednosti 35. Divizije.

331. Svjedok Hamdija Šljuka, pripadnik organa bezbjednosti 35. Divizije, naveo je da ga je Fikret Skejić obavijestio o tom događaju, te da je tim povodom, a po zadatku ili komandanta 35. Divizije, Fadila Hasanagića ili njegovog pomoćnika za bezbjednost, Fadila Imamovića, išao na „13. kilometar“ uz rijeku Gostović, gdje se nalazila kasarna Odreda, kako bi provjerio dobijene informacije, međutim, vojnici mu nisu dali ući u

---

²²⁶ Transkript glavnog pretresa od 07.12.2016. godine

²²⁷ Transkript glavnog pretresa od 08.02.2017. godine

²²⁸ Transkript glavnog pretresa od 02.11.2016. godine, strana 11.

kasarnu, o čemu je izvijestio komandanta Divizije ili njegovog pomoćnika komandanta, navodeći da je ova informacija poslana organu bezbjednosti 3. korpusa.²²⁹

332. Svjedok Salih Spahić²³⁰, tadašnji šef Odsjeka za analitiku SVB 3. korpusa, naveo je da za vrijeme borbenih dejstava na području Vozuće, čuo da su pripadnici Odreda od jedne jedinice oduzeli oko 50 zarobljenika i „navodno da su ih mučili, da su ih maltretirali, da su vrlo nehumano se ponašali prema njima, da su ih klali ovaj, pravili su zvjerstva velika, eto ako mogu tako da kažem.“

333. Pored iskaza navedenih svjedoka, Vijeće je posebno cijenilo iskaz svjedoka „S-9“²³¹, koji je u inkriminisano vrijeme bio pripadnik 3. korpusa, koji je naveo da je iz 328. brigade prosljeđena informacija o tome da su kod sela Kesten zarobili oko 50 zarobljenika i tri žene, zbog čega je svjedok, kako ističe, po naređenju pomoćnika komandanta za bezbjednost 3. korpusa, krenuo sa pripadnicima vojne policije i zatvorenim kamionom kako bi preuzeli te zarobljenike, ističući da je kamion imao ceradu radi zaštite zarobljenika, obzirom da su ranije imali slučaj da su pripadnici Odreda tako oteli jednog zarobljenika. Dalje je svjedok naveo da, kada su došli do objekta „Panorama“ u Zavidovićima, jedan pripadnik organa bezbjednosti 35. Divizije rekao mu je da su te zarobljenike oteli pripadnici Odreda El Mudžahidin u rejonu sela Kesten, o čemu je svjedok odmah obavijestio pomoćnika za bezbjednost 3. korpusa, koji mu je rekao da će on o tome obavijestiti komandanta 3. korpusa, ali mu je također naložio da tu informaciju pošalje u upravu bezbjednosti u Sarajevu.

334. Svjedok „S-9“ također je izjavio da mu je pomoćnik komandanta za bezbjednost 3. korpusa kasnije rekao da je o navedenom događaju obavijestio komandanta Korpusa, dakle optuženog lično, te da mu je optuženi rekao da će on preduzeti mjere da se oslobode zarobljenici. Svjedok je dalje naveo da je u odjeljenju bezbjednosti čuo da se ti zarobljenici zlostavljaju i ubijaju i da se leševi odnose na nepoznate lokacije, o čemu je

---

²²⁹ Transkript glavnog pretresa od 24.05.2017. godine

²³⁰ Transkript glavnog pretresa od 12.04.2017. godine

²³¹ Transkript glavnog pretresa od 01.11.2017. godine

također obavijestio pomoćnik komandanta za bezbjednost Korpusa, koji mu je ponovo rekao da će o navedenom obavijestiti optuženog. Poslije je ovaj svjedok na referisanju čuo kako je pomoćnik komandanta za bezbjednost rekao da je komandanta obavijestio i o zlostavljanjima i ubijanju zarobljenika, koje prilike je Mahmud Smallagić, pripadnik organa bezbjednosti 3. korpusa, rekao da će „šef to uraditi onako kao što je uradio sa Pmjavorcima, oslobodit će ih“, te da se pod „šefom“ smatrao komandant 3. korpusa, optuženi Sakib Mahmuljin.

335. Svjedok „S-9“ također je naveo da su nekoliko dana nakon ovog događaja pripadnici Odreda zarobili još 10 zarobljenika, koji su nedugo nakon toga razmijenjeni zajedno sa tri žene koje su ranije zarobljene, dok ova grupa od 51 zarobljenika nikada nije razmijenjena niti je vođen bilo kakav postupak u vezi razmjene. Ovaj svjedok također je izjavio da je u međuvremenu zarobljen i Milenko Petrović, te da su imali saznanja da njegova supruga odaje informacije i htjeli su da ga saslušaju, ali su od strane pripadnika organa bezbjednosti obaviješteni da su i ovog zarobljenika oteli pripadnici Odreda El Mudžahidin. I o ovom događaju svjedok navodi da je obavijestio pomoćnika komandanta za bezbjednost 3. korpusa, da ne zna da li je isti o tome obavijestio optuženog, ali i da je to bila dužnost pomoćnika komandanta za bezbjednost kada su u pitanju ratni zarobljenici.

336. U vezi s tim, u Informaciji OSVB 3. korpusa od 15.09.1995. godine, navodi se da je „dana 14.09.1995. godine, prilikom preuzimanja RZ Petrović Milenka iz pritvora, prišlo je vozilo Odreda „El Mudžahidin“ iz kojeg je izašlo šest naoružanih pripadnika i od patrole Vojne policije 35. dKov, uz prijetnju upotrebe oružja, istog oteli i odvezli sa sobom“²³², te je navedeno da je o tome upoznat komandant 3. korpusa.

337. Nadalje, iz iskaza svjedoka „S-10“ proizilazi da je informaciju o zarobljavanju lica u rejonu sela Kesten dobio od svjedoka „S-9“, kojem je naložio da ode u Zavidoviće u

---

²³² Informacija – Ponašanje pripadnika Odreda „El – Mudžahidin“ na prikupljanju ratnog plijena na vozućkom bojištu i odnos prema drugim jedinicama“, OSB 3. Korpusa broj: 03/1-174-218, od 15.09.1995. godine, dokaz broj T-247

organ bezbjednosti 35. Divizije i da reguliše pitanja preuzimanja tih zarobljenika i njihovog sprovođenja u Centar za prihvrat ratnih zarobljenika u Zenici. Međutim, isti je obaviješten da su ovi zarobljenici oteti od strane pripadnika Odreda El Mudžahidin i da su iste odveli u svoju kasarnu na „13. kilometru“ u mjestu Kamenica. Ovaj svjedok također je potvrdio da je dobio informaciju o tome da se zarobljenici maltretiraju i ubijaju, te je otišao u Zavidoviće, gdje se sreo sa optuženim Sakibom Mahmuljinom i o svemu tome istog obavijestio. Svjedok navodi da mu je optuženi tom prilikom rekao „*R,ješit će se to*“, međutim, potvrdio je da nikad nije dobio bilo kakav zadatak od optuženog u tom pravcu.²³³

338. Još jedan od pripadnika 3. korpusa Armije R BiH, svjedok „S-11“²³⁴, izjavio je da su od potčinjene jedinice dobili informaciju o otmici 51 zarobljenika i tri žene od strane pripadnika Odreda i da su isti odvedeni na „13. kilometar“. Svjedok je naveo da se pričalo da su ih sve pogubili, ali da o tome nikad nije dobio zvaničnu informaciju, kao i da je o navedenom obaviješten pomoćnik komandanta za bezbjednost koji je o tome bio dužan obavijestiti komandanta Korpusa.

339. Ovaj svjedok također je potvrdio da su poslije tog događaja pripadnici Odreda zarobili još 10 zarobljenika, te da mu je optuženi lično naredio da organizuje preuzimanje tih zarobljenika, koji zadatak je svjedok i izvršio izdajući naredbu vojnoj policiji koja je tih 10 zarobljenika i još tri žene preuzela.

340. Svjedok Fadil Hasanagić, komandant 35. Divizije, naveo je da je o otimanju, zlostavljanju i ubijanju zarobljenika obavijestio komandanta 3. korpusa.

341. Kada su u pitanju zlostavljanja i ubistva zarobljenika koji su oteti od strane pripadnika Odreda i koji su bili smješteni u njihovom logoru na „13. kilometru“, Vijeće je cijeno iskaz svjedoka „S-8“, pripadnika Odreda El Mudžahidin, koji je izjavio da je na „13. kilometru“ bio „pokolj zarobljenika“²³⁵, te da je, po ulasku u logor, iza kuće i šatora vidio

---

²³³ Transkript glavnog pretresa od 10.01.2018. godine, strana 12.

²³⁴ Transkript glavnog pretresa od 15.11.2017. godine

²³⁵ Transkript glavnog pretresa od 04.10.2017. godine, strana 9.

između 40 i 50 srpskih zarobljenika na travnjaku ili manjem fudbalskom stadionu, dok je jedan zarobljenik bio „obješen na prečku“, te je isti umro narednog dana. Zarobljenici koji su bili na travnjaku, bili su vezani i u sjedećem položaju, a kasnije su vezani u ležećem položaju za ruke i noge, a povremeno su i odvezivani.

342. Svjedoku su prilikom svjedočenja predočene fotografije koje su sastavni dio dokaza uloženog pod brojem T-863²³⁶, te je svjedok potvrdio da su zarobljenici bili vezani kao na fotografijama, a prepoznao je i šator u kojem je boravio, zatim je pokazao s koje strane se ulazi u logor i da su se zarobljenici koji su bili na travnjaku mogli vidjeti s puta koji je bio odmah uz logor, ističući da su tim putem prolazili vojnici koji nisu bili pripadnici Odreda i koji su iste mogli vidjeti.

343. Da su se ovi zarobljenici mogli vidjeti s puta pored logora, potvrdio je i svjedok Sejfulah Mrkaljević, koji je izjavio da je 13. ili 14.09.1995. godine motornim vozilom prolazio pored logora, te da je tada, između šatora, vidio nekoliko pripadnika VRS kako kleče na koljenima, s rukama na leđima, ali da nije mogao primijetiti da li su bili vezani. Svjedok je također izjavio da prvih nekoliko dana ti zarobljenici nisu maltretirani, nakon čega se, iz svjedoku nepoznatih razloga, dozvolilo njihovo ubijanje. Pored ovih zarobljenika koji su, kako je istakao, sve vrijeme bili na tom travnjaku, bilo još 10 zarobljenika u objektu sa zagrađenim prozorom, a u susjednoj prostoriji tog objekta bilo je još četiri ili šest zarobljenika. Što se tiče sudbine ovih zarobljenika, svjedok je naveo da je tih 10 zarobljenika razmijenjeno, dok su svi ostali zarobljenici, njih 40-50 i ta grupa od 4 ili 6 zarobljenika „likvidirani“.

344. U pogledu načina likvidacije ovih zarobljenika, svjedok je naveo: „uglavnom je to bilo onaj klanje noževima, bilo je i motornih pila, bilo je i strijeljanja. Na koji način motornom pilom? Pa doslovno motornom pilom gla..rezanjem glave.“²³⁷ Također, prema navodima ovog svjedoka, svi zarobljenici nisu odjednom ubijeni, te da se činilo da će

---

²³⁶ Šest fotografija zarobljenih lica srpske nacionalnosti u mjesecu septembru 1995. godine, na području mjesta Vozuća, dostavljene TBiH uz Službenu zabilješku Državne agencije za istrage i zaštitu (SIPA) broj: 17-04/2-2-04-2-1217/10 od 19.11.2010. godine

²³⁷ Transkript glavnog pretresa od 04.10.2017. godine, strana 12.

samo dio njih biti ubijen, ali da je kasnije te zarobljenike mogao ubijati ko hoće, te da misli da je od početka do kraja ubijanja prošlo sedam do deset dana. Svjedok je također naveo da su se tijela ubijenih zarobljenika nalazila zaključana i da se nakon nekog vremena osjetio neprijatan miris, što je zasmetalo pripadnicima Odreda i kamionom su odvezeni na njemu nepoznatu lokaciju.

345. Da je druga grupa od 10 zarobljenika razmijenjena, tadašnjih pripadnika Druge krajiške brigade VRS, koji su se predali pripadnicima Odreda, potvrdili su i sami zarobljenici: svjedok „S-2“, Boro Glavić, Neđo Pećanac, Nedeljko Vučković, Mile Gojić, Milorad Panić, Nebojša Banjac, Drago Gajić i Radivoje Račić, koji su također potvrdili iskaz svjedoka „S-8“ u pogledu boravka u jednoj od prostorija objekta u logoru Odreda, koja prostorija je imala prozor zakovan drvenim daskama.

346. Navedena lica predata su dana 29.09.1995. godine vojnoj policiji Trećeg bataljona Vojne policije i isti su sprovedeni u Centar za prihvrat ratnih zarobljenika u Zenici.²³⁸

347. Da je u drugoj prostoriji bilo još 4 ili 6 zarobljenika, potvrdili su i svjedoci Radivoje Račić i Milorad Panić. Tako je svjedok Milorad Panić²³⁹ izjavio da je jedne noći umro jedan od starijih zarobljenika i da su pripadnici Odreda naredili četvorici zarobljenika iz susjedne prostorije da odnesu tijelo tog starijeg čovjeka, koje zarobljenike su kasnije doveli u prostoriju u kojoj je bio ovaj svjedok, te su prenoćili zajedno s njima. S tim u vezi, svjedok je naveo da su mu ti zarobljenici pričali da ih je zarobljeno 54 i da su svi pobijeni osim njih četvorice, kao i da su zarobljenike ubijali motorkom i ručnim testerama, a da su ostale tjerali da piju krv i jedu meso. Svjedok je također izjavio da je narednog jutra ušao jedan vojnik i toj četvorici zarobljenika rekao da ostalima slobodno ispričaju o ubistvima, tom prilikom svima pokazavši testeru na kojoj su bili tragovi krvi, kose i kože.

---

²³⁸ Službena zabilješka, 3. Bataljon vojne policije, broj: 03/1008-01/95, od 29.09.1995. godine, dokaz broj T-252

²³⁹ Transkript glavnog pretresa od 05.07.2017. godine

348. Svjedoci „S-3“ i „S-4“ izjavile su da su njima zarobljena i dva brata Jović, Miloš i Mitar, što potvrđuje i već pomenuti spisak, sačinjen od strane Izeta Karahasanovića.²⁴⁰

349. Na ove okolnosti svjedočio je svjedok Slobodan Jović²⁴¹, koji je izjavio da je svog oca Miloša Jovića i strica Mitra Jovića zadnji put vidio 11.09.1995. godine, kojeg dana je zarobljena i njegova sestra Slobodanka Jović, koja je razmijenjena 15.09.1995. godine. Svjedok je svog oca Miloša i Savu Todorovića prepoznao na jednoj od predočenih fotografija²⁴², na kojoj fotografiji se vidi da su isti svezani konopcem i štapovima, kako je to izjavio svjedok „S-8“.

350. Da se stric svjedoka Slobodana Jovića, Mitar Jović, nalazio u logoru Odreda, potvrdio je i svjedok „S-13“, koji je istog prepoznao među zarobljenicima, a kojeg je od ranije poznavao jer je Mitar radio u prodavnici namještaja u Zavidovićima i s kojim je te prilike kratko razgovarao. Ovaj svjedok također je naveo da ga je jedan „Arap“, kada je krenuo iz logora, pitao da li želi ubiti jednog zarobljenika.²⁴³

351. Posmrtni ostaci zarobljenih Save Todorovića (na spisku pogrešno naveden kao Slavko, međutim, na osnovu iskaza svjedoka Draženka Dabića i „S-6“ jasno se može zaključiti da je ime oštećenog Savo), Radovana Radojčića, Božidara Todorića, Čede Dabića, Miodraga Đakovića, Radomira Blagojevića (isti je na spisku označen kao Radenko, međutim, identifikacioni podaci su isti kao za lice Radomir, a ne Radenko), Zorana Šalića i Drage Stjepanovića ekshumirani su iz masovne grobnice na lokalitetu Kamenice, iz „šljunkare vl. Edina Porobića“, općina Zavidovići.²⁴⁴

352. Ekshumacija je izvršena po naredbi Kantonalnog suda u Zenici, dok su sudsko-medicinske obrade, kriminalističko-tehničke obrade, reasocijacije i identifikacije vršene po naredbama nadležnih tužilaštava. Navedena lica identifikovana su od strane

---

²⁴⁰ Dokaz T-502

²⁴¹ Transkript glavnog pretresa od 14.06.2017. godine

²⁴² Dokaz T-863

²⁴³ Transkript glavnog pretresa od 07.06.2017. godine

²⁴⁴ Navedeno potvrđuju dokazi uloženi od broja T-709 do T-759

Kancelarije za traženje nestalih i zarobljenih lica Republike Srpske 28.11.2006. godine, a koji nestali su navedeni na spisku sačinjenom od strane Izeta Karahasanovića dana 11.09.1995. godine.²⁴⁵ Posmrtni ostaci lica Obrada Petrušića ekshumirani su na lokalitetu kamenoloma u Kamenici (14. kilometar – Gostovići) dana 21.07.2006. godine, po naredbi Okružnog suda u Doboju.²⁴⁶ Preostala lica navedena na spisku Izeta Karahasanovića, prije nego su oteta od strane pripadnika Odreda, i dalje se vode kao nestala.²⁴⁷ Posmrtni ostaci ubijenog Milenka Petrovića dobijeni su putem razmjene obavljene u Gradačcu dana 04.12.1995. godine, prethodno ekshumirani na lokalitetu masovne grobnice „Banovići“, a reekshumirani su dana 26.06.1997. godine na lokalitetu „Gradskog pravoslavnog groblja Šušnjar“ u Doboju.

353. Vještak Sabiha Brkić Silajdžić²⁴⁸ u svom Nalazu o izvršenoj antropološkoj, odontološkoj i sudsko-medicinskoj obradi ekshumiranih tijela na lokalitetu Kamenica od 27.07.2006. godine²⁴⁹ konstatovala je da je smrt na dostavljenim tijelima nastupila „vjerovatno nasilnim putem i usljed potpunog prekida kontinuiteta vratne kičme, a koje je dovelo do odvajanja glave od tijela“, u kojem nalazu su opisani usjeci nastali usljed djelovanja oštrice zamahnutog tvrdog mehaničkog sredstva na prednji dio obje golenjače, što samo potvrđuje iskaze svjedoka na okolnosti načina ubijanja zarobljenih lica od strane pripadnika Odreda.

354. Pored toga, iz završne analize sudsko-medicinske i kriminalističko-tehničke obrade i reasocijacije skeletnih ostataka, ekshumiranih na lokalitetu Kamenice²⁵⁰, sačinjene od strane stalnog sudskog vještaka medicinske struke, dr Željka Karana²⁵¹ i stalnog sudskog vješta balističara, Milka Marića, vidljivo je da pregledani skeletni ostaci

---

²⁴⁵ Dokazi uloženi pod brojevima T-718, 725, 733 i 741

²⁴⁶ Što potvrđuju dokazi uloženi od broja T-811 do T-815

²⁴⁷ Kartice nestalih lica uložene u dokaze Tužilaštva BiH

²⁴⁸ Iznijela Nalaz i mišljenje dana 06.06.2018. godine

²⁴⁹ Nalaz sudsko – medicinske obrade ekshumiranih tijela, lokacija Kamenica – Zavidovići, sačinjen od strane sudskog vještaka Silajdžić – Brkić dr Sabihe, specijalista sudske medicine, Visoko 27.07.2006. godine, dokaz broj T-712

²⁵⁰ Završna analiza sudsko-medicinske i kriminalističko-tehničke obrade i reasocijacije skeletnih ostataka, od 02.11.2006. godine, sačinjena od strane Mr. sci. med. dr Željko P. Karan i Marić Milko, dipl. Ing., dokaz broj T-710

²⁵¹ Vještak Željko Karan saslušan je na glavnom pretresu dana 06.06.2018. godine

ukazuju na postojanje najmanje deset osoba, kojom prilikom je od strane vještaka Željka Karana konstatovano da je identifikovana lobanja za lica: Radovan Radojčić, Savo Todorović i Miladin Pejić.

355. Dakle, iz prethodno navedenih dokaza proizilazi da su, drugog dana po otpočinjanju operacije „Farz-95“, pripadnici Odreda su oteli 51 ratnog zarobljenika VRS i tri civila srpske nacionalnosti, koji su prethodno zarobljeni od strane 5. bataljona 328. brdske brigade u blizini sela Kesten.

356. Dana 15.09.1995. godine pripadnici Odreda oteli su zarobljenog Milenka Petrovića od strane pripadnika vojne policije 35. Divizije, a 17.09.1995. godine zarobljavaju još 10 pripadnika Druge krajiške brigade VRS, nakon čega su iste odveli u logor na „13. kilometar“ u blizini mjesta Kamenica.

357. Vijeće je, na osnovu iskaza svjedoka, ali i materijalnih dokaza, utvrdilo da su zarobljenici, oteti 11.09.1995. godine i zarobljeni Milenko Petrović, osim tri zarobljena civila srpske nacionalnosti, ubijeni od strane pripadnika Odreda, dok su preostalih 10 zarobljenih, zajedno sa ovim civilima, dana 29.09.1995. godine preuzeti od strane vojne policije, a kasnije i razmijenjeni.

358. Iz svega navedenog, Vijeće zaključuje da su iskazi svjedoka saglasni i međusobno se nadopunjuju, te su potvrđeni i izvedenim materijalnim dokazima. Nadalje spovedeni dokazi potvrđuju da su pripadnici odreda počinili navedena ubistva, kao i nečovječna postupanja prema ratnim zarobljenicima i civilima. Imajući u vidu činjenicu da se ove radnje dešavaju mjesec dana nakon radnji iz tačke 1. izreke presude, brojnost ovih radnji, način izvršenja, dužinu trajanja, istrajnost i upornost u izvršenju ovih radnji od strane pripadnika Odreda (koji su podređeni optuženom) Vijeće zaključuje da su ubistva i nečovječno postupanje ratnih zarobljenika i civila preduzeta od strane pripadnika Odreda sa svješću i htijenjem za njihovim činjenjem.

(a) „Znao da se spremaju počiniti krivična djela“

359. Optuženi se u ovoj tački optuženja teretio da je znao da se pripadnici Odreda spremaju počiniti krivična djela i da je propustio da spriječi učinjenje navedenih djela, kao i da je znao da su njemu podređeni pripadnici Odreda učinili krivična djela, a on je propustio da ih kazni.

360. Prvostepeno vijeće u predmetu Tužilac protiv Hadžihasanovića i Kubure zauzelo je stav da je „komandant koji svjesno koristi vojnike za koje zna ili ima razloga da zna da su počinili djela kažnjiva po međunarodnom humanitarnom pravu, izlaže se riziku da ga se smatra krivično odgovornim za zločine koje kasnije počine ti vojnici. Također, ako komandant koristi vojnike, mada zna ili ima razloga da zna da postoji ozbiljan rizik da se oni neće pokoravati njegovim naređenjima, uključujući i ona koja se tiču poštivanja međunarodnog humanitarnog prava, on se ne može pozvati na nemogućnost kontrole nad njima, kako bi izbjegao odgovornosti na osnovu člana 7(3) Statuta. Dakle, komandant ne može izbjeći krivičnu odgovornost pozivajući se na nepostojanje efektivne kontrole, ako iz njegovog postupanja prije počinjenja krivičnih djela proizilazi da je prihvatio mogućnost da neće moći kontrolisati svoje vojnike.“²⁵²

361. Da je optuženi Sakib Mahmuljin znao da su zarobljena lica oteta od strane pripadnika Odreda El Mudžahidin, Vijeće je prvenstveno utvrdilo na osnovu iskaza svjedoka „S-10“. On je izjavio da je dobio usmenu informaciju od svjedoka „S-9“ da je Peti bataljon 328. brigade zarobio 51 vojnika VRS i tri žene, zbog čega mu je ovaj svjedok naložio da ode u organ bezbjednosti 35. Divizije koji se tada nalazio u Zavidovićima i da reguliše pitanja preuzimanja tih zarobljenika i njihovo sprovođenje u Centar za prihvrat ratnih zarobljenika u Zenici. Svjedok „S-9“ mu je rekao potom da su mu u organu bezbjednosti dali informaciju o tome da su zarobljenici oteti i odvedeni u kasarnu na 13. kilometru.

---

²⁵² Paragraf 89. presude

362. Svjedok S 10 je također naveo kako je otišao u Zavidoviće gdje se sreo sa komandantom 3. korpusa Sakibom Mahmuljinom i istog upoznao s tim da su zarobljenici i civili oteti i da postoje sumnje da se zlostavljaju i ubijaju, na šta mu je optuženi rekao „riješit će se“. Navedeni iskaz potvrdio je i svjedok „S-9“.

363. Svjedok S-9 je izjavio da mu je pomoćnik komandanta za bezbjednost Trećeg korpusa (S-10) rekao da je obavijestio optuženog o navedenom događaju i optuženi je rekao da će on preduzeti mjere da se oslobode zarobljenici. Dalje je naveo da je u odjeljenju bezbjednosti čuo da se zarobljenici zlostavljaju i ubijaju i da se leševi odnose na nepoznate lokacije, o čemu je također obavijestio pomoćnika komandanta za bezbjednost, koji mu je ponovo rekao da će o navedenom obavijestiti optuženog. Svjedok je kasnije na referisanju čuo kako je pomoćnik komandanta za bezbjednost rekao da je komandanta obavijestio o zlostavljanju i ubijanju zarobljenika.

364. Svjedok Fadil Hasanagić, komandant 35. divizije, je također naveo da je o otimanju, zlostavljanju i ubijanju zarobljenika obavijestio optuženog. Ovaj svjedok je potvrdio da je od načelnika operativnog organa divizije za osmatračnice Ahmeta Oručkića saznao da je 5. bataljon 328. brigade u širem rejonu sela Kesteni zarobio 50-tak vojnika Vojske Republike Srpske. Među njima i 3 žene. Istovremeno ga je izvjestio da su mudžehedini oteli te zarobljenike. Svjedok je saznao od starješina, da se ti zarobljenici zlostavljaju i čak da je počelo i ubijanje. Tada je zatražio da se o tome pismeno izvjesti komanda korpusa.

365. Svjedok S-11 je izjavio da su od potčinjene jedinice dobili informaciju o otmici 51 zarobljenika i tri žene od strane pripadnika Odreda i da su isti odvedeni na „13 kilometar“.Svedok je naveo da se pričalo da su ih sve pogubili ali da o tome nikad nije dobio zvaničnu informacij, kao i da je o tome obaviješten pomoćnik komandanta za bezbjednost koji je o tome bio dužan obavijestiti komananta Korpusa.

366. Dakle, činjenica da su zarobljenici oteti od strane jedinice u sastavu iste vojske, u konkretnom slučaju Armije BiH, sama po sebi je zabrinjavajuća i povlači obavezu

komandanta da poduzme nužne i razumne mjere da spriječi ubistva i nečovječna postupanja, obzirom da je o istima bio obaviješten od strane svojih podređenih, ali i da se samo odbijanje predaje ratnih zarobljenika i civila vojnoj policiji smatra kažnjivim. Svjedoci su uvjerljivo potvrdili da su lično optuženog o tome obavijestili.

367. Vijeće je navedenu činjenicu posebno cijenilo iz razloga što se nečovječno postupanje i ubistvo zarobljenika već dogodilo krajem mjeseca jula od strane pripadnika Odreda (tačka 1. izreke presude) .Iz spovedenih dokaza se nije moglo zaključiti da je optuženi preduzeo neke aktivnosti prema pripadnicima Odreda, nakon događaja iz tačke 1. izreke presude, čak iako je naređenjem od strane generala Delića prema optuženom stavljena obaveza otklanjanja propusta i regulisanje ponašanja pripadnika Odreda (dokaz T-235).

368. Ako je ranije kriminogeno ponašanje pripadnika Odreda bilo jedan od razlog da Vijeće zaključi da je u odnosu na tačku 1. izreke presude optuženi imao razloga da zna da se pripadnici Odreda spremaju počinuti djela, identično nedozvoljeno ponašanje pripadnika Odreda prema otehim ratnim zarobljenicima i civilima predstavlja novu činjenicu iz koje Vijeće može imati sigurniju spoznaju o tome šta pripadnici Odreda namjeravaju učiniti sa otehim zarobljenim licima. Tim prije što je optuženi već upoznat od strane pojedinih lica da je započeto sa ubijanjem i maltretiranjem otehim lica. Sve ovo su argumenti kojima se Vijeće koristilo za zaključak da je optuženi znao da se pripadnici odreda spremaju počinuti zločine iz tačke 2. izreke presude.

369. U vezi sa ovom tačkom, odbrane je prigovarala da optuženi nije mogao da zna da je započeto sa ubistvima zarobljenika niti su svjedoci mogli o tome izvijestiti optuženog prilikom njihovog razgovora, jer su se ubistva desila kasnije.

370. Odbrana je isticala svjedočenje svjedoka S 8, koji je bio jedan od pripadnika Odreda i koji svjedoči o ubistvima u logoru Odreda. Ovaj svjedok je izjavio kako mu je poznato da su se u septembru dogodila ubistva na „13. kilometru“, ali je naveo da su ubistva počela nakon što se on vratio sa godišnjeg odmora, otprilike 8.dan od

zarobljavanja. Odbrana tvrdi da nije logično da optuženi zna za nešto da se dogodilo i prije nego se zapravo i dogodilo. Međutim, izvedeni dokazi u potpunosti dokazuju da su ubistva i zlostavljanja u kampu Odreda započela odmah po zarobljavanju.

371. Tako svjedokinja S 3 navodi da je odmah po zarobljavanju, jedno uniformisano lice ubilo Živinka Todorovića i Milenka Stanića, te nakon što su ih uveli u salu u Kestenu u kojoj su se tada nalazili zarobljeni muškarci, da je neko od vojnika rekao kako su ubili i Slobodana Jogumirovića, kojeg je i ona poznavala.

372. Također i svjedok Ahmed Šehić je potvrdio da su se neka ubistva desila neposredno po zarobljavanju. Svjedoku je predočen spisak zarobljenih lica²⁵³ za koje je potvrdio da je to spisak zarobljenika koji je u selu Kesten sačinio njegov pomoćnik za bezbjednost, Izet Karahasanović. Na navedenom spisku pobrojan je 51 zarobljenik, te je svjedok potvrdio da je on lično dopunio spisak i da su bila ukupno 62 zarobljenika. Naveo je da su od imena koje je dopisao, četvoricu odmah odveli pripadnici Odreda El Mudžahidin, da su tri žene, od kojih je jedna bila po imenu Slobodanka, odmah odvojene, ali da su i te tri žene oteli pripadnici Odreda. Svjedok je dalje naveo da je na taj spisak dodao i dva vojna lica koja su ubijena na putu prema selu Kesten, a da su dva mlađa vojnika koja su mu izgledali kao dječaci, izdvojena iz te grupe, kako bi iste sačuvali od pripadnika Odreda.

373. Svjedokinja S-3 i S-4 potvrđuju da su prebacene u logor u Kamenici gdje su boravile dva dana i dvije noći opisujući svoje mučenje kojem su bile izložene od strane pripadnika Odreda.

374. Dakli navedeni dokazi potvrđuju da je sa ubistvima i mučenjem zarobljenih lica, započeto vrlo brzo nakon otimanja zarobljenih lica od strane pripadnika Odreda i da su svjedoci S-10 i Fadil Hasanagić mogli biti informisani o ubistvima i mučenju zarobljenih i da su mogli ove informacije prenijeti komandantu Korpusa, što ovi svjedoci potvrđuju.

---

²⁵³ Spisak Izeta Karahasanovića – logor, ERN:0466-2156-0466-2157 – dokaz broj T-502

375. Na osnovu svega navedenog, Vijeće zaključuje da je optuženi znao da se pripadnici Odreda u logoru spremaju počinuti krivična djela ubistava i nečovječnog postupanja, ali njegove pripadnike nije spriječio u učinjenju istih nakon što je dobio prvu informaciju o otmici zarobljenih lica, i da je započeto sa ubustvima i maltretiranjem zarobljenih lica. Nadalje, je utvrđeno da su se ubistva 52 ratna zarobljenika desila i da su se nečovječna postupanja prema zarobljenim licima desila u logoru Odreda u periodu od 17.09. do 29.09.1995.godine (izuzev tačke 2. k).

376. Svjedok S-10 potvrđuje da je po dobijanju informacije o otimanju zarobljenih lica otišao u Zavidoviće gdje se sreo sa optuženim i istog upoznao da su zarobljenici i civili oteti i da postoji sumnja da se zlostavljaju i ubijaju, na šta mu je optuženi rekao „riješit će se“. Izvedeni dokazi potvrđuju da optuženi nije preduzeo mjere da spriječi počinjenje krivičnih djela iz tačke 2. izreke presude.

377. Pored toga, Vijeće je cijeno iskaz svjedoka Fadila Hasanagića, komandanta 35. Divizije, koji je izjavio da se sve moglo riješiti direktnom komunikacijom između optuženog i komandanta Odreda El Mudžahidin, prvenstveno imajući u vidu da su, kako je svjedok naveo, pripadnici Odreda „isključivo slušali komandanta 3. korpusa, Sakiba Mahmuljina“.

378. Kada je u pitanju razmjena preostalih 10 ratnih zarobljenika i tri civila, svjedok „S-11“ izjavio je da mu je komandant 3. korpusa Sakib Mahmuljin, lično naredio da organizuje preuzimanje tih zarobljenika, što je ovaj svjedok i učinio, tako što je naredio vojnoj policiji koja je zadatak uspješno izvršila, koji dokaz potvrđuje ono što je svjedok Hasanagić naveo da je optuženi to zaista i mogao učiniti direktnom komunikacijom sa Odredom.

379. Činjenica je, dakle, da je optuženi kao komandant 3. korpusa imao ovlasti da naredi upotrebu vojne policije, a što je nekoliko puta i učinio, ali u ovom slučaju nije poduzeo ništa po pitanju zarobljenika koji su oteti 11.09.1995. godine, dok su zarobljenici koji su zarobljeni od strane pripadnika Odreda nekoliko dana kasnije, uspješno preuzeti od Odreda (dana 29.09.1995 godine) i razmijenjeni upravo po naredbi optuženog.

380. Pored toga, Vijeće je utvrdilo i da je izostala reakcija optuženog u vezi navedenih zločina i nakon što je predsjednik Predsjedništva R BiH dana 18.09.1995. godine sačinio akt²⁵⁴ u kojem navodi da je obilaskom jedinica, obaviješten o nehumanom postupanju sa ratnim zarobljenicima i kojim nalaže odgovornim licima da ispituju svaki slučaj nehumanog ponašanja.

381. Dakle, imajući u vidu provedene dokaze, Vijeće je, van svake razumne sumnje, utvrdilo da je optuženi znao da se pripadnici Odreda spremaju učiniti ratne zločine prema ratnim zarobljenicima i civilima ali je propustio da preduzme nužne i razumne mjera da spriječi učinjenje krivičnih djela ubistva i nečovječnog postupanja.

(b) „Znao da su zločini počinjeni i propustio da kazni“

382. Optuženom se na teret također stavljala odgovornost da je znao da su njegovi podređeni počinili krivična djela, ali da je propustio nužne i razumne mjera da ih kazni.

383. Da bi se moglo zaključiti da je optuženi odgovoran i za ovaj propust, bilo je neophodno utvrditi da li je optuženom bilo poznato da su pripadnici Odreda počinili krivična djela iz tačke 2. izreke presude.

384. Pažljivom analizom svih dokaza Vijeće nije moglo zaključiti van razumne sumnje da izvedeni dokazi potvrđuju znanje optuženog o tome da su njegovi podređeni počinili krivična djela iz tačke 2. izreke presude. Naime, svjedoci koji govore o tome da su čuli da se zarobljenici ubijaju u maltretiraju , ne potvrđujući kada su za to čuli, i kada su se ta ubistva i maltretiranja desila²⁵⁵, što je bitno jer bi optuženi mogao odgovarati po ovom obliku odgovornosti tek nakon što su krivična djela počinjena.

---

²⁵⁴ Popratni akt GŠ ARBiH broj: 6/1372 od 19.09.1995.godine sa „Akt - pismo Predsjednika Alije Izetbegovića“ od 18.09.1995. godine, dokaz broj T-104

²⁵⁵ Svjedoci S 9, S 10 , S 11, i Fadil Hasanagić

385. Jedini svjedok koji vremenski određuje izvršenje krivičnih djela od strane pripadnika Odreda je S 8. Iz njegovog iskaza se može zaključiti da je to početak druge sedmice od početka akcije „Farz-95“ (period nakon 18. 09.1995.godine) . Lica koja su lišena života , za koje je utvrđeno iz iskaza svjedoka S 3 i Ahmeta Šehića , da su se desila prije odvođenja zarobljenih u selo „Kesten“, a radilo se o oštećenim Živinku Todoroviću i Milenku Staniću i Slobodana Jogumirovića, se ne nalaze na spisku lica obuhvaćenih optuženjem, te Vijeće za ova tri lica i nije moglo utvrditi odgovornost optuženog za ne preduzimanje nužnim i razumnih mjera da počiniocima iz Odreda za počinjena djela i kazni.

386. Optužnicom se tvrdi da su radnje nečovječnog postupanja iz ove tačke optuženja počinjenje u vremenskom periodu od 17.09. do 29.1995.godine (izuzetak je tačka 2. k), što se poklapa sa iskazom svjedoka S 8. Kada se analiziraju svi izvedeni dokazi, Vijeće zaključuje da nema subjektivnih, kao ni materijalnih dokaza, koji potvrđuju da je optuženi nakon ovog datuma, upoznat sa događajima koji su navedeni u ovoj tački optužnice (uključujući i tačku 2. k).

387. Pri tome Vijeće primjećuje da elementi komandne odgovornosti koje poznaje međunarodno običajno pravo, pored objektivnih kao što su sam čin zločina i odnos nadređeni-podređeni, zahtjeva i subjektivni element koji uključuje da je optuženi kao nadređeni znao ili imao razloga da zna će biti ili da jeste počinjeno krivično djelo i da nadređeni nije preduzeo potrebne i razumno moguće mjere da to krivično djelo spriječi ili da kazni ozvršioca. Ovaj subjektivni element određen je alternativno.

388. Za utvrđivanje krivične odgovornosti po osnovu komandne odgovornosti pored objektivnog elementa, dovoljan je jedan subjektivni element tj. da je optuženi znao ili imao razloga da zna da će biti počinjeno djelo pa nije spriječio počinioca da izvrši krivično djelo ili pak da je znao ili imao razloga da zna da je počinjeno krivično djelo ali da nije kaznio počinioca. U praksi se obično u optužnici pojavljuje jedan ili drugi subjektivni element, budući da kumulativno ispunjenje oba subjektivna elementa pred tužioca postavlja nepotrebnim dodatni teret dokazivanja. U konkretnom slučaju, u odnosu na tačku 2. izreke presude, tužilac nije dokazao postojanje oba subjektivna elementa, niti je za utvrđivanje

komandne odgovornosti optuženog bilo neophodno utvrditi postojanje oba subjektivna elementa, dovoljan je bio samo jedan subjektivni element (optuženi je znao da će biti počinjeno krivično djelo pa nije spriječio počiniooca da izvrši krivično djelo).

389. Kako Vijeće nije našlo dokazanim da je optuženi upoznat sa 52 ubistva i nečovječnim postupanjem koja su se desila u logoru Odreda na 13. kilometru u blizini Kamenice, te shodno tome ni prihvatilo i ovaj oblik komandne odgovornosti optuženog iz optužnice, koja se odnosila na obavezu optuženog da kazni počinioce imenovanih inkriminiranih radnji, pa je izreka presude prilagođena (ispuštanjem tog dijela) utvrđenim odlučnim činjenicama na način koji ne uključuje odgovornost optuženog za navedeno.

D. ELEMENTI OBILJEŽJA KRIVČNOG DJELA

390. Vijeće je optuženog za radnje u tačkama 1.a), b), c) i d) izreke presude oglasilo krivim za počinjenje krivičnog djela Ratni zločin protiv ranjenika i bolesnika – nečovječno postupanje, iz člana 143. KZ SFRJ, radnjama u tačkama 1.b) i 2.a) izreke presude za počinjenje krivičnog djela Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika – ubistvo iz člana 144. KZ SFRJ, radnjama u tačkama 1.a), b), c), d), 2.b), c), d), e), f), g), h), i) i j) krivičnog djela Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika – nečovječno postupanje iz člana 144. KZ SFRJ, te radnjama u tački 2.k) izreke presude, krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva – nečovječno postupanje iz člana 142. stav 1. KZ SFRJ, sve u vezi sa članom 30. stav 2. istog Zakona.

391. Elemente obilježja ovih krivičnih djela Vijeće je našlo u utvrđenim odlučnim činjenicama koje su dokazale da je optuženi, propuštajući da poduzme nužne i razumne mjere da spriječi podređene pripadnike u učinjenju krivičnih djela, postupao suprotno pravilima međunarodnog običajnog prava, kao i odredbama članova 86. i 87. Dopunskog protokola I uz Ženevske konvencije od 12. avgusta o zaštiti žrtava međunarodnih oružanih sukoba i zajedničkom članu 3. Ženevskih konvencija od 12. avgusta 1949. godine, odnosno protivno zabrani ubistva i nečovječnog postupanja, a kako je to već ranije obrazloženo.

1. Ubistvo (tačke 1.b) i 2.a) izreke presude)

392. Vijeće je na temelju provedenih dokaza zaključilo da je optuženi propustio da preduzme nužne i razumne radnje da spriječi svoje podređene koji su, radnjama opisanim u tačkama 1.b) i 2.a) izreke presude ostvarili sva obilježja djela ubistva u okviru krivičnog djela Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 144. KZ SFRJ.

393. Prema prihvaćenoj praksi, elementi definicije ubistva po međunarodnom običajnom pravu su slijedeći:

- *žrtva je mrtva;*
- *radnja ili propust optuženog ili lica za čije radnje ili propuste optuženi snosi krivičnu odgovornost, prouzrokovala je, to jest značajno pridonijela, smrti i*
- *radnje ili propust optuženog ili lica za čije radnje ili propuste optuženi snosi krivičnu odgovornost, izvršeni su sa namjerom da liše života ili nanesu teške tjelesne povrede ili tešku ozljedu za koje je objektivno mogao znati da bi mogle prouzrokovati smrt;*²⁵⁶
- *Žrtva je bila zaštićena osoba u vrijeme kada je ubijena.*²⁵⁷

394. Pred MKSJ i MKSR nije neophodno imati tijelo kao dokaz smrti. Može se izvesti zaključak da je žrtva mrtva na osnovu posrednih dokaza, odnosno indicija, pod uslovom da je to jedini zaključak.²⁵⁸ Pred MKSJ, takvi dokazi uključuju: svjedok očevidac utvrdio da je žrtva ubijena, svjedok je dao iskaz da je žrtva nestala ili da je mrtva, žrtva imenom navedena u smrtnici koju je izdao lokalni sud, dokaz o incidentima maltretiranja žrtve, dosljednost maltretiranja i nestanka drugih pojedinaca, mjesto gdje su djela počinjena, dužinu vremena proteklog od nestanka osobe, činjenicu da između te osobe i osoba za koje bi se očekivalo da će im se ona javiti, npr. članova porodice, nije bilo nikakvog kontakta i slično.

395. U konkretnom slučaju, kako je to već istaknuto, tijelo Gojka Vujičića još uvijek nije pronađeno, dok je glava istog identifikovana i ukopana, kao i da se tijela većine ubijenih

---

²⁵⁶ Prvostepena presuda u predmetu *Brđanin*, par. 381, Prvostepena presuda u predmetu *Čelebići*, par. 424, 909

²⁵⁷ Drugostepena presuda u predmetu *Kordić i dr.*, par. 38.

²⁵⁸ Prvostepena presuda u predmetu *Brđanin*, par. 383-385

ratnih zarobljenika iz tačka 2.a) osuđujućeg dijela izreke presude još uvijek vode kao nestala.

396. Vijeće je na osnovu izvedenih dokaza, koji su analizirani i detaljno opisani u obrazloženju tačaka osuđujućeg dijela izreke presude, van razumne sumnje utvrdilo da je optuženi propustio da preduzme nužne i razumne mjere da spriječi ubistvo ratnog zarobljenika Gojka Vujičića (tačka 1.b) od strane pripadnika Odreda El Mudžahidin, kao i da je propustio da preduzme nužne i razumne mjere da spriječi i kasnije da kazni podređene pripadnike Odreda koji su počinili ubistvo 52 ratna zarobljenika VRS (tačka 2.a)) čime su se stekli svi elementi bića krivičnog djela Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 144. KZ SFRJ, a suprotno pravilima međunarodnog običajno prava i odredbama zajedničkog člana 3. Ženevskih konvencija.

397. Kada je u pitanju način počinjenja krivičnih djela od strane optuženog i njegova svijest u pogledu istih, Vijeće podsjeća da se u konkretnom slučaju radi o izvršenju krivičnih djela nečinjenjem, odnosno da je utvrđeno da je optuženi propustio činjenje koje je bio dužan da izvrši, odnosno da se radi o specifičnom obliku odgovornosti – komandnoj, Vijeće je već prethodno obrazložilo na koji način je utvrdilo da je optuženi, u svojstvu komandanta 3. korpusa Armije R BiH, bio svjestan toga da se njegovi podređeni spremaju počiniti krivična djela, a na kraju i da su ista počinili.

398. U pogledu elemenata krivičnog djela ubistva, Vijeće se rukovalo utvrđenom praksom MKSJ-a. U vezi s tim, u predmetu Tužilac protiv Mitra Vasiljevića, Pretresno vijeće MKSJ navelo je da: "Elementi definicije „ubistva“ po međunarodnom običajnom pravu su sljedeći: smrt žrtve, smrt je uzrokovana radnjom ili propustom optuženog, odnosno osobe ili osoba za čije radnje i propuste optuženi snosi krivičnu odgovornost. Radnja ili propust optuženog, odnosno osobe ili osoba za čije radnje ili propuste on snosi krivičnu odgovornost, počinjeni su s namjerom: „lišavanja života, ili nanošenja teške tjelesne povrede, ili nanošenja teške ozljede sa razumnom mogućom sviješću o tome da će takav čin ili propust vjerovatno uzrokovati smrt”.

399. Nadalje, u presudi Pretresnog vijeća u predmetu Kordić i dr., Pretresno vijeće u presudi zaključuje: "...da je, kad se radi o krivičnom djelu hotimičnog lišavanja života, *actus reus* – fizička radnja nužna za krivično djelo – usmrćenje žrtve kao rezultat postupanja ili propusta optuženog. S tim u vezi, Vijeće primjećuje da postupanje optuženog mora biti bitan uzrok smrti žrtve, koja mora biti "zaštićena osoba".

400. Da bi se zadovoljio uslov *mens rea* za hotimično lišavanje života, mora se pokazati da je optuženi imao namjeru da „ubije, ili da nanese tešku tjelesnu povredu uz bezobzirnu nebrigu za ljudski život." Vijeće je već ranije dalo svoju argumentaciju u pogledu zaključka da su pripadnici Odreda sa svješću i htjenjem preduzeli radnje ubistva.

2. Nečovječno postupanje

401. Krivični zakon SFRJ ne definiše pojam „*nečovječno postupanje*“, međutim, praksa Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju (MKSJ) nudi mnogobrojne primjere tih konkretnih krivičnih djela i to: sakaćenje ili nanošenje teških tjelesnih povreda²⁵⁹; premlaćivanje i druge nasilne radnje²⁶⁰; nanošenje teških ili ozbiljnih povreda²⁶¹; teške povrede tjelesnog ili duševnog integriteta²⁶²; ozbiljan napad na ljudsko dostojanstvo²⁶³; prisilni rad koji je izazvao tešku duševnu ili tjelesnu patnju ili povredu, ili je radnja predstavljala ozbiljan nasrtaj na ljudsko dostojanstvo²⁶⁴; deportacija i prisilno premještanje grupa civila²⁶⁵; prisiljavanje na prostituciju²⁶⁶ i nestajanje ljudi pod prisilom.²⁶⁷

402. Prvostepeno vijeće MKSJ u predmetu Delalić i dr. ponudilo je definiciju pojma „*nečovječno postupanje*“, u kojoj se kaže da je to „...namjerna radnja ili propust, tj. radnja

---

²⁵⁹ Predmet *Kvočka i dr.*, presuda Pretresnog vijeća MKSJ, broj IT-98-30/1, paragraf 208.

²⁶⁰ Ibid, paragraf 208.

²⁶¹ Predmet *Kordić i Čerkez*, presuda Žalbenog vijeća MKSJ, broj IT-95-14/2, paragraf 117.

²⁶² Predmet *Blaškić*, presuda Žalbenog vijeća MKSJ, broj IT-95-14 paragraf 239. predmet *Krstić*, presuda Pretresnog vijeća MKSJ, broj IT-98-33 paragraf 523.

²⁶³ Vidjeti predmet *Vasićević*, presuda Pretresnog vijeća MKSJ, paragraf 239-240.

²⁶⁴ Vidjeti predmet *Naletilić i Martinović*, presuda Pretresnog vijeća MKSJ, paragrafi 271, 289, 303.

²⁶⁵ Vidjeti predmet *Kupreškić i dr.*, presuda Pretresnog vijeća MKSJ, paragraf 566.

²⁶⁶ Ibid, paragraf 566.

²⁶⁷ Ibid, paragraf 566.

koja nanosi tešku duševnu ili tjelesnu patnju ili povredu ili predstavlja ozbiljan nasrtaj na ljudsko dostojanstvo“, što dakle, podrazumijeva sljedeća bitna obilježja ovog krivičnog djela:

- *da su ta radnja ili propust prouzrokovali tešku duševnu ili tjelesnu patnju ili ozljedu, odnosno da predstavljaju težak napad na ljudsko dostojanstvo;*
- *da su radnju ili propust namjerno izvršili optuženi ili lice, odnosno lica za čije radnje i propuste optuženi snosi krivičnu odgovornost.*

403. Kako bi se procijenila težina nekog djela, nužno je razmotriti sve činjenične okolnosti. Neke od tih okolnosti mogu na primjer biti: karakter radnje ili propusta, kontekst u kojem su se oni dogodili, lične prilike žrtve, uključujući starost, pol i zdravstveno stanje, kao i fizičke, psihičke i moralne posljedice tog čina za žrtvu. Patnje koje dotična radnja nanosi žrtvi ne moraju biti trajne, dovoljno je da su stvarne i ozbiljne²⁶⁸.

404. U konkretnom slučaju, Vijeće je, cijeneći iskaze oštećenih pripadnika saniteta, zatim preživjelih ratnih zarobljenika i civila „S-3“ i „S-4“, kako je to detaljnije navedeno u obrazloženju pojedinačnih tačaka presude, utvrdilo da su pripadnici Odreda El Mudžahidin prema ovim zaštićenim licima dominirajući položaj i moć, kao i da su ti pripadnici Odreda imali povlašteni status spram potčinjenih žrtava u stanju beznađa i stalnom strahu za vlastiti život, koje radnje podređenih su imale za posledicu povrede fizičkog i psihičkog digniteta oštećenih, ali koje su ostavile trajne posljedice po zdravlje većine zarobljenika.

405. S tim u vezi, Vijeće je posebno imalo u vidu način na koji su pripadnici Odreda nečovječno postupali prema zarobljenim osobama, pred kojima su, između ostalog, ubijali druge zarobljenike, zatim su u slučaju ubistva Gojka Vujičića istom odsjekli glavu i naterali druga zarobljena lica da istu glavu uzmu u ruke i poljube je, da su im stalno prijetili smrću, da su ovi zarobljeni duži vremenski period boravili u logoru u mjestu Kamenica, te da su, po izjavama mnogih od njih, te posljedice zlostavljanja vidljive i danas.

---

²⁶⁸ Vidjeti predmet *Krnčićelac*, presuda Pretresnog vijeća MKSJ, paragraf 131.

406. Kada je u pitanju mens rea (subjektivni element) za nečovječna djela iz ovog člana, koja je zadovoljena u slučaju da je počinitelj u trenutku činenja ili nečinjenja imao namjeru da nanese tešku tjelesnu ili duševnu patnju ili da izvrši težak napad na ljudsko dostojanstvo žrtve, ili ako je znao da će to njegovo činenje ili nečinjenje vjerovatno prouzrokovati tešku tjelesnu ili duševnu patnju ili teški napad na ljudsko dostojanstvo i ponio se sa namjerom da to učini, Vijeće je već ranije dalo svoju argumentaciju u pogledu zaključka da su pripadnici Odreda sa svješću i htijenjem preduzeli radnje nečovječnog postupanja.

407. Vijeće je, van svake razumne sumnje, našlo dokazanim da je optuženi Sakib Mahmuljin, u inkriminisanom periodu, imao razloga da zna (tačka 1.) i da je znao (tačka 2.) da se njegovi podređeni pripadnici spremaju počinuti krivična djela prema zaštićenim osobama, te je propustio da preduzme nužne i razumne mjere da spriječi učinjenje krivičnih djela.

VI. ODMJERAVANJE KAZNE

3. Svrha kažnjavanja određena je članom 33. KZ SFRJ, te se ogleda u:

(1) spiječavarju učinioca da čini krivična djela, (2) vaspitni uticaj na druge da ne čine krivična djela i (3) jačanju morala društva i uticaj na razvijanje društvene odgovornosti i discipline građana.

4. Vijeće je na osnovu svih izvedenih dokaza, van razumne sumnje našlo dokazanim da je optuženi Sakib Mahmuljin krivično odgovoran za krivična djela kako je to navedeno u izreci presude.

5. Prilikom odmjeravanja kazne, Vijeće je imalo u vidu sve okolnosti koje utiču na visinu kazne, a naročito: stepen krivice, pobude iz kojih je djelo učinjeno, jačinu ugrožavanja ili povrede zaštićenog dobra, okolnosti pod kojima je djelo učinjeno, raniji život učinioca, njegove lične prilike i držanje nakon učinjenog djela, kao i druge okolnosti koje su od uticaja za odmjeravanje kazne.

6. Također, imajući u vidu da je optuženi oglašen krivim za krivična djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. KZ SFRJ, Ratni zločin protiv ranjenika i

bolesnika iz člana 143. KZ SFRJ, te Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 144. KZ SFRJ, Vijeće je, u skladu sa odredbom člana 48. KZ SFRJ, dakle, u slučaju kada se radi o sticaju krivičnih djela, prvo utvrdilo kazne za svako krivično djelo pojedinačno, nakon čega je optuženom, primjenom pravila o odmjeravanju kazne o sticaju, izreklo jedinstvenu kaznu zatvora.

7. Tako je Vijeće, za krivično djelo Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika, optuženom utvrdio kaznu zatvora u trajanju od 6 godina, koja kazna je u okviru zakonom propisane za ovo djelo, pritom cijeneći olakšavajuće okolnosti koje se ogledaju u porodičnom stanju optuženog, dosadašnjoj neosuđivanosti, korektnim držanjem pred Sudom, neosporavanje počinjenih krivičnih djela, iskazanim žaljenjem za svim žrtvama, dok Vijeće nije našlo otežavajuće okolnosti.

8. Vijeće je također uzelo u obzir da je optuženi i sam, tokom proteklog rata, doživio strašnu porodičnu tragediju, u kojoj su ubijena njegova tri brata Osman, Nagib i Omer i dvije sestre, kao i njegov zet, što se može smatrati olakšavajućom okolnosti, obzirom da je i optuženi žrtva proteklog rata.

9. Kada je u pitanju visina kazne za krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva, Vijeće je za ovo djelo utvrdilo kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine i 6 (šest) mjeseci i Ratni zločin protiv ranjenika i bolesnika, za koje djelo je utvrđena kazna zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine.

10. Pritom je Vijeće imalo u vidu iste olakšavajuće okolnosti kao i kod odmjeravanja kazne za krivično djelo Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika, s tim što je u vezi navedenih krivičnih djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva i Ratni zločin protiv ranjenika i bolesnika, dodatno cijeno činjenicu izostanka težih posljedica po oštećene u odnosu na ta krivična djela, a koje okolnosti je, u svojoj sveukupnosti, Vijeće cijeno kao osobito olakšavajuće, što, po ocjeni ovog Vijeća, opravdava izricanje kazne ispod zakonskog minimuma za ova djela, smatrajući da će se izrečenom jedinstvenom kaznom u trajanju od 8 (osam) godina zatvora ostvariti svrha kažnjavanja, kako to i predviđa odredba člana 33. KZ SFRJ.

11. Prilikom odmjeravanja kazne optuženom Vijeće je imalo u vidu i visinu izrečenih kazni u drugim predmetima komandne odgovornosti, izrečenim pred Sudom BiH. Pored toga, Vijeće je imalo u vidu i visinu kazne izrečenu generalu Armije BiH Rasimu Deliću,

presudom MKSJ-a broj: IT-04-83-T od 15. 09. 2008. godine, u trajanju od 3 (tri) godine zatvora, koja kazna obuhvata između ostalog i sva dešavanja u mjestu Livade i Kamenice u julu i augustu 1995.godine. Za neka od tih krivičnih djela je i optuženi Mahmuljin oglašen krivim tačkom 1. izreke presude.

VII. ODLUKA O TROŠKOVIMA KRIVIČNOG POSTUPKA

12. Kako je u ličnim podacima optuženog naznačeno je da je isti srednjeg imovnog stanja, Vijeće nalazi da na strani optuženog ne postoje okolnosti iz člana 188. stav 4. ZKP BiH, niti je na iste ukazivala odbrana, što bi dovelo do oslobađanja optuženog dužnosti naknade troškova krivičnog postupka. Vijeće je, na osnovu odredbe člana 188. stav 1. ZKP BiH, optuženog obavezalo na naknadu troškova krivičnog postupka, dok će se o visini troškova odlučiti posebnim rješenjem nakon što se pribave potrebni podaci.

VIII. ODLUKA O IMOVINSKOPRAVNOM ZAHTJEVU

13. Na osnovu člana 198. stav 2. ZKP BiH, oštećeni su sa imovinskopравnim zahtjevom upućeni na parnicu, obzirom da podaci krivičnog postupka ne pružaju dovoljan osnov ni za potpuno ni djelimično presuđenje.

ZAPISNIČAR:

Pravni savjetnik
Dženana Deljkić Blagojević

PREDSJEDNIK VIJEĆA
SUDIJA

Hilmo Vučinić

POUKA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ove presude nije dozvoljena žalba.

ANEKS (POPIS MATERIJALNIH DOKAZA)

a) Dokazi Tužilaštva BiH

T-1	„Naređenje Generalštaba Armije o organizacijskim promjenama RJ u Z/O 3. Korpusa“, broj: 4/19-3, od 12.01.1995. godine
T-2	„Mobilizacijski razvoj jedinica 3. Korpusa“, broj: 05/8-23, od 17.03.1995. godine.
T-3	„Spisak pripadnika odreda „El-Muždahid“ broj: 05/4-1028, od 07.05.1995. godine.
T-4	„Službena zabilješka o dovođenju lica – Gojić Mile“, 3.bVP, broj: 09/29-6/95, od 29.09.1995. godine.
T-5	„Analiza jednogodišnjeg rada A RBiH“, Štaba Vrhovne komande OS R BiH, broj: 31-2-03-302-7/2-6/99.
T-6	„Mjesečna analiza b/d u z/o 3. Korpusa za mjesec mart 1995. godine“, iz aprila 1995. godine.
T-7	„Naređenje za prijem zadatka“, broj: 02/2-1-000-567/95, od 22.05.1995. godine.
T-8	„Zapovijest komandanta za odsudnu odbranu operacija „F-95“, 328. bbr, od 01.09.1995. godine.
T-9	„Zapovijest za napad komandanta 3. manevarskog bataljona“, od 02.09.1995. godine.
T-10	„Naređenje komandanta 3. Korpusa za sagledavanje stanja u jedinicama OG „3-SJEVER“, od 10.09.1994. godine.
T-11	„Naređenje“ komandanta 35. divizije broj: 02/461-1, od 22.05.1995. godine.
T-12	„Naređenje“ komandanta 3. Korpusa broj: 02/3-1-381/20, od 22.08.1995. godine.
T-13	„Naređenje“ komandanta 328. brigade broj: 02/2-789/95, od 25.06.1995. godine.
T-14	„Analiza napadnog boja „proljeće-95“, broj: 02/2-1-BoV-435/95, od 04.06.1995. godine.

T-15	„Redovni dnevni borbeni izvještaj“ komandanta 328. Brdske brigade, broj: 02/2-1147/95, od 13.09.1995. godine.
T-16	„Redovni dnevni b/i“ komandanta 3. Korpusa, broj: 02/3-1-381/410, od 23.09.1995. godine.
T-17	„Vanredni borbeni izvještaj“ komandanta 328. Brigade, broj: 02/2-1041/95, od 23.08.1995. godine.
T-18	„Informacija o b/d na Podsjelovu“, broj: 01/1-1-38, od 02.06.1995. godine.
T-19	„Naređenje za inženjersko obezbjeđenje 35. divizije u napadu“ broj: 02/4-70/95, od 15.07.1995. godine.
T-20	„Izvođenje b/d – izvještaj“ broj: 02/2-1-000-759/95, od 18.07.1995. godine.
T-21	„Izvještaj o izvođenju aktivnih b/d“, broj: 02/3-2-506, od 18.07.1995. godine.
T-22	„Zapažanja sa obilaska terena“, od 16.04.1995. godine.
T-23	“Naredba Predsjednika Predsjedništva”, broj: 02-111-562/93, od 04.10.1993. godine.
T-24	“Naredba Predsjednika Predsjedništva”, broj: 02-111-134/94, od 26.02.1994. godine.
T-25	„Naredba Predsjednika Predsjedništva“, broj: 02-111-693/95, od 30.10.1995. godine.
T-26	„Zapovjest k-ta 3.Korpusa za napad“, broj: 02/3-1-381/02, od 18.08.1995. godine.
T-27	„Čestitka povodom godišnjice jedinice“, broj: 04/06-77, od 16.08.1995. godine.
T-28	„Referisanje komandanta 3. korpusa Predsjedniku Predsjedništva R BiH“, od 10.03. 1995. godine.
T-29	„Informacija o Odredu „EL MUDŽAHID““, broj 21-01/11-1849/94, od 10.08.1994. godine.
T-30	„Informacija“, broj: 04/288, od 19.07.1995. godine.
T-31	„Ovlaštenje“, broj: 1/297-54, od 23.07.1993. godine.
T-32	„Prijedlog komande 3. korpusa za formiranje odreda od stranih državljana“ broj: 05/900-90, od 12.08.1993. godine.

T-33	„Naređenje komandanta Rasima Delića za formiranje Odreda „El-Mudžahidin““, broj: 14/75-86, od 13.08.1993. godine.
T-34	„Prijedlog preformiranja odreda El-Mudžahidin“, broj: 05/8-85, od 04.10.1995. godine.
T-35	„Naređenje za rasformiranje odreda El-Mudžahidin““, broj: 4/43-96, od 12.12.1995. godine.
T-36	„Naređenje komandanta 3. Korpusa o rasformiranju odreda „El-Mudžahidn“, broj: 05/8-8, od 14.12.1995. godine.
T-37	„Naređenje“ komanda 3. Korpusa, broj: 02/3-1-622, od 02.09.1994. godine.
T-38	„Naređenje za preuzimanje zone odgovornosti“, broj: 02/3-2-896, od 01.11.1994. godine.
T-39	„Naređenje komande 3. Korpusa za težišne zadatke po OOb za 1995. godinu“, broj: 01/1-98-1, od 10.02.1995. godine.
T-40	„Naređenje komande 3. Korpusa za dovođenje jedinica u stanje pune b/g i spremnost za izvođenje b/d“, broj: 02/3-1-58, od 13.02.1995. godine.
T-41	„Naređenje komande 3. Korpusa za Marš i prevoženje jedinica“, broj: 02/3-1-529, od 26.07.1995. godine.
T-42	„Dopuna Zapovjesti za napad komandanta 3. Korpusa“, broj: 02/3-3-381/261-1, od 17.09.1995. godine.
T-43	„Naređenje komande 3. Korpusa o Angažavanju i upotrebi jedinice 3.bVP“, broj: 02/3-1-381/11, od 18.08.1995. godine.
T-44	„Zapovijest komandanta 3. Korpusa za napad“, broj: 02/3-1-381/368, od 20.09.1995. godine.
T-45	„Izvještaj o izvedenim b/d“, broj: 02/3-1-294/530, od 21.07.1995. godine.
T-46	„Knjiga zapisnika sa referisanja na IKM“, od 22.08.1995. godine.
T-47	„Operativni dnevnik osmatračnice komandanta 3. Korpusa“.
T-48	„Ratni dnevnik komande 3.Korpusa „F“.
T-49	„Naređenje Komande 3. Korpusa u vezi Prijedloga kandidata za školovanje“, broj: 05/5-143, od 13.11.1994. godine.

T-50	„Naređenje Komande 3. Korpusa u vezi dostavljanja izvještaja o stanju municije“, broj: 02/3-1-13, od 09.01.1995. godine.
T-51	„Naređenje Komande 3. Korpusa u vezi preduzimanja mjera jačanju b/g“, broj: 02/-1-41, od 30.01.1995. godine.
T-52	„Naređenje Komande 3. Korpusa u vezi preuzimanja novih pečata“, broj: 05/5-9, od 05.02.1995. godine.
T-53	„Naređenje Komande 3. Korpusa u vezi izrade ratnih zastava“, broj: 05/5-10, od 17.02.1995. godine.
T-54	„Naređenje Komande 3. Korpusa u vezi dostavljanja operativnih podataka“, broj: 02/3-2-182, od 05.03.1995. godine.
T-55	„Naređenje i Plan Mjera Komande 3. Korpusa u vezi bezbjednosnog obezbjeđenja napadnih b/d“, broj: 02/3-1-224, od 25.04.1995. godine.
T-56	„Plan obavještajnog obezbjeđenja“, od 26.04.1995. godine.
T-57	„Naređenje Komande 3. Korpusa u vezi priprema za angažovanje protivterorističke čete u boju“, od 26.04.1995. godine.
T-58	„Naređenje Komande 3. Korpusa u vezi preduzimanja mjera za odsutnu obranu“, broj: 02/3-1-310, od 04.06.1995. godine
T-59	„Naređenje Komande 3. Korpusa za prekid vatre na BH ratištu“, broj: 02/3-2-652, od 11.10.1995. godine.
T-60	„Naređenje Komande 3. Korpusa o grupisanju snaga i formiranju OG“, broj: 02/3-2-359, od 05.04.1994. godine
T-61	„Naređenje Komande 3. Korpusa o pretpočinjavanju Odreda "El Mudžahid"", broj: 02/3-2-561, od 24.06.1994. godine.
T-62	„Naređenje Komande 3. Korpusa o pretpočinjavanju Odreda "El Mudžahid"", broj: 02/3-2-378, od 09.04.1994. godine
T-63	„Naređenje Komande 3. Korpusa o pretpočinjavanju Odreda "El Mudžahid"", broj: 02/3-2-426, od 20.04.1994. godine.
T-64	„Pripremno naređenje Komande 3. Korpusa Odredu "El Mudžahid"", broj: 02/3-1-129, od 24.03.1995. godine.

T-65	„Borbena naređenje Komande 3. Korpusa“, broj: 02/3-1-146, od 31.03.1995. godine.
T-66	„Naređenje Komande 3. Korpusa o izvlačenju Odreda "El Mudžahidin"“, broj: 02/3-1- 381, od 23.09.1995. godine.
T-67	„Naređenje komande 3. Korpusa o podjeli z/o“, broj: 02/3-1-356, od 07.04.1994. godine.
T-68	„Naređenje komande 3. Korpusa“, broj: 02/3-2-470, od 03.05.1994. godine.
T-69	„Naređenje komande 3. Korpusa“, broj: 02/3-1-746, od 24.10.1994. godine.
T-70	„Odluka komandanta 3. Korpusa za napad“, broj: 02/3-1-747, od 24.10.1994. godine.
T-71	„Izveštaj Komande 35.divizije komandantu 3. Korpusa o realizaciji plana „F-95““, broj: 02/2-1-000-931/95, od 28.08.1995. godine.
T-72	„Referat Komandanta 35. dKoV Komandi 3. Korpusa“, broj: 02/2-1-000-949/95, od 30.08.1995. godine.
T-73	„Naređenje Komande 3. Korpusa za upotrebu pečata“, od 20.03.1995. godine.
T-74	„Izvod iz Zapovjesti komandanta 3. Korpusa za napad“, broj: 02/3-1-381/64, od 30.08.1994. godine.
T-75	„Naređenje komandanta 3. Korpusa: Pretpočinjavanje odjeljenja pionira Slb-a, namjenska upotreba i zaštita istih“, broj: 02/3-1-662, od 16.09.1995. godine.
T-76	„Vanredni operativni izvještaj Komande 35. Divizije“, broj: 02/2-1-000-795/95, od 28.07.1995. godine.
T-77	Dva popratna akta Uprave za moral GŠ ARBiH broj 6/131 od 28.01.1995.god. i 6/61 od 12.01.1995.godine sa „Pravilnik o vojnoj disciplini uz akt uprave za moral“, broj: 6/61, od 12.01.1995. godine.
T-78	„Upozorenje komande 3. Korpusa“, broj: 05/5-52, od 05.07.1995. godine.
T-79	„Upozorenje komande 3. Korpusa“, broj: 05/5-260, od 18.10.1995. godine.
T-80	„Zahtjev za pokretanje disciplinskog postupka od strane bataljona vojne policije“, broj: DU 134/95, od 02.08.1995. godine.
T-81	„Izveštaj Komandanta bVP za mjesec august 1993. godine, broj 2337/93 od 03.09.1993. godine“

T-82	„Dnevni izvještaj bataljona Vojne policije 3. Korpusa“, broj: 02-06/95, od 06.01.1995. godine.
T-83	„Izvještaj 3. bataljona Vojne policije o podnesenim KP“, broj: 03/703-01/95, od 28.07.1995. godine.
T-84	„Izvještaj Odjeljenja Službe bezbjednosti o krivičnim prijavama“, broj: 03/1-242-580, od 28.07.1995. godine.
T-85	„Informacija“ 3.bataljona Vojne policije, broj: 03/844-01/95, od 28.08.1995. godine.
T-86	„Informacija o podnesenim krivičnim prijavama“, broj: 03/1-242-619, od 13.08.1995. godine.
T-87	„Informacija o podnesenim krivičnim prijavama“, broj: 03/1-242-622, od 19.09.1995. godine
T-88	„Informacija – podmetanje eksplozivne naprave“, OSB 3. Korpusa, broj: 03/1-174-111-1, od 13.06.1995. godine.
T-89	„Pismena pohvala“, broj: 04/192, od 04.06.1995. godine.
T-90	„Prijedlog za priznanja i stimulatívne mjere Komande 3. Korpusa“, broj: 04/15-114, od 10.11.1995. godine.
T-91	„Naredba“, broj: 8/2-4856-9, od 01.12.1995. godine.
T-92	„Dodjela ratnih priznanja značka „ZLATNI LJILJAN““, broj: 8/2-5638-2, od 23.12,1995. godine.
T-93	„Dodjela ratnih priznanja „SREBRENI ŠTIT““, broj: 8/2-5638-3, od 23.12,1995. godine.
T-94	„Pohvale u povodu treće godišnjice korpusa“, broj 539, rukom ispisan na prvoj strani od 23.11. 1995.godine.
T-95	„Mjesečna analiza b/g 3. Korpusa za mjesec septembar 1995. godine“, broj: 02/3-2-610, od 25.09.1995. godine.
T-96	„Informacija Službe bezbjednosti 3. Korpusa o održanom sastanku sa rukovodstvom Odreda „El-Mudžahidin“, broj: 03/1-60-4-8, od 15.12.1995. godine

T-97	„Izveštaj oficira za vezu iz 3. Korpusa za dan 15.12.1995. godine“, broj: 14-12/8-144, od 15.12.1995. godine.
T-98	„Naređenje komande 3. Korpusa o organizovanju dostojnog ispraćaja pripadnika Odreda „El-Mudžahidin““, broj: 04/14-158, od 27.12.1995. godine.
T-99	„Naredba Predsjedništva R BiH o primjeni pravila međunarodnog ratnog prava u Oružanim snagama R BiH“, broj:1291/92, od 23.08.1992. godine.
T-100	Popratni akt GŠ ARBiH broj 6/667 od 04.05.1995.god. sa „Uputstvo o primjeni pravila međunarodnog ratnog prava u oružanim snagama Republike Bosne i Hercegovine“, broj: 22/67-1/92, od 05.11.1992. godine i Naredba Predsjedništva R BiH o primjeni pravila Međ. ratnog prava broj: 1291/92 od 23.08.92.god.
T-101	„Naređenje Generalštaba za provođenje odredaba međunarodnog ratnog prava“, broj: 1/2-600, od 08.05.1995. godine.
T-102	„Dopuna zapovjesti Komandanta GŠA za napad“, op.br.1, od 30.05.1995. godine.
T-103	„Instrukcija Uprave SVB za obradu ratnih zarobljenika“, broj: 7-1/5-183, od 31.08.1995. godine.
T-104	Popratni akt GŠ ARBiH broj: 6/1372 od 19.09.1995.godine sa „Akt - pismo Predsjednika Alije Izetbegovića“ od 18.09.1995. godine.
T-105	„Redovni borbeni izvještaj komandanta 3. Diverzantskog odreda“, od 23.09.1995. godine.
T-106	„Redovni dnevni b/i“, komanda 3. Korpusa, broj: 02/1-215, od 25.07.1995. godine.
T-107	„Redovni dnevni b/i“, komanda 3. Korpusa, broj: 02/3-1-381/387, od 21.09.1995. godine.
T-108	„Izveštaj sa terena za dan 11.09.1995.godine“ komandira II b.čete, od 15.09.1995. godine.
T-109	„Službena zabilješka o dovođenju lica – Račić Radivoje“, 3.bVP, broj: 09/29-10/95, od 29.09.1995. godine.
T-110	„Redovni dnevni borbeni izvještaj“ komanda 35.divizije, broj: 02/2 1-000-772/95 od 21.07.1995. godine.

T-111	„Vanredni operativni izvještaj komande 35.divizije“, broj: 02/2-1-2223-065/95, od 22.07.1995. godine.
T-112	„Informacija o b/d u z/o 35.dKoV“, broj: 02/2-1-2223-075/95 od 24.07.1995. godine.
T-113	„Analize borbenih djelovanja komandanata 1. i 2. manevarskog bataljona u vremenu od 24.08. – 10.10.1995. godine, broj: 01/2-20, od 14.10.1995. godine
T-114	„Analiza napadnog boja „PROLJEĆE-95““, komandanta 35. Divizije, broj: 02/2-1-2223/95 od 01.06.1995. godine.
T-115	„Knjiga zapisnika sa referisanja komande 3. Korpusa na IKM „F“ počev od 22.08.1995. godine
T-116	„Plan angažiranja starješina štaba 35. dKoV na praćenju b/d po planu „F““, broj: 02/2-1-000-918/95, od 24.08.1995. godine.
T-117	„Akt“, komanda 3. Korpusa, broj: 03/100-472-4, od 12.12.1993. godine
T-118	„Naredba komande 3. Korpusa o premještanju pripadnika SDB u Odred“, broj: 05/1-1259, od 22.10 1994. godine.
T-119	„Naredba“, komanda 3. Korpusa, broj: 05/1-740, od 16.08.1995. godine
T-120	„Naredba“, komanda 3. Korpusa, broj: 05/1-742, od 16.08.1995. godine.
T-121	„Akt Odsjeka SVB 35. divizije o prelasku pripadnika 328.bbr. i 4. mnbat u "El-Mudžahidin““, broj: 03/1 157-499, od 06.08.1995. godine.
T-122	„Naređenje komande 3. Korpusa za povrat v/l“, broj: 05/5-194, od 09.08.1995. godine.
T-123	„Redovni dnevni borbeni izvještaj komande 328. brigade“ broj: 02/2-454/95 od 16.04.1995. godine.
T-124	„Akt komandata 35. divizije kojim dostavlja zahtjev Odreda za MTS“, broj: 01/1-617-1, od 27.08.1995. godine
T-125	„Akt komande 35. divizije o popuni MTS“, broj: 02/2-1-2223-053/95, od 20.07.1995. godine.
T-126	„Vanredni operativni izvještaj komande 35. Divizije“, broj: 02/2-1-000-793/95, od 28.07.1995. godine.

T-127	„Referisanje komandantu 35.dKoV – izvještaj“, 328.bbr, broj:02/2-1070/95 od 29.08.1995. godine.
T-128	„Naređenje komande 35. divizije za organizaciju i evakuaciju ranjenika“, broj: 02/2-1-000-919/95 od 25.08.1995. godine
T-129	„Naređenje komande 328. bbr za punu b/g potčinjenih jedinica, broj: 02/2-658/95, od 23.05.1995. godine.
T-130	„Službena zabilješka o dovođenju lica – Gajić Drago“, 3.bVP, broj: 09/29-09/95, od 29.09.1995. godine.
T-131	„Službena zabilješka o dovođenju lica – Glavić Boro“, 3.bVP, broj: 09/29-03/95, od 29.09.1995. godine.
T-132	“Bilten Sektora bezbjednosti broj 23”, od 30.01.1994. godine.
T-133	“Akt Uprave bezbjednosti u vezi privođenja stranih državljana”, broj: 01.3/94-50, od 23.03.1994. godine.
T-134	“Informacija Odsjeka službe bezbjednosti 3. Korpusa - Presjek neprijateljske djelatnosti državljana iz AAZ u z/o 3. Korpusa”, broj: 258-33, od 14.09.1994. godine.
T-135	„Bilten Uprave vojne bezbjednosti broj 7“, od 10.01.1995. godine.
T-136	„Akt Uprave službe vojne bezbjednosti o rušenju nadgrobnih spomenika“, broj: 7-3/29-175, od 21.03.1995. godine.
T-137	„Akt Uprave službe vojne bezbjednosti - Novi podaci o ponašanju pojedinih pripadnika odreda „El-Mudžahid““, broj: 7-3/29-408, od 15.05.1995. godine.
T-138	„Akt Uprave službe vojne bezbjednosti - Neke neprihvatljive aktivnosti dobrovoljaca iz arapskih zemalja u zoni odgovornosti 3. Korpusa“, broj: 7-3/29-245, od 12.04.1995. godine.
T-139	„Informacija o bezbjednosnim aspektima boravka i aktivnosti pojedinih lica iz AA zemalja“, od 28.04.1995. godine.
T-140	„Akt Odjeljenja za Analitičko informativne poslove - PRESJEK saznanja o aktivnostima lica iz Afro Azijski zamalja neposredno prije rata i u toku rata na tlu R BiH“ od 06.05.1995. godine

T-141	„Naređenje Uprave službe vojne bezbjednosti - Uvođenje OA „VRANDUK“, broj: 7-1/29-411-1, od 13.05.1995. godine.
T-142	„Akt Uprave Službe vojne bezbjednosti - Priprema za realizaciju OA "VRANDUK", broj: 7-1/29-411-2, od 13.05.1995.godine.
T-143	„Plan realizacije operativne akcije „VRANDUK“, ERN: 04030850-04030853
T-144	„Plan Komande 3. Korpusa za realizaciju op.obuhvata akcije „VRANDUK“, od 22.05.1995. godine.
T-145	„Informacija Odjeljenja službe bezbjednosti 3. Korpusa - "EI - Mudžahidin“, saznanja, broj: 03/1-174-125, od 15.06.1995. godine.
T-146	„Bilten Uprave Službe vojne bezbjednosti broj 137“, od 22.07.1995. godine.
T-147	„Službena zabilješka“ ERN 04654349
T-148	„Akt: Pseudonim: "BIJELA KOKA“, broj: 03/1-174-154, od 07.07.1995. godine.
T-149	„Akt Uprave službe vojne bezbjednosti - Prijetnje pripadnika Odreda "EI-Mudžahidin" borcima 328. bbr, broj: 7-3/29-695, od 10.07.1995. godine.
T-150	„Akt Odsjeka SVB 35. divizije: Referisanje Načelniku OSVB 3. Korpusa Armije R BiH“, broj: 03/1-32-308, od 30.08.1995. godine.
T-151	„BILTEN Uprave Službe vojne bezbjednosti broj 161“, od 19.08.1995. godine.
T-152	„Informacija Odjeljenja službe bezbjednosti 3. Korpusa: Odred "EI-Mudžahidin", neriješeni predmeti“, broj: 03/1-174-191-1, od 17.08. 1995. godine.
T-153	„Informacija Uprave službe vojne bezbjednosti“, broj: 7-3/62-108, od 22.10.1995. godine.
T-154	„Službena zabilješka o dovođenju lica – Panjić Milorad“, 3.bVP, broj: 09/29-08/95, od 29.09.1995. godine.
T-155	„Prethodna OTA operacije ARBiH Vozuća – Farz 95“ komande za razvoj 153. pbr. broj:484-4/99, 09. decembar 1999. godine.
T-156	„Službena zabilješka“, MUP R BiH – CSB Zenica, broj: 19-1/N-1482/93, od 08.11.1993. godine.
T-157	„Zapovijest za nastavak napadnog boja „Proljeće – 95“, 35. dKoV, broj: 02/2-1-000-757/95, od 18.07.1995. godine.

T-158	„Organizacija RiK - naređenje“, 35. dKoV, broj: 02/2-1-000-752/95, od 16.07.1995. godine.
T-159	Angažovanje „EI – Mudžahedina“ u z/o 35. divizije - Naređenje, 3. Korpus, broj: 02/3-1-302, od 02.06.1995. godine.
T-160	„Prijedlog“, 35. dKoV, broj: 02/2-1-2223-037/95, od 02.06.1995. godine
T-161	“Plan napada Odreda “EI – Mudžahedin””, broj: 03-801/95, od 15.05.1995. godine.
T-162	„Zapovijest za odsudnu odbranu“, 35. dKoV, broj: 02/2-1-000-445/95, od 25.04.1995. godine.
T-163	“Analiza dosada izvršenih b/d i prijedlog angažovanja snaga”, 35. dKoV, br. 02/2-1-2223-16/95, od 28.05.1995. godine
T-164	“Razgovor sa ratnim zarobljenicima – Izveštaj”, Odsjek SVB 35. dKoV, broj: 03/1-99-24, od 22.07.1995. godine
T-165	„Izveštaj“, komanda 3. Korpusa, broj: 09/109-03-48/95, od 24.07.1995. godine
T-166	„Zapovijest za napad – Sabur 95“, 35. dKoV, broj: 02/2-1-000-368/95, od aprila 1995. godine ERN 06082513-06082522
T-167	„Napad – potiskivanje jedinica agresora sa područja južnih i j/i padina pl.Ozren, općina Maglaj i Zavidovići iz Vozučkog džepa“ – „Farz – 95“ – Završna operativno taktička analiza, 1. Korpus Vojske Federacije, Zenica, april 2001. godine
T-168	„Sadržaj dokumenata uz zapovijest za napad“, broj: 02/2-1-000-759/95, komanda 35. dKoV, od 18.07.1995. godine
T-169	„Naređenje“, komanda 3. Korpusa, broj: 02/3-2-714-1, od 21.08.1994. godine
T-170	„Zapovijest Komadanta 35. dKoV za napad operacija „F-95““, broj: 02/2-1-000-914/95, od 25.08.1995. godine
T-171	„Informacija“ OSVB 3. Korpus, broj: 03/1-174-171, od 22.07.1995. godine
T-172	„Plan mjera bezbjednosti i samozaštite 35. dKoV za ofanzivna borbena dejstva“, august 1995. godine
T-173	„Zadatak“, OSVB 3. Korpusa, broj: 03/1-250-21-1, od 08.02.1995. godine
T-174	Informacija“, BVP 3. Korpusa, broj: 03/786-02/95, od 07.09.1995. godine.

T-175	„Službena zabilješka o dovođenju lica“ 3.bVP, broj: 09/29-7/95, od 29.09.1995. godine.
T-176	„Dnevni izvještaj 3. Bataljona vojne policije“, broj: 03/1017-07/95, od 07.10.1995. godine
T-177	„Zapovijest za logistiku“, komanda 35. dKoV, broj: 06/1-237-1, od 24.05.1995. godine.
T-178	„Zapovijest za logistiku“, broj: 06/1120-1 od 16.07.1995. godine
T-179	„Analiza logističkog obezbjeđenja boja „PROLJEĆE 95“, broj: 06/1-1384-1, od 02.08.1995. godine
T-180	„Akt – Za Odred „EI – Mudžahedin““, broj: 02/2-1-2223-053-95, od 20.07.1995. godine
T-181	„Odobreni MTS za odred „EI – Mudžahedin““, broj: 02/2-1-2223-069/95, od 22.07.1995. godine
T-182	„Prijedlog LoOB za predstojeća b/d“, 3. Korpus, broj: 06/1-, od 22.08.1995. godine
T-183	„Izveštaj o aktivnostima Odsjeka za moral u toku operacije Proljeće – 95 – 2“, Komanda 35. dKoV, Odsjek za moral, broj: 04/303, od 27.07.1995. godine
T-184	Akt „Sprovodni list“, 3. Bataljon vojne policije, od 28.09.1995. godine
T-185	„Primopredaja ženskih lica srpske nacionalnosti iz Odreda „EI – Mudžahidin““, broj: 03/1001-02/95, 3. Bataljon vojne policije, od 19.10.1995. godine
T-186	Akt „Sprovodni list“, 3. Bataljon vojne policije, od 29.09.1995. godine
T-187	„Redovni dnevni borbeni izvještaj“, 328. bbr., broj: 02/2-70/95, od 26.01.1995. godine
T-188	„Naređenje“, 5. bb 328. bbr., broj.: 01-468/95, od 14.04.1995. godine
T-189	„Naređenje“, 5. bb 328. bbr., broj: 01-671/95, od 24.05.1995. godine
T-190	„Naređenje“, 5. bb 328. bbr., broj: 01-698/95, od 30.05.1995. godine
T-191	„Naređenje“, 5. bb 328. bbr., broj: 01-768/95, od 16.06.1995. godine
T-192	„Redovni dnevni borbeni izvještaj“, 328. bbr., broj: 02/2-829/95, od 04.07.1995. godine
T-193	„Naređenje“, 5. bb 328. bbr., broj: 02-1027/95, od 26.07.1995. godine

T-194	„Naređenje“, komanda 3. Korpusa, broj: 02/3-1-145, od 31.03.1995. godine
T-195	„Inženjerijsko uređenje rejona razmještaja logorske prostorije na trinaestom kilometru“, broj: 02/2-1-000-413/95, od 18.04.1995. godine
T-196	„Naredba“, broj: 02/2-1-000-384/95, od 07.04.1995. godine
T-197	„Primopredaja pripadnika tzv. „VRS“ iz Odreda „El – Mudžahidin“, 3.bVP, broj: 03/1-1008-02/95, od 19.10.1995 . godine
T-198	„Zapovijest za napad“, Komanda 328. bbr., broj: 02/2-640/95, od 19.05.1995. godine
T-199	„Naredba“, komanda 35. dKoV, broj: 02/2-1-000-982/95, od 03.09.1995. godine
T-200	„Analiza pripema izvođenja b/d operacije „F – 95““, Komanda 328. bbr., broj: 02/2-1267/95, od 16.10.1995. godine
T-201	„Analiza rezultata operativnog angažovanja OSVB i VP 3. Korpusa za 1995. godinu“, broj: 03/1-234-19, od 25.12.1995. godine
T-202	„Preduzete mjere i radnje u cilju otpočinjanja realizacije OA „Vranduk“ – izvještaj“, od 30.05.1995. godine
T-203	„Obavještenje o sastanku“, komanda 3. Korpusa, broj: 02/3-1-293, od 30.05.1995. godine
T-204	„Plan operativnih mjera i radnji SVB i SDB na realizaciji OA Vranduk“, broj.: /, od 22.05.1995. godine
T-205	„Preduzete mjere i radnje u cilju sagledavanja do sada poduzetih aktivnosti na realizaciji OA „Vranduk“ – izvještaj“, Uprava SVB GŠ ARBiH, od 20.11.1995. godine
T-206	„Sastanak sa predstavnicima NATO-a zadaci USVB GŠ ARBiH“, broj: 7-1/29-1359, od 14.12.1995. godine
T-207	„Vujičić Gojko, zarobljeni četnik, provjera“, komanda 2. Korpusa, broj: 06710-190/95, od 01.09.1995. godine
T-208	„Zahtjev za primjenu TKT“, OSB 3. Korpusa ,broj: 03/1-8-3, od 08.11.1995 godine
T-209	„Akt“, CSB – Sektor, SDB Zenica, broj: 02-4418, od 15.12.1995. godine

T-210	““Esad Alabaidi Rašid pripadnik ARBiH, indikativno ponašanje“, MO R BiH –UB, broj: 06/29-252-1/01, od 29.12.1994. godine
T-211	„Informacija – Op.O Vazal presjek saznanja“, OSB 3. Korpusa, broj: 03/1-8-4-1, od 05.11.1995. godine
T-212	“Informacija“, OSB 3. Korpusa, broj: 03/1-174-253-1, od 19.10.1995. godine
T-213	„Informacija“, OSB 3. Korpusa, broj: 03/1-60-4-1, od 30.11.1995. godine
T-214	„Informacija“, OSB 3. Korpusa, broj: 03/1-60-4-5, od 12.12.1995. godine
T-215	„Informacija“, OSB 3. Korpusa, broj: 03/1-174-276-2, od 20.11.1995. godine
T-216	„Podaci o stranim državljanima“, 319. Ob, od 27.10.1995. godine
T-217	“Regulisanje stanja u službi – prijedlog“, Štab vrhovne komande oružanih snaga, broj: 05-0/10-64, od 28.02.1994. godine
T-218	„Akt Opštinskog sekretarijata za narodnu odbranu“, broj: 12/6-846-1690/94, od 26.10.1994. godine
T-219	„Podaci o učešću stranaca u jedinicama 3. Korpusa“, OSB 3. Korpusa, broj: 03/1-161-96, od 03.12.1994. godine
T-220	„Informacija“, OSB 3. Korpus, broj: 03/1-174-98-1, od 02.06.1995. godine
T-221	„Zahtjev za provjeru podataka OSB“, broj: 03/1-225-218, od 13.03.1995. godine
T-222	“Informacija“, OSB 3. Korpusa, broj: 03/1-174-263, od 27.10.1995. godine
T-223	“Informacija“, OSB 3. Korpusa, broj: 03/1-60-33, od 18.12.1995. godine
T-224	“Informacija“, OSB 3. Korpusa, broj: 03/1-60-44, od 20.12.1995. godine
T-225	“Informacija – pripadnici jedinice “El – Mudžahedin” sve češće izazivaju incidentne situacije, broj: 03/1-174-29, od 10.03.1995. godine
T-226	“Informacija - pripadnici jedinice “El – Mudžahedin” porušili katoličko groblje na mjestu Ovnak“, broj: 03/1-174-79, od 14.05.1995. godine
T-227	“Informacija - pripadnici jedinice “El – Mudžahedin” porušili katoličko groblje na mjestu Ovnak“, broj: 03/1-174-154, od 09.07.1995. godine
T-228	“Postupak sa r/z prebjeglim, ranjenim i prognanim – naređenje“, broj: 03/1-163-204, od 27.05.1995. godine
T-229	“Informacija - učešće jedinice “El – Mudžahedin” u ofanzivnim dejstvima“, broj: 03/1-174-95-1, od 30.05.1995. godine

T-230	„Informacija“, OSB 3. Korpusa, broj: 03/1-174-188-1, od 10.08.1995. godine
T-231	„Informacija – Komentari koji se odnose na akciju jedinice „El – Mudžahedin““, OSB 3. Korpusa, broj: 03/1-174-176-1, od 28.07.1995. godine
T-232	“Službena zabilješka”, broj: 02-2132, od 25.09.1995. godine
T-233	“Informacija”, OSB 3. Korpusa, broj: 03/1-80-29a, od 24.10.1995. godine
T-234	„Akt“, CSB Zenica – Sektor kriminalističke policije, broj: 21-02/1-6-965/95, od 20.05.1995. godine
T-235	“Ponašanje stranih državljana u z/o 3. i 7. Korpusa – Naređenje“, Štab Vrhovne komande oružanih snaga, kabinet komandanta, broj: 01-1/21-639, od 28.08.1994. godine
T-236	„Informacija – „El – Mudžahedin“ - saznanja“, OSB 3. Korpusa, broj: 03/1-174-201-3, od 03.09.1995. godine
T-237	“Informacija – Zarobljeni agresorski vojnici“, broj: 03/1-163-292-1, od 23.07.1995. godine
T-238	“Razmjena r/z i tijela poginulih boraca, zadatak“, OSB 3. Korpusa, broj: 03/1-163-251-28, od 05.08.1995. godine
T-239	“Informacija – Rezultati IR ”, OSB 3. Korpusa, broj: 03/1-163-482, od 09.10.1995. godine
T-240	“Službena zabilješka“, Komanda 7. Korpusa, Odsjek bezbjednosti, broj: 03/1107-143-1/95, od 07.01.1995. godine
T-241	„Informacija – Rušenje nadgrobnih spomenika Ćurići i o. Zavidovići“, OSB 3. Korpusa, broj: 03/1-217-950, od 26.05.1995. godine
T-242	„Informacija – Narušavanje JRiM od strane pripadnika „El – Mudžahedin““, OSB 3. Korpusa, broj: 03/1-174-123, od 26.05.1995. godine (u opt, na dokumentu je 14.06.1995. godine)
T-243	„Informacija – Nasilničko ponašanje pripadnika Odreda „El – Mudžahedin““, OSB 3. Korpusa, broj: 03/1-174-201-1, od 03.09.1995. godine
T-244	„Informacija – „El – Mudžahedin“ – saznanja “, OSB 3. Korpusa, broj: 03/1-174-125, od 15.06.1995. godine

T-245	„Informacija – Rezultati IR sa ratnim zarobljenicima“, broj: 03/1-163-337, od 26.08.1995. godine
T-246	„Informacija – Odred „EI – Mudžahedin“, operativna saznanja, OSB 3. Korpusa broj: 03/1-174-223, od 16.09.1995. godine
T-247	„Informacija – Ponašanje pripadnika Odreda „EI – Mudžahedin“ na prikupljanju ratnog plijena na vozućkom vojištu i odnos prema drugim jedinicama“, OSB 3. Korpusa broj: 03/1-174-218, od 15.09.1995. godine
T-248	„Akt Uprave Službe Vojne Bezbjednosti GR ARBiH – Postupanje u skladu sa ženevskim konvencijama prema zarobljenim pripadnicima agresorskih formacija –zadatak“, broj7-1/25-115, od 24.09.1995. godine
T-249	„Akt Uprave za moral GŠ ARBiH“, broj: 6/1372, od 19.09.1995. godine
T-250	„Informacija – Ponašanje pripadnika Odreda „EI – Mudžahedin“, u z/o 7. i 3. Korpusa“, OSB 3. Korpusa, broj: 03/1-174-243-1, od 05.10.1995. godine
T-251	„Dostava spiska stranaca u oružanim snagama“, Opštinski sekretarijat za narodnu odbranu, broj: 12/6-846-1690/94, od 26.10.1994. godine
T-252	„Službena zabilješka“, 3. Bataljon vojne policije, broj: 03/1001-01/95, od 29.09.1995. godine
T-253	„Službena zabilješka“, 3. Bataljon vojne policije, broj: 03/1008-01/95, od 29.09.1995. godine
T-254	„Informacija – Zarobljeni agresorski vojnici i lica sprske nacionalnosti, obavijest“, OSB 3. Korpus, broj: 03/1-163-489, od 10.10.1995. godine
T-255	„Akt komande 3. Korpusa“, broj: 02/3-2-885, od 25.10.1994. godine
T-256	„Informacija“, OSB 3. Korpusa broj: 03/1-163-337-1, od 29.08.1995. godine
T-257	„Spisak ratnih zarobljenika zarobljenih u b/d 21. i 22.07.1995. godine na zavidovićko – vozućkom ratištu“, OSB 3. Korpusa, broj: 03/1-163-339-1, od 03.09.1995. godine
T-258	„Zapovijest“, broj: 02/2-1-000-757/95, od 18.07.1995. godine
T-259	„Učešće jedinice „EI – Mudžahedin“ u ofanzivnim borbenim dejstvima“, OSB 3. Korpus, broj: 03/1-174-95-2, od 07.06.1995. godine

T-260	„Ratni dnevnik od 26.08.1995. godine ERN:0185-5096-0185-5152„Ratni dnevnik od 26.08.1995. godine ERN:0185-5096-0185-5152
T-261	„Informacija“, OSB 3. Korpusa, broj: 03/1-174-274, od 06.11.1995. godine
T-262	„Akt – Pripadnici Odreda „El – Mudžahedin““, Uprava službe vojne bezbjednosti GŠ ARBiH, broj: 7-1/29-21, od 30.01.1995. godine
T-263	„Akt“, OSB 3. Korpusa, broj: 03/1-207-78, od 13.03.1995. godine
T-264	„Službena zabilješka“, Obavještajno odjeljenje 3. Korpusa, broj: 09/6-49-1, od 15.09.1995. godine
T-265	„Odluka Komandata 3. Korpusa za napad“, Komanda 3. Korpusa, broj: 02/3-2-712, od 20.08.1994. godine
T-266	„Naređenje“, 3. Korpus ARBiH, broj: 02/3-1-142, od 28.03.1995. godine
T-267	„Naređenje“, 3. Korpus ARBiH, broj: 03/1-163-204, od 27.05.1995. godine
T-268	„Naređenje“, GŠ ARBiH, broj: 1/825-1276, od 16.07.1995. godine
T-269	„Naređenje“, GŠ ARBiH, broj: 1/825-1306, od 17.07.1995. godine
T-270	„Dopuna redovnog b/i“, 3. Korpus ARBiH, broj: 02/3-2-518, od 22.07.1995
T-271	„Informacija“, OSB 3. Korpusa, broj: 03/1-163-295-1, od 25.07.1995. godine
T-272	„Naređenje“, 3. Korpus ARBiH, broj: 02/3-1-58, od 13.02.1995. godine
T-273	„Referisanje Komadanta 3. Korpusa Predsjedniku Predsjedništva RBiH“, ERN: 0415-2658-0415-2665 od 10.03.1995. godine
T-274	„Redovni dnevni borbeni izvještaj“, 3. Korpus ARBiH, broj: 02/1-153 od 27.05.1995. godine
T-275	„Redovni dnevni borbeni izvještaj“, 3. Korpus ARBiH, broj: 02/1-211, od 21.07.1995. godine
T-276	„Mjesečna analiza b/g 3. Korpusa za mjesec juli 1995. godine
T-277	„Nastavak b/d – naređenje“, 35. dKoV, broj: 02/2-12223-148/95 od 15.09.1995. godine
T-278	„Angažovanje snaga – naređenje“, 35. dKoV, broj: 02/2-12223-120/95, od 11.09.1995. godine
T-279	„Angažovanje snaga i sredstava – naređenje“, 35. dKoV, broj: 02/2-12223-110/95, od 10.09.1995. godine

T-280	„Zahtjev za MTS Odreda „El – Mudžahedin“
T-281	„Plan mjera bezbjednosti i zaštite u pripremi i izvođenju b/d i odsudne odbrane, 328.bbr, od septembar 1995. godine
T-282	„Zapisnik o uručenju zapovijesti za napad sa priložima“, komanda 35. dKoV, broj: 02/2-1-000-921/95, od 25.08.1995. godine
T-283	„Naređenje“, 3. Korpus ARBiH, br.: 02/3-1-381-405, od 23.09.1995. godine
T-284	„Dopuna zapovijesti za napad komandanta 35. dKoV“, 35. dKoV, broj: 02/2-1-2223-153/95, od 14.09.1995. godine
T-285	„Izvlačenje snaga iz z/o 328. bbr.“, 35. dKoV broj: 02/2-1-000-982/95, od 03.09.1995. godine
T-286	„Inžinjerijsko uređenje VP“, 35. dKoV, broj: 02/9-056/95, od 02.09.1995. godine
T-287	„Izdvajanje snaga za izvođenje obuke i pripremu b/d – naređenje, 35. dKoV, broj: 02/2-1-000-864/95, od 13.08.1995. godine
T-288	„Redovni dnevni borbeni izvještaj“, 3. Korpus ARBiH, broj: 02/1-224, od 02.08.1995. godine
T-289	„Analiza iskustava u izvođenju b/d“, 35. dKoV, broj: 02/2-1-000-941/95, od 29.08.1995. godine
T-290	„Naređenje“, 3. Korpus ARBiH, broj: 02/3-2-877, od 23.10.1994. godine
T-291	„Spisak dokumenata“, 35. dKoV, broj: 02/2-1-000-375/95, od 05.04.1995. godine
T-292	„Dostava podataka OE – Naređenje“, 35. dKoV, broj: 02/2-1-000-513/95, od 08.05.1995. godine
T-293	„Dostavljanje operativnih izvještaja“, 35. dKoV, broj: 02/2-1-000-754/95, od 17.07.1995. godine
T-294	„Informacija“, OSB 3. Korpus, broj: 03/1-174-206-1, od 03.09.1995. godine
T-295	„Vanredni operativni izvještaj“, 35. dKoV, broj: 02/2-1-2223-060/95, 35. dKoV, od 21.07.1995. godine
T-296	„Privođenje stranih državljana, mišljenje i stav“, Uprava bezbjednosti Ministarstva odbrane, broj: 01.3/94-50, od 23.03.1994. godine
T-297	„Informacija“, OSB 3. Korpusa, broj: 03/1-60-4-4, od 11.12.1995. godine

T-298	„Naredba“ ŠVK OS RBiH, broj: 1/297-492, od 25.10.1993. godine
T-299	„Akt“, UB ŠVK OS RBiH, broj: 03/5-156-1, od 23.11.1993. godine
T-300	„Naredba“ ŠVK OS RBiH, broj: 1/297-516, od 03.11.1993. godine
T-301	„Prijedlog plana pripremnih aktivnosti, akcija Trebević 3“, SB 3. Korpus, br. 03/100-409-2, od 05.11.1993. godine
T-302	„Angažovanje SVB u okviru akcije Trebević“, UB ŠVK OS RBiH, broj: 03/5-156, od 22.11.1993. godine
T-303	Štab Vrhovne komande OS, Uprava bezbjednosti, „Specijalna informacija“ – br. 234, od 02.12.1993. godine
T-304	„Zadaci na daljem presjecanju nezakonitih radnji u jedinicama ARBiH“ od 09.12.1993. godine, ERN: 04654129-04654130
T-305	„Operativna akcija Trebević 3“, UB, broj: 01.3/94-47, od 17.03.1994. godine
T-306	„Akt“, SB 3. Korpusa, broj: 03/1-206-2, od 24.03.1994. godine
T-307	„Informacija“, Sektor SDB Zenica, broj: 02-248, od 24.02.1994. godine
T-308	„Postupak sa zaplijenjenom dokumentacijom i ratnim zarobljenicima – Naređenje“, komanda 3. Korpusa, broj: 01/1-1-71, od 13.09.1995. godine
T-309	„Preuzimanje mjera po Direktivi za 1995. – Naređenje“, GŠ ARBiH, broj: 1/1119-1, od 26.08.1995. godine
T-310	„Akt GŠ ARBiH“, broj: 1/825-1875, od 02.08.1995. godine
T-311	„Operativni dnevnik“, broj: 0185-5061-0185-5095
T-312	„Službena zabilješka o dovođenju lica – S-2“, 3.bVP, broj: 09/29-4/95, od 29.09.1995. godine
T-313	„Službena zabilješka o dovođenju lica – Banjac Nebojša“, 3.bVP, broj: 09/29-5/95, od 29.09.1995. godine
T-314	„Knjiga dnevne zapovjesti IKM 3.K.“, broj: 0185-5456-0185-5475
T-315	Sprovođenje Ženevske konvencije“, komanda 3. Korpusa – logistika, broj: 02/33-2542, od 27.07.1993. godine
T-316	„Pretpočinjavanje i upotreba jedinice – naređenje“, komanda 3. Korpusa, broj: 02/33-2589, od 04.12.1993. godine

T-317	„Odluka o prijemu u aktivnu vojnu službu i proizvođenju u čin ARBiH“, Predsjedništvo RBiH, broj: 02-111-821/93, od 14.12.1993. godine
T-318	„Imenovanje Načelnika štaba 3. Korpusa“, komanda 3. Korpusa, 02/33-2243, oktobar 1993. godine
T-319	„Analiza 3. Korpusa“, komanda 3. Korpusa, broj: 02/3-2-42, od 05.01.1994. godine
T-320	„Akt komande 3. Korpusa“, broj: 03/1-74-2, od 28.01.1994. godine
T-321	„Obavještenje“, komanda 3. Korpusa, broj: 01/311-1, od 28.01.1994. godine
T-322	„Krivična prijava“, MUP CSB Zenica, broj: 22/94, od 01.02.1994. godine
T-323	Spisak stranih državljana koji su napustili odred“, komanda 3. Korpusa – Odred EI – Mudžahidin, od 09.02.1994. godine
T-324	„Pregled elemenata mob. razvoja 3. Korpusa sa stanjem na dan 09.02.1994. godine“, komanda 3. Korpusa, broj: 05/4-321, od 09.02.1994. godine
T-325	„Upotreba jedinica“, komanda 3. Korpusa, broj: 02/3-2-211, od 05.03.1994. godine
T-326	„Obavijest“ 3. Korpus broj: 04/12-44 od 19.08.1994. godine
T-327	„Posijedanje zone odgovornosti - naređenje“, komanda 3. Korpusa, broj: 02/3-1-346, od 01.04.1994. godine
T-328	„Naredba“, komanda 3. Korpusa, broj: 05/1-537, od 14.04.1994. godine
T-329	„Pretpočinjavanje 201. „V“ bbr. u OG Bosna“, komanda 3. Korpusa, broj: 02/3-2-441, od 24.04.1994. godine
T-330	„Dopuna naređenja“, Štab vrhovne komande Oružanih snaga Sarajevo, broj: 01-1/21-386, od 27.04.1994. godine
T-331	„Dostava izvještaja“, komanda 3. Korpusa, broj: 02/3-1-471, od 14.06.1994. godine
T-332	„Formiranje sanitetskog bataljona“, komanda 3. Korpusa, broj: 05/8-44, od 06.07.1994. godine
T-333	„Naređenje“, komanda 3. Korpusa, broj: 05/5-30, od 02.08.1994. godine
T-334	„Naredba“, komanda 3. Korpusa, broj: 05/1-1002, od 11.08.1994. godine
T-335	„Naredba“, komanda 3. Korpusa, broj: 05/1-1010, od 13.08.1994. godine

T-336	„Redovni borbeni izvještaj“, komanda 3. Korpusa, broj: 02/1-295, od 28.08.1994. godine
T-337	„Vanredni borbeni izvještaj“, komanda 3. Korpusa, broj: 02/3-2-834, od 03.10.1994. godine
T-338	„Naredba“, komanda 3. Korpusa, broj: 05/1-1448, od 16.12.1994. godine
T-339	„Sedmična informacija o državno političkim vojnim aktivnostima za potčinjene jedinice“, komanda 3. Korpusa – Odsjek za moral, broj: 04/08-82, od 04.09.1994. godine
T-340	„Datumi formiranja jedinica 3. Korpusa“, komanda 3. Korpusa – Odsjek za moral, broj: 04/12-54, od 14.09.1994. godine
T-341	„Naredba“, komanda 3. Korpusa, broj: 05/1-1126, od 18.09.1994. godine
T-342	„Naredba“, komanda 3. Korpusa, broj: 05/1-1127, od 18.09.1994. godine
T-343	„Formiranje 328. bbr – prijedlog“, komanda 3. Korpusa, broj: 05/8-53, od 28.09.1994. godine
T-344	„Naredba“, komanda 3. Korpusa, broj: 05/1-1167, od 29.09.1994. godine
T-345	„Naredba“, komanda 3. Korpusa, broj: 05/1-1166, od 29.09.1994. godine
T-346	„Zahtjev za dostavljanje podataka“, MUP – CSB Zenica, broj: 21:1/09-2728/94, od 11.10.1994. godine
T-347	„Rasformiranje SDB – Naređenje“, komanda 3. Korpusa, broj: 05/8-59, od 15.10.1994. godine
T-348	„Naredba“, komanda 3. Korpusa, broj: 05/1-1276, od 25.10.1994. godine
T-349	„Naredba“, komanda 3. Korpusa, broj: 05/1-1277, od 25.10.1994. godine
T-350	„Naredba“, komanda 3. Korpusa, broj: 05/1-1278, od 25.10.1994. godine
T-351	„Naredba“, komanda 3. Korpusa, broj: 05/1-1279, od 25.10.1994. godine
T-352	„Naredba“, komanda 3. Korpusa, broj: 05/1-1280, od 25.10.1994. godine
T-353	„Naredba“, komanda 3. Korpusa, broj: 05/1-1281, od 25.10.1994. godine
T-354	„Naredba“, komanda 3. Korpusa, broj: 05/1-1275, od 25.10.1994. godine
T-355	„Naredba“, komanda 3. Korpusa, broj: 05/1-1274, od 25.10.1994. godine
T-356	„Naredba“, komanda 3. Korpusa, broj: 05/1-1270, od 24.10.1994. godine

T-357	„Saglasnost“, komanda 3. Korpusa – Zenica, broj: 08/4-2-56, od 29.10.1994. godine
T-358	„Službene ocjene PK za moral u z/o 3. Korpusa“, Komanda 3. Korpusa – Odsjek za moral, broj: 04/12-78, od 28.10.1994. godine
T-359	„Indikativna ponašanja odreda „El – Mudžahidin“, OSB 3. Korpusa, broj: 03/1-258-13, od 20.11.1994. godine
T-360	„Dostava podataka“, Odred EI – Mudžahidin, broj: 05/01-03, od 21.11.1994. godine
T-361	„Traženje saglasnosti za putovanje u inostranstvo“, Odred EI – Mudžahidin, broj: 03/205-94, od 27.11.1994. godine
T-362	„Saglasnost“, komanda 3. Korpusa – Zenica, broj: 08/4-2-130, od 28.11.1994. godine
T-363	„Naređenje“, komanda 3. Korpusa, broj: 05/5-168, od 28.11.1994. godine
T-364	„Naređenje“, komanda 3. Korpusa, broj: 05/5-177, od 06.12.1994. godine
T-365	„Naredba“, komanda 3. Korpusa, broj: 05/1-64, od 11.01.1995. godine
T-366	„Naredba“, komanda 3. Korpusa, broj: 05/1-91, od 13.01.1995. godine
T-367	„Redovni borbeni izvještaj“, 328. bbr, broj: 02/2-78/95, od 29.01.1995. godine
T-368	„Bilten Uprave vojne bezbjednosti broj 38“, od 12.03.1995. godine
T-369	„Srvnjenje elemenata mobiliz. razvoja“, komanda 7. Korpusa, broj: 05-3/184-1, od 16.03.1995. godine
T-370	„Naredba“, komanda 3. Korpusa, broj: 05/1-359, od 20.03.1995. godine
T-371	„Sastav ekipe za praćenje b/d – naređenje“, komanda 35. dKoV, broj: 02/176-1, od 01.04.1995. godine
T-372	„Redovni dnevni borbeni izvještaj“, komanda 3. Korpusa, broj: 02/1-101, od 09.04.1995. godine
T-373	„Analiza izvedenih of. b/d u z/o 35. dKoV“, komanda 35. dKoV, broj: 02/3-947-3, od 10.04.1995. godine
T-374	„Naredba“, komanda 3. Korpusa, broj: 05/1-424, od 10.04.1995. godine
T-375	„Pregled formacijskih naziva i brojeva VJ“, GŠ ARBiH – Uprava za org.mob. poslove, broj: 4/45-7-2, od 10.04.1995. godine

T-376	„Zapovjest za napad“, komanda 35. dKoV, broj: 02/2-1-000-572/95, od 24.05.1995. godine
T-377	„Naređenje za obavještajno obezbjeđenje“, komanda 35. dKoV, broj: 09/109-07-16/95, od 25.05.1995. godine
T-378	„Izvođenje b/d u z/o 2.3.4. korpusa ARBiH“, GŠ ARBiH – Uprava za operativno planiranje, broj: 2/863-1, od 31.05.1995. godine
T-379	„Obilazak i kontrola jedinica – naređenje“, komanda 35. dKoV, broj: 02/2-1-000-614/95, od 07.06.1995. godine
T-380	„Dežurstvo na KM 35.dKoV – IKM Klek – Naređenje“, komanda 35. dKoV, broj: 02/2-1-000-621/95, od 08.06.1995. godine
T-381	„Informacija“, komanda 35. dKoV, broj: 04/197, od 07.06.1995. godine
T-382	„Angažovanje odreda „El – Mudžahidin“ – naređenje“, komanda 35. dKoV, broj: 02/493-1, od 12.06.1995. godine
T-383	„Redovni dnevni borbeni izvještaj“, komanda 3. Korpusa, broj: 02/1-174, od 16.06.1995. godine
T-384	„Mjesečna analiza b/g 3. Korpusa za mjesec juni 1995. godine ERN: 0600-4340-0600-4362
T-385	„Redovni dnevni borbeni izvještaj“, komanda 3. Korpusa, broj: 02/1-182, od 23.06.1995. godine
T-386	„Sagledavanje stanja evidencije pečata i štambilja – naređenje“, komanda 3. Korpusa, broj: 05/5-151, od 02.07.1995. godine
T-387	„Redovni dnevni borbeni izvještaj“, komanda 35. dKoV, broj: 02/2-1-000-719/95 od 05.07.1995. godine
T-388	„Redovni mjesečni borbeni izvještaj“, 328. bbr., broj: 02/2-815/95, od 07.07.1995. godine
T-389	„Redovni dnevni borbeni izvještaj“, komanda 3. Korpusa, broj: 02/1-195, od 06.07.1995. godine
T-390	„Aktivnosti pripadnika jedinice „El Mudžahid““, GŠ ARBiH – USVB, broj: 7-1/29-643, od 07.07.1995. godine

T-391	„Otkomanda v/I – naređenje“, komanda 3. Korpusa, broj: 05/5-163, od 11.07.1995. godine
T-392	„Dejstvo u dubini PZT-e – Naređenje“, komanda 35. dKoV, broj: 02/2-1-000-739/95 od 12.07.1995. godine
T-393	„Izveštaj za period od 06. do 13.07.1995. godine, 2/328. bbr., broj: 04-1464/95, od 13.07.1995. godine
T-394	„Izvlačenje jedinica bataljona iz dodira i regulisanje održavanja kontinuiteta b/d – naređenje“, komanda 2. mnb, broj: 02/3-4-98, od 14.07.1995. godine (u optužnici broj: 02/3-5-98)
T-395	„Naređenje“, 328. bbr., broj: 02/2-872/95, od 16.07.1995. godine
T-396	„Upotreba traka za obilježavanje – naređenje“, komanda 35. dKoV, broj: 02/2-1-000-753/95, od 17.07.1995. godine
T-397	„Naređenje za vezu broj 2“, komanda 35. dKoV, broj: 02/5-948-50/95 18.07.1995. godine
T-398	„Odluka Komandanta 35. dKoV za nastavak napadnih b/d po planu „Proljeće – 95 – 3“, komanda 35. dKoV, broj: 02/2-1-2223-058-1/95 od 21.07.1995. godine
T-399	„Redovni dnevni borbeni izvještaj“, komanda 328. bbr, broj: 02/2-889/95, od 21.07.1995. godine
T-400	„Vanredni b/i“, komanda 3. Korpusa, broj: 02/3-2-509, od 21.07.1995. godine
T-401	Obavještenje o neprijatelju, Ob.br. 306/95“, komanda 3. Korpusa – Obavještajno odjeljenje, broj: 09/3-306, od 21.07.1995. godine
T-402	„Dnevni obavještajni izvještaj“, komanda 35. dKoV – Obavještajni odsjek, broj: 09/109-01-202/95 21.07.1995. godine
T-403	„Evidencija sačinjenih krivičnih prijava za mjesec juli 1995. Godine u 3.bVP – Odjeljenju za službe“
T-404	„Informacija o uspjesima jedinica 3. Korpusa ARBiH“, GŠ ARBiH, broj: 1/825-1526, od 22.07.1995. godine
T-405	„Uspjesi boraca ARBiH na dan 21.07.1995. godine“, GŠ ARBiH, broj: 1/825-1525, od 22.07.1995. godine

T-406	„Vanredni operativni izvještaj“, komanda 3. Korpusa, broj: 02/1-214, od 23.07.1995. godine
T-407	„Vanredni operativni izvještaj“, komanda 35. dKoV – IKM Klek, broj: 02/2-1-2223-073/95, od 23.07.1995. godine
T-408	„Dnevni obavještajni izvještaj“, komanda 35. dKoV – Obavještajni odsjek, broj: 09/109-01-204/95, od 23.07.1995. godine
T-409	„Vanredni borbeni izvještaj“, komanda 3. Korpusa, broj: 02/1-214-1, od 24.07.1995. godine
T-410	„Redovni dnevni borbeni izvještaj“, komanda 328. bbr, broj: 02/2-898/95, od 24.07.1995. godine
T-411	„Izvještaj“, komanda 35. dKoV – KM Klek, broj: 02/2-1-2223-95/95, od 26.07.1995. godine
T-412	„Informacija – Rezultati IR sa zarobljenim agresorskim vojnicima“, 3. Korpus – OSB, broj: 03/1-163-292-2, od 25.07.1995. godine
T-413	„Priprema i izvođenja b/d – Naređenje“, komanda 3. Korpusa, broj: 02/3-1-342, od 27.07.1995. godine
T-414	„Vanredni borbeni izvještaj“, komanda 3. Korpusa, broj: 02/1-217, od 27.07.1995. godine
T-415	„Dnevni obavještajni izvještaj“, komanda 35. dKoV – Obavještajni odsjek, broj: 09/109-01-209/95, od 28.07.1995. godine
T-416	„Redovni dnevni borbeni izvještaj“, komanda 3. Korpusa, broj: 02/1-220, od 29.07.1995. godine
T-417	„Pregrupisavanje snaga – dopuna naređenja“, 329. bbr, broj: 01/1-1399-1, od 29.07.1995. godine
T-418	„Srvanje evidencije, popuna jedinica i promjena RR-a – naređenje“, komanda 3. Korpusa, broj: 05/5-183, od 31.07.1995. godine
T-419	„Dozvola za vađenje pasoša“, 3. Korpus – Odred „El – Mudžahidin“, broj: 01/1-750, od 31.07.1995. godine
T-420	„Prevoženje zarobljenog tenka T-55 na opravku u Lob-3“, komanda 3. Korpusa, broj: 02/8-1-20, od 01.08.1995. godine

T-421	„Zaključci i zadaci sa savjetovanja starješina OMJ analiza realizacije“, komanda 3. Korpusa, broj: 02/8-3-7, od 09.08.1995. godine
T-422	„Redovni dnevni borbeni izvještaj“, komanda 3. Korpusa, broj: 02/1-223, od 01.08.1995. godine
T-423	„Elaborat organizacije unutrašnje službe na IKM – 3 Luke“, komanda 3. Korpusa, broj: 02/3-1-381/27, od 26.08.1995. godine, ERN:0185-5047-0185-5051
T-424	„Redovni dnevni borbeni izvještaj“, „“, komanda 35. dKoV – Obavještajni odsjek, broj: 02/2-1-000-822/95, od 02.08.1995. godine
T-425	„Mjesečni redovni borbeni izvještaj“, 328. bbr, broj: 02/2-941/95, od 03.08.1995. godine
T-426	„Zahtjev za angažovanje jedinica radne obaveze“, 3. Korpus – vojna jedinica 5038, broj: 02/2-1-000-827/95, od 04.08.1995. godine
T-427	„Regulisanje postupka sa helikopterima ARBiH – naređenje“, komanda 3. Korpusa, broj: 4576-3, od 05.08.1995. godine
T-428	„Naredba o zastupništvu“, komanda 3. Korpusa, broj: 05/2-41-2918, od 08.08.1995. godine
T-429	„Vanredni borbeni izvještaj“, 328. bbr., broj: 02/2-966-1/95, od 09.08.1995. godine
T-430	„Vanredni borbeni izvještaj“, 328. bbr., broj: 02/2-971/95, od 10.08.1995. godine
T-431	„Saglasnost za izdavanje PI“, OSB 3. Korpusa, broj: 03/1-225-512-33, od 11.08.1995. godine
T-432	„Izdvajanje snaga za izvođenje obuke i priprema za predstojeća b/d – naređenje“, 329. bbr, broj: 01/1-1536-4, od 14.08.1995. godine
T-433	„Saglasnost za izdavanje PI“, OSB 3. Korpusa, broj: 03/1-225-512-33-1, od 15.08.1995. godine
T-434	„Naredba“, komanda 3. Korpusa, broj: 05/1-741, od 16.08.1995. godine
T-435	„Naredba“, komanda 3. Korpusa, broj: 05/1-743, od 16.08.1995. godine
T-436	„Naredba“, komanda 3. Korpusa, broj: 05/1-744, od 16.08.1995. godine
T-437	„Otklanjanje uočenih slabosti – izvještaj“ komanda 35. dKoV, broj: 02/2-1-2223-099/95, od 16.08.1995. godine

T-438	„Redovni dnevni borbeni izvještaj“, komanda 3. Korpusa, broj: 02/1-238, od 17.08.1995. godine
T-439	„Dnevni izvještaj“, Odsjek SVB 35. dKoV, broj: 03/1-157-596, od 18.08.1995. godine
T-440	„Naredba“, komanda 3. Korpusa, broj: 05/1-754, od 20.08.1995. godine
T-441	„Pripremno naređenje za starješine Komande 35. dKoV“, Komanda 35. dKoV, broj: 02/2-1-000-895/95, od 21.08.1995. godine
T-442	„Upoznavanje sa dokumentima F-95“, komanda 35. dKoV, broj: 02/2-1-000-903/95, od 22.08.1995. godine
T-443	„Prijedlog za OOb“, komanda 35. dKoV – Obavještajni odsjek, od 22.08.1995. godine
T-444	„Redovni dnevni borbeni izvještaj“, komanda 3. Korpusa, broj: 02/1-243, od 22.08.1995. godine
T-445	„Naređenje za obuku u 1995. godini“, GŠ ARBiH, broj: 1-1/1101-1, od 22.08.1995. godine
T-446	„Poboljšanje borbene gotovosti – naređenje“, komanda 3. Korpusa, broj: 5028-2, od 22.08.1995. godine
T-447	„Plan aktivnosti na pripremi b/d komandi i jedinica 35. dKoV za period od 20.08. – 04.09.1995. godine“, komanda 35. dKoV, broj: 02/2-1-000-902/95, od 22.08.1995. godine
T-448	„Procjena naših snaga – prilog“ komanda 35. dKoV, broj: 02/2-1-000-906/95, od 23.08.1995. godine
T-449	„Utrošak M i MES za mjesec august 1995. godine“, broj: 0608-3459-0608-3464
T-450	„Naređenje za vezu broj 4“, komanda 35. dKoV, broj: 02/5-1-001/95 23.08.1995. godine
T-451	„Naređenje za ThOb, 35. dKoV, broj: 06/2-1707-1, od 23.08.1995. godine
T-452	„Prva tačka zapovijestiza boj „F – 95““, komanda 35. dKoV, broj: 09/109-10-14/95, od 23.08.1995. godine
T-453	„Presjek stanja u komandama i jedinicama 35. dKoV, Odsjek SVB 35. dKoV, broj: 03/1-157-615, od 23.08.1995. godine

T-454	„Plan angažiranja starješina štaba 35. dKoV na praćenju b/d po planu „F“, broj: 02/2-1-000-918/95-1, od 24.08.1995. godine
T-455	„Naređenje za OOb“, komanda 35. dKoV – Obavještajni odsjek, broj: 09/109-07-13/95 od 24.08.1995. godine
T-456	„Naređenje za OOb“, komanda 35. dKoV – Obavještajni odsjek, broj: 09/109-07-15/95 od 24.08.1995. godine
T-457	„Naređenje za inženjersko obezbjeđenje 35. dKoV u napadu, inz.br. 34“, komanda 35. dKoV, broj: 02/4-90/95, od 24.08.1995. godine
T-458	„Naređenje“, Odsjek SVB 35. dKoV, broj: 03/1-99-36, od 24.08.1995. godine
T-459	„Redovni dnevni borbeni izvještaj“, komanda 3. Korpusa, broj: 02/1-246, od 25.08.1995. godine
T-460	„Službena zabilješka“, OSB 3. Korpusa, broj: 03/1-163-339, od 25.08.1995. godine
T-461	„Mjesečna analiza b/g jedinica 3. Korpusa za mjesec august 1995. godine“, iz augusta 1995. godine ERN: 0600-4169-0600-4196
T-462	„Prijedlog načelnika inženjerije za inženjersko obezbjeđenje 328. bbr. u napadu, 328. bbr., broj: 02/4-217/95, od 26.08.1995. godine
T-463	„Službena zabilješka“, OSB 3. Korpusa, broj: 03/1-163-344, od 26.08.1995. godine
T-464	„Redovni dnevni borbeni izvještaj“, komanda 35. dKoV, broj: 02/2-1-000-926/95, od 26.08.1995. godine
T-465	„Službena zabilješka“, OSB 3. Korpusa, broj: 03/1-163-345, od 26.08.1995. godine
T-466	„Naređenje za inženjersko obezbjeđenje 35. dKoV u napadu“, komanda 35. dKoV, broj: 02/4-234/95, od 27.08.1995. godine
T-467	„Naređenje za inženjersko obezbjeđenje 35. dKoV u napadu“, komanda 35. dKoV, broj: 02/4-218/95, od 27.08.1995. godine
T-468	„Naredba“, komanda 3. Korpusa, broj: 05/1-774, od 27.08.1995. godine
T-469	„Službena zabilješka“, OSB 3. Korpusa, broj: 03/1-163-348, od 28.08.1995. godine

T-470	„Naredba“, komanda 3. Korpusa, broj: 05/1-776, od 28.08.1995. godine
T-471	„Priprema i obuka jedinica – naređenje“, komanda 35. dKoV, broj: 02/2-1-000-933/95, od 28.08.1995. godine
T-472	„Mišljenje za angažovanje stranih državljana“, GŠ ARBiH, ERN: D000-5324, od 28.08.1995. godine
T-473	„Prilog tačke zapovjesti inženjeriji“, 328. bbr, broj: 02/4-235/95, od 28.08.1995. godine
T-474	„Pregled brojeva VJ ARBiH“, GŠ ARBiH, broj: 4/45-13, od 28.08.1995. godine
T-475	„Objezbjeđenje prevoženja helikopterom“, komanda 3. Korpusa, broj: 5248-1, od 28.08.1995. godine
T-476	„Informacija“ 3.bataljona Vojne policije, broj: 03/847-01/95, od 29.08.1995. godine
T-477	„Informacija – Rezultati IR sa RZ S-12“ OSB 3. Korpusa, broj: 03/1-163-342-1, od 29.08.1995. godine
T-478	„Izvršenje plana i programa obuke – naređenje“, 328. bbr, broj: 02/2-1068/95, od 29.08.1995. godine
T-479	„Informacija – Rezultati IR sa RZ Samac Miodragom“ OSB 3. Korpusa, od 30.08.1995. godine ERN:0403-8107-0403-8108
T-480	„Informacija – Rezultati IR sa RZ Stokanović Goranom i Guljevatej Igorom“ OSB 3. Korpusa, broj: 03/1-163-343-1, od 30.08.1995. godine
T-481	„Informacija – Rezultati IR sa RZ Pejčić Duškom“ OSB 3. Korpusa, broj: 03/1-163-350, od 30.08.1995. godine
T-482	„Redovni borbeni izvještaj“, komanda 3. Korpusa, broj: 02/3-2-555, od 30.08.1995. godine
T-483	„Zapovjest za napad“, 328. bbr, broj: 01/1-1688-4, od 31.08.1995. godine
T-484	„Organizacijske promjene – prijedlog“, komanda 3. Korpusa, broj: 05/8-81, od 31.08.1995. godine
T-485	„Akt“, Kantonalno tužilaštvo Zeničko – dobojskog kantona“, broj: A-1773/06, od 24.10.2006. godine

T-486	„Akt Federalnog ministarstva pravde FBiH“, broj: 02-19/02, od 17.05.2002. godine“. ERN:0294-2221-0294-2226
T-487	„Zapisnik sa sastanaka organa bezbjednosti 3. Korpusa ARBiH“, MUP BiH – SSB, od 22.09.1995. godine ERN:0362-7019-0362-7020
T-488	„Izmjena zapovjesti za napad“ broj: 01/1-1718-2, od 02.09.1995. godine
T-489	„Prva tačka zapovjesti za odsudnu odbranu“, ARBiH – Obavještajni organ, broj: 09-328-474/95, od 02.09.1995. godine
T-490	„Zapovijest za logistiku“, 328. bbr, broj: 06-01-425/95, od 02.09.1995. godine
T-491	„Redovni borbeni izvještaj“, komanda 3. Korpusa, broj: 02/3-2-560, od 02.09.1995. godine
T-492	„Izvještaj“, komanda 35. dKoV, broj: 02/2-1-000-988/95, od 03.09.1995. godine
T-493	„Zahtjev“, komanda 35. dKoV, broj: 02/4-630-1, od 05.09.1995. godine
T-494	„Raspored angažovanja starješina komande 35. dKoV“, komanda 35. dKoV, broj: 02/2-1-000-1000/95, od 06.09.1995. godine
T-495	„Obavještenje“, komanda 3. Korpusa – Obavještajno odjeljenje, broj: 09/9-673-19, od 07.09.1995. godine
T-496	„Naredba“, komanda 3. Korpusa, broj: 05/1-791, od 07.09.1995. godine
T-497	„Dopuna zapovjesti za napad komandanta 35. dKoV“, komanda 35. dKoV, broj: 02/2-1-000-1006/95, od 07.09.1995. godine
T-498	„Izvještaj“, 328. bbr., broj: 01-759/95, od 09.09.1995. godine
T-499	„Naređenje“, komanda 35. dKoV – IKM „Rudače“, broj: 02/2-1-2223-168/95, od 16.09.1995. godine
T-500	„Vanredni borbeni izvještaj“, komanda 3. Korpusa, broj: 02/3-2-574, od 10.09.1995. godine
T-501	„Naređenje“, komanda 328. bbr., broj: 02/2-1137/95, od 10.09.1995. godine
T-502	„Spisak Izeta Karahasanovića - logor“ ERN:0466-2156-0466-2157
T-503	„Angažovanje snaga – naređenje“, komanda 35. dKoV, broj: 02/2-1-2223-111/95, od 11.09.1995. godine
T-504	„Angažovanje snaga – naređenje“, komanda 35. dKoV, broj: 02/2-1-2223-119/95, od 11.09.1995. godine

T-505	„Redovni dnevni b/i“, IKM 3. Korpusa – s. Trepče, broj: 02/3-1-381/341, od 18.09.1995. godine
T-506	„Dnevni obavještajni izvještaj“, komanda 35. dKoV – Obavještajni odsjek, broj: 09/109-01-256/95, od 12.09.1995. godine
T-507	„Vanredni obavještajni izvještaj“, komanda 3. korpusa, broj: 09/1-379-5, od 12.09.1995. godine
T-508	„Prijedlog angažovanja snaga“, komanda 35. dKoV – IKM „Babilon“, broj: 02/2-1-2223-123/95, od 12.09.1995. godine
T-509	„Angažovanje snaga – naređenje“, komanda 35. dKoV, broj: 02/2-1-2223-125/95, od 12.09.1995. godine
T-510	„Dnevni obavještajni izvještaj“, komanda 35. dKoV – Obavještajni odsjek, broj: 09/109-01-256/95, od 12.09.1995. godine
T-511	„Obavještenje o uspjesima jedinica ARBiH“, komanda 3. Korpusa – Odjeljenje za moral, broj: 04/06-99, od 13.09.1995. godine
T-512	„Informacija o daljnim uspjesima jedinica 2., 3., korpusa, 28.dKoV i 120.lbr. „Crni labudovi“ na ozrenskom ratištu“, GŠ ARBiH – Uprava za moral, broj: 6/1337, od 13.09.1995. godine
T-513	„Redovni borbeni izvještaj“, komande 3. Korpusa, broj: 02/3-2-580, od 13.09.1995. godine
T-514	„Redovno referisanje – obavještenje“, komanda 35. dKoV, broj: 02/2-1-2223-140/95, od 13.09.1995. godine
T-515	„Planiranje i praćenje b/d – izvještaj“, komanda 35. dKoV – IKM „Rudače“, broj: 02/2-1-2223-155/95, od 14.09.1995. godine
T-516	„Redovni dnevni borbeni izvještaj“, komanda 328. bbr, broj: 02/2-1151/95, od 14.09.1995. godine
T-517	„Naređenje“, komanda 328. bbr, broj: 02/2-1154/95, od 14.09.1995. godine
T-518	„Redovni dnevni b/i“ komandanta 3. Korpusa, broj: 02/3-1-381/327, od 16.09.1995. godine
T-519	„Redovni dnevni b/i“ komandanta 3. Korpusa, broj: 02/3-1-381/313, od 15.09.1995. godine

T-520	„Izmještanje IKM – Naređenje“, komanda 35. dKoV – IKM „Rudače“, broj: 02/2-1-2223-172/95, od 16.09.1995. godine
T-521	„Informacije o uspjesima jedinica ARBiH“, komanda 3. Korpusa, broj: 04/06-103, od 17.09.1995. godine
T-522	„Organizacija ObO u toku izvođenja b/d – naređenje“, komanda 3. Korpusa, broj: 01/1-1-73, od 17.09.1995. godine
T-523	„Organizacija sistema RiK-a – naređenje“, komanda 35. dKoV, broj: 02/2-1-000-645/95, od 17.09.1995. godine
T-524	„Redovni dnevni b/i“ komandanta 3. Korpusa, broj: 02/3-1-381/369, od 19.09.1995. godine
T-525	„Redovni dnevni b/i“ komandanta 3. Korpusa, broj: 02/3-1-381/401, od 22.09.1995. godine
T-526	„Izvod iz redovnog operativnog dnevnika“, komanda 35. dKoV – KM „Klek“, broj: 02/2-1-000-1019/95, od 22.09.1995. godine
T-527	Naređenje za vezu broj 12“, komanda 3. korpusa, broj: 02/5-1-5/81 od 23.09.1995. godine
T-528	„Redovni dnevni borbeni izvještaj“, komanda 35. dKoV, broj: 02/2-1-000-1021/95 od 23.09.1995. godine
T-529	„Redovni dnevni borbeni izvještaj“, komanda 328. bbr, broj: 02/2-1187/95, od 23.09.1995. godine
T-530	„Informacija o obilasku jedinica ARBiH koje su učestvovala u posljednjim oslobodilačkim dejstvima, od strane Komandanta GŠARBiH, generala Rasima Delića, GŠ ARBiH – Uprava za moral, broj: 6/1434, od 24.09.1995. godine
T-531	„Ustrojavanje jedinstvene OE – naređenje“, komanda 3. Korpusa, broj: 02/3-2-608, od 25.09.1995. godine
T-532	„Informacija“, komanda 3. Korpusa – Odjeljenje za moral, broj: 04/09-42, od 25.09.1995. godine
T-533	„Inženjersko uređenje l/o – naređenje“, komanda 3/328.bbr, broj: 01-558/95, od 25.09.1995. godine

T-534	„Angažovanje starješina na praćenju b/d“, komanda 35. dKoV, broj: 02/2-1-000-1060/95 od 28.09.1995. godine
T-535	„Racionalnije korištenje mobilisanih objekata za potrebe ARBiH – naređenje“, komanda 3. Korpusa, broj: 05/5-243, od 29.09.1995. godine
T-536	„Redovni dnevni b/i“ komandanta 3. Korpusa, broj: 02/3-1-381/510, od 29.09.1995. godine
T-537	„Redovni dnevni borbeni izvještaj“, komanda 328. bbr, broj: 02/2-1212/95, od 30.09.1995. godine
T-538	„Analiza b/d 3. Korpusa“, komanda 3. Korpusa, broj: 02/3-2-610, od 25.09.1995. godine. ERN:0600-4313-0600-4339
T-539	„Čestitka povodom godišnjice jedinice“, broj: 04/09-49, od 02.10.1995. godine
T-540	„Prijedlog za formiranje izviđačkog diverzantskog bataljona“, komanda 3. Korpusa, broj: 05/8-86, od 12.10.1995. godine
T-541	„Angažovanje odreda „El – Mudžahidin“ – naređenje“, komanda 35. dKoV, broj: 02/2-1-2223-229/95, od 12.10.1995. godine
T-542	„Krivična prijava“, 3. Korpus – VJ 5083, broj: 04/1-382, od 15.10.1995. godine
T-543	„Naredba“, komanda 3. Korpusa, broj: 05/1-855, od 23.10.1995. godine
T-544	„Analiza b/d po planu „F“ – naređenje“, komanda 3. Korpusa, broj: 02/3-1-401, od 25.10.1995. godine
T-545	„Analiza b/d za period od 23.08. do 11.10.1995. godine“, komanda 1.mnb, broj: 02/1-1016/95, od 25.10.1995. godine
T-546	„Redovni borbeni izvještaj“, komanda 3. Korpusa, broj: 02/1-272, od 27.10.1995. godine
T-547	„Uputstvo o angažovanju i vođenju evidencija stranih državljana u ARBiH“, komanda 3. Korpusa, broj: 05/5-266, od 27.10.1995. godine
T-548	„Mjesečni izvještaj za 9 –ti mjesec“, 5/328.bbr, broj: 02-10-33/95, od 21.10.1995. godine
T-549	„Čestitka povodom Dana brigade“, komanda 3. Korpusa, broj: 04/06-123, od 02.11.1995. godine

T-550	„Pismena pohvala“, komanda 3. Korpusa, broj: 05/4-2145, od 03.11.1995. godine
T-551	„Pismena pohvala“, komanda 3. Korpusa, broj: 05/4-2147, od 03.11.1995. godine
T-552	„Obavještenje“, OSB 3. Korpusa, broj: 03/1-217-1494, od 04.11.1995. godine
T-553	„Čestitka povodom svečanosti obilježavanja Prve godišnjice formiranja“, broj: 04/06-127, od 08.11.1995. godine
T-554	„Čestitka povodom godišnjice formiranja“, broj: 04/06-126, od 08.11.1995. godine
T-555	„Ustrojavanje i ažuriranje personalne evidencije – naređenja“, komanda 3. Korpusa, broj: 05/5-282, od 14.11.1995. godine
T-556	„Regulisanje statusa neopravdano odsutnih v/l“, komanda 3. Korpusa, broj: 05/5-290, od 18.11.1995. godine
T-557	„Naredba“, komanda 3. Korpusa, broj: 05/1-923, od 20.11.1995. godine
T-558	„Naredba“, komanda 3. Korpusa, broj: 05/1-924, od 20.11.1995. godine
T-559	„Informacija – krivične prijave podnesene u periodu od 01.11.1995. godine“, OSB 3. Korpusa, broj: 03/1-242-973, od 23.11.1995. godine
T-560	„Analiza b/g 3. Korpusa“, komanda 3. Korpusa, broj: 02/3-2-730, od 25.11.1995. godine, ERN:0600-4087-0600-4109
T-561	„Naredba“, komanda 3. Korpusa, broj: 05/1-941, od 26.11.1995. godine
T-562	„Naredba“, komanda 3. Korpusa, broj: 05/1-944, od 27.11.1995. godine
T-563	„Testiranje kandidata za West Point – Naređenje“, komanda 3. Korpusa, broj: 05/5-306, od 02.12.1995. godine
T-564	„Naredba“, komanda 3. Korpusa, broj: 05/1-971, od 14.12.1995. godine
T-565	„Obavijest“, 3.bVP, broj: 03/1350-25/95, od 15.12.1995. godine
T-566	„Obavještenje o neprijatelju“, komanda 3. Korpusa – obavještajno odjeljenje, broj: 09/3-512, od 22.12.1995. godine
T-567	„Akt“, Okružno tužilaštvo u Travniku, broj: 83/95, od 29.12.1995. godine
T-568	„Bilten Sektora bezbjednosti broj 22“, od 29.01.1994. godine

T-569	„Odluka o proizvođenju – unapređenju u činove ARBiH“, Predsjedništvo ARBiH, broj: 02-111-540/94, od 05.08.1994. godine
T-570	„Izjava“, Abu Haris – emir odreda „EI – mudžahidin“, od 30.01.1994. godine, broj: 0403 – 3874
T-571	“Bilten Uprave bezbjednosti broj 26” od 02.02.1994. godine
T-572	“Bilten Uprave bezbjednosti broj 162”, od 14.08.1994. godine
T-573	Informacija – saznanja i podaci dobijeni primjenom TKT jedinice „EI – Mudžahedin“, OSB 3. Korpusa, broj: 03/1-258-28, od 11.01.1995. godine
T-574	“Bilten Uprave službe vojne bezbjednosti broj 29”, od 20.02.1995. godine
T-575	„Naređenje za OOb, komanda 3. Korpusa – Obavještajno odjeljenje, broj. 09/7- , od 26.04.1995. godine
T-576	„Prijedlog za uvođenje operativne akcije (OA) Vranduk“, USVB GŠ ARBiH, broj: 7-1/29-412, od 13.05.1995. godine
T-577	„Ispitivanje ratnih zarobljenika – upute“, OSVB 37. dKoV, broj: 03-738-1, od 11.05.1995. godine
T-578	„Izvještaj o izvedenim borbenim dejstvima“, OSVB 35. dKoV, broj: 03/1-99-9, od 27.05.1995. godine
T-579	„Plan angažovanja potrebnih snaga i sredstava 3. i 7. Korpusa, kao i CSB-i Zenica sa ciljem sprječavanja mogućeg narušavanja i uspostavljanja javnog reda i mira, komanda 3. Korpusa, od 22.05.1995. godine
T-580	„Problemi izvođenja zajedničke obuke sa pripadnicima „EI – Mudžahedina“, OSB 3. Korpusa, broj: 03/1-174-149-1, od 03.07.1995. godine
T-581	„Problemi izvođenja zajedničke obuke sa pripadnicima „EI – Mudžahedina“ – saznanja“, OSB 3. Korpusa, broj: 03/1-174-143-1, od 01.07.1995. godine
T-582	„Informacija – Ponašanje pripadnika odreda „EI – Mudžahedin“ u z/o 328.bbr.“, OSB 3. Korpusa, broj: 03/1-174-163, od 15.07.1995. godine
T-583	“Bilten Uprave bezbjednosti broj 134”, od 19.07.1994. godine
T-584	„Akt“ MUP CSB-Sektor SDB Zenica, broj: 02-1557, od 25.07.1995. godine
T-585	„Službena zabilješka“, OSB 3. Korpus, broj: 03/1-163-295-2, od 25.07.1995. godine

T-586	„Naređenje“, komanda 3. Korpusa, broj: 05/5-184, od 31.07.1995. godine
T-587	“Bilten Uprave bezbjednosti broj 146”, od 01.08.1995. godine
T-588	„Samovoljno udaljavanje pripadnika 329.bbr. iz logorskih prostorija „El – Mudžahidin – Službena zabilješka“, OSB 3. Korpus, broj: 03/1-007-1, od 31.08.1995. godine
T-589	“Bilten Uprave bezbjednosti broj 155”, od 11.08.1995. godine
T-590	„Akti za potpis i prosljeđivanje u matične jedinice“, 3.bVP, broj: 03/787-01/95, od 13.08.1995. godine, ERN:0403-7709-0403-7711
T-591	„Plan mjera bezbjednosnog obezbjeđenja napada“, 3. Korpus, od 18.08.1995. godine
T-592	„Službena zabilješka“, 3.bVP, broj: 03/1010-01/95, od 30.09.1995. godine
T-593	„Izveštaj akcije „Al – Kerame“, OSB 3. Korpusa, broj: 03/1-174-188-1, od 10.08.1995. godine
T-594	Akt „Sprovodni list“, 3. Bataljon vojne policije, od 24.08.1995. godine
T-595	“Bilten Uprave bezbjednosti broj 167”, od 26.08.1995. godine (u optužnici stoji 1994. godina)
T-596	„Službena zabilješka“, OSB 3. Korpusa, broj: 03/1-163-340, od 27.08.1995. godine
T-597	„Službena zabilješka“, OSB 3. Korpusa, broj: 03/1-163-341, od 27.08.1995. godine
T-598	„Službena zabilješka“, OSB 3. Korpusa, broj: 03/1-163-342, od 26.08.1995. godine S-12
T-599	„Službena zabilješka“, OSB 3. Korpusa, broj: 03/1-163-347, od 28.08.1995. godine
T-600	„Službena zabilješka“, OSVB 35.dKoV, broj: 03/1-80-31, od 27.10.1995. godine.
T-601	„Službena zabilješka“, 3.bVP, broj: 03/1350-19/95, od 10.12.1995. godine
T-602	„Službena zabilješka“, 3.bVP, broj: 03/1350-07/95, od 12.12.1995. godine
T-603	“Bilten Uprave bezbjednosti broj 172”, od 04.09.1995. godine (u optužnici stoji 1994. godina)

T-604	„Službena zabilješka o dovođenju lica – Dabić Draženko“, 3.bVP, broj: 09/13-04/95, od 13.09.1995. godine
T-605	„Službena zabilješka o dovođenju lica – Todić Miomir“, 3.bVP, broj: 09/13-01/95, od 13.09.1995. godine
T-606	„Sprovodni list – Miomir Todić“, komanda 35. dKoV, od 13.09.1995. godine
T-607	„Dnevni izvještaj“, OSB 3. Korpusa, broj: 03/1-027-1, od 15.09.1995. godine
T-608	„Bilten Uprave bezbjednosti broj 181“, od 16.09.1994. godine (u optužnici stoji 1994. godina)
T-609	„Dnevni izvještaj 3.bVP“, 3.bVP, broj: 03/870-17/95, od 17.09.1995. godine
T-610	„Odbijanje naređenja od strane radnog voda – pritvorenika iz BVP“, OB 3. Korpusa, broj: 03/1-353/95, od 18.09.1995. godine
T-611	„Službena zabilješka – ponašanje pripadnika odreda „El – mudžahidin“, SVB 3. Korpusa, broj: 03/1-80-28, od 18.09.1995. godine
T-612	„Informacija“, OSB 3. Korpusa, broj: 03/1-174-228-1, od 19.09.1995. godine
T-613	„Informacija“, OSB 3. Korpusa, broj: 03/1-174-231, od 22.09.1995. godine
T-614	„Zarobljeni agresorski vojnici i civilna lica na ozrensko – vozućkom ratištu, spisak“, OSB 3. Korpusa, broj: 03/1-163-444-1, od 05.10.1995. godine
T-615	„Službena zabilješka“, 3.bVP, broj: 09/28-06/95, od 28.09.1995. godine – Jović Slobodanka
T-616	„Službena zabilješka“, 3.bVP, broj: 09/28-05/95, od 28.09.1995. godine – S-3
T-617	„Službena zabilješka“, 3.bVP, broj: 09/28-07/95, od 28.09.1995. godine – S-4
T-618	„Informacija“, OSB 3. Korpusa, broj: 03/1-174-236, od 29.09.1995. godine
T-619	„Dnevni izvještaj 3.bVP“, 3.bVP, broj: 03/870-29/95, od 29.09.1995. godine
T-620	„Informacija“, OSB 3. Korpus, broj: 03/1-163-451, od 01.10.1995. godine
T-621	„Informacija“, komanda 7. Korpusa OSB, broj: 03/1-51-39-3/95, od 03.10.1995. godine
T-622	„Informacija“, OSB 3. Korpus, broj: 03/1-163-520, od 19.10.1995. godine
T-623	„Informacija – stanje u IDČ „Asim Čamdžić“, OSB 3. Korpusa, broj: 03/1-47-55, od 24.10.1995. godine

T-624	„Informacija – ponašanje pripadnika jedinice „El – mudžahidin“, OSB 3. Korpus, broj: 03/1-217-1468-2, od 27.10.1995. godine
T-625	„Informacija – UOS sa RZ“, OSB 3. Korpusa, broj: 03/1-163-530, od 28.10.1995. godine
T-626	„Teži incident pripadnika „El – mudžahidin“, USVB GŠ ARBiH, broj: 7-3/29-1184, od 28.10.1995. godine
T-627	„Informacija – Razmjena RZ“, OSB 3. Korpus, broj: 03/1-163-251-51, od 16.11.1995. godine
T-628	„Akt Abu Maali Hasan – O.O.“Vazal“, od 20.11.1995. godine.
T-629	„Informacija“, OSB 3. Korpus, broj: 03/1-60-4-5, od 12.12.1995. godine
T-630	„Naređenje“, komanda 3. Korpusa, broj: 05/8-98, od 14.12.1995. godine
T-631	„Informacija“, OSB 3. Korpus, broj: 03/1-174-130-1, od 21.06.1995. godine
T-632	„Informacija – OA Vranduk saznanja“, OSB 3. Korpus, broj: 03/1-60-81, od 26.12.1995. godine
T-633	“Bilten Uprave bezbjednosti broj 35”, od 13.02.1994. godine
T-634	„Kustura Mirsad – saglasnost“, OSB 3. Korpus, broj: 03/1-250-47-1, od 16.04.1995. godine
T-635	““Esad Alabaidi Rašid pripadnik ARBiH, indikativno držanje, ponašanje i ustupanje POR-a“, OSB 3. Korpus, broj: 03/1-258-7, od 08.04.1995. godine
T-636	„Mhamdi Seddik ben Mokhtar, zahtjev za prijem u državljanstvo R BiH“, CSB Zenica, broj: 21-1/07-204-1736/95, od 28.04.1995. godine
T-637	“Bilten Uprave službe bezbjednosti GŠ ARBiH broj 85”, od 23.05.1995. godine
T-638	„Informacija“, OSB 3. Korpus, broj: 03/1-184-193-1, od 28.05.1995. godine
T-639	„Naređenje“, komanda 35. dKoV, broj: 02/2-1-000-629/95, od 10.06.1995. godine
T-640	„Informacija“, OSB 3. Korpus, broj: 03/1-174-144-1, od 03.07.1995. godine
T-641	„Službena zabilješka“, komanda 3. Korpusa od 01.08.1995. godine ERN: 0465-4355-0465-4359
T-642	„Službena zabilješka“, ERN: 0465-4357-0465-4358
T-643	„Informacija“, OSB 3. Korpus, broj: 03/1-174-161, od 14.07.1995. godine

T-644	„Informacija“, OSB 3. Korpus, broj: 03/1-310-2, od 27.07.1995. godine
T-645	„Informacija“, OSB 3. Korpus, broj: 03/1-184-364, od 29.07.1995. godine
T-646	“Bilten Uprave bezbjednosti broj 171”, od 03.08.1995. godine
T-647	„Informacija“, OSB 3. Korpus, broj: 03/1-174-180-1, od 08.08.1995. godine
T-648	„Tim za RiK operacijom „F“ – naređenje“, komanda 3. Korpusa, broj: 02/3-1-385, od 25.08.1995. godine
T-649	Službena zabilješka“, 3.bVP, broj: 03/826-08/95, od 26.08.1995. godine
T-650	„Vanredna informacija“, komanda 7. Korpusa, broj: 03/2-508-62-1/95, od 02.09.1995. godine
T-651	„Zapisnik sa sastanaka održanog 28.08.1995. godine“, MUP BiH – CSB Zenica, broj: 21-10/050-3948/95, od 04.09.1995. godine
T-652	„Informacija“, komanda 7. Korpusa, broj: 03/1-51-39-2/95, od 03.10.1995. godine
T-653	„Informacija“, OSB 3. Korpus, broj: 03/1-174-244-1, od 07.10.1995. godine
T-654	„Informacija“, OSB 3. Korpus, broj: 03/1-174-239-1, od 22.10.1995. godine
T-655	„Informacija“, OSB 3. Korpus, broj: 03/1-60-87, od 28.12.1995. godine
T-656	„Informacija“, OSB 3. Korpus, broj: 03/1-217-1474-1, od 29.10.1995. godine
T-657	„Informacija“, OSB 3. Korpus, broj: 03/1-178-218, od 03.11.1995. godine
T-658	„Informacija“, OSB 3. Korpusa, broj: 03/1-174-276, od 07.11.1995. godine
T-659	„Obavijest“, OSB 3. Korpusa, broj: 03/1-8-4, od 08.11.1995. godine
T-660	„Šema hijerarhijskih odnosa OpO „Vazal“, USVB GŠ ARBiH, od 28.11.1995. godine
T-661	„Informacija“, OSB 3. Korpusa, broj: 03/1-174-276-3, od 23.11.1995. godine
T-662	„Upozorenje“, komanda 3. Korpusa, broj: 03/1-174-301, od 26.11.1995. godine.
T-663	„Informacija“, OSB 3. Korpusa, broj: 03/1-60-12, od 14.12.1995. godine
T-664	„Informacija“, OSB 3. Korpusa, broj: 03/1-60-60, od 24.12.1995. godine
T-665	„Službena zabilješka o dovođenju lica – Vučković Nedeljko“, 3.bVP, broj: 09/29-01/95, od 29.09.1995. godine
T-666	„Službena zabilješka o dovođenju lica – Pećanac Neđo“, 3.bVP, broj: 09/29-02/95, od 29.09.1995. godine

T-667	Kartica nestalog lica – Jović (Milan) Nedo“, Operativni tim Republike Srpske za traženje nestalih lica, broj: 0805, broj BAZ-a: 917749
T-668	„Kartica nestalog lica – Čupeljić (Milan) Mirko“, Operativni tim Republike Srpske za traženje nestalih lica, broj: 2060, broj BAZ-a: 917824
T-669	„Kartica nestalog lica – Kaurin (Rade) Svetko“, Operativni tim Republike Srpske za traženje nestalih lica, broj: 0856, broj BAZ-a: 917430
T-670	„Kartica nestalog lica – Lukić (Ranko) Dragutin“, Operativni tim Republike Srpske za traženje nestalih lica, broj: 1100, broj BAZ-a: 917673
T-671	„Kartica nestalog lica – Jović (Sreto) Mitar“, Operativni tim Republike Srpske za traženje nestalih lica, broj: 0808, broj BAZ-a: 966667
T-672	„Kartica nestalog lica – Gligorić (Božo) Nenad“, Operativni tim Republike Srpske za traženje nestalih lica, broj: 4352, broj BAZ-a: 917650
T-673	„Kartica nestalog lica – Jović (Sreto) Miloš“, Operativni tim Republike Srpske za traženje nestalih lica, broj: 0807, broj BAZ-a: 917807
T-674	„Kartica nestalog lica – Kreka (Jovo) Borislav“, Operativni tim Republike Srpske za traženje nestalih lica, broj: 0987, broj BAZ-a: 917426
T-675	„Kartica nestalog lica – Đurić (Jovo) Ranko“, Operativni tim Republike Srpske za traženje nestalih lica, broj: 0599, broj BAZ-a: 917709
T-676	„Kartica nestalog lica – Žarić (Spasoje) Nevenko“, Operativni tim Republike Srpske za traženje nestalih lica, broj: 0640, broj BAZ-a: 917429
T-677	„Kartica nestalog lica – Pejić (Miloš) Dejan“, Operativni tim Republike Srpske za traženje nestalih lica, broj: 1473, broj BAZ-a: 917827
T-678	„Kartica nestalog lica – Ilić (Milenko) Novak,“ Operativni tim Republike Srpske za traženje nestalih lica, broj: 2206, broj BAZ-a: 917671
T-679	„Kartica nestalog lica – Pavlović (Milan) Slađan“, Operativni tim Republike Srpske za traženje nestalih lica, broj:1438, broj BAZ-a: 917830
T-680	„Kartica nestalog lica – Đukić (Simeun) Jovica“, Operativni tim Republike Srpske za traženje nestalih lica, broj: 2203, broj BAZ-a: 917644
T-681	„Kartica nestalog lica – Narić (Bogdan) Zdravko“, Operativni tim Republike Srpske za traženje nestalih lica, broj: 4355, broj BAZ-a: 917696

T-682	„Kartica nestalog lica – Matičić (Miroslav) Mirko“, Operativni tim Republike Srpske za traženje nestalih lica, broj: 1167, broj BAZ-a: 917801
T-683	Kartica nestalog lica – Jorgić (Zdravko) Dalibor“, Operativni tim Republike Srpske za traženje nestalih lica, broj: 0816, broj BAZ-a: 917503
T-684	„Kartica nestalog lica – Panić (Jovo) Zdravko“, Operativni tim Republike Srpske za traženje nestalih lica, broj: 1442, broj BAZ-a: 917819
T-685	„Kartica nestalog lica – Pejić (Milivoje) Miloš“, Operativni tim Republike Srpske za traženje nestalih lica, broj: 1472, broj BAZ-a: 917689
T-686	„Kartica nestalog lica – Lazić (Dujko) Ranko“, Operativni tim Republike Srpske za traženje nestalih lica, broj: 1056, broj BAZ-a: 917818
T-687	„Kartica nestalog lica – Marić (Marko) Marko“, Operativni tim Republike Srpske za traženje nestalih lica, broj: 1144, broj BAZ-a: 917731
T-688	„Kartica nestalog lica – Savić (Borislav) Milovan“, Operativni tim Republike Srpske za traženje nestalih lica, broj: 1742, broj BAZ-a: 917692
T-689	„Kartica nestalog lica – Todorović (Blago) Branko“, Operativni tim Republike Srpske za traženje nestalih lica, broj: 1938, broj BAZ-a: 917653
T-690	„Kartica nestalog lica – Ilić (Dušan) Milivoje“, Operativni tim Republike Srpske za traženje nestalih lica, broj: 0713, broj BAZ-a: 917672
T-691	„Kartica nestalog lica – Vasić (Maksim) Jovan“, Operativni tim Republike Srpske za traženje nestalih lica, broj: 0203, broj BAZ-a: 917504
T-692	„Kartica nestalog lica – Piljagić (Dragić) Vlado“, Operativni tim Republike Srpske za traženje nestalih lica, broj: 1539, broj BAZ-a: 917216
T-693	„Kartica nestalog lica – Kopanja (Dušan) Neđo“, Operativni tim Republike Srpske za traženje nestalih lica, broj: 0949, broj BAZ-a: 917435
T-694	„Kartica nestalog lica – Rauković (Stevo) Nedeljko“, Operativni tim Republike Srpske za traženje nestalih lica, broj: 1648, broj BAZ-a: 917681
T-695	„Kartica nestalog lica – Pirc (Milan) Simon“, Operativni tim Republike Srpske za traženje nestalih lica, broj: 2224
T-696	„Kartica nestalog lica – Marković (Branko) Drago“, Operativni tim Republike Srpske za traženje nestalih lica, broj: 2215, broj BAZ-a: 917822

T-697	„Kartica nestalog lica – Vasilić (Pavo) Veljko“, Operativni tim Republike Srpske za traženje nestalih lica, broj: 0198, broj BAZ-a: 105310
T-698	„Kartica nestalog lica – Ristić (Čedo) Sveto“, Operativni tim Republike Srpske za traženje nestalih lica, broj: 1711, broj BAZ-a: 106207
T-699	„Kartica nestalog lica – Vučić (Branko) Nedeljko“, Operativni tim Republike Srpske za traženje nestalih lica, broj: 0305, broj BAZ-a: 917428
T-700	„Kartica nestalog lica – Kodžo (Branko) Radenko“, Operativni tim Republike Srpske za traženje nestalih lica, broj: 2209, broj BAZ-a: 917436
T-701	„Kartica nestalog lica – Matičić (Mirko) Miodrag“, Operativni tim Republike Srpske za traženje nestalih lica, broj: 1166, broj BAZ-a: 917801
T-702	„Kartica nestalog lica – Rajak (Jovan) Stevo“, Operativni tim Republike Srpske za traženje nestalih lica, broj: 2226, broj BAZ-a: 917421
T-703	„Kartica nestalog lica – Vasić (Vojin) Borislav“, Operativni tim Republike Srpske za traženje nestalih lica, broj: 2199, broj BAZ-a: 917211
T-704	„Kartica nestalog lica – Vučenović (Jovo) Milan“, Operativni tim Republike Srpske za traženje nestalih lica, broj: 0302 broj BAZ-a: 917425
T-705	„Kartica nestalog lica – Lazarević (Dušan) Milanko“, Operativni tim Republike Srpske za traženje nestalih lica, broj: 1050, broj BAZ-a: 917755
T-706	„Kartica nestalog lica – Petrović (Nedeljko) Slobodan“, Operativni tim Republike Srpske za traženje nestalih lica, broj: 1489, broj BAZ-a: 917748
T-707	„Kartica nestalog lica – Jotić (Milan) Radojica“, Operativni tim Republike Srpske za traženje nestalih lica, broj: 0819, broj BAZ-a: 917747
T-708	„Kartica nestalog lica – Marković (Vaskrsija) Slobodan“, Operativni tim Republike Srpske za traženje nestalih lica, broj: 4354, broj BAZ-a: 917664
T-709	„Naredba Okružnog tužilaštva u Doboju“, broj: KTA-421/06, od 26.10.2006. godine
T-710	„Završna analiza sudsko medicinske i kriminalističko tehničke obrade i reasocijacije skeletnih ostataka“, od 02.11.2006. godine, sačinjena od strane Mr. sci. med. Dr. Željko P. Karan i Marić Milko, dipl. ing

T-711	„Naredba Kantonalnog tužilaštva Zeničko – Dobojskog kantona“, broj: KTA-248/06, od 27.06.2006. godine
T-712	„Nalaz sudsko – medicinske obrade ekshumiranih tijela, lokacija Kamenica – Zavidovići“, sačinjen od strane sudskog vještaka Silajdžić – Brkić dr. Sabiha, specijalista sudske medicine, Visoko 27.07.2006. godine
T-713	Službena zabilješka“, Ministarstvo unutrašnjih poslova Zeničko – Dobojskog kantona, MUP Zenica, Uprava policije, sačinjena od strane kriminalističkog inspektora MUP-a Zeničko – Dobojskog kantona, Mandžuka Amir, od 04.07.2006. godine
T-714	„Kartica nestalog lica – Blagojević (Vlado) Radomir“, Operativni tim Republike Srpske za traženje nestalih lica, broj: 0104, broj BAZ-a: 917693
T-715	„DNA Report – Blagojević (Vlado) Radomir“, International Commission on Missing Persons – ICMP, Protocol No.: 8291/06, Protocol Key: 0717196863
T-716	„DNA Report – Blagojević (Vlado) Radomir“, International Commission on Missing Persons – ICMP, Protocol No.: 8291/06R, Protocol Key: 0865118477
T-717	„Fotodokumentacija obrade mrtvog tijela - Blagojević (Vlado) Radomir“, Protokol broj: 8291/06, ID ICMP: 14464, od 26.10.2006. godine, sačinjena od strane Mr. sci. med. Dr. Željko P. Karan i Marić Milko, dipl. ing
T-718	„Zapisnik o identifikaciji posmrtnih ostataka - Blagojević (Vlado) Radomir“, Kancelarija za traženje nestalih i zarobljenih lica Republike Srpske, broj: 139/2006, od 28.11.2006. godine
T-719	„Kartica nestalog lica – Todorić (Milovan) Božidar“, Operativni tim Republike Srpske za traženje nestalih lica, broj: 1942, broj BAZ-a: 917785
T-720	„DNA Report – Todorić (Milovan) Božidar“, International Commission on Missing Persons – ICMP, Protocol No.: 8287/06, Protocol Key: 0331882621
T-721	„DNA Report – Todorić (Milovan) Božidar“, International Commission on Missing Persons – ICMP, Protocol No.: 8287/06R, Protocol Key: 0383394485
T-722	„DNA Report – Todorić (Milovan) Božidar“, International Commission on Missing Persons – ICMP, Protocol No.: 8287/06R, Protocol Key: 1153259668

T-723	Zapisnik o sudskomedicijskoj i kriminalističko tehničkoj obradi mrtvog tijela - Todorić (Milovan) Božidar“, Kancelarija za traženje nestalih i zarobljenih lica RS, od 26.10.2006. godine, sačinjen od strane Mr. sci. med. Dr. Željko P. Karan i Marić Milko, dipl. ing
T-724	„Fotodokumentacija obrade mrtvog tijela - Todorić (Milovan) Božidar“, Protokol broj: 8287/06, ID ICMP: 10758, od 26.10.2006. godine, sačinjena od strane Mr. sci. med. Dr. Željko P. Karan i Marić Milko, dipl. ing
T-725	„Zapisnik o identifikaciji posmrtnih ostataka – Todorić (Milovan) Božidar“, Kancelarija za traženje nestalih i zarobljenih lica Republike Srpske, broj: 138/2006, od 28.11.2006. godine
T-726	„Kartica nestalog lica – Stjepanović (Petar) Drago“, Operativni tim Republike Srpske za traženje nestalih lica, broj: 1847, broj BAZ-a: 917687
T-727	„DNA Report – Stjepanović (Petar) Drago“, International Commission on Missing Persons – ICMP, Protocol No.: 8290/06, Protocol Key: 1134227014
T-728	„Fotodokumentacija obrade mrtvog tijela - Stjepanović (Petar) Drago“, Protokol broj: 8290/06, ID ICMP: 9337, od 26.10.2006. godine, sačinjena od strane Mr. sci. med. Dr. Željko P. Karan i Marić Milko, dipl. ing
T-729	„Zapisnik o identifikaciji posmrtnih ostataka - Stjepanović (Petar) Drago“, Kancelarija za traženje nestalih i zarobljenih lica Republike Srpske, broj: 137/2006, od 28.11.2006. godine
T-730	„Kartica nestalog lica – Dabić (Milivoje) Čedo“, Operativni tim Republike Srpske za traženje nestalih lica, broj: 0465, broj BAZ-a: 966036
T-731	„DNA Report – Dabić (Milivoje) Čedo“, International Commission on Missing Persons – ICMP, Protocol No.: 8285/06, Protocol Key: 0815039262
T-732	„Fotodokumentacija obrade mrtvog tijela - Dabić (Milivoje) Čedo“, Protokol broj: 8285/06, ID ICMP: 5815, od 26.10.2006. godine, sačinjena od strane Mr. sci. med. Dr. Željko P. Karan i Marić Milko, dipl. ing
T-733	„Zapisnik o identifikaciji posmrtnih ostataka - Dabić (Milivoje) Čedo“, Kancelarija za traženje nestalih i zarobljenih lica Republike Srpske, broj: 136/2006, od 28.11.2006. godine

T-734	„Kartica nestalog lica – Radojčić (Blagoje) Radovan“, Operativni tim Republike Srpske za traženje nestalih lica, broj: 1632, broj BAZ-a: 917683
T-735	„DNA Report – Radojčić (Blagoje) Radovan“, International Commission on Missing Persons – ICMP, Protocol No.: 8286/06, Protocol Key: 0286175565
T-736	„Fotodokumentacija obrade mrtvog tijela - Radojčić (Blagoje) Radovan“, Protokol broj: 8286/06, ID ICMP: 9349, od 26.10.2006. godine, sačinjena od strane Mr. sci. med. Dr. Željko P. Karan i Marić Milko, dipl. ing
T-737	„Zapisnik o identifikaciji posmrtnih ostataka - Radojčić (Blagoje) Radovan“, Kancelarija za traženje nestalih i zarobljenih lica Republike Srpske, broj: 135/2006, od 28.11.2006. godine
T-738	„Kartica nestalog lica – Todorović (Đorđe) Savo“, Operativni tim Republike Srpske za traženje nestalih lica, broj: 2238, broj BAZ-a: 917794
T-739	„DNA Report – Todorović (Đorđe) Savo“, International Commission on Missing Persons – ICMP, Protocol No.: 8342/06, Protocol Key: 0857694954
T-740	„Fotodokumentacija obrade mrtvog tijela - Todorović (Đorđe) Savo“, Protokol broj: 8342/06, ID ICMP: 18132, od 26.10.2006. godine, sačinjena od strane Mr. sci. med. Dr. Željko P. Karan i Marić Milko, dipl. ing
T-741	„Zapisnik o identifikaciji posmrtnih ostataka - Todorović (Đorđe) Savo“, Kancelarija za traženje nestalih i zarobljenih lica Republike Srpske, broj: 134/2006, od 28.11.2006. godine
T-742	„Fotodokumentacija obrade mrtvog tijela (opšti elaborat) – lokalitet Kamenica, šljunkara“, od 26.10.2006. godine, sačinjena od strane Mr. sci. med. Dr. Željko P. Karan i Marić Milko, dipl. ing
T-743	„Službena zabilješka“, Uprava policije Zenica, od 21.06.2006. godine
T-744	„Naredba“, Kantonalni sud u Zenici, broj: 004-0-Kpp-06-000-103, od 22.06.2006. godine
T-745	„Zapisnik o ekshumaciji“, Kantonalno tužilaštva Zeničko – Dobojskog kantona, broj: KTA-248/06, od 26.06.2006. godine
T-746	„Zapisnik o uviđaju“, Ministarstvo unutrašnjih poslova Zeničko – Dobojskog kantona, MUP Zenica, Uprava policije, sačinjen od strane kriminalističkog

	inspektora MUP-a Zeničko – Dobojskog kantona, Mandžuka Amir od 26.06.2006. godine
T-747	„Naredba“, Okružno tužilaštvo u Doboju, broj: T15 O KTARZ 0014763 13, od 08.11.2013. godine
T-748	„Kartica nestalog lica – Šalić (Ilija) Zoran“, Operativni tim Republike Srpske za traženje nestalih lica, broj: 2101, broj BAZ-a: 917433
T-749	„DNA Report – Šalić (Ilije) Zoran“, International Commission on Missing Persons – ICMP, Protocol No.: 14199/12, Protocol Key: 452781632890009589
T-750	„Zapisnik o utvrđivanju identiteta leša“, MUP RS – CJB Doboj, broj: 09-02/1-230-1187/13, od 12.11.2013. godine
T-751	„Zapisnik o identifikaciji posmrtnih ostataka - Šalić (Ilije) Zoran“, J.Z.U. Zavod za sudsku mediciju RS, broj: ID-12-11-13-01, od 12.11.2013. godine
T-752	„Izveštaj – konačna identifikacija posmrtnih ostataka- Šalić (Ilije) Zoran“, J.Z.U. Zavod za sudsku mediciju RS, od 27.11.2013. godine
T-753	„Fotodokumentacija obrade mrtvog tijela - Šalić (Ilije) Zoran“, od 26.10.2006. godine, sačinjena od strane Mr. sci. med. Dr. Željko P. Karan i Marić Milko, dipl. ing
T-754	„Zapisnik o sudskomedicijskoj i kriminalističko tehničkoj obradi mrtvog tijela“, oznaka: Kamenica – šljunkara – Zavidovići – br. 5, Kancelarija za traženje nestalih i zarobljenih lica RS, od 26.10.2006. godine, sačinjen od strane Mr. sci. med. Dr. Željko P. Karan i Marić Milko, dipl. ing
T-755	„Službena zabilješka“, MUP RS – CJB Doboj, broj: 09-02/1-230-1187/13, od 12.11.2013. godine, sačinjena od strane Goran Sljavuljica
T-756	„Kartica nestalog lica – Đaković (Božo) Miodrag“, Operativni tim Republike Srpske za traženje nestalih lica, broj: 0558, broj BAZ-a: 917423
T-757	„DNA Report – Đaković (Božo) Miodrag“, International Commission on Missing Persons – ICMP, Protocol No.: SC 11004/08
T-758	„Zapisnik o identifikaciji mrtvog tijela - Đaković (Božo) Miodrag“, Institut za nestale osobe BiH, broj: 01-40-10/08, od 30.09.2008. godine

T-759	„Fotodokumentacija obrade ostataka mrtvog tijela - Đaković (Božo) Miodrag“, od 26.10.2006. godine, sačinjena od strane Mr. sci. med. Dr. Željko P. Karan i Marić Milko, dipl. ing
T-760	„Fotodokumentacija obrade mrtvog tijela – lokalitet Kamenica – šljunkara – Zavidovići – br. 1“, od 26.10.2006. godine, sačinjena od strane Mr. sci. med. Dr. Željko P. Karan i Marić Milko, dipl. ing
T-761	Zapisnik o sudskomedicijskoj i kriminalističko tehničkoj obradi mrtvog tijela“, oznaka: Kamenica – šljunkara – Zavidovići – br. 1, Kancelarija za traženje nestalih i zarobljenih lica RS, od 26.10.2006. godine, sačinjen od strane Mr. sci. med. Dr. Željko P. Karan i Marić Milko, dipl. ing.
T-762	„Fotodokumentacija obrade mrtvog tijela – lokalitet Kamenica – šljunkara – Zavidovići – br. 2“, od 26.10.2006. godine, sačinjena od strane Mr. sci. med. Dr. Željko P. Karan i Marić Milko, dipl. ing
T-763	Zapisnik o sudskomedicijskoj i kriminalističko tehničkoj obradi mrtvog tijela“, oznaka: Kamenica – šljunkara – Zavidovići – br. 2, Kancelarija za traženje nestalih i zarobljenih lica RS, od 26.10.2006. godine, sačinjen od strane Mr. sci. med. Dr. Željko P. Karan i Marić Milko, dipl. ing
T-764	„Fotodokumentacija obrade mrtvog tijela – lokalitet Kamenica – šljunkara – Zavidovići – br. 1/8A“, od 26.10.2006. godine, sačinjena od strane Mr. sci. med. Dr. Željko P. Karan i Marić Milko, dipl. ing
T-765	Zapisnik o sudskomedicijskoj i kriminalističko tehničkoj obradi mrtvog tijela“, oznaka: Kamenica – šljunkara – Zavidovići – br. 1/8A, Kancelarija za traženje nestalih i zarobljenih lica RS, od 26.10.2006. godine, sačinjen od strane Mr. sci. med. Dr. Željko P. Karan i Marić Milko, dipl. ing
T-766	„Fotodokumentacija obrade mrtvog tijela – lokalitet Kamenica – šljunkara – Zavidovići – br. 1/8B“, od 26.10.2006. godine, sačinjena od strane Mr. sci. med. Dr. Željko P. Karan i Marić Milko, dipl. ing
T-767	Zapisnik o sudskomedicijskoj i kriminalističko tehničkoj obradi mrtvog tijela“, oznaka: Kamenica – šljunkara – Zavidovići – br. 1/8B, Kancelarija za traženje nestalih i zarobljenih lica RS, od 26.10.2006. godine, sačinjen od strane Mr. sci. med. Dr. Željko P. Karan i Marić Milko, dipl. ing

T-768	„Fotodokumentacija obrade mrtvog tijela – lokalitet Kamenica – šljunkara – Zavidovići – br. A“, od 26.10.2006. godine, sačinjena od strane Mr. sci. med. Dr. Željko P. Karan i Marić Milko, dipl. ing
T-769	Zapisnik o sudskomedicijskoj i kriminalističko tehničkoj obradi mrtvog tijela“, oznaka: Kamenica – šljunkara – Zavidovići – br. A, Kancelarija za traženje nestalih i zarobljenih lica RS, od 26.10.2006. godine, sačinjen od strane Mr. sci. med. Dr. Željko P. Karan i Marić Milko, dipl. ing
T-770	„Fotodokumentacija obrade mrtvog tijela – lokalitet Kamenica – šljunkara – Zavidovići – br. F“, od 26.10.2006. godine, sačinjena od strane Mr. sci. med. Dr. Željko P. Karan i Marić Milko, dipl. ing
T-771	Zapisnik o sudskomedicijskoj i kriminalističko tehničkoj obradi mrtvog tijela“, oznaka: Kamenica – šljunkara – Zavidovići – br. F, Kancelarija za traženje nestalih i zarobljenih lica RS, od 26.10.2006. godine, sačinjen od strane Mr. sci. med. Dr. Željko P. Karan i Marić Milko, dipl. ing
T-772	„Naredba“, Okružni sud u Doboju, broj: 013-0-Kpp-06-000 008, od 12.05.2006. godine
T-773	„Fotodokumentacija lica mjesta – lokalitet planina Ozren - Božići“, broj: BL-05/2006-LM, od 16.05.2006. godine, sačinjena od strane Mr. sci. med. Dr. Željko P. Karan i Marić Milko, dipl. ing
T-774	„Službena zabilješka“, MUP RS – CJB Banja Luka, broj: 10-02/2-732/06, od 20.10.2006. godine
T-775	„Fotodokumentacija lica mjesta – lokalitet planina Ozren - Božići“, broj: BL-04/2006-LM, od 15.05.2006. godine, sačinjena od strane Mr. sci. med. Dr. Željko P. Karan i Marić Milko, dipl. ing
T-776	„Fotodokumentacija obrade mrtvog tijela – lokalitet planina Ozren - Božići“, broj: BL-35/2006-OT, od 19.05.2006. godine, sačinjena od strane Mr. sci. med. Dr. Željko P. Karan i Marić Milko, dipl. ing
T-777	Zapisnik o sudskomedicijskoj i kriminalističko tehničkoj obradi mrtvog tijela“, broj: BL-35/2006-OT, od 19.05.2006. godine, sačinjena od strane Mr. sci. med. Dr. Željko P. Karan i Marić Milko, dipl. ing

T-778	„Kartica nestalog lica – Mitrović (Nedo) Momir“, Operativni tim Republike Srpske za traženje nestalih lica, broj: 1264, broj BAZ-a: 900477
T-779	„Fotodokumentacija obrade mrtvog tijela – Mitrović (Nedo) Momir“, broj: BL-36/2006-OT, od 19.05.2006. godine, sačinjena od strane Mr. sci. med. Dr. Željko P. Karan i Marić Milko, dipl. ing
T-780	Zapisnik o sudskomedicijskoj i kriminalističko tehničkoj obradi mrtvog tijela“, broj: BL-36/2006-OT, od 19.05.2006. godine, sačinjena od strane Mr. Sci. med. Dr. Željko P. Karan i Marić Milko, dipl. ing
T-781	„Zapisnik o primopredaji identifikovanog mrtvog tijela - Mitrović (Nedo) Momir“, Kancelarija za traženje nestalih i zarobljenih lica RS, broj: 60/2006, od 20.10.2006. godine
T-782	„Zapisnik o identifikaciji posmrtnih ostataka - Mitrović (Nedo) Momir Kancelarija za traženje nestalih i zarobljenih lica Republike Srpske, broj: 75/2006, od 16.10.2006. godine
T-783	„DNA Report – Mitrović (Nedo) Momir“, International Commission on Missing Persons – ICMP, Protocol No.: 8021/06
T-784	„Kartica nestalog lica – Knežević (Ostoja) Predrag“, Operativni tim Republike Srpske za traženje nestalih lica, broj: 0921, broj BAZ-a: 9100484
T-785	„Fotodokumentacija obrade mrtvog tijela – Knežević (Ostoja) Predrag“, broj: BL-37/2006-OT, od 19.05.2006. godine, sačinjena od strane Mr. sci. med. Dr. Željko P. Karan i Marić Milko, dipl. ing
T-786	Zapisnik o sudskomedicijskoj i kriminalističko tehničkoj obradi mrtvog tijela“, broj: BL-37/2006-OT, od 19.05.2006. godine, sačinjena od strane Mr. Sci. med. Dr. Željko P. Karan i Marić Milko, dipl. ing
T-787	„Zapisnik o primopredaji identifikovanog mrtvog tijela - Knežević (Ostoja) Predrag“, Kancelarija za traženje nestalih i zarobljenih lica RS, broj: 54/2006, od 20.10.2006. godine
T-788	„Zapisnik o identifikaciji posmrtnih ostataka - Knežević (Ostoja) Predrag“, Kancelarija za traženje nestalih i zarobljenih lica Republike Srpske, broj: 90/2006, od 16.10.2006. godine

T-789	„DNA Report – Knežević (Ostoja) Predrag“, International Commission on Missing Persons – ICMP, Protocol No.: SC 8077/06P
T-790	„Službena zabilješka“, MUP RS – CJB Banja Luka, broj: 10-02/2-731/06, od 20.10.2006. godine
T-791	„Službena zabilješka“, MUP RS – CJB – Odjeljenje kriminalističke policije Doboj, broj: 11-02/4-230-769/06, od 16.05.2006. godine
T-792	„Kartica nestalog lica – Petrović (Ljubo) Milenko“, Operativni tim Republike Srpske za traženje nestalih lica, broj: 1468, broj BAZ-a: 917779
T-793	„Zapisnik o obukciji i identifikaciji“, Osnovni sud u Doboju, broj: 39/96, od 05.06.1996. godine
T-794	„Milenko Petrović – dokumentacija“, Republički centar za istraživanje rata, ratnih zločina i nestalih lica, broj: 08/4.4.566.58.1/15, od 09.07.2015. godine
T-795	„Karton nestalog borca iz sastava 307.pbr - Petrović (Ljubo) Milenko“, Republički centar za istraživanje rata, ratnih zločina i nestalih lica
T-796	„Fotodokumentacija - Petrović (Ljubo) Milenko“, Državna komisija za razmjenu ratnih zarobljenika, od 10.06.1999. godine, sačinjena od strane Marić Milka
T-797	„Zapisnik o identifikaciji posmrtnih ostataka - Petrović (Ljubo) Milenko“, Kancelarija za traženje nestalih i zarobljenih lica Republike Srpske, broj: 10/03, od 28.01.2003. godine
T-798	„DNA Report – Petrović (Ljubo) Milenko“, International Commission on Missing Persons – ICMP, Protocol No.: 995/02
T-799	„Fotodokumentacija – Todorović (Savo) Živinko“, Komisija za traženje nestalih i zarobljenih lica RS, od 12.09.2002. godine, sačinjena od strane Marić Milka
T-800	„Fotodokumentacija – Todorović (Savo) Živinko“, Komisija za traženje nestalih i zarobljenih lica RS, od 01.09.2002. godine, sačinjena od strane Marić Milka
T-801	„Kartica nestalog lica – Vujičić (Risto) Gojko“, Operativni tim Republike Srpske za traženje nestalih lica, broj: 0290, broj BAZ-a: 909026
T-802	„Kartica nestalog lica – Pejić (Janko) Miladin“, Operativni tim Republike Srpske za traženje nestalih lica, broj: 1470, broj BAZ-a: 917732

T-803	„DNA Report – – Pejić (Janko) Miladin“, International Commission on Missing Persons – ICMP, Protocol No.: 8362/06, Protocol Key: 0215777064
T-804	„Fotodokumentacija obrade mrtvog tijela – Pejić (Janko) Miladin“, od 26.10.2006. godine, sačinjena od strane Mr. sci. med. Dr. Željko P. Karan i Marić Milko, dipl. ing
T-805	„Zapisnik o identifikaciji posmrtnih ostataka - Pejić (Janko) Miladin“, Kancelarija za traženje nestalih i zarobljenih lica Republike Srpske, broj: 133/2006, od 28.11.2006. godine
T-806	„Kartica nestalog lica – Petrušić (Đorđe) Obrad“, Operativni tim Republike Srpske za traženje nestalih lica, broj: 1493, broj BAZ-a: 105304
T-807	„Najava ekshumacija“, Kancelarija za traženje nestalih i zarobljenih lica Republike Srpske, broj: 667/2006, od 19.07.2006. godine
T-808	„Zahtjev za izdavanje naredbe o ekshumaciji i obdukciji tijela“, Okružno tužilaštvo u Doboju, broj: KTA-421/06, od 19.07.2006. godine
T-809	„Naredba“, Okružni sud u Doboju, broj: 013-0-Kpp-06-000 022, od 20.07.2006. godine
T-810	„Ekshumacija na lokalitetu Kamenica, SO Zavidovići“, MUP RS – CJB Doboju, broj: 11-024-230-183/02, od 28.07.2006. godine
T-811	„Fotodokumentacija obrade mrtvog tijela – Petrušić (Đorđe) Obrad“, broj: BL-14-2006-LM, od 01.04.2006. godine, sačinjena od strane Marić Milko, dipl. ing
T-812	„Fotodokumentacija lica mjesta – Petrušić (Đorđe) Obrad“, broj: BL-41/2006-OT, od 26.08.2006. godine, sačinjena od strane Mr. sci. med. Dr. Željko P. Karan i Marić Milko, dipl. ing
T-813	„Zapisnik o sudskomedicinskoj i kriminalističko tehničkoj obradi mrtvog tijela“, oznaka: BL-41/2006, Kancelarija za traženje nestalih i zarobljenih lica RS, broj: BL-41/2006-OT, od 26.08.2006. godine, sačinjen od strane Mr. sci. med. Dr. Željko P. Karan i Marić Milko, dipl. ing
T-814	„DNA Report – Petrušić (Đorđe) Obrad“, International Commission on Missing Persons – ICMP, Protocol No.: 8856/07, Protocol Key: 0919470132

T-815	„Zapisnik o identifikaciji posmrtnih ostataka - Petrušić (Đorđe) Obrad“, Kancelarija za traženje nestalih i zarobljenih lica Republike Srpske, broj: 58/2007, od 07.05.2007. godine
T-816	„Fotodokumentacija“, Kancelarija za traženje nestalih i zarobljenih lica RS, broj: BL-10/2006-LM, od 30.06.2006. godine, sačinjen od strane Marić Milko, dipl. ing
T-817	„Fotodokumentacija – sudsko – medicinska obrada ekshumiranih tijela sa lokaliteta Šljunkara – Kamenica – Zavidovići“, broj: 08-03/3-5-46/06, od 04.07.2006. godine
T-818	Fotodokumentacija – asanacija i ekshumacija KTA – 248/06“, broj: 08-03/3-5-45/06, od 28.06.2006. godine
T-819	„Fotodokumentacija – sudsko – medicinska obrada ekshumiranih tijela sa lokaliteta Šljunkara – Kamenica – Zavidovići“, broj: 08-03/3-5-47/06, od 07.08.2006. godine
T-820	Izvod iz matične knjige umrlih – Vujičić Gojko, Opština Prnjavor, broj: 02-202-37/05, od 23.09.2005. godine
T-821	Izvod iz matične knjige umrlih – Čučić Vlado, Opština Prnjavor, broj: 02-202-383/15, od 01.06.2015. godine
T-822	Izvod iz matične knjige umrlih – Marić Petko, Opština Prnjavor, broj: 02-202-66/15, od 09.11.2015. godine
T-823	Izvod iz matične knjige umrlih – Marinković Krstan, Opština Prnjavor, broj: 02-202-60/15, od 02.11.2015. godine
T-824	Fotodokumentacija – fotografisanje povreda na tijelu S-12 na zahtjev Tužilaštva BiH, CJB Banja Luka, broj: 176/15, od 13.05.2015. godine
T-825	Akt MUP RS – CJB Banja Luka – Dostava dokumentacije S-12, broj: 10-4/01-230-394/15, od 01.06.2015. godine
T-826	Naredba za vještačenje, akt Tužilaštva BiH, broj: T20 0 KTRZ 000 3206 05, od 29.05.2015. godine
T-827	Fotografija, VOOO-6132 AT 00:40:55, ERN broj: 0610-7715
T-828	Fotografija, ERN broj: 0610-4444

T-829	Izvod iz matične knjige umrlih – Jović Nedo, opština Doboj, broj: 05/2-202-1-443/15, od 11.12.2015. godine
T-830	Izvod iz matične knjige umrlih – Čupeljić Mirko, opština Doboj, broj: 05/2-202-1-444/15, od 11.12.2015. godine
T-831	Izvod iz matične knjige umrlih – Jović Mitar, opština Teslić, broj: 05/2-202-1-445/15, od 11.12.2015. godine
T-832	Izvod iz matične knjige umrlih – Žarić Nedeljko, opština Čelinac, broj: 05/2-202-1-446/15, od 11.12.2015. godine
T-833	Izvod iz matične knjige umrlih – Pejić Dejan, opština Modriča, broj: 05/2-202-1-447/15, od 11.12.2015. godine
T-834	Izvod iz matične knjige umrlih – Ilić Novak, opština Stanari, broj: 05/2-202-1-448/15, od 11.12.2015. godine
T-835	Izvod iz matične knjige umrlih – Đukić Jovica, opština Modriča, broj: 05/2-202-1-437/15, od 11.12.2015. godine
T-836	Izvod iz matične knjige umrlih – Matičić Mirko, opština Prnjavor, broj: 05/2-202-1-449/15, od 11.12.2015. godine
T-837	Izvod iz matične knjige umrlih – Jorgić Dalibor, opština Banja Luka, broj: 05/2-202-1-438/15, od 10.12.2015. godine
T-838	Izvod iz matične knjige umrlih – Todorović Branko, opština Teslić, broj: 05/2-202-1-450/15, od 11.12.2015. godine
T-839	Izvod iz matične knjige umrlih – Ilić Milivoje, opština Modriča, broj: 05/2-202-1-451/15, od 11.12.2015. godine
T-840	Izvod iz matične knjige umrlih – Vasić Jovan, opština Mrkonjić Grad, broj: 05/2-202-1-452/15, od 11.12.2015. godine
T-841	Izvod iz matične knjige umrlih – Piljagić Vlado, opština Banja Luka, broj: 05/2-202-1-459/15, od 11.12.2015. godine
T-842	Izvod iz matične knjige umrlih – Kopanja Neđo, opština Mrkonjić Grad, broj: 05/2-202-1-453/15, od 11.12.2015. godine
T-843	Izvod iz matične knjige umrlih – Ristić Sveto, opština Banja Luka, broj: 05/2-202-1-439/15, od 10.12.2015. godine

T-844	Izvod iz matične knjige umrlih – Vučić Neđeljko, opština Banja Luka, broj: 05/2-202-1-440/15, od 10.12.2015. godine
T-845	Izvod iz matične knjige umrlih – Kodžo Radenko, opština Mrkonjić Grad, broj: 05/2-202-1-454/15, od 11.12.2015. godine
T-846	Izvod iz matične knjige umrlih – Rajak Stevo, opština Mrkonjić Grad, broj: 05/2-202-1-455/15, od 11.12.2015. godine
T-847	Izvod iz matične knjige umrlih – Vučenović Milan, opština Mrkonjić Grad, broj: 05/2-202-1-456/15, od 11.12.2015. godine
T-848	Izvod iz matične knjige umrlih – Petrović Slobodan, opština Doboj, broj: 05/2-202-1-457/15, od 11.12.2015. godine
T-849	Izvod iz matične knjige umrlih – Jotić Radojica, opština Stanari, broj: 05/2-202-1-458/15, od 11.12.2015. godine
T-850	Izvod iz matične knjige umrlih – Rauković Neđeljko, opština Stanari, broj: 05/2-202-1-460/15, od 14.12.2015. godine
T-851	Izvod iz matične knjige umrlih – Narić Zdravko, opština Doboj, broj: 05/2-202-1-461/15, od 15.12.2015. godine
T-852	Zapisnik o saslušanju svjedoka – Krstan Marinković, Tužilaštvo BiH, broj: T20 0 KTRZ 000 3206 05, od 20.05.2015. godine
T-853	Izvod iz matične knjige umrlih Gligorić Nenad, opština Zavidovići, broj: 04-13-12-2033/2015, od 16.12.2015. godine
T-854	Izvod iz matične knjige umrlih Đurić Ranko, opština Zavidovići, broj: 04-13-12-2036/2015, od 16.12.2015. godine
T-855	Izvod iz matične knjige umrlih Panić Zdravko, opština Zavidovići, broj: 04-13-12-2037/2015, od 16.12.2015. godine
T-856	Izvod iz matične knjige umrlih Pejić Miloš, opština Zavidovići, broj: 04-13-12-2038/2015, od 16.12.2015. godine
T-857	Izvod iz matične knjige umrlih Lazić Ranko, opština Zavidovići, broj: 04-13-12-2039/2015, od 16.12.2015. godine
T-858	Izvod iz matične knjige umrlih Marić Marko, opština Zavidovići, broj: 04-13-12-2040/2015, od 16.12.2015. godine

T-859	Izvod iz matične knjige umrlih Savić Milovan, opština Zavidovići, broj: 04-13-12-2041/2015, od 16.12.2015. godine
T-860	Izvod iz matične knjige umrlih Marković Drago, opština Zavidovići, broj: 04-13-12-2042/2015, od 16.12.2015. godine
T-861	Izvod iz matične knjige umrlih Marković Slobodan, opština Zavidovići, broj: 04-13-12-2043/2015, od 16.12.2015. godine
T-862	Vojna analiza i stručno mišljenje, vještak vojne struke Martin Frančešević, novembar 2015. godine
T-863	6 fotografija zarobljenih lica srpske nacionalnosti u mjesecu septembru 1995. godine, na području mjesta Vozuća dostavljene TBiH uz Službenu zabilješku Državne agencije za istrage i zaštitu (SIPA) broj: 17-04/2-2-04-2-1217/10 od 19.11.2010. godine
T-864	Video zapis broj: V000- 1719
T-865	Video zapis broj: V000-1962
T-866	866. Video zapis PALJENIK - OZREN- smotra jedinica od strane Predsjednika Predsjedništva RBiH Alije Izetbegović, dostavljen uz dopunu izvještaja o počinjenom krivičnom djelu, MUP RS, CJB Dobroj, broj: 11-02/4-230-1398/05 od 29.09.2009. godine
-	Dokazi za međunarodni oružani sukob (u elektronskoj verziji na CD-u)
T-867	Deklaracija o proglašenju Republike Srpskog naroda u BiH -Službeni glasnik
T-868	Odluka o strateškim ciljevima od 12.05.1992. godine
T-869	Strateški ciljevi srpskog naroda, Momčilo Krašnik broj: 02-130/92 od 12.05.1992.godine
T-870	Ustav Srpske Republike Bosne i Hercegovine, 28. februar 1992. godine;
T-871	Informacija sa 34. Sjednice Narodne skupštine Republike Srpske, Banja Luka, 29. septembar 1993. Godine
T-872	Analiza borbene gotovosti za 1992. godinu od 1. februar 1993.godine
T-873	Analiza borbene gotovosti i aktivnosti Vojske Republike Srpske u 1992. godini, od mjeseca aprila 1993. godine

T-874	Audio snimak sa zasjedanja 50. sjednice NS RS 15 i 16-04-1995. Godine u Sanskom Mostu
T-875	Borbeni i operativni izvještaj komande 2. VO broj 10/36-2467 od 24. aprila 1992.godine
T-876	Izvještaj o komandnoj odgovornosti u GŠ VRS, Richard Butler od 09.06.06. godine
T-877	Dnevni Borbeni izvještaj 1. KK, broj: 44-1-524 od 6. decembar 1992. godine
T-878	Dnevni operativni izvještaj Komanda 17. Korpusa broj: 11/2-17 od 18. april 1992. godine
T-879	Ekspoze GŠ VRS o ostvarenim rezultatima, mjesec septembar 1992. godine
T-880	Instrukcija komande 1.KK, broj: 18/5-27 od 5. avgust 1992-mjere štednje
T-881	Izvod iz direktive za upotrebu VRS, mjesec decembar 1993.godine
T-882	Operativna direktiva br. 6 Vrhovne komande VRS, 11. novembar 1993. Godine
T-883	Komanda 2. VO GŠ oružanih snaga SFRJ, broj: 908-1 od 20.03.1992. godine
T-884	Naredba koju je donio GVJ- Momčilo Perišić broj: 369-1 od 8. jula 1994. godine
T-885	Naredba GŠ VJ o formiranju Kadrovskog centra, broj: 3087-1 od 15.11. 1993. godine
T-886	Naredba Generalštaba VJ o ukidanju 30. KC, 10. april 2001. godine
T-887	Naredba-ukaz predsjednika SRJ o ukidanju 30.kadr.centra 28-03-2001
T-888	Naredba o postupku iz Tehničke službe SSNO-a, broj: 2268-1 od 31. 12 1991.godine
T-889	Obavještajna informacija Glavnog štaba VRS, 14. Maj 1995. godine
T-890	Obavještajna informacija GŠ VRS od 19 maj 1995
T-891	Obavještajna informacija Glavnog štaba VRS, 14. septembar 1993. godine
T-892	Obavještajna informacija Glavnog štaba VRS, 15. septembar 1993. godine
T-893	Obavještajna informacija Glavnog štaba VRS, 27. jul 1995. godine
T-894	Obavještajna informacija GŠ VRS 12/45-559 od 20. maj 1995. godine
T-895	Obavještajna informacija Glavnog štaba VRS, 25. jul 1995. godine
T-896	Obavještajna informacija Glavnog štaba VRS, 26. jul 1995. godine
T-897	Obavještajna informacija Glavnog štaba VRS, 26. maj 1995. godine

T-898	Obavještajna informacija Glavnog štaba VRS, 28. jul 1995. godine
T-899	Obavještajna informacija Glavnog štaba VRS, 30. jul 1995. godine
T-900	Odluka Ministarstva Narodne odbrane Vlade Srpske Republike BiH u vezi sa uspostavljanjem Teritorijalne odbrane, broj: 1/92 od 16. april 1992. godine
T-901	Odluka o formiranju VRS
T-902	Odluka o uspostavljanju Teritorijalne odbrane Srpske Republike BiH broj: 21-10/92 od 18.04.1992. godine
T-903	Pozadinski izvještaj 1.KK, broj: 16/1-1 od od 01. januara 1993. godine
T-904	Dokument o pozadinskom obezbeđenju, Ratko Mladić, bez datuma
T-905	Regulisanje statusa JNA broj: 417-2 od 07.05.1992. godine
T-906	Rezolucija UN-a broj: 713, od 25. septembar 1991. godine
T-907	Rezolucija 752 SB UN, 15. maj 1992. godine
T-908	Rezolucija 819 SB UN, 16. april 1993. godine
T-909	Rezolucija 970 SB UN 21. januar 1995. godine
T-910	Telegram GŠ VRS broj: 21/12-138 od 12.09.1992. godine
T-911	Upozorenje IKM 1. KK broj: 3686 od 22. novembar 1992. godine
T-912	Vinko Pandurević personalni dosije, 1. januar 1992. godine
T-913	Fond za socijalno osiguranje vojnih osiguranika, Stanislav Galić od 5. decembar 1994. godine
T-914	Zahtjev za nabavku oružja 2. VO broj: 32/205-16 od 03.03.1992. godine
T-915	Zahtjev za ispomoć u municiji koji je Ratko Mladić uputio Momčilu Perišiću, 19. jun 1995. godine
T-916	Zapisnik sa 16. sjednice Skupštine srpskog naroda u BiH, 12. maj 1992. godine
T-917	Zakon o Vojsci Republike Srpske, Službeni glasnik Srpskog naroda u BiH od 01.06.1992. godine
T-918	Ustav SRJ, Službeni list SRJ od 27.04.1992. godine
T-919	Prijedlog za vanredno unapređenje Talić Momira, GŠ VRS od 14.10.1993. godine
T-920	Zapovijest za operaciju - Drina 1. KK od 21.01.1994. godine
T-921	Penzijski staž Momir Talic, VP Beograd od 28.02.2002. godine

T-922	Penzijski staž Stanislav Galić, Fond za socijalno osiguranje 05.12.1994. godine
T-923	Ukaz predsjednika SRJ - Galić Stanislav od 30.09.1994. godine
T-924	Dopis komande 1. KK za GŠ VJ od 26.08.1993. godine
T-925	Operativni dnevnik Pauk
T-926	Operativni dnevnik br. 1 od 16.11.1994. godine
T-927	Depeša MUP RS 244 95 od 24.06.1995. godine
T-928	Kabinet načelnika Generalštaba Vojske Jugoslavije, Naređenje za izdavanje MS, 6. jul 1994. godine
T-929	Izveštaj Generalštaba VJ o 30. KC, 17. mart 2001. godine
T-930	Zahtjev Ratka Mladića Generalštabu VJ, 26. maj 1995. godine
T-931	Dokumenti u vezi sa obukom za starješine, od 15. i 20. april 1995. godine
T-932	Dopis Generalštaba VJ u vezi sa zahtjevom za pomoć VRS-a, 26. jun 1995. godine
T-933	Naređenje načelnika Generalštaba VJ o kadrovskim centrima, 15. novembar 1993. godine,
T-934	Dopis kabineta načelnika Generalštaba VJ 31. maj 1995. godine
T-935	Uputstvo Generalštaba VJ o kadrovskim centrima, 8. decembar 1993. godine.
T-936	Kabinet načelnika GŠ Vojske Jugoslavije, Naređenje za izdavanje MS, 19. januar 1994. godine
T-937	Bilješke sa sastanka rukovodstava SRJ i RS održanog u Dobanovcima, 25. avgust 1995. godine.
T-938	Naredba GŠ VJ broj: 200-103 od 03.07.1995. godine
T-939	Isplaćeni lični dohodak za generala Ratka Mladića - 1995 godinu od 16.01.1996. godine
T-940	Dopis Saveznog sekretara za NO broj: 5-34 od 06.05.1992. godine
T-941	Naredba predsjednika SRJ, Zorana Lilića broj: 033/93-1 od 10.11.1993. godine
T-942	Dopis GŠ VJ upućen GŠ VRS broj: 17-142 od 23.06.1995. godine
T-943	Dopis GŠ VRS o ustupanju sredstava iz VJ od 07.01.1994. godine
T-944	Naredba za unapređenje broj: 70-16 od 16.07.1995. godine

T-945	Dopis GŠ VJ broj: 308-2 od 26.06.1995. godine u vezi ustupanja oružja na trajno korištenje VRS
T-946	Obavještenje o koordinaciji zadataka u GŠ VJ br 794-1 od 12.05.1995. godine
T-947	Memorandum o koordinaciji zadataka između VJ, VRS i SVK, 19. novembar 1993. godine
T-948	Naredba o postavljenju G VJ broj: 5-186 od 07.06.1994. godine
T-949	Naredba za ustupanje municije broj: 18-246-46 od 27.02.1995. godine
T-950	Ukaz predsjednika SRJ za unapređenje Ratka Mladića od 16.06.1994. godine
T-951	Ukaz predsjednika RS-a o prestanku vojne službe za lice Vinko Pandurević
T-952	Ukaz predsjednika SRJ o prestanku vojne službe od 30.09.1994. za lice Stanislav Galić
T-953	Ukaz Predsjednika SRJ o skidanju sa liste pripadnika VJ, broj: 30/01 od 16.06.2001. godine
T-954	Naredba SSNO broj: 01/48-1 od 06.05.1992. godine
T-955	Rješenje za odvojeni život za lice Ratko Mladić broj: 14-1015 od 18.05.1994. godine
T-956	Naredba o postavljenju GŠ VJ broj 200-208 od 06.10.1995. godine
T-957	Naredba SSNO Blagoje Adžić, broj:585-2 od 03.04.1992. godine
T-958	Zaključci 2. Vojne oblasti, general Milutin Kukanjac 20.03.1992. godine
T-959	Stenografske bilješke sa 5. sjednice VSO, od 07.08.1992. godine.
T-960	Stenografske bilješke sa sjednice VSO, od 10.02.1993. godine.
T-961	Stenografske bilješke sa 9. sjednice VSO, od 02.06.1993. godine.
T-962	Stenografske bilješke sa 14. sjednice VSO, od 11.10.1993. godine.
T-963	Stenografske bilješke sa 15. sjednice VSO, od 10.11.1993. godine.
T-964	Stenografske bilješke sa 16. sjednice VSO, od 25.12.1993. godine.
T-965	Stenografske bilješke sa 17. sjednice VSO, od 10.01.1994. godine.
T-966	Stenografske bilješke sa 18. sjednice VSO, od 07.02.1994. godine.
T-967	Stenografske bilješke sa 19. sjednice VSO, od 16.03.1994. godine.
T-968	Stenografske bilješke sa 20. sjednice VSO, od 15.04.1994. godine.
T-969	Stenografske bilješke sa 21. sjednice VSO, od 07.06.1994. godine.

T-970	Stenografske bilješke sa 22. sjednice VSO, od 11.07.1994. godine.
T-971	Stenografske bilješke sa 23. sjednice VSO, od 21.07.1994. godine.
T-972	Stenografske bilješke sa 25. sjednice VSO, od 30.08.1994. godine.
T-973	Stenografske bilješke sa 27. sjednice VSO, od 27.09.1994. godine.
T-974	Stenografske bilješke sa 28. sjednice VSO, od 02.11.1994. godine.
T-975	Stenografske bilješke sa 30. sjednice VSO, od 09.12.1994. godine.
T-976	Stenografske bilješke sa 31. sjednice VSO, od 18.01.1995. godine.
T-977	Stenografske bilješke sa 37. sjednice VSO, od 13.06.1995. godine.
T-978	Stenografske bilješke sa 35. sjednice VSO, od 13.04.1995. godine
T-979	Stenografske bilješke sa 38. sjednice VSO, od 27.06.1995. godine
T-980	Stenografske bilješke sa 41. proširene sjednice VSO, od 14.08.1995. godine
T-981	Stenografske bilješke sa 44. sjednice VSO, od 12.09.1995. godine
T-982	Stenografske bilješke sa 56. sjednice VSO, od 05.09.1996. godine
T-983	Stenografske bilješke sa 58. sjednice VSO, od 21.11.1996. godine
T-984	Zabilješka sa 42. sjednice VSO od 23.08.1995. godine
T-985	Zapisnik sa 32. sjednice VSO od 23.08.1995. godine
T-986	Zapisnik sa 36. sjednice VSO od 13.06.1995. godine
T-987	Zapisnik sa 39. sjednice VSO od 29.07.1995. godine
T-988	Zabilješka sa sastanka broj 12-5 od 30.08.1995. godine u Dabanovcima
T-989	Stenografske bilješke sa 12. sjednice VSO, od 23. i 25.08.1993. godine.
T-990	Stenografske bilješke sa 6. sjednice VSO, od 09.12.1992. godine.
T-991	Zapisnik o saslušanju svjedoka Jusuf Jašarević, Tužilaštvo BiH, broj: T20 0 KTRZ 000 3206 05 od 07.09.2015. godine; Zapisnik o saslušanju svjedoka Jusuf Jašarević, Tužilaštvo BiH, broj: T20 0 KTRZ 000 3206 05 od 14.09.2015. godine; Nalaz i mišljenje vještaka Muhamed Ahmić
T-992	Zapisnik o saslušanju svjedoka Husein Herceg, Tužilaštvo BiH, broj: T20 0 KTRZ 000 3206 05 od 23.06.2015. godine; Nalaz i mišljenje vještaka Muhamed Ahmić
T-993	Sudsko – psihijatrijski nalaz za Jusufa Jašarevića, dr Alma Bravo Mehmedbašić od 31.01.2020. godine

T- 994	Prijedlog plana popune br. 05/4-1889 od 17.09.1995. godine sa aktom Komande odreda EL – Mudžahidin: „Plan popune ljudstvom i materijalnim sredstvima iz popisa za RJ Armije R BiH od 11.09.1995. godine, sve zajedno sa spiskovima pripadnika jedinice“
T- 995	Preduzimanje potrebnih mjera i aktivnosti u cilju izrade planova popune od strane vojnih jedinica Armije RBiH, str.pov.br. 03-2-12-13/95 od 04.09.1995. godine
T- 996	Sravnjenje evidencije naređenje Komande III Korpusa, br. 05/5-19 od 09.03.1995. godine
T- 997	Izveštaj odsjeka Službe bezbjednosti III Korpusa br. 03/1-157-30 od 15.11.1994. godine
T- 998	Izveštaj o sravnjenju v/e podataka i održavanje radnih sastanaka Ministarstva odbrane str.pov.br. 11.7.1-689-1/95 od 12.07.1995. godine
T- 999	Uvjerenje na ime EL- Aref Mohamed Komande III Korpusa br. 05/4-2180-5 od 14.11.1995. godine
T- 1000	Potvrda Komande odreda EL – Mudžahidin br. 01/4-001 od 14.08.1995. godine na ime Hasan Ahmad El Oraby
T- 1001	Potvrda Komande odreda EL – Mudžahidin br. 01/4-0015 od 21.08.1995. godine na ime Dridi Lotfi Ben Bouzid
T- 1002	Rješenje o otpustu Komande odreda EL – Maudžahidin na ime Aganović Ishak br. 01/7-1067-6 od 25.12.1995. godine

T- 1003	Rješenje o otpustu Komande odreda EL – Maudžahidin na ime Jašarević Safet br. 01/7-1067-295 od 25.12.1995. godine
T- 1004	Rješenje o otpustu Komande odreda EL – Maudžahidin na ime Jašarević Zahid br. 01/7-1067-296 od 25.12.1995. godine
T- 1005	Rješenje o otpustu Komande odreda EL – Maudžahidin na ime Helvida Emir br. 01/7-1067-252 od 25.12.1995. godine
T- 1006	Zapisnik o kontroli racionalnog korištenja mobilisanih objekata za potrebe odreda EL – Mudžahidin br. 03-890/95 od 17.06.1995. godine
T- 1007	Uvjerenje Komande III Korpusa o pripadnosti odredu EL – Mudžahidin lica Ozturk Lutfu br. 11/04-2-671 od 19.06.1995. godine
T- 1008	Uvjerenje Komande III Korpusa o pripadnosti odredu EL – Mudžahidin lica Jašarević Zahid br. 04/2-196 od 23.02.1995. godine
T- 1009	Uvjerenje Komande III Korpusa o pripadnosti odredu EL – Mudžahidin lica Ibrahim Davran br. 11/04-2-570 od 06.09.1995. godine
T- 1010	Uvjerenje Komande III Korpusa o pripadnosti odredu EL – Mudžahidin lica Brkić Meho br. 11/04-2-589 od 06.06.1995. godine
T- 1011	Uvjerenje Komande III Korpusa o pripadnosti odredu EL – Mudžahidin lica Hajdarević Senid br. 11/04-2-591 od 06.06.1995. godine
T- 1012	Uvjerenje Komande III Korpusa o pripadnosti odredu EL – Mudžahidin lica Keškić Naim br. 11/04-2-586 od 06.06.1995. godine

T- 1013	Uvjerenje Komande III Korpusa o pripadnosti odredu EL – Mudžahidin lica Murtić Fikret br. 11/04-2-587 od 06.06.1995. godine
T- 1014	Uvjerenje Komande III Korpusa o pripadnosti odredu EL – Mudžahidin lica Boukmouri Taieb br. 11/04-2-1690 od 28.11.1995. godine
T- 1015	V/k i j/k vojnog obveznika Kozlić Uzeira br. 05/7-27 od 31.10.1994. godine o prekomandovanju odredu EL – Mudžahidin
T- 1016	Obavijest o prekomandi vojnog lica Čelenka Azem u odred EL – Mudžahidin br. 05/4-1547/95 od 20.08.1995. godine
T- 1017	Obavijest o premještanju lica Jusić Mehe iz odreda EL – Mudžahidin u vojnu jedinicu 5363 Zenica br. 05/4/90 od 05.09.1995. godine
T- 1018	Zahtjev za regulisanje statusa vojnih obveznika pripadnika odreda EL – Mudžahidin br. 01/1-274 od 12.04.1995. godine
T- 1019	Spisak pripadnika odreda EL – Mudžahidin sa područja opštine Zenice, str.pov.br. 02/106 od 19.07.1994. godine
T- 1020	Spisak pripadnika odreda EL – Mudžahidin sa područja privremeno okupiranih, str.pov.br. 02/113 od 19.07.1994. godine
T- 1021	Obavještenje o popunjenosti odreda EL – Mudžahidin sa vojnim obveznicima, pov.br. 11.7.1-456-1/95 od 10.04.1995. godine
T- 1022	Odluka štaba Armije Republike BiH o proizvođenju u činove – prijedlog br. 05-1/6-30 od 01.10.1994. godine
T- 1023	Odluka Predsjednika Predsjedništva RBiH o proizvođenju - unapređivanju u činove Armije Republike BiH od 05.10.1994. godine

T- 1024	Odluka o proizvođenju - unapređivanju u činove Armije Republike BiH pripadnika odreda EL – Mudžahidin Jašarević Safeta br. 02-011-697/95 od 30.10.1995. godine
T- 1025	Odluka o proizvođenju - unapređivanju u činove Armije Republike BiH pripadnika odreda EL – Mudžahidin Bašić Abdulmelik br. 02-111-708/94 od 05.10.1994. godine
T- 1026	Saglasnost Komande III Korpusa za izdavanje odobrenja za službeno putovanje u inostranstvo na ime Karfa Azzdine br. 08/4-2-52 od 26.10.1994. godine u prilogu traženje saglasnosti za putovanje u inostranstvo od strane odreda EL – Mudžahidin od 26.10.1994. godine
T- 1027	Informacija za usmeno informisanje komandanta III Korpusa Armije RBiH – Centar službi bezbjednosti – Sektor SDB Zenica br 04-2150 od 28.09.1995. godine
T- 1028	Službena zabilješka Sektora SDB Zenica od dana 25.09.1995. godine
T- 1029	Informacija Sektora SDB Zenica br. 04-3410 od 28.09.1995. godine, upućena MUP-u RBiH SDB Sarajevo o aktivnostima pripadnika odreda EL – Mudžahidin
T- 1030	23 zahtjeva Komande odreda EL – Mudžahidin za izdavanje potvrde za nošenje ličnog naoružanja upućen Komandi III Korpusa i to na ime: Čajlaković Munib, Alihodža Sabahudin, Parić Emir, Selimović Osman, Rešić Naim, Čengić Faruk, Baručija Tarik, Motoruga Elvir, Ramulj Asim, Čolić Muhidin, Mutevelić Nermin, Huseinbegović Zijad, Zukić Sabahudin, Patković Senad, Kovačević Ibro, Hadžimamović Samir, Tahirović Almir, Fežić Fikret,

	Mujanović Sulejman, Odobašić Adem, Nezo Abdulmedžid, Kadirić Emsud, Mehmedović Idriz, Imad Al Husin
T- 1031	Saglasnost Komande III Korpusa za izdavanje dozvola za nošenje oružja br. 03/1-217-267-3 od 12.10.1995. godine
T- 1032	Vojna knjižica Armije RBiH o pripadnosti odredu EL – Mudžahidin VJ 5689 na ime Abu Hamza Hasan
T- 1033	Vojna knjižica Armije RBiH o pripadnosti odredu EL – Mudžahidin VJ 5689 na ime Abu Abdelrahman Ahmed
T- 1034	Vojna knjižica Armije RBiH o pripadnosti odredu EL – Mudžahidin VJ 5689 na ime Ali Abu Šehid
T- 1035	Vojna knjižica Armije RBiH o pripadnosti odredu EL – Mudžahidin VJ 5689 na ime Abu Hamam Nedžaši
T- 1036	Obavijest Komande III Korpusa br. 03/1-206-140-1 od 22.07.1995. godine
T- 1037	Matični i jedinični karton pripadnika odreda EL – Mudžahidin, Pezo Adnan
T- 1038	Matični karton pripadnika odreda EL – Mudžahidin, Bašić Edin
T- 1039	Jedinični karton pripadnika odreda EL – Mudžahidin, Bašić Edin
T- 1040	Matični i jedinični karton pripadnika odreda EL – Mudžahidin, Blažević Hasan
T- 1041	Jedinični i matični karton pripadnika odreda EL – Mudžahidin, Čivić Enes
T- 1042	Matični i jedinični karton pripadnika odreda EL – Mudžahidin, Čolić Muhidin

T- 1043	Jedinični i matični karton pripadnika odreda EL – Mudžahidin, Dženanović Nusret
T- 1044	Jedinični i matični karton pripadnika odreda EL – Mudžahidin, Fežzić Fikret
T- 1045	Jedinični i matični karton pripadnika odreda EL – Mudžahidin, Kovačević Ibro
T- 1046	Jedinični i matični karton pripadnika odreda EL – Mudžahidin, Kulašić Nusret
T- 1047	Matični i jedinični karton pripadnika odreda EL – Mudžahidin, Meškić Jahija
T- 1048	Jedinični i matični karton pripadnika odreda EL – Mudžahidin, Odobašić Šaban
T- 1049	Matični i jedinični karton pripadnika odreda EL – Mudžahidin, Okanović Hasan
T- 1050	Matični i jedinični karton pripadnika odreda EL – Mudžahidin, Patković Senad
T- 1051	Jedinični karton, matični karton, evidencioni karton pripadnika odreda EL – Mudžahidin, Piljug Suad
T- 1052	Jedinični karton pripadnika odreda EL – Mudžahidin, Polić Mehmed
T- 1053	Matični i jedinični karton pripadnika odreda EL – Mudžahidin, Redžić Almir
T- 1054	Jedinični i matični karton pripadnika odreda EL – Mudžahidin, Rizvanović Meho

T- 1055	Matični i jedinični karton pripadnika odreda EL – Mudžahidin, Selimović Osman
T- 1056	Matični i jedinični karton pripadnika odreda EL – Mudžahidin, Spahić Elvir
T- 1057	Matični i jedinični karton pripadnika odreda EL – Mudžahidin, Jusić Meho
T- 1058	Personalni karton pripadnika odreda EL – Mudžahidin, Talić Latif
T- 1059	Personalni karton pripadnika odreda EL – Mudžahidin, Beganović Ezher
T- 1060	Personalni karton pripadnika odreda EL – Mudžahidin, Podojak Semir
T- 1061	Personalni karton pripadnika odreda EL – Mudžahidin, Mujanović Sulejman
T- 1062	Personalni karton pripadnika odreda EL – Mudžahidin, Šeta Emir
T- 1063	Personalni karton pripadnika odreda EL – Mudžahidin, Kozlić Enver
T- 1064	Personalni karton pripadnika odreda EL – Mudžahidin, Delić Semiz
T- 1065	Matični karton pripadnika odreda EL – Mudžahidin, Durguta Safet
T- 1066	Personalni karton pripadnika odreda EL – Mudžahidin, Bašić Abdulmelik

b) Dokazi odbrane

O – 1	Zapovijed, Hrvatsko vijeće odbrane, Glavni stožer, broj Z – 01-11, od 10.04.1992. godine;
--------------	---

O - 2	Uredba sa zakonskom snagom o odbrani, Službeni list Armije RBiH, broj 4/92, broj PR 1153/92 od 14.05.1992. godine;
O - 3	Uredba sa zakonskom snagom o oružanim snagama R BiH, Službeni list RbiH, broj 4/92 , PR broj 1163/92 od 20.05.1992. godine.
O - 4	Instrukcija o sprovođenju Naredbe Predsjedništva R BiH o proglašenju opšte javne mobilizacije na teritoriji R BiH od 20.06.1992. godine, Ministarstvo za narodnu odbranu, Štab Teritorijalne odbrane broj 01 – 384 – 1/92 od 23.06.1992. godine;
O - 5	Platforma za djelovanje Predsjedništva Republike Bosne i Hercegovine u ratnim uslovima, Predsjedništvo Republike Bosne i Hercegovine, broj 02 – 011 – 437/92 od 30.06.1992. godine;
O - 6	Uredba sa zakonskom snagom o dopuni uredbe sa zakonskom snagom o odbrani, Službeni list RbiH, broj 9/ 92, PR. broj 1221/92 od 12.07.1992. godine
O - 7	Odluka o formiranju jedinica oružanih snaga Republike Bosne i Hercegovine, Glavni štab oružanih snaga Republike Bosne i Hercegovine, broj 02/585 – 1 od 17.07.1992. godine;
O - 8	Uredba sa zakonskom snagom o službi u Armiji Republike Bosne i Hercegovine, Službeni list RBiH 11/92, PR broj 1260/92 od 01.08.1992. godine;
O - 9	Pravilo službe u Armiji Republike Bosne i Hercegovine, Službeni list RbiH, broj 11/92, PR. broj 1264/92 od 01.08.1992. godine.
O - 10	Pravilnik o vojnoj disciplini, Službeni list R BiH, broj 12/92, broj 05/1-1/92 od 03.08.1992. godine;
O - 11	Uredba sa zakonskom snagom o ratifikaciji međunarodnih konvencija iz oblasti ratnog prava i pravosuđa, Službeni list RBiH, broj 16/ 92, PR. broj 1290/92 od 23.08.1992. godine.
O - 12	Pravilo za rad Vojne policije Oružanih snaga Republike Bosne i Hercegovine, Predsjedništvo Republike Bosne i Hercegovine od septembra 1992. godine;

O - 13	Odluka o formiranju korpusa Armije Republike Bosne i Hercegovine, zonama njihove odgovornosti i pretpočinjavanju, Predsjedništvo Republike Bosne i Hercegovine, broj 02 – 111 – 738/92 od 03.09.1992. godine;
O - 14	Pravilo za rad Službe vojne bezbjednosti u oružanim snagama RBiH, Predsjedništvo Republike Bosne i Hercegovine, broj 02 – 011 – 714/92 od 11.09.1992. godine;
O – 15	Uredba sa zakonskom snagom o organizaciji republičke uprave, Službeni list RBiH, broj 16/92, PR. broj 1329/92 od 07.10.1992. godine
O – 16	Privremeno uputstvo o organizovanju i funkcionisanju vjerskog života u Oružanim snagama Republike Bosne i Hercegovine, Ministarstvo odbrane RBiH, broj 23 od 07.10.1992. godine;
O – 17	Zapisnik 172. sjednice Predsjedništva Republike Bosne i Hercegovine održane 24.oktobra 1992. godine, Predsjedništvo Republike Bosne i Hercegovine, broj 02 – 011 – 798/92 od 24.10.1992. godine;
O - 18	Uredba o kriterijima i normativima raspoređivanja građana i materijalnih sredstava u Oružane snage i druge potrebe odbrane, Vlada Republike Bosne i Hercegovine od 26.10.1992. godine
O - 19	Uputstvo o primjeni pravila međunarodnog ratnog prava u Oružanim snagama Republike Bosne i Hercegovine, Službeni list Armije Republike Bosne i Hercegovine, broj 2/l, M. Broj 22/67 – 1/92 od 05.11.1992. godine;
O - 20	Zapovijed o postavljenju Jurić Zvonke za zapovjednika 115. brigade „Zrinski“ Tuzla, Hrvatsko vijeće odbrane, Odjel odbrane, broj 03-236/92 od 03.12.1992. godine;
O - 21	Naređenje o dosljednoj primjeni vježbovničkih pravila OS RBiH, Armija Republike Bosne i Hercegovine, Komanda 2. korpusa, str. pov. br. 01/1700 od 08.12.1992. godine;
O - 22	Izvešće za period 14.04.1992. do 31.12.1992. godine Glavni stožer HVO HZ H-B, str. pov. br. 01 – 2762/92 od 15.12.1992. godine
O - 23	Naredba, Štab Vrhovne komande Oružanih snaga, pov. br. 02/589 – 110 od 21.12.1992. godine

O - 24	Izješće za period 14.04.1992. do 31.12.1992. god., Hrvatska zajednica Herceg-Bosna, HVO, Glavni stožer HVO, broj 01-240/93 od 04.02.1993. godine
O - 25	Uredba sa zakonskom snagom o izmjenama i dopunama Uredbe sa zakonskom snagom o službi u Armiji Republike Bosne i Hercegovine, Službeni list broj 8/II, PR broj 1468/93 od 08.04.1993. godine
O - 26	Prijedlog za Predsjedništvo BiH – Organizacione i kadrovske promjene u oružanim snagama od 02.06.1993. godine
O - 27	Izještaj, Komanda 3. korpusa, str.pov. br. 02/31 – 509 od 13.06.1993. godine;
O - 28	Naredba, Štab Vrhovne komande OS RBiH, pov.br. 13/37 – 84 od 15.06.1993. godine;
O - 29	Upoznavanje sa krivičnim djelima protiv čovječnosti i međunarodnog prava, RbiH, Komanda 3. Korpusa, broj 04/ od 26.06.1993. godine.
O - 30	Odluka o izmjeni odluke o provođenju, unapređivanju i rješavanju o odnosima u službi vojnih lica za vrijeme ratnog stanja, Predsjedništvo Republike Bosne i Hercegovine, broj 02 – 011 – 413/93 od 18.07.1993. godine;
O - 31	Naređenje, Štab Vrhovne komande OS, Uprava bezbjednosti, broj 03/5-60 od 22.07.1993. godine;
O - 32	Naređenje, Armija BiH, Komanda 3. korpusa, broj 01/2414 – 1 od 28.08.1993. godine;
O - 33	Naređenje, Komanda 3. korpusa, str.pov.br. 02/33 – 2043 od 06.09.1993. godine;
O - 34	Zapovijed, Republika Bosna i Hercegovina, Hrvatska zajednica Herceg - Bosna, Ured Predsjednika, broj UP 00223/93 od 14.10.1993. godine;
O - 35	Odluka šure, Odred EI – Mudžahidun, Mehurić, broj 0035 od 23.10.1993. godine;
O - 36	Naredba, Predsjedništvo Republike Bosne i Hercegovine, broj 02-111-670/93 od 01.11.1993. godine;

O - 37	Krivična prijava, Štab Vrhovne komande OS, Uprava Bezbjednosti, broj 03/70 – 104 od 21.11.1993. godine;
O - 38	Informacija o aktivnostima stranaca iz arapskih zemalja u zoni odgovornosti 3. Korpusa, Armija R Bosne i Hercegovine, Komanda 3. Korpusa, Zenica, Sektor bezbjednosti, broj 03/100 – 439 – 2 od 28.11.1993. godine;
O - 39	Razbijanje b/g jedinica AR BiH od strane pojedinaca, stranih državljana, saznanja sa izvorom, Armija R Bosne i Hercegovine, Komanda 3. Korpusa – Zenica, Sektor bezbjednosti, broj 03/100 – 439 – 4 od 28.11.1993. godine;
O – 40	Preduzimanje mjera iz nadležnosti SVB i VP, naređenje, Štab Vrhovne komande OS, Uprava bezbjednosti, broj 03/5 – 168 od 03.12.1993. godine;
O - 41	Naređenje načelnika Uprave bezbjednosti broj 03/5 – 156 od 22.11.1993. godine, Štab Vrhovne komande OS Uprava bezbjednosti, broj 03/5 – 173 od 06.12.1993. godine;
O - 42	Dopis Ministarstvu odbrane, Predsjedništvo Republike Bosne i Hercegovine, broj 02 – 248 – 70/94 od 02.02.1994. godine, sa prilogom Informacija o stanju nakon dovršene istrage u krivičnom predmetu za Hasić Senada i dr., zamjenik okružnog vojnog tužioca, broj KTV – III 149/93 od 26.01.1993. godine;
O - 43	Informacija, Armija R Bosne i Hercegovine, Komanda 3. Korpusa – Zenica, Sektor bezbjednosti, broj 03/1 – 113 – 2 od 12.02.1994. godine;
O - 44	Neke promjene u organizaciji SVB, Ministarstvo odbrane, Sektor bezbjednosti, broj 03/63 – 5 od 20.01.1994. godine;
O – 45	Naredba, Prefomiranje i preimenovanje SDB u 3. samostalni diverantski bataljon, Štab Vrhovne komande OS, str.pov.br. 05/155 – 20 – 1 od 24.02.1994. godine;
O – 46	Učešće stranaca u Armiji R BiH, Armija R BiH, Komanda 3. Korpusa – Zenica, Sektor bezbjednosti, broj 03/1-149-4 od 26.02.1994. godine.
O - 47	Naredba, Ministarstvo unutrašnjih poslova, broj 10 – 1053 od 22.03.1994. godine i Štab Vrhovne komande OS, broj 01.3-III/5-27 od 22.03.1994. godine
O – 48	Informacija, Armija R Bosne i Hercegovine, Komanda 3. Korpusa – Zenica, Sektor bezbjednosti, broj 03/2 – 15 – 2 od 24.03.1994. godine

O – 49	Privremena formacija broj T – 412.303, Ministarstvo odbrane R BiH sa Prištabskim jedinicama, mart 1994. godine;
O – 50	Naredba, Pretpočinjavanje jedinica i proširenje z/o, Armija RBiH, Komanda 3. korpusa, od 03.04.1994. godine;
O - 51	Odluku o prijemu u aktivnu vojnu službu i proizvođenju u čin Armije Republike Bosne i Hercegovine, Predsjedništvo Republike Bosne i Hercegovine , broj 02-111-277/94 od 15.04.1994. godine;
O - 52	Formiranje operativnih timova, Ministarstvo odbrane, Uprava bezbjednosti, broj 01.3/84 – 4 od 19.04.1994. godine;
O - 53	Pravilnik o načinu vođenja evidencije o prijavi i odjavi boravka stranaca koji imaju status pripadnika OS R BiH za vrijeme ratnog stanja, Službeni list RBiH broj 14/94, broj 11-1901 od 13.03.1994. godine;
O - 54	Službena zabilješka Enesa Srebrenice, Armija Republike BiH, 3. korpus, bataljon Vojne policije, broj 226/2 od 24.06.1994. godine;
O - 55	Dopis, Armija R BiH, Komanda 3. korpusa – Zenica, Odsjek bezbjednosti, broj 03/1 – 348 – 1 od 24.06.1994. godine;
O - 56	Dopis, Armija R BiH, Komanda 3. korpusa – Zenica, Odsjek bezbjednosti, broj 03/1 – 370 – 3 od 16.07.1994. godine;
O - 57	Službena zabilješka, Centar službi bezbjednosti, Sektor SDB Zenica, Linija rada 01, broj 143/94 od 05.08.1994. godine;
O - 58	Jedinica „El Mudžahid“, dopuna saznanja, Ministarstvo odbrane, Uprava bezbjednosti, broj 01.3/29 – 207 od 09.08.1994. godine
O - 59	Odluka o proizvođenju – unapređivanju u činove Armije Republike Bosne i Hercegovine, Predsjedništvo Republike Bosne i Hercegovine, broj 02 – 111 – 708/94 od 05.10.1994. godine;
O – 60	Naredba - Reorganizacija Armije RbiH, organizacijsko naređenje, RBiH, Štab vrhovne komande OS R BiH, broj 01-1/1273-3 od 18.10.1994. godine.
O - 61	Odluka o šemi organizacije Armije Republike Bosne i Hercegovine, Predsjedništvo RBiH, PR.broj 02-8-841/94 od 24.10.1994. godine.

O - 62	Bilten El Mudžahidin, Odred El Mudžahidin/Odsjek za informisanje, od 11.11.1994. godine.
O - 63	Pravilnik o unutrašnjem ustrojstvu i nadležnostima Generalštaba Armije Republike Bosne i Hercegovine, Štab Vrhovne komande OS RBiH broj 01 – 1/21 – 854 od 24.11.1994. godine
O - 64	Stranci u jedinicama A R BiH, zadaci, Ministarstvo odbrane, Uprava bezbjednosti, broj 06/ 35 – 597 – 3 od 27.11.1994. godine;
O - 65	Privremena ratna formacija broj BH – 100.301 komanda divizije sa prištapskim jedinicama, Generalštab Armije BiH, str. pov.broj: 05 – 7/53 – 2 od 23.12.1994. godine;
O - 66	Presretna komunikacija – pismo Šeihi, od 25.12.1994. godine.
O - 67	Pravilnik o priznanjima i stimulativnim mjerama u oružanim snagama Republike Bosne i Hercegovine, Službeni list RBiH, broj 37/94, broj 04.2-9-236/94 od 26.12.1994. godine.
O – 68	Naređenje, slanje izvještaja, Štab vrhovne komande OS R BiH KM Kakanj, str.pov.broj 02 – 1/1699 – 1 od 27.12.1994. godine;
O - 69	Naređenje, preimenovanje i preformiranje Glavnog Štaba Armije RBiH u Generalštab Armije RBiH, Štab vrhovne komande oružanih snaga RBiH, str.pov.broj: 05/155 – 113 od 30.12.1994. godine
O - 70	Direktiva za nastavak ofanzivnih borbenih dejstava Armije BiH, Generalštab Armije, broj SP 1 – 70 – 1 od 05.01.1995. godine;
O – 71	Bilten broj 9, Generalštab Armije, Uprava vojne bezbjednosti od 13.01.1995. godine;
O – 72	Naredba – obezbjeđivanje propisanog razvoja i rukovođenja Službom vojne bezbjednosti, Generalštab Armije, broj 1/2 - 241 od 13.02.1995. godine;
O - 73	Reorganizacija ARBiH, izvještaj o zatečenom stanju, Generalštab Armije, broj 1-1/334 – 1 od 03.03.1995. godine
O - 74	Prijedlog – zavođenje posebnih operativnih obrada i tehničkog snimanja telefaksa prema pripadnicima Odreda El – Mudžahedin, Armija R BiH – 3.

	Korpus, Odjeljenje službe bezbjednosti, broj 03/1 – 174 – 28 od 06.03.1995. godine;
O - 75	Izveštaj za inostranstvo o stanju u jedinici, Odred „El Mudžahidin“ od 07.03.1995. godine
O - 76	Naredba o postavljenju na dužnosti u jedinice Armije BiH, Predsjedništvo R BiH, broj 02 – 111 – 188/95 od 31. mart 1995. godine;
O - 77	Naredba, Komanda 35.divizije, str.pov.br: 02/2 – 1 – 000 – 376/95 od 05.04.1994. godine;
O - 78	Naređenje - izvodi iz pripremnog naređenja, Komanda 35. divizije, str.pov.br: 02/2 – 1 – 000 – 385/95 od 07.04.1995. godine;
O - 79	Neke neprihvatljive aktivnosti dobrovoljaca iz arapskih zemalja u zoni odgovornosti 3. korpusa, Generalštab Armije, Uprava službe vojne bezbjednosti, broj 7-3/29 – 245 od 12.04.1995. godine;
O - 80	Dopis u vezi dostave biltena u inostranstvo, Odred „El mudžahidin“ od 12.04.1995. godine.
O - 81	Informacija – kategorizacija lica arapskog porijekla sa aktivnostima, saznanja, Odjeljenje službe bezbjednosti Armije RBiH – 3. Korpus, broj 03/1 – 174 – 62 od 17.04.1995. godine;
O - 82	Naređenje - Preduzimanje mjera na spravljanju vojne evidencije za mobilisane v/o i MTS u Komandama, Štabovima i jedinicama AR BiH, Generalštab Armije, str.pov. broj 4/57 – 67 – 1 od 27.04.1995. godine;
O - 83	Odluka komandanta 35. divizije za napad, „Sabur – 95“ na karti, 329.bbr
O - 84	Informacija – Abu Maali Hasan, saznanja, Armija R BiH – 3. korpus, Odjeljenje službe bezbjednosti, broj 03/1 – 174 – 72 – 1 od 10.05.1995. godine;
O - 85	Informacija – Awad Aiman, saznanja, Armija R BiH – 3. korpus, Odjeljenje službe bezbjednosti, broj 03/1 – 174 – 76 – 1 od 12.05.1995. godine;
O - 86	Informacija – Abu Maali Hasan, saznanja, Armija R BiH – 3. korpus, Odjeljenje službe bezbjednosti, broj 03/1 – 174 – 84 – 1 od 17.05.1995. godine;
O - 87	Naređenje – Usaglašavanje prijedloga i organizacija sadejstava, Komanda 35. divizije KoV, str.pov. br: 02/2 – 1 – 000 – 555/95 od 19.05.1995. godine;

O – 88	Prijedlog za uvođenje operativne obrade „VAZAL“, Generalštab Armije R BiH, Uprava službe vojne bezbjednosti, broj 7 – 1/29 – 360 od 21.05.1995. godine;
O - 89	Odluka Komandanta 35. dKov za napad, „Proljeće – 95“ na karti, Komanda 35. divizije, broj 572-1/95 od 24.05.1995. godine.
O – 90	Naređenje – Uvezivanje i inženjersko uređenje dostignutih linija, Armija R BiH, Komanda 35. dKoV – KM Klek, str.pov.br: 02/2-1-2223-08/95 od 27.05.1995. godine;
O – 91	Dnevni operativni izvještaj, Armija R BiH, 3. Korpus – AR BiH, Komanda 2. manevarskog bataljona, str.pov.br: 02/1 – 3 – 2 od 28.05.1995. godine
O - 92	Bitka El Fethul Mubin „Jasna Pobjeda – treći izvještaj, Odred „El mudžahidin“, od 31.05.1995. godine.
O – 93	Informacija – bezbjednosni aspekt boravka i kretanja stranaca i predstavnika HO na području opštine Zenica, Armija R BiH – 3. Korpus, Odjeljenje službe bezbjednosti, broj 03/1 – 152 – 80 od 07.06.1995. godine;
O - 94	Izvještaj, Generalštab Armije, broj 1/825 – 12 od 14.06.1995. godine;
O - 95	Informacija – El Mudžahedin, komentari borbi na vozučkom ratištu, Armija R BiH – 3. Korpus, Odjeljenje službe bezbjednosti, broj 03/1 – 174 – 128 – 1 od 20.06.1995. godine;
O - 96	Informacija – El Mudžahedin, saznanja, Armija R BiH – 3. Korpus, Odjeljenje službe bezbjednosti, broj 03/1 – 174 – 112 – 1 od 21.06.1995. godine;
O - 97	Informacija – Pripreme za početak rada islamske škole u odredu „El Mudžahid“, Armija R BiH – 3. Korpus, Odjeljenje službe bezbjednosti, broj 03/1-174-131-1 od 22.06.1995. godine.
O - 98	Informacija – problemi izvođenja zajedničke obuke sa jedinicom El – Mudžahedin, saznanja, Armija R BiH – 3. Korpus, Odjeljenje službe bezbjednosti, broj 03/1 – 174 – 143 – 1 od 01.07.1995. godine;
O - 99	Pismo generalu Deliću od 16.jula 1995. godine;
O - 100	Naređenje - Aktiviranje dejstava u zahvatu cjelokupnog fronta, R BiH, Generalštab Armije, broj 1/825-1279 od 16.07.1995. godine.

O - 101	Odluka Komandanta 35.dKov za napad, Komanda 35.dKov , „Proljeće – 95“ – 1 na karti, 328 bbr, 329 bbr.
O - 102	Odluka Komandanta 35.dKov za napad, Komanda 35.dKov, „Proljeće – 95“ – 1 na karti u boji, od 19.07.1995. godine.
O - 103	Redovni dnevni borbeni izvještaj, Armija R BiH – Komanda 3. korpusa, broj: 02/1-209 od 19.07.1995. godine;
O - 104	Redovni dnevni borbeni izvještaj, Armija R BiH – Komanda 3. korpusa, broj: 02/1-210 od 20.07.1995. godine
O - 105	Dnevni izvještaj, Uprava službe vojne bezbjednosti, R BiH, Armija R BiH – 3. Korpus, Odjeljenje službe bezbjednosti, broj 03/1-269-191 od 21.07.1995. godine.
O - 106	Redovni dnevni borbeni izvještaj, Armija R BiH – Komanda 3. korpusa, broj: 02/1-212 od 22.07.1995. godine
O - 107	Dnevni obavještajni izvještaj, Armija R BiH – Komanda 35. divizije, Obavještajni odsjek, od 09/109-01-203/95 od 22.07.1995. godine
O - 108	Obavještajni izvještaj, Ob. br. 313/95, Armija R BiH – Komanda 3. korpusa, Obavještajno odjeljenje, broj: 09/1-313 od 23.07.1995. godine
O - 109	Dnevni obavještajni izvještaj, Armija R BiH – Komanda 35. divizije, Obavještajni odsjek, 09/109-01-205/95 od 24.07.1995. godine
O - 110	Vanredni operativni izvještaj, Armija R BiH, Komanda 35.dKov, broj: 02/2-1-2223-078/95 od 24.07.1995. godine
O - 111	Dnevni obavještajni izvještaj, Armija R BiH – Komanda 35. divizije, Obavještajni odsjek, broj: 09/109-01-206/95 od 25.07.1995. godine.
O - 112	Informacija o uspjesima jedinica A R BiH – prosljeđivanje informacije GŠ A R BiH, Odjeljenje za morak 3. korpusa, broj: 04/06-58 od 25.07.1995. godine.
O - 113	Informativni razgovori sa zarobljenim licima, Uprava SVB GŠ A R BiH, instrukcija, broj: 7-1/29-801 od 26.07.1995. godine
O - 114	Informacija – Identifikacioni podaci za lica muslimanske nacionalnosti – pripadnike radnog voda zarobljene na ozrensko-vozućkom ratištu, Odjeljenje SVB – Armije R BiH – 3. korpus, broj: 03/1-163-295-1 od 25.07.1995. godine.

O - 115	Dnevni obavještajni izvještaj, Armija R BiH – Komanda 35. divizije, Obavještajni odsjek, broj: 09/109-01-202/95 od 26.07.1995. godine
O - 116	Dnevni obavještajni izvještaj, Armija R BiH – Komanda 35. divizije, Obavještajni odsjek, broj: 09/109-01-208/95 od 27.07.1995. godine
O - 117	Informacija – Pripadnici jedinice „El-mudžahedin“ saznanja, Armija R BiH – 3. korpus, Odjeljenje službe bezbjednosti, broj: 03/1-174-166-1 od 29.07.1995. godine
O - 118	Dnevni obavještajni izvještaj, Armija R BiH, Komanda 35. divizije, Obavještajni odsjek, broj 09/109-01-210/95 od 29.07.1995. godine.
O - 119	Dnevni obavještajni izvještaj, Armija R BiH – Komanda 35. divizije, Obavještajni odsjek, broj: 09/109-01-211/95 od 30.07.1995. godine
O - 120	Dnevni obavještajni izvještaj, Armija R BiH – Komanda 35. divizije, Obavještajni odsjek, broj: 09/109-01-212/95 od 31.07.1995. godine
O - 121	Službena zabilješka, Služba državne bezbjednosti, sektor SDB Zenica, od 05.08.1995. godine.
O - 122	Naredba - Namjenska upotreba VP, naređenje, Komanda 35. divizije, broj: 03/1-96-118 od 12.08.1995. godine.
O - 123	Pravilnik o stimulativnom nagrađivanju jedinica Armije R BiH za osvojeni ratni plijen, Komanda 35. divizije, broj: 04/346-1 od 14.08.1995. godine.
O - 124	Specijalna informacija, Uprava SVB GŠ A R 135BiH, broj 87 od 16.08.1995. godine.
O - 125	Službena zabilješka, Armija R BiH – 3. korpus 35. divizija kopnene vojske, broj: 03/1-206-198 od 17.08.1995. godine.
O - 126	Plan obavještajnog obezbjeđenja Komande 3. korpusa od 20.08.1995. godine, operacija F
O - 127	Osnovna zamisao, „F – 95“ na karti, Komanda 35.dKov, Komandant pukovnik Fadil Hasanagić, 329bbr,
O - 128	Uspostavljanje kontrolnih punktova u zoni izvođenja b/d, zadaci, Odjeljenje službe bezbjednosti 3. korpusa, broj: 03/1-206-193-1 od 22.08.1995. godine.

O - 129	Plan „F – 95“, Komanda 35.dKoV, broj: 02/2-1-000-914/95 od 25.08.1995. godine.
O - 130	Odluka komandanta 35.dKov za napad „F-95“ na karti u boji, Komanda 35.dKov, od 25.08.1995. godine.
O - 131	Naređenje - Izuzimanje bestrzajnog topa, Komanda 35. d Kov, broj: 02/2-1-000-925/95 od 26.08.1995. godine.
O - 132	Elaborat organizacije unutrašnje službe na IKM-3 Luke, Komanda 3. korpusa, broj 381/27 od 26.08.1995. godine,
O - 133	Obavještenje, Komanda 3. korpusa, Armija RBiH broj: 02/3-1-381/95 od 29.08.1995. godine
O - 134	Naređenje za redovno dnevno borbeno izještavanje, Komanda 3. korpusa, broj: 02/3-1-381/53 od 29.08.1995. godine.
O - 135	Dnevni izvještaj, 3. Bataljon vojne policije, broj: 03/724-29/95 od 29.08.1995. godine.
O - 136	Naredba - Upućivanje ekipe starješina na IKM 2.K u z/o 3.K A R BiH, Komanda 2. korpusa, 02/IKM-746/36-23 od 01.09.1995. godine.
O - 137	Službena zabilješka SDB Zenica, broj: 2781/95-1 od 06.09.1995. godine.
O - 138	Naredba - Tim za neposredno rukovođenje i komandovanje napadnom operacijom „F“, , Komanda 3. korpusa, broj: 02/3-1-381/205 od 08.09.1995. godine
O - 139	Vanredni obavještajni izvještaj, Komanda 3. korpusa, Obavještajno odjeljenje, broj: 09/1-379-1 od 09.09.1995. godine
O - 140	Vanredni obavještajni izvještaj, Komanda 3. korpusa, Obavještajno odjeljenje, broj: 09/1-379-3 od 09.09.1995. godine.
O - 141	Vanredni obavještajni izvještaj, Komanda 3. korpusa, Obavještajno odjeljenje, broj: 09/1-379-4 od 09.09.1995. godine.
O - 142	Zapisnik sa referisanja PK dana 11.09. do 18.09.1995. godine
O - 143	Upozorenje, Armija R BiH, Komanda 3. Korpusa, Obavještajno odjeljenje, broj 09/7-105-10 od 11.09.1995. godine.

O - 144	Dnevni obavještajni izvještaj, Komanda 35. divizije, Obavještajni odsjek, str.pov.broj: 09/109-01-255/95 od 11.09.1995. godine.
O - 145	Izvod iz Knjige dežurstva za period 05.08. do 14.09.1995. godine, od 11.09.1995. godine, 328.bbr
O - 146	Izvod iz Ratnog dnevnika 328.bbr za period od 10.09.-15.09.1995. godine, 328.bbr
O - 147	Redovni dnevni borbeni izvještaj, 328. bridska brigada, str.pov.br: 02/2-1139/95 od 11.09.1995. godine.
O - 148	Vanredni operativni izvještaj, Komanda 35. dKoV., 328.bbr, broj: 02/2-1143/95 od 11.09.1995. godine
O - 149	Naredba - Preuzimanje logističkog obezbjeđenja, Komanda 35. divizije – IKM Babilon, broj: 02/2-2-2223-131/95 od 12.09.1995. godine.
O - 150	Informacija o uspjesima jedinica 2. i 3. korpusa i 28.dKoV Armije R BiH na vozućko-ozrenskom ratištu, Uprava za moral Generalštab A R BiH, broj: 6/1330 od 12.09.1995. godine.
O - 151	Obavještenje, Armija R BiH, Komanda 35. divizije – IKM Babilon, broj: 02/2-1-2223-128/95 od 12.09.1995. godine
O - 152	Redovni dnevni borbeni izvještaj, Armija R BiH, 328.bridska brigada, broj: 02/2-1145/95 od 12.09.1995. godine.
O - 153	Dnevni izvještaj, 3. Bataljona vojne policije, broj: 03/870-12/95 od 12.09.1995. godine.
O - 154	Naredba - Angažovanje i upotreba jedinica za naredna b/d – Armija R BiH, Komanda 35. divizije – IKM Babilon, broj: 02/2-1-2223-135/95 od 13.09.1995. godine
O - 155	Dnevni obavještajni izvještaj, Obavještajni odsjek, Komanda 35. divizije, broj: 09/109-01-257/95 od 13.09.1995. godine.
O - 156	Obavještajni izvještaj, Ob. br. 412/95, Armija R BiH, Komanda 3. korpusa, Obavještajno odjeljenje, broj: 09/1-412 od 13.09.1995. godine.
O - 157	Dnevni obavještajni izvještaj, Obavještajni odsjek, Komanda 35. divizije, broj: 09/109-01-258/95 od 14.09.1995. godine.

O - 158	Naredba - Postupak sa zaplijenjenom dokumentacijom i ratnim zarobljenicima, Komanda 35. divizije, Komanda 328. bbr., broj: 02/2-1149/95 od 14.09.1995. godine.
O - 159	Obavještenje o neprijatelju, Ob br. 402/95, Komanda 3. korpusa, Obavještajno odjeljenje, broj: 09/3-402 od 14.09.1995. godine.
O - 160	Redovni borbeni izvještaj, Armija R BiH, Komanda 3. Korpusa, broj 02/3-2-582 od 14.09.1995. godine.
O - 161	Dnevni obavještajni izvještaj, Komanda 35. divizije, Obavještajni odsjek, broj: 09/109-01-259/95 od 15.09.1995. godine.
O - 162	Informacija – Rezultati obavljenog informativnog razgovora (IR) sa ratnim zarobljenikom (RZ) Vuković Vidosavom, Odjeljenje službe bezbjednosti, Armija R BiH – 3. Korpus, broj: 03/1-163-376-1 od 15.09.1995. godine.
O - 163	Zapažanja operativnog dežurnog za dan 14/15.09.1995. godine, Komanda 3. korpusa od 15.09.1995. godine.
O - 164	Dostava podataka o zarobljenim agresorskim vojnicima, zadatak, R BiH, Generalštab Armije, Uprava službe vojne bezbjednosti, broj 7-1/5-183-1 od 18.09.1995. godine.
O - 165	Informacija, zarobljeni agresorski vojnici prilikom oslobađanja Vozuće, Odjeljenje službe bezbjednosti 3. korpusa, broj: 03/1-163-354 od 19.09.1995. godine.
O - 166	Naređenje, Generalštab Armije, broj: 1/1289-1 od 20.09.1995. godine.
O - 167	Bilten, Uprava službe vojne bezbjednosti, Genralštab A R BiH, broj 184 od 20.09.1995. godine
O - 168	Informacija – rezultati IR sa RZ Panić Miloradom i Pećanac Neđom, Odjeljenje službe bezbjednosti 3. korpusa, broj: 03/1-163-447 od 30.09.1995. godine.
O - 169	Informacija – rezultati IR s RZ Račić Radivojem i Macanović Gojkom, Odjeljenje službe bezbjednosti 3. korpusa, broj: 03/1-163-448 od 01.10.1995. godine.
O - 170	Analiza realizacije mjesečnog plana za septembar 1995. godine, Komanda 3. korpusa Armije R BiH, broj: 02/3-2-562 od 03.10.1995. godine.

O - 171	Obavljanje IR sa licima srpske nacionalnosti, instrukcija, Generalštab Armije, Uprava službe vojne bezbjednosti, broj 7-1/29-1085 od 03.10.1995. godine.
O - 172	Zarobljeni agresorski vojnici i civilna lica na ozrensko-vozućkom ratištu, spisak, Odjeljenje službe bezbjednosti – Armija R BiH – 3. Korpus, broj: 03/1-163-444-1 od 05.10.1995. godine.
O - 173	Naredba - Prekid vatre na BH ratištu, GŠ Armije BiH, broj: 1/1478-1 od 11.10.1995. godine.
O - 174	Službena zabilješka, SDB Zenica od 23.10.1995. godine
O - 175	Službena zabilješka, SDB Zenica od 23.10.1995. godine
O - 176	Informacija – Brojevi telefona i faxesa na koje pripradnici Odreda „El mudžahidin“ dostavljaju pošiljke, Armija R BiH – 3. korpus, Odjeljenje službe bezbjednosti, broj: 03/1-174-265-1 od 31.10.1995. godine.
O - 177	Informacija – OpO „Derviš“, aktivnosti na oslobođanju Arapa iz zatvora u Busovači, Odjeljenje službe bezbjednosti, Armija R BiH – 3. Korpus, broj: 03/1-174-267-1 od 04.11.1995. godine.
O - 178	Informacija – Rezultati tajne kontrole telefona, saznanja, A R BiH – 3. korpus, Odjeljenje službe bezbjednosti, broj: 03/1-174-269-1 od 11.11.1995.godine.
O - 179	Naredba - Sagledavanje i ažurnost evidencije i ustrojstva jedinica, Komanda 3. korpusa,pov. broj: 05/5-280 od 13.11.1995. godine
O - 180	Naredba - Dostavljanje podataka o zarobljenim pripadnicima neprijatelja, GŠ A R BiH, broj: 1/2-1198 od 16.11.1995. godine
O - 181	Informacija – Krivične prijave podnesene u periodu od 29.10. do 13.11.1995. godine, Odjeljenje službe bezbjednosti, Armija R BiH – 3. Korpus, broj: 03/1-242-920 od 17.11.1995. godine.
O - 182	Poduzimanje mjera vezano za verifikaciju mirovnog sporazuma, naređenje, GŠ A R BiH, broj: 1/1763-1 od 22.11.1995. godine
O - 183	Informacija – Problemi vezani za djelovanje i ponašanje pripadnika jedinice „El-mudžahidin“, Odjeljenje službe bezbjednosti, Armija R BiH – 3. Korpus, broj: 03/1-174-304-1 od 26.11.1995. godine.

O - 184	Informacija – Sastanak sa predstavnicima jedinice „EI-mudžahidin“, Odjeljenje službe bezbjednosti, Armija R BiH – 3. Korpus, broj: 03/1-60-4-4 od 11.12.1995. godine
O - 185	Službena zabilješka - Uviđajne radnje povodom ubistva pet pripadnika jedinice odred „EI-mudžahidin“ u mjestu Varošiste, opština Žepče, A R BiH, 3. bataljon vojne policije, broj: 03/1-1351-01/95 od 14.12.1995. godine.
O - 186	Informacija – Održan sastanak u zapovjedništvu 111.xp pukovnije povodom slučaja ubistva pripadnika Odreda „EI-mudžahidin“, Odjeljenje službe bezbjednosti, Armija R BiH – 3. Korpus, broj: 03/1-60-4-9 od 15.12.1995. godine.
O - 187	Informacija – OA „Vranduk“, saznanja, Odjeljenje službe bezbjednosti, Armija R BiH – 3. Korpus, broj: 03/1-60-34 od 19.12.1995. godine.
O - 188	Informacija – OA „Vranduk“, saznanja, Odjeljenje službe bezbjednosti, Armija R BiH – 3. Korpus, broj: 03/1-60-44 od 20.12.1995. godine.
O - 189	Informacija – Rezultati razgovora sa Awad Aimanom, saznanja, Odjeljenje službe bezbjednosti, Armija R BiH – 3. Korpus, broj: 03/1-60-82 od 26.12.1995. godine
O - 190	Saglasnost za okončanje OpO „Derviš“, GŠ A R BiH, Uprava službe vojne bezbjednosti, broj: 7-1/06.1-11-1 OD 21.01.1996. godine
O - 191	Depeša u vezi realizacije OA „Vranduk“, SDB Zenica, broj: 03-52 od 06.03.1996. godine.
O - 192	Prijedlog za okončanje OpO „Derviš“, GŠ Armije BiH, Uprava službe vojne bezbjednosti, broj: 7-1/05.1-11 od 26.05.1996. godine.
O - 193	Transkript telefonskih razgovora, Građanski i Krivični sud u Milanu – VIII Krivično odjeljenje
O - 194	Pravilo bataljon, Savezni sekretarijat za narodnu odbranu SFRJ, Generalštab Oružanih snaga SFRJ, Uprava pešadije, in.br. 1147 – 1 od 25.07.1988. godine.
O - 195	Pravilo brigada, Savezni sekretarijat za narodnu odbranu Generalštab JNA, Uprava pešadije, in. Broj 927 od 20.07.1984. godine.

O - 196	Pravilo divizija kopnene vojske, Savezni sekretarijat za narodnu odbranu, Generalštab JNA, IV Uprava, broj 286 od 12.02.1979. godine.
O - 197	Pravilo, Korpus kopnene vojske, Centar visokih vojnih škola OS „Maršal Tito“ Generalštab oružanih snaga SFRJ, pov.br. 485 - 1 od 11.04.1990. godine
O - 198	Rukovođenje i komandovanje – udžbenik za vojne akademije, Savezni sekretarijat za narodnu odbranu SFRJ, broj 8-44 od 24.08.1983. godine.
O - 199	Upotreba strategijskih grupacija - privremeno uputstvo, Savezni sekretarijat za narodnu odbranu, Generalštab oružanih snaga SFRJ, broj 847 – 1 od 26.04.1990. godine.
O - 200	Uputstvo za rad komande 4. korpusa u izvršavanju prioriternih zadataka u miru i ratu, Komanda 4. korpusa, str.pov.broj 01/15-62 od 29.08.1991. godine.
O - 201	Uputstvo za rad komandi – štabova, nacrt, Centar visokih vojnih škola JNA „Maršal Tito“, Savezni sekretarijat za narodnu odbranu, Generalštab JNA, I uprava, pov. br. 173 – 1 od 28.01.1983.
O - 202	Mapa 1:50 000 – Zavidovići, MICT – MTPI, Maj 2007. godine
O - 203	Mapa 1:50 000 – Kamenica put, MICT – MTPI, Maj 2007. godine
O - 204	Mapa 1:50 000 – Kesten – Krčevine, MICT – MTPI, Maj 2007. godine
O - 205	Mapa 1:50 000 – Vozuća – Podsjelovo, MICT – MTPI, Maj 2007. godine
O - 206	Mapa 1.50 000 – Zavidovići – Kamenica, MICT – MTPI, Maj 2007. godine
O - 207	Izjave svjedoka Jusufa Jašarevića, Međunarodni sud za bivšu Jugoslaviju, 29.11.2004. i 07.02.2005. godine
O - 208	Opći okvirni sporazum za mir u Bosni i Hercegovini
O - 209	Dijelovi transkripta svjedočenja Fadila Hasanagića u predmetu Delić pred MKSJ, 24.09.07.
O - 210	Dostava dokumentacije Tužilaštvu BiH, Ministarstvo pravde, broj: 08/4.4./566-19-1/15 od 13.03.2015. godine.
O - 211	Provjera podataka za NN lice po zahtjevu Uprave SVB Ministarstva odbrane, Armija R BiH, Komanda 3. korpusa, broj: 03/1-333-4 od 12.06.1994. godine.
O - 212	Informacija „El Mudžahid“, Armija R BiH, Komanda 3. korpusa, broj: 03/1-348-3 od 24.06.1994. godine.

O - 213	Jedinica „El Mudžahid“, bezbjednosna saznanja, Odjeljenje službe bezbjednosti, Armija R BiH – 3. Korpu, broj: 03/1-093-2 od 27.07.1994. godine
O - 214	Zahtjev za podatke o stranim državljanima, , Ministarstvo odbrane Republike Bosne i Hercegovine, Uprava bezbjednosti, broj: 06.1/79-68 pd 02.09.1994. godine.
O - 215	Informacija, Esad Alabaidi Rašid, pripadnik AR BiH, indikativno držanje i ponašanje, AR BiH – 3. korpus, Odsjek službe bezbjednosti, broj: 03/1-258-6, od 03.10.1994. godine.
O - 216	Informacija – saznanja i podaci o bezbjednosno interesantnim namjerama, AR BiH – 3. korpus, Odsjek službe bezbjednosti, broj: 03/1-258-19 od 14.12.1994. godine.
O - 217	Naredba - Izvodi iz pripremnog naređenja, Komanda 35. divizije, str. pov. broj: 02/2-1-000-385/95 od 07.04.1995. godine.
O - 218	Reprodukcija presretenih komunikacija sa objekta „Kišasa“, CSB – Sektor SDB Zenica, broj: 036/95-11 od 04.01.1995. godine.
O - 219	Odvođenje maloljetnika Doma za nezbrinute u jedinicu „El Mudžahidin“, Uprava Službe vojne bezbjednosti, Generalštab Armije R BiH, broj: 7-1/29-91 od 17.01.1995. godine.
O - 220	Službena zabilješka – Nastavak izvođenja borbenih dejstava u zoni odgovornosti 35. divizije, Odsjek SVB 35. Divizije, broj: 03/1-99-62 od 18.09.1995. godine.
O - 221	Informacija – neosnovane optužbe čelnika HDZ, Armija R BiH – 3. korpusa, Odsjek službe bezbjednosti, broj 03/1-174-16 od 11.02.1995. godine.
O - 222	Ponašanje pojedinih pripadnika jedinice „El Mudžahidin“, Armija R BiH – 3. korpusa, Odjeljenje službe bezbjednosti, broj: 03/1-174-20 od 19.02.1995. godine.
O - 223	Muhamed Selim Matluk AL – Heniti, identifikacija, zadatak, generalštab Armije R BiH, Uprava Službe vojne bezbjednosti, broj 7-1/15-141 od 24.02.1995. godine.

O - 224	Naređenje za referisanje, AR BiH, Komanda 35. divizije, str.pov.broj 02/2-143-2/95 od 10.03.1995. godine
O - 225	Dokumentovanje nedozvoljenih radnji pripadnika odreda „El Mudžahedin“, zadatak, Generalštab Armije, Uprava Službe vojne bezbjednosti, broj 7-1/29-242 od 08.04.1995. godine.
O - 226	Informacija – Pripadnici jedinice „El Mudžahedin“, indikativna saznanja, AR BiH – 3. korpus, Odjeljenje službe bezbjednosti, broj 03/1-174-65-1 od 24.04.1995. godine.
O - 227	Informacija – Saobraćajna nezgoda, Odjeljenje službe bezbjednosti Armije RBiH – 3. Korpus, broj 03/1 – 217 – 427 – 1 od 01.05.1995. godine;
O - 228	Službena zabilješka – novinski članak u listu „Stećak“, Uprava službe vojne bezbjednosti, Odjeljenje za KO poslove, od 12.05.1995. godine.
O - 229	Dnevni izvještaj, A R BiH – 3. Korpus, Odjeljenje službe bezbjednosti, broj 03/1-269-122 od 13.05.1995. godine.
O - 230	Informacija – narušavanje JRM od strane pripadnika ARBiH, A R BiH – 3. Korpus, Odjeljenje službe bezbjednosti, broj 03/1-217-471 od 14.05.1995. godine.
O - 231	Informacija, Armija R BiH – 3. Korpus, Odjeljenje službe bezbjednosti, broj 03/1-174-79-1 od 16.05.1995. godine.
O - 232	Abu Džafer, saznanja, uprava Službe vojne bezbjednosti, Generalštab Armije RBiH, broj 7-1/29-429 od 21.05.1995. godine.
O - 233	Plan mjera i radnji koje će se realizovati kroz OA „Vranduk“, Ministarstvo unutrašnjih poslova, Sektor SDB Zenica, broj 04-994 od 22.05.1995. godine.
O - 234	Službena zabilješka od 25.05.1995. godine
O - 235	Informacija – Pripadnici jedinice „El Mudžahedin“ pokušali izazvati sukob na IKM 328.bbr, Armija R BiH – 3. Korpus, Odjeljenje službe bezbjednosti, broj 03/1-174-86-1 od 26.05.1995. godine.
O - 236	Informacija – Pripadnici jedinice „El mudžahedin“, saznanja, R BiH, AR BiH – 3. Korpus, Odjeljenje službe bezbjednosti, broj 03/1-174-94 od 29.05.1995. godine.

O - 237	Informacija – lica iz kategorije AA zemalja i njihove veze, saznanja, R BiH, AR BiH – 3. Korpus, Odjeljenje službe bezbjednosti, broj 03/1-174-103 od 30.05.1995. godine.
O - 238	Službena zabilješka od 01.06.1995. godine,
O - 239	Informacija – uticaj „mudžahedina“ na implementaciju Sporazuma o Federaciji, Odjeljenje službe bezbjednosti, Armija R BiH – 3. Korpus, broj 03/1-174-119-1 od 11.06.1995. godine.
O - 240	Saznanja, Ministarstvo unutrašnjih poslova, SDB Sarajevo, broj N-2-4-4306 od 12.06.1995. godine
O - 241	Informacija – Aktivnosti oko angažovanja E. Abdurahmana, stručnjaka za informatiku i kompjutere u Odred „El Mudžahedin“, Odjeljenje službe bezbjednosti, Armija R BiH – 3. Korpus, broj 03/1-174-116-1 od 14.06.1995. godine,
O - 242	Informacija – „El mudžahedin“, operativna saznanja, Odjeljenje službe bezbjednosti, Armija R BiH – 3. Korpus, broj 03/1-184-247 od 20.06.1995. godine.
O - 243	Službena zabilješka, Sektor SDB Zenica od 22.06.1995. godine.
O - 244	Naredba – Angažovanje i upotreba jedinica za naredna b/d, Komanda 35. divizije – IKM Babilon, str.pov.broj 02/2-1-2223-135/95 od 13.09.1995. godine
O - 245	Informacija – aktivnosti oko rada Medrese – saznanja, R BiH, Armija R BiH – 3. korpus, Odjeljenje službe bezbjednosti, broj 03/1-174-133-1 od 24.06.1995. godine.
O - 246	Službena zabilješka, CSB, SDB Zenica, Odjeljenje 06, broj 2220/95-1 od 29.06.1995. godine.
O - 247	Službena zabilješka od 05.07.1995. godine.
O - 248	Presretnuti razgovor kao rezultat tajne kontrole telefona, Ministarstvo unutrašnjih poslova, CSB, SDB Zenica, broj 02-1415 od 08.07.1995. godine.
O - 249	Informacija – Komentari na događaje u Milanu iz juna mjeseca ove godine, saznanja, Odjeljenje službe bezbjednosti, Armija R BiH – 3. Korpus, broj 03/1-174-164-1 od 27.07.1995. godine

O - 250	Službena zabilješka od 01.08.1995. godine.
O - 251	Službena zabilješka od 02.08.1995. godine.
O - 252	Službena zabilješka od 09.08.1995. godine.
O - 253	Službena zabilješka od 08.09.1995. godine.
O - 254	Informacija – propagandni materijal – proglas – objašnjenje – pouka muslimanima, Odjeljenje službe bezbjednosti, Armija R BiH – 3. Korpus, broj 03/1-174-221 od 15.09.1995. godine.
O - 255	Službena zabilješka, 3. bataljon Vojne policije, Armija R BiH – 3. Korpus, broj 03/1037-01/95 od 05.10.1995. godine.
O - 256	Informacija – ubistvo pripadnika Odreda „Mudžahedin“ od strane pripadnika britanskih UN snaga, Odjeljenje službe bezbjednosti, Armija R BiH – 3. Korpus, broj 03/1-198-117-2 od 07.10.1995. godine.
O - 257	Redovni dnevni borbeni izvještaj, Komanda 35. divizije, broj 02/2-1-000-780/95 od 25.07.1995. godine.
O - 258	Informacija - Bojlan Pannell John, Odjeljenje službe bezbjednosti, Armija R BiH – 3. Korpus, broj 03/1-174-259-1 od 20.10.1995. godine.
O - 259	Jedinica „El Mudžahid“, saznanja, Ministarstvo unutrašnjih poslova, SDB Sarajevo, broj N-03/04-6426 od 21.10.1995. godine.
O - 260	Informacija „El Mudžahidin“, aktivnosti, Odjeljenje službe bezbjednosti, Armija R BiH – 3. Korpus, broj 03/1-174-260 od 26.10.1995. godine.
O - 261	Informacija – zadržavanje kamiona i jednog ambulantnog vozila HO Humanitarian Aid International od strane odreda El Mudžahedin, Odjeljenje službe bezbjednosti, Armija R BiH – 3. Korpus, broj 03/1-217-1468 od 28.10.1995. godine.
O - 262	Transkript razgovora od 29.10.1995. godine
O - 263	Komentari i izvještaji predstavnika međunarodne zajednice, Ministarstvo unutrašnjih poslova, SDB Sarajevo, broj N-04-4-6545 od 31.10.1995. godine.
O - 264	Službena zabilješka od 03.11.1995. godine

O - 265	Dopis Ministarstva za unutrašnje poslove, CSb, Sektor SDB Zenica, broj 02-2424 od 04.11.1995. godine, sa prilogom Službena zabilješka od 08.11.1995. godine
O - 266	Informacija, aktivnosti stranaca arapskog porijekla, Odjeljenje službe bezbjednosti, Armija R BiH – 3. Korpus, broj 03/1-174-278 od 12.11.1995. godine.
O - 267	Informacija – Rezultati obavljenog razgovora sa predstavnicima jedinice „Zelene beretke“, Odjeljenje službe bezbjednosti, Armija R BiH – 3. Korpus, broj 03/1-174-276-1 od 15.11.1995. godine.
O - 268	Presjek saznanja o pojedinim pripadnicima odreda „El mudžahidin“ koji bi mogli biti povezani sa terorističkom akcijom izvedenom u Rijeci, Ministarstvo unutrašnjih poslova, SDB Sarajevo, broj N-03-6728 od 15.11.1995. godine.
O - 269	Problemi vezani za djelovanje i ponašanje pripadnika jedinice „El mudžahid“ u R BiH, presjek saznanja, Ministarstvo unutrašnjih poslova, SDB Sarajevo, broj N-04-4-6739 od 16.11.1995. godine.
O - 270	Interesantna saznanja o državljanima arapskih zemalja koji se dovode u vezu sa terorističkom akcijom u Rijeci, Generalštab Armije, Uprava službe vojne bezbjednosti, broj 7-3/29-1261 od 17.11.1995. godine.
O - 271	Redovni dnevni borbeni izvještaj, Komanda 3. korpusa Armije R BiH, broj 02/1-213 od 23.07.1995. godine.
O - 272	Informacija – deložacija bespravno useljenih pripadnika odreda „El Mudžahidin“, Odjeljenje službe bezbjednosti, Armija R BiH – 3. Korpus, broj 03/1-174-301-4 od 01.12.1995. godine.
O - 273	Informacija – Prolazak pripadnika odreda „El Mudžahidin“ kroz Žepče, Odjeljenje službe bezbjednosti, Armija R BiH – 3. Korpus, broj 03/1-174-308 od 02.12.1995. godine.
O - 274	Inteziviranje saradnje između OSVB 3. Korpusa i MUP – SDB sektor Zenica, instrukcija, Generalštab Armije, Uprava službe vojne bezbjednosti, broj 7-1/29-1271-1 od 07.12.1995. godine.
O - 275	Ubistvo petorice stranih državljana, saznanja, Ministarstvo unutrašnjih poslova, SDB Sarajevo, broj N-04-7125 od 14.12.1995. godine.

O - 276	Zapisnik o preuzimanju leševa od strane predstavnika Armije BiH, MUP HR HB – Policijska uprava Žepče, broj 03-16/03-17/95 od 15.12.1995. godine.
O - 277	Ubistvo pripadnika jedinice „El mudžahidin“, saznanja, Ministarstvo unutrašnjih poslova, SDB Sarajevo, broj N-04-5-7141 od 15.12.1995. godine.
O - 278	Transkript razgovora između NN iz Rijada i E. Ejema, SDB Zenica, broj 02-4437 od 16.12.1995. godine.
O - 279	Transkript razgovora između Ebu Hasana i NN iz Saudija, SDB Zenica, broj 04-4441 od 16.12.1995. godine.
O - 280	Informacija – mogući eksczesni slučajevi od strane pojedinih stranih lica arapskog porijekla protiv NATO snaga, saznanja, Odjeljenje službe bezbjednosti, Armija R BiH – 3. Korpus, broj 03/1-60-28-1 od 17.12.1995. godine.
O - 281	Informacija – Aktivnosti i ponašanje pripadnika Odreda „El Mudžahidin“, saznanja, Odjeljenje službe bezbjednosti, Armija R BiH – 3. Korpus, broj 03/1-60-31 od 18.12.1995. godine.
O - 282	Specijalna informacija - Odredu „El Mudžahid“ iz Velike Britanije se nalaže da ostane u BiH, Ministarstvo unutrašnjih poslova, SDB Sarajevo od 19.12.1995. godine.
O - 283	Informacija – OA „Vranduk“, saznanja, Odjeljenje službe bezbjednosti, Armija R BiH – 3. Korpus, broj 03/1-60-42 od 21.12.1995. godine
O - 284	Službena zabilješka, Agencija za istraživanje i dokumentaciju BiH, Sektor AID Zenica, linija rada 01/01 od 01.08.1996. godine.
O - 285	Dopis Ministarstva odbrane – obrane BiH upućen Tužilaštvu Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju, Ministarstvo odbrane BiH, broj 08-04-53-6/06 od 19.04.2006. godine.
O - 286	Vojnostručni nalaz i mišljenje u predmetu Suda Bosne i Hercegovine broj: S1 1 K019201 16 Kri, prof. dr Kenan Dautović, brigadni general, Travnik, februar 2020. godine;
O - 287	Opšta kompetentnost: Vodstvo, komanda i kontrola u savremenom ratovanju, Izvještaj za Sud Bosne i Hercegovine u predmetu generala Sakiba

	Mahmuljina, profesor Paul Cornish, od 21.08.2019. godine, prevod stalnog sudskog tumača za engleski jezik Almira Čomora i originalni primjerak
--	--

O - 288	Dopis advokatu Nerminu Mulaliću, Tužilaštvo BiH, broj T20 0 KTRZ 0003206 05 od 07.08.2018. godine;
O - 289	Dopis Tužilaštvu BiH, Tužilaštvo MKSJ od 04.12.2006. godine;
O - 290	Uredba sa zakonskom snagom o vojnoj obavezi, Službeni list R BiH broj 11, PR broj 1261/92 od 01.august 1992. godine;
O - 291	Pravilo o vojnim uniformama, zastavi, oznakama činova, rodova i dužnosti pripadnika Armije Republike Bosne i Hercegovine za vrijeme ratnih stanja, Službeni list R BiH, broj 11, PR broj 1263/92 od 01. augusta 1992. godine;
O - 292	Odluka o izmjenama i dopunama pravila o vojnim uniformama, zastavi, oznakama činova, rodova i dužnosti pripadnika Armiji Republike Bosne i Hercegovine za vrijeme ratnog stanja, Službeni list R BiH, broj 27, PR broj 1582/93 od 29.okobra 1993. godine;
O - 293	Uputstvo o vojnoj evidenciji vojnih obveznika i materijalnih sredstava iz popisa, Savezni sekretarijat za narodnu odbranu, Generalštab JNA – III uprava, pov.br. 1448 – 1 od 07.09.1983. godine;